

MB
139.081

VIRGINIA-KÓDEX
XVI. SZÁZAD ELEJE

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

VIRGINIA-KÓDEX

XVI. SZÁZAD ELEJE

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

RÉGI MAGYAR KÓDEXEK

11. szám

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

VIRGINIA-KÓDEX
XVI. SZÁZAD ELEJE

A NYELVEMLÉK
HASONMÁSA ÉS BETŰHŰ ÁTIRATA
BEVEZETÉssel ÉS JEGYZETEKkel

MAGYAR NYELVTUDOMÁNYI TÁRSASÁG
BUDAPEST
1990

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA
KÉZIRATTÁRÁNAK
K 40 JELZETŰ KÓDEXÉRŐL KÉSZÜLT

AZ EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM
BŐLCÉSZEZETTUDOMÁNYI KARA
MAGYAR NYELVTÖRTÉNETI ÉS NYELVJÁRÁSTANI TANSZÉKÉN

Az előkészítő munkacsoport tagjai
KOROMPAY KLÁRA
KOVÁCS ZSUZSA, SIMON GYÖRGYI, VEKERDY LILLA

Közléteszi, a bevezetést és a jegyzeteket írta
KOVÁCS ZSUZSA

A munkálatok az MTA és az MM kutatási pályázatának keretében folytak BENKŐ LORÁND vezetésével

ISBN: 963-7501-94-0

ISSN: 9237-644X (hibás szám)

0237-644X

MB 139.081

1991

TARTALOM

Bevezetés	7
Táblázatok	24
A kódex felépítése fasciculusok szerint	25
A Virginia-kódex latin szövegének lelőhelyei a forrásokban. Párhuzamos helyek	29
A bibliai idézetek és utalások lelőhelyei	34
Irodalomjegyzék	35
A kódex hasonmása és betűhű átirata	37
Jegyzetek	341

Országos Széchényi Könyvtár

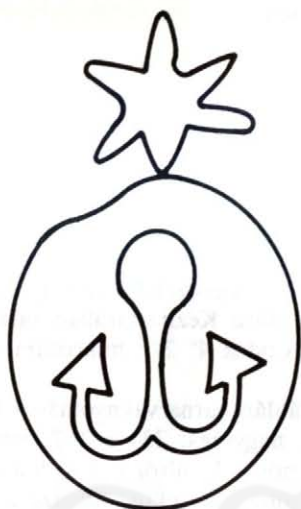
BEVEZETÉS

A kódex leírása

A XVI. század elejéről származó Virginia-kódex, melyet az irodalomtörténet a Jókai-kódexhez tartalmilag legközelebb álló nyelvemlékünként tart számon, az MTA Könyvtára Kézirattárában található, jelzete K 40. (régijelzete: Magyar Codex 4° 24.; mikrofilm: Mf. 373(V)).

Kötése eredeti, befelé leferdített fatáblán barna vaknyomásos bőrkötés. Az elő- és háttábla megegyezik, nagysága: 234 x 167 mm. A táblák beosztása az oldalakkal párhuzamos – kívülről befelé haladva: két üres keret között – a magyar reneszánsz kötésekre jellemző akanthusos-palmettás indasor egyik variánsa fut körbe. A téglalap alakú középmező három részre tagolódik, alsó és felső részében rácsdíszítmény látható, középen nagyméretű szabad rozetta, négy kehecsyvirágtól körülvéve. A gerincen két dupla borda, kapitális kétszínű pamut. A táblákat egykor két kapocs zárta, melyeknek azonban csak a sárgaréz csatjai maradtak épségben, a zárópántok hiányoznak. Érdeemes megemlíteni, hogy a bélyegzők azonosítása alapján KOROKNAI ÉVA a Virginia-kódex kötésével azonos műhelycsoportba sorol néhány ősnymotványt (ÉVA SZ. KOROKNAY, Eine ungarische Renaissance-Einbandgruppe vom Anfang des 16. Jahrhunderts. Gutenberg Jahrbuch 1966. 361–72. Abb. 2. Listen N°2.; Magyar reneszánsz könyvkötések. Bp., 1973. MűvtörtFüz. 6. sz. Jegyzék: 74), ROZSONDAI MARIANNE szerint pedig még ide tartozónak tekinthető a K 43-as jelzetű, premontrei Lányi-kódex, valamint két ferences nyelvemlékünk: a K 34-es Guary- és a K 41-es jelzetű Lázár Zelma-kódex is (Művészi kötetstáblák a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárában és ezek könyvtörténeti vonatkozásai. Kandidátusi értekezés, 1985., vö. SZABÓ DÉNES, Guary-kódex. CodHung. III. Bev. IV. 1.).

A Virginia-kódex papfranyaga – habár nem túlságosan finom, mégis – vízjele alapján észak-itáliai lehet. A körbefoglalt, horgonyos, csillagos vízjel ugyan nem azonosítható egészen pontosan, de – a sokszor minimális méretkülönbségektől eltekintve – PICCARD terjedel-

mes katalógusában igen sok hasonlót találunk, melyek 1502–1515 között fordultak elő (PICCARD, GERHARD, Wasserzeichen. VI. Anker. Stuttgart, 1978. V. 171–221. Oberitalien, Venetia).

Hasonló vízjel látható a Krisztina-Legenda utolsó csonka ívén, valamint a Kazinczy-kódexben is (TIMÁR KÁLMÁN, Domonkos-rendi magyar kódexek: ItK. XL, 401).

A kódex 92 – eredetileg megszámozatlan – fólióból (vagyis 184 lapból) áll, a fóliók mérete: 225 x 167 mm. A Virginia-kódex lapjain ma kétféle számozást találunk: egy régebbi oldalszámozást a lapok felső sarkában, mely az

üresen maradt levelek után egyben mindig újra indul (pl. 114, 121), és egy újabb keletű levélszámozást az alsó sarokban, amely – az üres leveleket is számozva – folyamatosan halad.

A kézirat egykor 12 füzetből állt, ebből az első nyolc és a 10–11. quaternio, a 9. sexternio, az utolsó fasciculus levélpárját azonban kivágták. A lapok az idők folyamán kissé megsárgultak, sok helyen bepíszkolódtak, szélei szakadozottak, ennek ellenére a szöveg mindeütt nagyon jól olvasható.

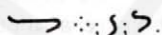
A pontosan körülhatárolt írástükör sárgásbarna tintával van bevonalazva, nagysága 158 x 112 mm és 167 x 115 mm között változik. Mivel a kézirat nincs körülvágva, ezért néhol megőrizte a lineálást segítő körzőszúrások nyomát. A margók függőleges vonalai általában túlfutnak a tükrök alsó és felső vízszintes vonalain, és a sortávolságot jelző vízszintes vonalak is túllépik a tükrök kereteit, így a másoló is gyakorta halad túl a sorvégi határon.

A sorok száma az 1–96. lapon 27 (a 77. kivételével, ahol 28), a 7. quaternióban (97–112) azonban 34-re vált (kivételez az 111. l., ahol eggyel kevesebb); ennek megfelelően módosul az írástükör nagysága is. A 8. quaternio levelei – előre megvonalazottan – üresen maradnak (57v–64v; az 57r eredetileg beíratlan, s csak a XVII. században kerül rá szöveg!), ugyanúgy, mint a 9. fasciculusé, melynek csak

néhány lapja van beírva (114–20). A sorok száma itt, csakúgy, mint az utolsó két füzetben (121–50) ismét 27 (a 114. l. kivételével, ahol 26); a tükör mérete is újra ehhez igazodik.

A kódex fasciculusok szerinti felépítését a bevezetésünket követő táblázatban mutatjuk be.

A Virginia-kódex másolója sötétbarna színű tintát használt, mely helyenként inkább barnásfeketének tűnik, de a fejezetcímeket és az iniciálékat pirossal írta – valószínűleg az adott szövegrész lemásolása után. Erre az előbbieket esetében – a hely szűkössége miatt – a sorvégeken a néhol egymásra torlódott betű, az utóbbiaknál pedig a néhány hiányzó iniciálé a bizonyág. A kihagyott iniciálékat sok helyen kisbetűvel jelöli. Az iniciálék színe érdekes módon a 139. laptól kezdve már nem vörös, hanem lila, a betűk alakja viszont nem változik. A nagybetűket s az iniciálét követő betűt pirossal írja vagy húzza át, de ha a szövegtagolás úgy kívánja, akkor díszíti a kisbetűket is (például egy hosszúra nyúlt felsorolás minden tagjának kezdőbetűje sokszor pirossal van díszítve). Az egyetlen valódi díszítőjel a fejezetcím után néhányszor felbukkanó kis piros hullámvonal, amely egyben sorkitöltő jel is:

A piros színnek ezenkívül még kétféle funkciója van: a szöveg egészében a központosítás (kivétel a 114–20. lap közé eső csonkán maradt rész, ahol – a csekély számú mondatzáró ponttól eltekintve – sem központosítást, sem rubrumozott sorokat nem találunk, a 150. lapon pedig a központosítás is barna színű), valamint a korrekció, azaz a tévesen leírt szavak esetenként áthúzással való törlése, illetőleg a helytelen betűk javítása.

A szöveg központosítása során a scriptor mindössze egyetlen írásjelet ismer, a pontot. Szerepe megfelel a mai vesszőnek, ill. mondatzáró pontnak. Utána igen gyakori a nagybetűs mondatkezdés. Ettől eltérő értelemben a pont csak ott szerepel az egyes szavak között, ahol az olvasás folyamán értelmi szünetet kell tartani.

Az írás – kisebb-nagyobb ingadozások ellenére – egy kézre vall, típusa: bastarda (vö. CSAPODI CSABA, A „Magyar Codexek” elnevezésű gyűjtemény. Bp., 1973. 16).

A kézirat a scriptortól származó bejegyzést nem tartalmaz, későbbi kezek azonban szép számmal bejegyeztek a kódexbe. A legfigyelemreméltóbb közülük a kódex 113., eredetileg üresen hagyott lap-

ján lévő összefüggő szövegrész: „Szent Ferencz Atyánk Napiára ualo Epi[stola]” /és evangélium/ – XVII. századi kéztől (TIMÁR: i. h. 400). A könyv hátsó tábláján olvasható, helyesírásra vonatkozó észrevélt SZILY KÁLMÁN (A Virginia-codex: MNy. XVI, 132) Simon András tiszalöki plébánosnak tulajdonítja: „NB. A Cserkesz beszédmód és eme Orthographia között van némi rokonság.” Hosszasabb vizsgálódást érdemelnek még a marginális bejegyzések is. Ezek közül – a kézirat keletkezéséhez viszonyítva – időben a legkorábbit a 33. lapon találjuk: „de sacris stigmatibus”. Ugyanez a kéz „finis” szóval jelzi a 36. lap 2. sora mellett az adott szövegegység befejezését, majd az 58. lap közepe táján, később pedig a 99. lap alján tesz – az előbbiekhöz hasonlóan latinul, szintén a tartalomra vonatkozó – egyegy megjegyzést: „de sacris stigmatibus”, „incipit de vita Patris S. Francisci”. A 22. lapon későbbi kéz fűz rövid értelmezést a 13. sor egyik kifejezéséhez, melyet alá is húz, s az értelmezése előtt kis kereszt alakú jellel vissza is utal az aláhúzottakra: „Szent Ferencz Apianak neue uolt péterffy Bernard”. Ezekon kívül a kódex még számos különböző korú lapszéli bejegyzést tartalmaz, kurzív írásuk mellett közös vonásuk, hogy a szövegetest bizonyos, érdekesebb szavait, ill. kifejezéseit kiragadják, s többnyire a saját koruk helyesírási állapotának megfelelően rögzítik, néha értelmezik. Bizonyosan idegen kéztől származik még a 27. lap 4–5. sora közé betoldott „akarok” szó, világosabb barna tintával, mint amivel az írás készült, valamint az első 12 lapon viszonylag sűrűn, a későbbiekben egy-két alkalommal felbukkanó, hol függőleges vonalú, hol pedig kereszt alakú kis jel, szerepe valószínűleg a szöveg tagolása (pl. 7. lap 8. és 11. sor; 8. lap 5. és 6. sor).

A kódex története

A Virginia-kódex sem a scriptor személyére, sem a másolás idejére vonatkozó adatot nem tartalmaz, az egyetlen későbbi – pozsonyi – bejegyzés, amely támpontot adhatott volna a keletkezési helyre nézve, félrevezetőnek bizonyult, így történetének felvázolásakor néhányszor csak feltevésekre hagyatkozhatunk.

A nyelvemlék múltjának talán a legvitatottabb pontja éppen a keletkezési helye. A Virginia-kódex ugyanis ZOLNAI GYULA, HOR-

VÁTH CYRILL, VARGHA DAMJÁN, KARÁCSONYI JÁNOS és PINTÉR JENŐ csoportosításában egyöntetűleg a ferences eredetű kódexeink között szerepel. A kódex ferences eredetéről vallott, s elég általánosan elterjedt nézetet, melyre főként tartalma és az első táblájának belsején lévő bejegyzés adhatott okot, elsőként SZILY KÁLMÁN cáfolta meg (i. h. 133–4), s hívta fel a figyelmet arra, hogy bár a Virginia-kódex Ferenc-legendájának egy kis része majdnem szóról szóra egyezik a Simor-kódex szövegével (VirgK. 64. l. 7. sor–72. l. 1. sor, Nytár. III, 296–301 = SimK. 1–14. l., Nytár. VII, 83–8), két dologban mégis jelentősen eltérnek egymástól: egyrészt helyesírásukban, másrészt abban, hogy a Simor-kódex következetesen *atyánk* (*bódog*, ill. *szent atyánk*) névvel illeti Szent Ferencet, míg a Virginia-kódex csupán a nevét említi vagy a *bódog*, ill. *szent atya* kifejezéseket használja Szent Ferencről szólva. A Virginia-kódex tehát nem készülhetett Ferenc-rendiek részére, hanem valószínűleg dömés apácák másoltatták le a maguk számára még 1529 előtt. TIMÁR KÁLMÁN ezen a nyomon haladva mindenekelőtt a kódex szövegéből vett belső érvekkel bizonyítja annak domonkos jellegét, melyet a paleográfiai vizsgálat eredményei csak megerősítenek. A kézirat utolsó nagyobb egysége a Szent Jeromosnak tulajdonított Regula monachorum kivonatos, meglehetősen hű fordítását adja. Egyedüli, lényegbevágó eltérés a latin szövegtől, hogy a fordító *abbatissa* helyett következetesen *priorissát* vagy *fejedelmet* ír (TIMÁR KÁLMÁN, Adalékok kódexeink forrásaihoz: ItK. XXXVI, 264–7), s észrevehetően apróbb változtatásokkal él egyes helyeken, vagyis igyekszik a Regula monachorum szabályait összeegyeztetni annak az apácaszerzetnek a szabályaival, amelynek részére munkáját készítette. Ugyanakkor a ruházat színére vonatkozó részeket változtatás nélkül hagyja, valószínűleg azért, mert ennek fehér és fekete színe egybevágott az illető apácaszerzet ruházatával. E két tényből kiindulva jutunk el tehát a domonkos apácákhoz, közelebbre a nyulak-szigetiekhez. A kódex negyedréti alakja, leveleinek nagysága, íráshoz való előkészítése nagyfokú egyezést mutat az itt másolt kódexekével. Az egyes részek közötti előre megvonalazott üres levelek a Ráskai Lea által másolt kéziratokra emlékeztetnek, a vonalazás módszere, és a regulák tintájának színe pedig azonos a Cornides-kódexével (LÁZS SÁNDOR, A Cornides-kódex körül: ItK. LXXXV, 659). A Virginia-kódex tehát eredetileg domonkos apácák számára készült, s minden bizonnyal a Margitszigeten, keletkezésének idejére azonban csak következtetni tudunk.

Kiindulópontunk itt talán az lehet, hogy a scriptor több szakaszban végezte a másolást, szembeötlő írásváltozásai legalábbis erre vallanak: a 97–112. lapokon az írás, noha továbbra is nagyon egyenletes, mégis az új fasciculus eleve sűrűbb soraiban az eddiginél jóval tömörebb. A 114–20. lap némileg egyenetlenebb írásával elüt a korábbi részeketől, de a betűk továbbra is jobbra dőlnek, az írás ductusa változatlan. A 121. lapon induló szövegrész írásképe az első 96 lapéval egyező. Mindebből azonban még csupán annyit tudunk meg, hogy a másolás valószínűleg hosszabb időt vett igénybe, kisebb-nagyobb megszakításokkal készülhetett. TIMÁR KÁLMÁN (ItK. XL, 401) a kódex paleográfiai sajátosságainak a Ráskai Lea másolta kéziratokéval való egyezését szem előtt tartva próbálja a keletkezési idejét meghatározni, s végül azt az 1510 és 1522 közötti évekre helyezi. A pontosabb datáláshoz némi fogódzót adhat még a papír vízjele és a kódex kötése is. Figyelembe véve, hogy az ilyen körbefoglalt, horgonyos, csillagos vízjelű papírok 1502–1515 között voltak forgalomban, a kódex kötését pedig KOROKNAY ÉVA (i. m. 44) 1512–1515 közé teszi, a két évszám – nem mondva ellent TIMÁR KÁLMÁN feltevésének – tovább szűkítheti az időbeli határokat.

A Virginia-kódex sorsa 1529-től viszonylag jól nyomon követhető. A török elől menekülő margitszigeti domonkos apácák magukkal vitték – Váradon, Szentjánoson és Nagyszombaton át – a pozsonyi klarissza kolostorba (vö. TIMÁR: i. h. 401), s itt került a már korábban ideérkező óbudai klarisszák tulajdonába, amint ezt a kódex első táblájának belső lapján olvasható bejegyzés is tanúsítja: „Sorores Conuentus Posoniensis de veteri buda”. Alatta más kéztől ez áll: „Eben az könyben van Sz Ferencz Atiank Elete”. Ugyanettől a XVII. századi kéztől származik a Cornides-kolligátum kötéstáblájának tartalomjegyzéke, valamint a Nádor- és a Weszprémi-kódex egy-egy bejegyzése is (LÁZS: i. h. 676–7). A Virginia-kódex Szent Ferencre és társaira vonatkozó szövegrésze végén (112. l.) még egy, ugyancsak XVII. századi, de az előbbi kezekkel pontosan nem azonosítható megjegyzést találunk: „Sz Ferencz A etinek Vighe”.

A kódex történetének következő állomáshelye a tiszalöki plébánia. A Magyar Tudós Társaság 1844 decemberében tartott nagygyűlésén DÖBRENTÉI GÁBOR jelentést tett a tiszalöki plébániáról hozzá beküldött kéziratról (Nagygyűl. jegyzőkönyv. 1844. dec. 23. LV. pont. MTA Kézirattára). A jegyzőkönyvből kiderül, hogy a nyelvemléket – lemásolás céljából – Dessewffy Virginia grófnő juttatta el fi-

vére által az Akadémiának, s DÖBRENTAI GÁBOR, rövid tartalmi ismertetése után, azt tiszteletből beküldőjéről nevezte el. DÖBRENTAI mindezt a kódex első táblájának belsejére is feljegyezte: „Bémutatam a magyar tudós társaság 1844 beli nagygyűlésének, s ott a becses nyelvmaradvány »Virginia Codex« czimet kapott mivel a Tiszalöki Tiszt. Plebános Ur dicséretes átengedésével, gróf Dessewffy Virginia ő mŕga küldötte volt. Buda, aprilisban, 1846. Döbrentei Gábor mp.” Azt, hogy a kéziratot ki vehette át a II. József rendeletével 1782-ben feloszló pozsonyi klarisszáktól, nem tudjuk.

DÖBRENTAI Gyurikovics Istvánt bízta meg a másolás feladatával, majd 1846 áprilisában visszaküldte a kódexet tulajdonosának Tiszalökre (SZILY: i. h. 132). A másolat 1845 júniusában készült el, megtalálható az MTA Kézirattárában, jelzete: Ms. 874. (régí jelzete: Magyar Codex 4 ré, 15. szám). Megemlíthető, hogy a másolatba két különböző kéznek a kódex tartalmára és nyelvezetére vonatkozó megjegyzéseit is bekötötték, s tartalmazza magának a másolónak, Gyurikovics Istvánnak hasonló észrevételeit is.

A Virginia-kódex tehát újra visszakerül Tiszalökre, s a 92v néhány soros bejegyzése szerint Simon András plébános csak 1851-ben adja át az egrí érseki hivatalnak: „Codex Virginianus Parochia TLök in Comitatu Zabolchiensi Agriam ad officium Archi Episcopale per Andream Simonem curatorem animarum TLökiensem Anno 1851. transmissus”. Bartakovics Albert, egrí érsek, ez év szeptember 24-én kelt levelében értesíti az Akadémiát, hogy kérésére a nyelvemléket átengedi – így jut el 1851 októberében a Virginia-kódex végleges őrzési helyére (Kisgyűl. jegyz. okt. 20. 17. pont).

A kódex tartalma, forrásai, párhuzamos helyek

A Virginia-kódex apácáknak szóló, vegyes tartalmú kódexeink sorát gyarapítja, egyszerű kötése, szerény díszítése alapján hétköznapi használatra készülhetett, s valószínűleg közösség előtti felolvasásra szánhatták – szövegtagolása legalábbis erre vall. Szövege kétségkívül másolat. Betűhű átiratát KOMÁROMY LAJOS és KIRÁLY PÁL tette közzé a Nyelvemléktár III. kötetének 258–352. lapján.

A könyv tartalmi ismertetői közül (TOLDY FERENC, KOMÁROMY LAJOS és KIRÁLY PÁL, KATONA LAJOS, KARÁCSONYI JÁNOS,

VARGHA DAMJÁN, PINTÉR JENŐ, TIMÁR KÁLMÁN) forrásainak feltárásán KATONA LAJOS (A Virginia-codex Ferencz-legendái: AkÉrt. XIV, 569–581) és TIMÁR KÁLMÁN (Adalékok kódexeink forrásaihoz: ItK. XXXVI, 264–68) fáradozott – elsősorban az ő érdemük, hogy az első 13 lap s itt-ott néhány rövid szakasz kivételével jóformán a kézirat teljes egészéhez van megfelelő latin szövegünk.

A kódex első, „kwzewnsiegel valo gyónasnak abrazatjaro!” c. fejezetének (1–13) forrása az idők folyamán mindvégig felderítetlen maradt, mindössze annyit állapíthatunk meg róla, hogy – bár kódexekben szép számmal előfordulnak a gyónásról, annak szükséges voltáról, ill. hasznáról stb. szóló fejezetek – ilyen lelkitükör-típusú, úgy tűnik, egy sem akad közöttük. Az ezt követő, mintegy 100 lapnyi, a kódex legterjedelmesebb egységét alkotó, több fejezetre oszló szövegrésze Assisi Szent Ferencre és társaira vonatkozó írásokat tartalmaz. Első nagy fejezete (13–86) „Bodogsagos zent ferencznek zentseges dyczerety” műfaji szempontból az értekezés, elmélkedés és a prédikáció határán áll (HORVÁTH JÁNOS, *IrMűvKezd. Bp.*, 1944. 173) – olyan művel van dolgunk, amely az ún. conformitasok családjába tartozik. A traktátus két, ill. a zárótételével együtt három fő részre tagolódik:

- I. Isten hasonlónak tette Szent Ferencet többi szentjeihez (14–31)
- II. Szent Ferenc Krisztushoz való hasonlatossága (31–62)
- III. Példák Szent Ferenc alázatosságáról, engedelmisségéről, melynek kiváltságait köszönhetette (62–8)

A fordítás a következő művek alapján készült: Bartholomaeus de Pisis, *Liber conformitatum* (Mediolani, 1510.¹); Temesvári Pelbárt, *Sermones Pomerii de sanctis. Pars aestivalis. Sermo 70., 72., 73., 75.* (Hagenau, 1499.); *Speculum perfectionis és Actus beati Francisci et sociorum eius.* (Paul Sabatier, Paris, 1898., 1902.); Bonaventura, *Vita beati patris Francisci Assisiatis* (Viennae, 1652.; a bollandisták kiadása: *Acta Sanctorum. Octobris tom. II.* Antwerpen, 1768. 742–98).

A traktátus – az eddigieknél már jóval lazább szerkezetű – függeléke (68–86) Szent Ferenc legkedvesebb társainak és tanítványainak alázatosságáról és engedelmisségéről szóló példákat hoz, a forrás itt a *Speculum perfectionis* és az *Actus b. Francisci*.

A Virginia-kódex forrásainak felkutatásakor KATONA LAJOS számára a Jókai-kódex szövegével párhuzamos helyek szolgáltak útjelzőként, amelyekről már VOLF GYÖRGYnek is tudomása volt. A két kódexben összesen nyolc közös forráson alapuló részt találunk – ezek terjedelme meghaladja a Virginia-kódex egyharmadát. A legtöbb esetben azonban csak tartalmi egyezéstről beszélhetünk, a Virginia-kódex másolója ugyanis, még ha esetleg ismerte is a Jókai-kódex szövegét, ettől eltérő fordítást használt. Kiváló bizonyítékunk erre az, hogy a Virginia-kódex traktátusának egy szakasza (68–72) nemcsak a Jókai-kódex egyik fejezetével (56–9), hanem a Simor-kódex szövegével is párhuzamos (8–14), így lehetőségünk nyílik a közös forrással való egybevetésükre:

De mirabili oboedientia fratris Rufini, socii beati Francisci
(Actus. cap. 32.)

a) Frater Rufinus, propter assiduae contemplationis studium, ita erat absorptus in Deum, quod quasi insensibilis factus est.

VirgK. 68–9: „Igy oluastatik. hofi frater rufinus. ky vala asisbelieknek nemessi kwzwl valoh. es az istenny gondolatba. zwntelen valo edeskedeseert. oly igen elmerwlt vala istenbe. hofi olymely. ki-uwl valo erzekenseg. es ez vilaghoz valo igyekwzeth. igen keues vala w benne.”

SimK. 8: „Ug’ olvassoc, hog’ frater Rufinus, ki uala assisbelieknek nyomosi kozzil valo, es az isteni gondolatba zontelen valo edeskedeseiert ol’ igon el merult vala istembe, hog’ ol’ mel’ kiuil valo erzekonkossag, es ez velaghoz valo igekozet igon keues vala v benne.”

JókK. 56: „VALa frater rufen ysteny edessegnek gyacorlatos dolgaert azkeppen ystenben el merewltetet hogy hana voltuolna erzetlen”.

b) Valde rarissime loquebatur, nec insuper verbi disseminandi erat praeditus gratia, nam loquendi audaciam non habebat.

VirgK. 69: „Es predikallasra. es zolasra. malaztya nem vala. Miert ymar az zolasnak tehetsaget el veztete vala”.

SimK. 8–9: „es predicallasra, es zolasra malaztya es batorsaga nem vala Miert immar az zolasnac tehetsaget el veztotte vala:”.

JókK. 56: „meg annakfelette sem vala: ezesevltetet bezednek vett-niualo malastyara Mert zolniualo malastya es batorsaga es zepp-bezede nem vala”.

c) Sanctus autem Franciscus una die praecepit fratri Rufino, ut iret Assisium, et praedicaret populo, quidquid Altissimus sibi inspiraret.

VirgK. 69: „Bodogsagos zent ferencz kedig nemikoron paranczola nekÿ. hogi menne be asisba. es ot az nepnek predicallana. es istennek igeÿet hirdetne. Vgÿ mikepen az vr isten zaÿaban vetne.”

SimK. 9: „Bodog’ at’anc kedeeq nemicoron parançola neki hog’ menne be assisba, es oth annepnec predicallana, es istennec igeiet hirdetneie, Vg’ mikeppen az vr isten neki zaiaba vetnee:”.

JókK. 56: „De zent ferencz egÿ nappon paranczola nekÿ hogÿ menne assisba es p[re]dicalna neppekenek valamÿt. felseges ysten nekÿ yhlene”.

d) Frater vero Rufinus respondit:

VirgK. 69: „Monda frater rufinus.”

SimK. 9: „Monda frater Rufinus”.

JókK. 56: „De frater rufen felele”.

e) „Pater reverende, parce mihi et non mittas me ad hoc opus; quia, sicut nosti, ego gratiam verbi non habeo, et sum etiam simplex et inscius idiota.”

VirgK. 69: „Tÿzte!endw atÿam. bochas ennekem. es ne kwlgi engemet ez ilÿen dologra. Mert mikepen iol tudod. hogi ennekem nÿcz malasztom es tehetsegem zolasra. Es vagiok tudatlan es egÿ-igiw. Azert kerlek zeretw atÿam. hogi ne bancz engem ilÿen dologal. merth nem vagÿok alkolmas es eleg reaÿa.”

SimK. 9: „Tiztÿlendÿ at’am boças ennekÿn, es ne kilg’ engÿmet ez el’en dologra, mert mikeppen iol tudod hog’ ennekÿm ninçen malasztom, es tehetsegÿm zolasra, es vag’oc tudatlan, es eg’ ig’ú Azert kerlec zeretÿ at’am Hog’ ne banç engÿmet ez el’en dologgal, mert nem vag’oc alcolmas es eleg reaia”.

JókK. 56: „Tyztelendo attya[m] boczos nekem es ne kewlgý ez do-
logra: mert mykeppen ýol tudod hogý bezednek malastyat nem
vallom Es vagýok alazatos es semý tudo”.

f) Sanctus autem Franciscus dixit:

VirgK. 69: „Monda zent ferencz neki.”

SimK. 9: „Bodog at'anc kedeeg monda neki”.

JókK. 56: „De zent ferencz monda:”.

g) „Quia statim non oboedisti mihi, ideo per oboedientiam tibi prae-
cipio, quod nudus, solis braxis remanentibus, vadas Assisium. Et
intrans ecclesiam aliquam, nudus populo praedicabis.”

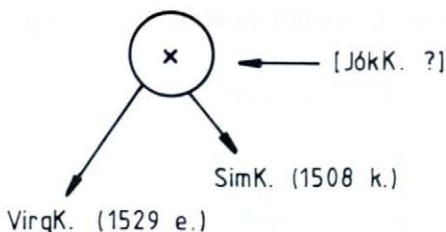
VirgK. 69: „Miert te ennekem elw mondasomat megh nem akarad
tened. vgý hogý elsw zomra nem engedel. Parancholok azert zent
engedelmessegre teneked. hagi mezitelen chak az kiseb ruhadba
maraduan. meny be az varosba. es vala mely egyhazban az nep-
nek mezitelen predicali. vgi mikepen meg montam neked.”

SimK. 9–10: „Miert te ennekqm elq mondasomra nem engedeel, Pa-
ranoloc azert nekqd zent engedelmessegre hog' mezeýtelen Lak
a kisseb ruhadba maraduan men' be az varosba, es valamel'
eg'hazban a nepnec mezeýtelen predical' vg' mikeppen meg mon-
tam nekqd.”

JókK. 56–7: „Mýert legottan nem engedele Azert paranczolok neked
engedelmesseggnek myatta: hogý mezeýtelen egy engalya ruhaban
meg· maraduan meny e azysba es belmenuen varasba ezkeppen
mezeýtelenewl valamýt predicaly neppek(e)nek”.

(A szövegek közlésben az eredeti kódexek fakszimiléjét vettem alapul.)

KATONA LAJOS (AkÉrt. XIV, 580) és TIMÁR KÁLMÁN (ItK. XXXVI, 267) a Virginia- és a Simor-kódexet egy közös alapszöveg egymástól független másolatának tartja, sőt, KATONA LAJOS még annak a lehetőségét sem zárja ki, hogy e közös alapszöveg a Jókai-kódex hatása alatt készült – erre vallanak ugyanis a Virginia-kódexnek a Jókai-kódexszel egyező azon fordulatai, melyek jóval archaikusabb színezetükkel elütnek nyelvezetétől. Ennek alapján a három kódex egymáshoz való viszonya a következőképpen ábrázolható:

A közös forrásra visszavezethető párhuzamos részek a következők:

VirgK. 19–24	=	JókK. 49–56
VirgK. 39–45	=	JókK. 40–9
VirgK. 53–8	=	JókK. 145–53
VirgK. 64–8	=	SimK. 1–8/13
VirgK. 68–72	=	SimK. 8/14–14
		JókK. 56–9
VirgK. 72–3	=	JókK. 59–61
VirgK. 76–8	=	JókK. 70–3
VirgK. 78–80	=	JókK. 127–8
VirgK. 80–6	=	JókK. 2–8

A közös forráson alapuló párhuzamos helyek mellett érdemes megemlíteni, hogy több kódexünkben, de magában a Jókai-kódexben is találunk még kisebb-nagyobb szövegegységeket, melyek tartalmi hasonlóságot mutatnak a Virginia-kódex Szent Ferenc életével foglalkozó szakaszának egyes részeivel. Így például a Lázár Zelma-kódex néhány lapja (140–9) „Itt oluastatik igen zep aitasos imatczag mikoron volna az aluerna hegyen” címmel Szent Ferenc stigmatizációját írja le. A Jókai-kódexben a „Penznek meg vtalasarol” szőlő fejezetén kívül, még jelentősebb egyezést tartalmaz az a rész, ahol Szent Ferenc a madaraknak prédikál, s amelyre rábukkanhatunk az Érdy-kódex egyik lapján is (567–72). A Debreceni-Kódex pár sora szintén ismerősen cseng (236–7).

A Virginia-kódex Szent Ferencre és társaira vonatkozó egysége azonban nem a traktátussal zárul. Ezt követi még Szent Egyed megterésének története (86–8), melyhez csak nagyjából egyező latin szöveg áll rendelkezésünkre, a *Speculum vitae beati Francisci et sociorum eius* (Venetiis, 1504.) és a *Liber conformitatum* alapján; majd Szent Egyed tanításából vett szemelvények következnek (88–99), a forrás itt is Pisai Bertalan műve. Az egészet a *Legenda aurea* CXLIX. (144.) fejezete nyomán készült (GRAESSE-kiad. 662–74) Szent Ferenc rövidebb legendája fejezi be (99–108), néhány csodatörténet (108–9) és egy példa kíséretében (109–10), ez utóbbihoz forrásként ismét a *Speculum vitae* szolgált. A legendáknak ehhez a – csodatörténeteket adó – függelékéhez végül még két újabb, az előbbiekhöz lazábban fűződő példa csatlakozik (110–2) a *Vitae patrum* két fejezete alapján (ROSWEYDE-féle kiad. 649a és 506a, vö. 645a), a szerzetesi élettel és a szerzetesek erényeivel és bűneivel kapcsolatban. KATONA LAJOS szerint (i. h. 581) a csodatörténetek fordítása már nem a *Legenda aurea*, hanem – közvetlenül – Bonaventura legendájának felhasználásával történt. A csodatörténetek közül háromnak a Virginia-kódexnél jóval részletesebb elbeszélését megtaláljuk a Jókai-kódexben is (Bonaventura i. m. 786):

VirgK. 108/26–31	=	JókK. 158–60
VirgK. 108/31–109/4	=	JókK. 161–2
VirgK. 109/4–19	=	JókK. 156–7

A párhuzamos részek egybevetése nem mutatkozott hiábavalónak. Szövegük eltérését a források különbözősége indokolja, a Virginia-kódex ugyanis az első két történetnél ismét a *Legenda aurea* hű fordítását adja (673. l.):

1. In urbe Roma, cum puer parvulus de fenestra palatii cecidisset et penitus expirasset, beatus Franciscus invocatur et vitae protinus restituitur.

Virgk. 108: „(R)Omanak varosaban mikoron egi gyermek. az palotának ablakrol le eset volna. es ottā meg holt volna. es mikoron bodogsagos zent ferencznek koniorgenenek. leg ottan eleuenol meg adatek az gyermek.”

2. In civitate Suessa cum quaedam domus corruens quendam juvenem exstinxisset et cadaver jam in lecto ad sepeliendum posuissent, mater beatum Franciscum tota devotione, qua poterat, invocabat, et ecce circa mediam noctem puer oscitavit et sanus surrexit et in laudis verba prorupit.

VirgK. 108–9: „(S)Vesa neuφ varasban. mikoron az haz le zakadot volna. es egi giermeketh meg nioma es mikoron az w testet az nozolyara tqtek volna hofi el<te>metnek. Az w ania bodogsagos zent ferenczeth nagi aitatossagal hÿuia vala. amenere teheti vala Ime az giermek efelikoron asita. es egezn fel kele. es isteni diczereteket kezde mondani”.

Azt, hogy a scriptor folytatni kívánta-e Szent Ferenc rövidebb legendáját, vagy valamilyen, egészen más szöveg számára hagyta beíratlanul a következő füzetet (57r–64v), nem tudjuk.

A kódex újabb, töredékes egysége (65r–68r) prédikáció az utolsó ítéletről, forrása: Herolt, Iohannes, Sermones Discipuli de tempore. Sermo V. (TÍMÁR: i. h. 267–8). Discipulus beszéde advent második vasárnapjára van szánva („De septem tonitribus”), de sem ezt, sem a címet a kézirat nem tünteti fel. A prédikációnak több mint a fele hiányzik, szövege a 120. lap alján – az utolsó ítéletet jelző harmadik mennydörgéssel – mondat közben váratlanul szakad meg:

„Ego propter uos factus sum homo, propter uos alligatus sum, propter uos illusu sum, propter vos in crucis patibulo mortuus sum. Ecce pretium sanguinis mei, quod dedi pro uobis. Vbi est ergo seruitus uestra, quam mihi pro pretio [sanguinis reddidistis. Et tunc plangent, scilicet super se omnes tribus terrae.]” (Sermo V. F).

„En tÿertetek lwtem embere Tÿ eretetek kqqtzetem meg Tÿ eretetek czufoltatam meg Tÿ eretetek holtam meg az kereztfanak akazto faian Ime vñhol vagion az en dragalatos zent veremnek w iutalma kit te eretetek adek Hol vagion azerth atti zolgalatok kit ennekem attatok az en dragala...”

A fasciculus üresen maradt lapjainak száma körülbelül megfelel a prédikációból elhagyott rész terjedelmének, vagyis a scriptor valószínűleg más alkalommal folytatni akarta munkáját.

A kódex utolsó összefüggő szövegegysége (121–50) – egészen más műfajra váltva – apácáknak szóló életszabályokat ad. A szabályzat forrása a Szent Jeromosnak tulajdonított Regula monacharum (MIG-

NE, *Patrologia Latina*. Vol. XXX., 391), melyre már a fejezetcím is utal: „Zent apaczaknak eletekre rwuyden valo regula melyet bodog-sagos zent hyeronimus doktor irth.”, s itt jegyezhetjük meg, hogy az Érdy-kódex egy helyen (Nytár. V, 354) szintén úgy említi Szent Jeromost, mint a regulák szerzőjét.

A magyar és a latin szöveget TIMÁR KÁLMÁN vetette egybe (i. h. 264–7). Szerinte a latin eredetiben 41 fejezetre oszló szabályzatból a Virginia-kódex mindössze huszonegyet használ fel: a kivonatos fordítás néhol több fejezetet is átugrik, máskor pedig kettőt is összevon, s végül egy félbehagyott mondattal zárul.

A regulák gazdag anyaga egyben egy sokrétű elmélkedésgyűjteményt tár elénk (PUSCH ÖDÖN, *Vallásos elmélkedések kódexeinkben*. Kolozsvár, 1910.) az alázatosságról, engedelmességről, „az isteni gondolat édességéről”, sőt, a fejtegetések között rábukkanhatunk a „nihil est in intellectu” gondolatára is (HORVÁTH JÁNOS, *IrMűvKezd. Bp.*, 1944. 280): VirgK. 141: „Rytkan gondolatýk az elmeben valamý melyet az kwlsw erzekensegek be nem boczatnak.”

Bár a szabályok természetesen több ponton is – elsősorban a műfaj sajátosságából adódóan – érintkeznek más, regulákat, szerzetesi élet-szabályokat tartalmazó kódexeink bizonyos részeivel – párhuzamos helyeket nem találunk közöttük. TIMÁR KÁLMÁN megállapítása szerint (ItK. XL, 400–1), a Virginia-kódex jól beleillett a margitszigeti apácák számára készült, a szerzetesi életre vonatkozó előírásokat is magukba foglaló nyelvemlékeink sorába (BirkK., HorvK., PéldK. WinklK., ÉrsK.).

Mindezek után felmerülhet a kérdés, vajon létezett-e olyan összefüggő latin szöveg, melyben a másoló már így, egybefűzve találta volna az egymástól igen elütő részeket? – Elképzelhető ugyan, de sokkal valószínűbb, hogy kompilációról van szó. Bizonyos, hogy nem maga a scriptor végezte a fordítást, ezt az írás tiszta, fegyelmezett volta igazolja. Annak lehetősége azonban fennáll, hogy a kódex törzsét alkotó, obszerváns szellemre valló, ferences jellegű szövegei ugyanattól a fordítótól erednek, s valaha összefüggő egészet alkottak (KATONA: i. h. 570, 581; KARÁCSONYI JÁNOS, *Szent Ferenc rendjének története Magyarországon 1711-ig*. Bp., 1924. II, 593), de ezek tartalmi – s részben szerkezeti – összetartozásán kívül a feltevést más nem támogatja. A fordítás keletkezésének időpontját KARÁCSONYI JÁNOS (i. m. 592), régies helyesírása alapján, melyet a scriptor már-már szolgálai követ, a XV. század derekára teszi.

Kódexünk latin forrásait és párhuzamos helyeit a bevezetést követő második táblázatban foglaltuk össze.

A táblázatban előforduló rövidítések a következő műveket jelölik:

De ss. Aest.: Temesvári Pelbárt, Sermones Pomerii de sanctis. Pars aestivalis. Hagenau, 1499.

Conform.: Bartholomaeus de Pisis, Liber conformitatum. Mediolani, 1510¹.

A.: Collection d'études et documents sur l'histoire religieuse et littéraire du Moyen âge. Tome IV. Actus beati Francisci et sociorum eius. PAUL SABATIER. Paris, 1902.

Sp.: Collection de documents pour l'histoire religieuse et littéraires du Moyen âge. Tome I. Speculum perfectionis seu S. Francisci Assisiensis Legenda Antiquissima, auctore fratre Leone. PAUL SABATIER. Paris, 1898.

Bon. V. Fr.: Bonaventura, Vita beati patris Francisci Assisiensis. Vienne, 1652. (bollandisták kiadása: Acta Sanctorum. Octobris tom. II. Antwerpen, 1768.)

Leg. aurea: Legenda aurea. GRAESSE-kiadás.

De temp.: Herolt, Iohannes, Sermones Discipuli de tempore.

Vitae patrum, ROSWEYDE-féle kiadás.

Regula monach.: Regula monachorum. MIGNE, Patrologia Latina. Vol. XXX.

SpV.: Speculum vitae beati Francisci et sociorum eius. Venetiis, 1504.

A kódex szövegében előforduló bibliai idézetek leőhelyeit is külön táblázatban mutatjuk be.

A kódex helyesírása és az átiratban használt jelek

A kézirat 1–99. és a 121–50. lapja közé eső részeinek helyesírását KNEZSA ISTVÁN (HírTört. 112, 131–2) az I. D. típusú, mellékjel nélküli, a 100–20. lapja közé esőket pedig a III. C. típusú, kevérek helyesírási rendszerbe sorolja. A kódex nyelvezetét, helyesírási sajátosságait tüzetesebben csak SZILY KÁLMÁN vizsgálta (MNy. XVI, 131–4). Kiemelve ennek különös, a XVI. század eleji kódexeinkétől merőben különböző voltát, a rövid mássalhangzós alakok gyakoriságából kiindulva tévesen arra következtet, hogy a Virginia-kódex írója Dráva menti vagy felvidéki lehetett.

Mindenesetre annyit megállapíthatunk, hogy a scriptor valóban rendkívül tisztelhetette az előtte fekvő szöveget – ezt legjobban talán az bizonyítja, hogy a kézirat nagyobb egységeinek egymástól eltérő helyesírását átveszi, s ettől csak helyenként tér el. Így például néhol az *ö* hang jelölésében találunk ingadozást (*w ~ o ~ ew*), olykor a

szóalakok használatában (*kinirt* ~ *kenieret*), máskor a hosszú mássalhangzók száma szaporodik meg váratlanul.

A szavak elválasztását – valószínűleg a másolt szöveghez igazodva – csupán az első 13 és az utolsó 50 lapon jelöli kis ferde vonallal (kivétel: a 15. lap 15. sora), de az elválasztásban, úgy tűnik, semmiféle szabályt nem ismer.

A magánhangzók hosszúságát nem jelöli. Az előforduló *ee* ugyan gyakran szerepel *é* helyén, de szép számmal jelöl *e*-t is, az *aa* pedig szinte kizárólag a *maas* szóban *á* értékű, egyébként szóvégeken és szó belsejében is *a*-t jelöl.

A betűk és betűkapcsolatok hangértéke, funkciója:

<i>c</i> = <i>c</i> , <i>k</i>	<i>ch</i> = <i>cs</i> , <i>c</i> , <i>k</i>
<i>g</i> = <i>g</i> , <i>gy</i>	<i>cz</i> = <i>cs</i> , <i>c</i>
<i>h</i> = sokszor nincs hangértéke	<i>eu</i> = <i>ö</i> , <i>ő</i>
<i>i</i> = <i>i</i> , <i>j</i> és palatalizáció	<i>ev</i> = <i>ö</i> , <i>ő</i>
<i>l</i> = <i>l</i> , <i>ly</i>	<i>ew</i> = <i>ö</i> , <i>ő</i>
<i>n</i> = <i>n</i> , <i>ny</i>	<i>ph</i> = <i>f</i>
<i>s</i> = <i>s</i> , <i>sz</i> , <i>zs</i>	<i>tcz</i> = <i>c</i>
<i>u</i> = <i>u</i> , <i>ú</i> , <i>ü</i> , <i>ű</i> , <i>v</i>	
<i>v</i> = <i>V</i> , <i>u</i> , <i>ú</i> , <i>ü</i> (72/5: <i>vr dwg</i>)	
<i>w</i> = <i>ü</i> , <i>ű</i> , <i>ö</i> , <i>ő</i> , <i>u</i> , <i>v</i>	
<i>z</i> = <i>z</i> , <i>sz</i> , <i>zs</i>	

Mellékjeles betűk:

φ = *ö*, *ő*

ÿ = *i*, *j* és palatalizáció

w = *ö*, *ő* (négy alkalommal: 18/23: kétszer, 18/24 és 20/24).

A Virginia-kódex átíratában előforduló jelek szerepe megegyezik a „Régi magyar kódexek” c. sorozat első számában találhatóakkal (Könyvecse az szent apostoloknak méltóságokról 1521. Bp., 1985.), mivel a két átírat munkálatai közel egy időben folytak.

[ ] – Szögletes zárójel jelöli a törölt (áthúzott, kivakart) betűket, szavakat. A felismerhetetlen betűk számát a zárójelen belül pontok jelzik.

- ( ) – Az átírt betűk kerek zárójelbe kerültek, a helyes betű ez esetben a zárójel után szerepel. Ha a téves betű csupán sejt-hető, akkor kérdőjel kíséri, ha egyáltalán nem ismerhető fel, erre üres zárójel figyelmeztet.
Abban az esetben, ha a helyes betű törölt betű helyére került, de a javítás nem vagy szinte alig észlelhető, s így módon a folyamatos szövegolvasást nem zavarhatja, a kerek zárójel helyett inkább a lapalji jegyzet használata látszott megfelelőnek. A feltételezett javításokra, igazításokra szintén lapalji jegyzet utal.
- (a) – Kerek zárójelben és kurziválva szerepelnek még azok a betűk is, melyeket a scriptor azzal a szándékkal hagyott el (helyenként egészen kis betűvel be is jelölt), hogy majd később díszítve, ill. színezve pótolja őket.
- < > – A sorközi és a lapszéli betoldások hegyes zárójelbe kerültek, ez utóbbiak helyét egy-két alkalommal a scriptor vesszővel jelöli meg (pl. 118/13: *kissebbnek* '*<nem>*).
- { } – Az egykorú, de másik kéz betoldásait kapcsos zárójel különbözteti meg.

Az átírás során azokon a helyeken, ahol a betűk nagysága nem segítette eldönteni, hogy kis- vagy nagybetűvel van-e dolgunk, ott legtöbbször formájuk, egyes esetekben pedig magának a scriptornak a szövegtagolási gyakorlata adott némi eligazítást, sokszor azonban még így is bizonytalanságban maradunk. Ugyanez mondható el a szavak egybe- és különírására vonatkozólag is.

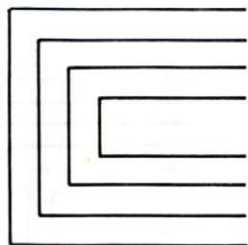
Az átíratban – mivel az irodalom eddigi egységes jelölésétől eltérni nem lett volna célszerű – a beírt lapok számozása folyamatosan halad, a fóliaszámozás azonban az üresen maradt levelek kihagyása miatt megtörik.

Végül ezúton szeretném köszönetemet kifejezni Fodor Adriennek, Korompay Klárának, Madas Editnek és Rozsondai Marianneknak, akik munkámban hasznos tanácsaikkal segítettek.

TÁBLÁZATOK

A kódex felépítése fasciculusok szerint

1. 1r-8v = 1-16.

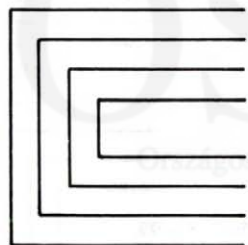
1r-7r = 1-13.

Gyónási lelkitükör.

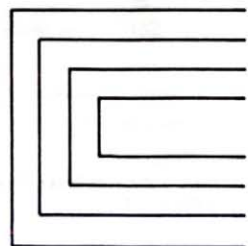
Írástükör: 158 x 112 mm.

A sorok száma: 27.

2. 9r-16v = 16-32.

3. 17r-24v = 33-48.

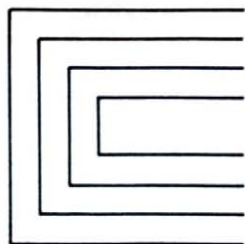
7r-43v = 13-86.

Assisi Szent Ferencről és első társai-
ról szóló fejezetek.

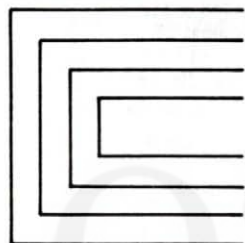
Írástükör: 158 x 112 mm.

A sorok száma: 27.

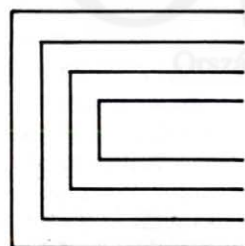
4. 25r-32v = 49-64.

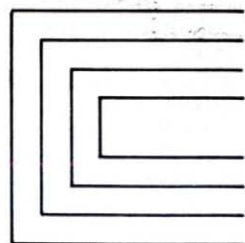
5. 33r-40v = 65-80.

6. 41r-48v = 81-96.

7. 49r-56v = 97-112.

43v-50r = 86-99.

Szent Egyed megtérésének története,
tanításaiból vett szemelvények.

Írástükör: 158 x 112 mm.

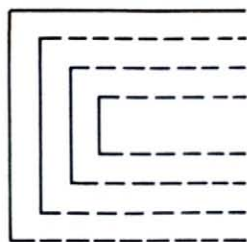
A sorok száma: 27.

50r-56v = 99-112.

Szent Ferenc rövidebb legendája.

A sorok száma: 34.

8. 57r-64v

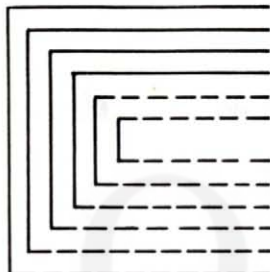

Írástükör: 167 x 115 mm.

57r: „Szent Ferencz Atyánk Napiara
ualo Epi[stola], (és evangélium)
- XVII. századi kéztől.

57v-64v: beíratlan.

9. 65r-76v

65r-68r = 114-120.

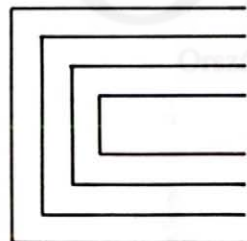
Prédikáció az utolsó ftelettről (csonka).

A sorok száma: 27.

Írástükör: 158 x 112 mm.

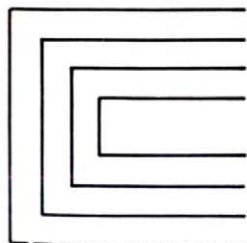
68v-76v: beíratlan.

10. 77r-84v = 121-136.

Írástükör: 167 x 115 mm.

11. 85r-92v = 137-152.

77r-91v = 121-150.

Apácák számára szóló életszabályok
(befejezetlen).

A sorok száma: 27.

92v: Az eredetileg üresen hagyott lap-
ra 1851-ben kerül utólagos bejegyzés.

A füzet levélpárját kivágták.

(A kódex üresen maradt lapjait az ábrán szaggatott vonal jelöli.)

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

A Virginia-kódex latin szövegének lelőhelyei a forrásokban. Párhuzamos helyek

	VirgK.	De ss. Aest.	Conform.	Saba- tier	SpV.	Bonav. V. Fr.
„URnak neube kezdesek kwzewsegel valo gyonasnak abrazatjarol.”	1-13		forrása ismeretlen			
„Vrmak neuben kezdetik bodogsagos zent ferencnek zentseges dyczerety...”	13-4		17a ²			
I. Isten hasonlővá tette Szent Ferencet többi szentjeihez:						
1. „Első felseges dyczerete es nagy tyztessege bodogsagos zent ferencznek ez. Mer w angialokhoz hasonlatos.”	14-5	75.sermo				
2. „Mas rendbely zentek vannak menyorzagban az patriarkak.”	15	73. D, E				
3. „Harmad rendbeli zentek...profetak.”	15-8			Sp. 101. cap.		
Példa arról, hogy Szent Ferenc „iuendwt meg esmert legien.”						
Példa arról, „Hogý kedig ziueknek titkyat es meg esmerete legie”	18-9		183b ¹			
„...mikepen ez zent atya titkokath meg esmert legien”: „...frater rufinus...ki wrdwg mya zenuede...kesertetet.”	19-24			A. 31. cap.		JókK. 49-56
4. „Negjed rendbeli zentek...az apastalok”	24-5			*Sp. 180		
„...az zenth apastalok kwzwl egyet sem oluasunk. hogý valamelik ezenkepen tagata volna meg ez velagot.”	25-8					*15-20 370-1
5. „Ewtwd rendbely zentek...martyrokth”	28-30	73. G				
6. „Hatod rendbeli zentek 9fessorokth”	30	73. H	5a ²			
7. „Heted rendbely zentek...az zyzekh”	30-1	73. H				115
II. Szent Ferenc Krisztushoz való hasonlatossága:						
„Ehwzwr hwn hasonlatos ez zent atya vrunkhoz. az w zwletesebe.”	31-2	70. E				
„...az zent zegensegbe.”	32-3					166
„...az zent sebeknek rea adasaban.”	33-6				232a	*LázK.140-9
„...az zent artatlansagba.”	36	73. D				

	VirgK.	De ss. Aest.	Conform.	Saba- tier	SpV.	Bonav. V. Fr.
1.	„Ehwzwr mondatik. hogi engede neki mind ez negy fw elterw alatok.”:					
a)	„...az twz ...w heuseget meg engeztele.” „Maas idwbe kedig mikoron predicalna apuliaban...”	36-7 37-9	113a ¹ 114a ²	A. 27	55b-56a	125
b)	„Imar lasuk meg aztys. mikepen zolgalt es engedet legyen neký az egés.”	39-45		A. 9	93b-95b	JókK. 40-9
c)	„...mikepen az víz engede neki.”	45	230a ² 197a ¹			128
d)	„Engede neki az fwides.”	45-6	72. G			
2.	„...nem csak twz. víz. eg. es fwd engedet... de meeg egyeb teremtet alatokes.”: „...meeg kegitlen emberekes...Mikepen meg tezik zoltan kýralban.”	46-7			55b	
	„Mely igen kegies es haznalatos vala ez bodog atyanak w bezedé. ez nyluaban meg techik az harom hires toluayokban.”	47-50			58b-60a	
3.	„...meeg oktalan alatokes engetek ez kegies kegies atyanak...”: „luta spoletomnak wigere. es ot lata gwí-uen sok kylewb kwlemb madarakat.”	51-3			63b	
	„...Engubia neuw varosnak tartományaba vala egy fene farkas... .”	53-8		A. 23	155a	JókK. 146-53
	„Ewtd kýbe wn bodogsagos zent ferencz hasonlatos vrunkhoz. az purgatoriomba ezten-dwnked le zallasban.”	58-62			97b	

III. Peldák Szent Ferenc alázatosságáról, engedelmességéről, melynek kiváltságait köszönhette:

.....nemikor mene egy puzta zent egyhazba. ky vala spoletomnak vevigebe. es mene vele frater pacificus..."	62-3	Sp. 59	41b	
.....frater pacificuses ymatsagra vete w magat... fel ragataitek menibe..."	63-5	Sp. 60	41b	SimK. 1-2 (=VirgK. 64-5)
„De lasuk megh imar ez melle az peldakat kyket vete ez bodog atya az w fiajnak leainak cleibe ez zent alazatos engedelmessegrwl”: „TEkentzetek az zwd fara. es vegietek peldat w twle.”	65-6	forrása ismeretlen		SimK. 2-3
„Mas pelda ez twkelletes zent alazatosag- rol kit zent ferencz vete wmagarol...”	66-7	Sp. 64	43b	SimK. 3-6
„Harmad peldat vete ez bodog atya...zer- zeteseknek w twkelletesegerwl”	67-8	Sp. 48	29b	SimK. 6-8

IV. „Lasuk meg imar ez zent atyanak alazatosagat
es w fiajnak alazatosag<a>!”:

.....frater rufinus...oly igen elmerwit vala istenbe...”	68-72	A. 32	112a-b	SimK. 8-14	JókK. 56-9
„Az zent alazatosagat valo engedelmesse- gek iozogat meli igen foly az vrdwg...”	72-3	A. 33	112b-113a	SimK. 14	JókK. 59-61
„Frater masseosnak zent alazatosagáról es engedelmessegrwl”	73-6	A. 12	103b		
„Delasuk meg miken es honan adatek ez frater masseosnak ez ilyen nagi alaza- tosag es twkelletes engedelmesseg”	76-8	A. 41	105b		JókK. 70-3
„It zol az iras arrol miken bizonyta meg ez frater masseos zent ferencnek alazatosagat”	78-80	A. 10	103b	*DebrK. 236-7	JókK. 127-8
„It zol az iras arol hogy miken teere meg frater bernald elsw fia zent. Fer.”	80-6	A. 1	5b		JókK. 2-8

	VirgK.	Conform.	Leg. aurea	SpV.	De temp.	Vitae patrum	Regula monach.
„kezdetik frater egiednek sentseges meg terese es elete ky vala zent ferencznek negedyk atyafya”	86-8	*53a ²		*158a			
„Lasuk meg minemw zentseges tanusagot twat az haborusagot bekessege valo zenuedesrwl...”	88-92	56b ²					
„It zol imar ez zent frate egied az zent engedelmessegrwl”	92-3	59a ²					
„It zol frater egied az zent zetretetrl”	93-5	56a ²					
„It zol imar az zent alazatossagrol vgian ezen frater egied...”	95-7	56b ²					
„zol it ez zent frater egied az lelki zent iozagokrol ezenkepen”	97-8	59b ¹ , 56a ¹					
„Zol it az hitrwl ekepen”	98-9	56a ² , 55b ²					
„Vrnak neubene kezdetyk bodogsagos zent ferencznek rwuideden elete es az w elete- bwl példak...”	99-109		662-74				
„...egi napon frater leo. zent zent fe- rencz mellet alana. lelkebe el roytetek.”	109-10			87b			
„(17)gy oluastatik az zent atyáknak ele- tekbwl. Hogi vala egy nagi zent ven. wkozwlwk...”	111					649a	
„Ilyen pelda oluastatyk az io zolasrol es kik iot zolnak”	111-2					506a	
Prédikáció az utolsó iteletről	114-20				5. sermo		
„Zent apaczaknak eletekre rwuyden valo regula melyet bodogsagos zent hyeronimus doktor irth...”							
„...az zetretetrl es egysesegnek tartasarol. i. C.”	121-3						1. cap.
„Tulaydon marhanak nem letelerwl. ii. C.”	123-5						3, 2
„Az zetretetnek kwsegnek es az alazatossag- nak meg tartasarol harmad Capitulum.”	125-7						4
„Az zentseg arulasnak el tauoztatasarol az sororoknak be veteleben Capitulum. iii.”	127-9						5
„Az meg hagioth paranczolathnak be tellye- sytesenek giarlosagrol ewtwdyk Capitulum.	129-30						12, 9
„Az sororoknak [dolgairol] dolgaýnak meg tewkeleserewl hatod Capitulum.”	130-1						13

	VirgK.	Regula monach.
„Az priorissanak tiztyrewl es hatalmarol. VII. Capitulum”	131-3	14
„Menemew zer tartasek az feyedemnek czeledesebe nyolczad Capitulum”	133-4	16
„Mely zer tartas legen az nyayaskodasban Cap ix.”	134-6	18
„Mynemew zert kelyen tartany az ferfyakhoz iehsewl az zolasban Capitulum. x.”	136-9	20, 24 (összevonva)
„Az weztsegrewl tyzen egyed Capitulum”	139-41	22, 23
„Az isteny gondolatnak edesegetWl xii. Capitulum”	141-5	26, 27
„Az dragalatos ruhanak meg vtlasarol. C. xij”	145-7	28, 29
„Az vtolso iteletnek ezeben iutasarol Capitulum. xiiij”	147-8	30
„Az ruhaknak az el vetwtenek keuansagarol Cap. xv.”	148-50	31

A táblázatban csillaggal jelöltem a csak nagyjából megfelelő forráshelyeket, valamint a nem azonos forráson alapuló – csak tartalmilag érintkező – fontosabb párhuzamos helyeket. Ahol a számok nem lapszámot, hanem beszédet vagy fejezetet jelölnek, ott a különböző rovatok legfelső adata mellett ezt feltüntettem.

A bibliai idézetek és utalások lelőhelyei

A kódex lap- és sorszáma	Lelőhelyei	A kódex lap- és sorszáma	Lelőhelyei
14/5-7:	Sir 45,2	118/4-14:	Mt 25,41-5
14/15-6:	Jel 7,2	118/18-9:	Jn 3,18
15/11-2:	Gen 22,17	118/20-5:	Mt 13,49-50
24/11-8:	Mt 19,27-9	119/4-6:	Mt 24,21
32/9-11:	Mt 8,20; Lk 9,58	119/6-8:	Mt 24,40-1; Lk 17,35-6
36/11:	Mt 5,26	119/12-4:	Jób 9,13 (csak tartalmi egyezés)
40/10-1:	Zsolt 51,17	121/11-2:	Mt 19,17
40/13-4:	Zsolt 51,17	121/15-7:	Mt 22,37-9; Mk 12,30-1;
48/7-10:	Mt 9,12-3	122/26-123/1:	ApCsel 4,32
51/24:	Lk 12,24	124/3-4:	Mt 5,3
52/2	Lk 12,27	125/7-11:	ApCsel 2,44-5
56/26-7:	Mt 3,2	126/21-3:	Sir 3,18
70/26:	Mt 3,2	126/25-127/3:	Mt 20,25-7; Mk 10,42-4; Lk 22,24-6
78/20-1:	Lk 11,9; Mt 7,7	127/6-9:	Lk 22,27
84/8-11:	Mt 19,21	127/13-4:	Mt 20,28; Mk 10,45;
84/12:	Lk 9,3	129/17-8:	Lk 9,23 (csak tartalmi egyezés)
84/14-5:	Lk 9,23; Mt 16,24; Mk 8,34	130/21-2:	2 Kor 3,6
99/13:	Péld 23,26	131/23-6:	Bar 3,10-1
113:	Gal 6,14-8; Mt 11,25-30 (XVII. sz.)	132/8-12:	Mt 20,25-7; Mk 10,42-4; Lk 22,25-6
114/1-4:	Lk 21,27	148/12-4:	Mt 25,41
114/15-21:	Jel 10,1-6		
115/3-5:	1 Kor 15,52; 1 Thess 4,16		
115/17-19:	Jn 5,25		
116/22-6:	Jn 5,28-9		
117/11-5:	Mt 19,28		
117/19-25:	Mt 25,35-6		

IRODALOMJEGYZÉK

- ACÉL ZSUZSANNA, A Jókai-kódex gondolati rendszeréről: It. LXIII (1981.), 865–81.
- P. BALÁZS JÁNOS, Jókai-kódex. Bp., 1981. CodHung. VIII.
- BENKÓ LORÁND, Az Árpád-kor magyar nyelvű szövegméltékei. Bp., 1980.
- BENKÓ LORÁND, Magyar nyelvjárástörténet. Bp., 1957.
- CSAPODI CSABA, A "Magyar Codexek" elnevezésű gyűjtemény. Bp., 1973. (Catalogi collectionis manusciporum Bibliothecae Academiae Scientiarum Hungaricae. 5.)
- FARKAS VILMOS, Fonémastatisztikai problémák a nyelvjárástípus-történetben. Bp., 1966. NytudÉrt. 55. sz.
- HARSÁNYI ANDRÁS, A domonkosrend Magyarországon a reformáció előtt. Debrecen, 1938.
- HORVÁTH CYRILL, Középkori legendáink és a Legenda Aurea. Bp., 1911.
- HORVÁTH CYRILL, Pelbárt és codexeink: BSz. LXV (1891.), 382–400.
- HORVÁTH JÁNOS, A magyar irodalmi műveltség kezdetei. Bp., 1944.
- KARÁCSONYI JÁNOS, Szt. Ferencz rendjének története Magyarországon 1711-ig. II. köt. Bp., 1924.
- KATONA LAJOS, A Virginia-codex Ferencz-legendái: AkÉrt. XIV (1903.), 569–81.
- Kisgyűlési jegyzőkönyv 1851. (okt. 20.). Az MTA Könyvtárának Kézirattárában.
- KLANICZAY TIBOR szerk., A magyar irodalom története 1600-ig. Bp., 1964.
- KNIEZSA ISTVÁN, Helyesírásunk története a könyvnyomtatás koráig. Bp., 1952.
- KOMÁROMY LAJOS-KIRÁLY PÁI, Virginia-codex (betűhű átirat): Nyelvelméltár. III. Bp., 1874. 258–352.
- SZ. KOROKNAY ÉVA, Eine ungarische Renaissance-Einbandgruppe vom Anfang des 16. Jahrhunderts. Gutenberg Jahrbuch 1966. 361–77.
- SZ. KOROKNAY ÉVA, A magyar reneszánsz könyvkötőműhelyek. Kiállítási katalógus. Bp., 1966–67.
- SZ. KOROKNAY ÉVA, Magyar reneszánsz könyvkötések. Bp., 1973. (MűvTörtFüz. 6. sz.)
- LÁZS SÁNDOR, A Cornides-kódex körül: Itk. LXXXV (1981.), 671–83.
- Nagygyűlési jegyzőkönyv 1844. (dec. 23.). Az MTA Könyvtárának Kézirattárában.
- PFEIFFER MIKLÓS, A domonkosrend magyar zárdáinak vázlatos története: HORVÁTH SÁNDOR szerk., A Szent Domonkos-rend múltjából és jelenéből. Bp., 1916. 177–221.
- PICCARD, GERHARD, Wasserzeichen. VI. Anker. Stuttgart, 1978.
- PINTÉR JENŐ magyar irodalomtörténete. I. köt. Bp., 1930.
- PUSCH ÖDÖN, Valfalás elméltédek kódexeinkben. Kolozsvár, 1910.
- PUSZTAI ISTVÁN, Könyvecse az szent apostoloknak méltóságokról 1521. RMKód. 1. sz. Bp., 1985.
- ROZSONDAI MARIANNE, Művészi kötéstáblák a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárában és ezek könyvtörténeti vonatkozásai. Kandidátusi értekezés. 1985.
- SZABÓ DÉNES, Guary-kódex. Bp., 1944. CodHung. III.
- SZABÓ DÉNES, A magyar nyelvemlékek. Bp., 1957.
- SZABÓ SZÁDOK, A domonkosrend szelleme és szervezete: HORVÁTH SÁNDOR szerk., A Szent Domonkos-rend múltjából és jelenéből. Bp., 1916. 40–78.
- SZERECZ ALAJOS IMRE, Kódexeink párhuzamos szentírási töredékei. Bp., 1916.
- SZILY KÁLMÁN, A Virginia-codex: MNy. XVI (1920.), 131–4.
- TARCAI GYÖRGY, A margitszigeti apácakolostor és lakói: HORVÁTH SÁNDOR szerk., A Szent Domonkos-rend múltjából és jelenéből. Bp., 1916. 299–306.

- TARNAI ANDOR, "A magyar nyelvet írni kezdik". Bp., 1984.
- TIMÁR KÁLMÁN, Adalékok kódexeink forrásaihoz: ItK. XXXVI (1926.), 264–8.
- TIMÁR KÁLMÁN, Domonkos-rendi magyar kódexek: ItK. XL (1930.), 265–76, 397–412.
- TIMÁR KÁLMÁN, Magyar kódex-családok: ItK. XXXVII (1927.), 210–24.
- TOLDY FERENC, A magyar nemzeti irodalom története. I–II. Pest, 1851.
- VARGA FERENC, Kódexeink stíluselemei. Bp., 1933.
- VARGHA DAMIÁN, A Szent Domonkos-rend és a magyar kódexirodalom.: HORVÁTH SÁNDOR szerk., A Szent Domonkos-rend múltjából és jelenéből. Bp., 1916. 222–56.
- VARGHA DAMIÁN, Szent Ferenc és fiai a magyar kódex-irodalomban. Bp., 1927.
- A Virginia-kódex XIX. századi másolata. Az MTA Könyvtárának Kézirattárában (jelzete: Ms 874.).
- VOLF GYÖRGY, Simor-codex: Nyelvelméltár. VII. Bp., 1878. 83–8.
- ZOLNAI GYULA, Nyelvelméltéink a könyvnyomtatás koráig. Bp., 1894.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

A KÓDEX HASONMÁSA ÉS BETŰHŰ ÁTIRATA

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Societas Conventus Pestinensis de veteri buda

1840.

Isten az királyi és az Leg. Tanács. Alint.
Alott

Bemutattam a magyar tudós
társaság 1844-beli nagygyűlésé-
nek, s ott e becses nyelvéma:
"radvány" "Virginia codex"
ezimet kapott mivel a Fi-
szalóki Szgt. Plebánus Uo.
diszcretus átengedésevel, gróf
Desseuffy Virginia ö. mtga
küldötte volt

Buda, aprilisben, 1846.

Döbrentei Gábor
mly
3

Enak neuēbe beideset bizerwnegele valo gno
nasnak abensatharol Etuzewr walatij abar
ygn; gyonast temij mynden byneywul meg emlebe
zet tibat twth ifausagatil fogna berestegneuet vna
na gondolna meg harom napon es mibepen ifenek el
ene verteseth ha bediglen rwuid gyonast abars ten
ny es gyaborta valor emlebezet meg az bynebrwul
melhetet twt az elwby gyonasanak utua masof
zor mynden haragot es bozoutodast by rebez te zuu
edbeul es ha tijt meg bautotal twuesed meg w
tet es engesztelhet meg wter wag zep zodual au
agn; fuzetefeduel harmadzor raruly ilhen abarath
ual hog touab ilhen bynebet uangy nagyobakath
ne tegy negyedzer akynet miquel tartozol eleget
tegy neby etwtdzerr az gyonasnak napyan ogy
ad magadat hog walatynet ne soly hancm icles zit
segnet otaert mert az solas art az gyonasnak ha
todzor alazad meg temagadat mynden ezekenleget
ben hetedzer berjed ifenek ugalmasagat hogy by
iewt bynwswber twnywrvnyen vantad nyolcadzor
tegy tizteleget es uatfagot te wrizw angyalot
nak byluzeger berjed ifenek zentyt icleswul azo
nyonk mariat hog segeheu teged nykoron ezeket
meg twtelled azuan temagadat humad zent lelk
eth ezeknek utua bizuan ifenek ugalmasagaba
iarnil te ofesodnat elejbe es iegyezed meg tem
agadat zentberesztuet iegyeuel monduan atyanak

K. H. H. H. H. H.
K. H. H. H. H.

URnak neuibe kezdesek kwzewnsengel valo gyon-
nasnak abrazatyarol. Elwzewr. walaky akar
ygaz gyonast tenny. mynden byneyrwl meg emleke-
zek. kyket twth ifyusagatul fogua kerertzegenek vta-
5 na. gondolya meg harom napon es. mikepen istenek el-
ene vetkezeth. ha kediglen rwuid gyonast akarz ten-
ny. es. gyakorta valot. emlekezek¹ meg az bynekrwl
melyeket twt. az elwby gyonasanak vtana. Masod-
zor. mynden haragot. es bozonkodast. ky rekez te zy-
10 edbewl. es ha kyt meg bantotal. kwuesed meg w-
tet. es engeztelyed meg wtet. vag zep zodual. au-
agy fyzeteseduel. Harmadzor. iaruly ilyen akarath-
ual. hog touab ilyen byneket auagy nagyobakath
ne tegy. Negyedzer. akynek myuel tartozol eleget
15 tegy necky. Ewtwdzewr. az gyonasnak napyan ogy-
ad magadat. hog walakynek ne zoly. hanem ieles zik-
segnek okaert. mert az zolas art az gyonasnak. Ha-
todzor. alazad meg temagadat² mynden erzekenseged-
ben. Hetedzer keryed istenek irgalmasagat. hogy ky
20 iewt bynwswker. kwnywrwlyen raytad. Nyolzadzor
tegy tizteseget es imatsagot te wrizw angyalod
nak. kylenzeczer keryed istenek zentyt. ieleswl azo-
nyonk mariat. hog segehen teged. Mykoron ezeket
meg twkelled. alazuan temagadat. hiuwad zent lelk-
25 eth. Ezeknek vtana. bizuan istenek irgalmasagaba.
iarul te gfesorodnak elejbe. es iegyezed meg tem-
agadat zentkerertznek iegyeuel monduan. atyanak

fiunak. es zent lebeuet nauebe Amen mond el az
tanfiteert es auaat vranq mong ebopen. En tizte
lendw atijam azert iwtent es maq napon te tiztele
dw atijafgodnak elejbe hog en bijnemet meg
abarom vadolnai nebed leltij atijam vi istenet be
pebe minden bijnemet tybet iwtent gijernetsfe
gentul fogua miqnet vranq bunt keztem elacu
ny es vettet tenuj istenet elene regulamnat zer
zetemmet es atijamfjanat elene. Eluzus vadolom
emagninat en istenemet az en fogndasomnat meg
zegeserul merth amit fogntam az berezth visnet
fwtiute hogh en elene alat hazomnat wdizgnetb
beuelfegnet tekemmet es miynden abarntijamat es
vilagnat es minden hangofagntat ezet erwfen
meg nem tartotam Masodzor vadolom bijnemet
magnumat medt halalatlan voltam az vi istenet
az w tedemteserul medt engemet tedemeth zem
eljeze es hasonlatofagnta lebezerent hog en em
lebezmem w sola erteneu hijemel es adarnek iot
tefzzerent meg vnlaxtot engemet bwrmohtul
es eggeb abatottul adot netem emberi zemeth
es enebem tedemte az menyiebet es fwtidieteth
es bene valotat Engemet meg vnlta az ew
zent fijamat benyinat halatalual vede hullafual
es az en meg valtom wmagnt atta enebem tek
ben es lebeben es istenfeges igerte Engemetth
elretet malaztijnual adot erwt bwlzefegeth ha

fiunak. es zent leleknek neube. Amen. mond el az
 Confiteort es anak vtana¹ mong ekepen. En tÿzte
 lendw atÿam. azert iwtem ez maÿ napon te tÿztelē-
 dw atÿasagodnak eleÿbe. hog en bÿneÿmet meg
 5 akarom vadolni. neked lelkÿ atÿam. Vr istenek ke
 pebe. minden bwneÿmet. kÿket twtem gÿermekse-
 gemtwl fogua. mÿnek vtana bwnt keztem esmer
 nÿ. es vetket tennÿ. istenek elene. regulannak zer-
 zetemnek. es atÿamfÿanak elene. Elwzwr vadolom
 10 emagamat en istenemnek. az en fogadasomnak meg
 zegeserwl. merth amit fogatam az kerezth vÿznek
 fwlwte. hogh en elene alok haromnak wrdwgnekh.
 keuelsegnek. testemnek. es mÿnden akaratÿanak. ez
 vilagnak. es minden hangosagÿnak. ezeket erwsen
 15 meg nem tartotam. Masodzor vadolom bÿnesnek
 magamat. mert halalatlan voltam az vr istenek.
 az w teremteserwl. mert engemet teremteth zem-
 elÿere. es hasonlatossagara. lelekzerent hog en em
 lekeznem w rola. ertenem hÿtemel. es akarnek iot
 20 Testhzerenth meg valasztot engemet barmoktul.
 es egÿeb alatoktul adot nekem emberi zemelth.
 es enekem teremte az menÿeieket. es fwldicketh.
 es bene valokat. Engemet meg valta az ew
 Zent fÿanak kenÿanak halalaua. vere hullasaua.
 25 es az en meg valtom wmagat atta ennekem test-
 ben es lelekben es istenseget igerte. Engemeth
 cletetet malasztÿaua. adot erwt. bwlczesegeth. ha

enlaant bidel tudom elteru emagnamat Ezebeth en
uetem erdemennetul engetejes egenet bimeueth
gjeimebsegentel fogua varth hagh en megth tertem
volua En bedijgh begijetlen sem istract ionoltath
nem ueuen sem dikusnat vese hullakath nem gondol
uan sem io igebet haluan meg nem tertem de azon
biquebbe meg bemenijultem es meg vnbulsam Ez
vilagnat vezedelmebtul valusuan hogot bereztrienseg
re es ez sent zersetnek helore En bedijg zeszetes be
pen nem iorem sem bosedemel sem eltemel mert isf
tust nem kiuetem es regulanzent nem etem
mert engedelcu voltam zegenseg tarto nem vola
instafag tarto nem voltam ha tekzerent nem veth
estem de eluembe tnatogo voltam vezregleget ucu
tartotam egijeuelseget nem beuantam bebesegel ze
retetel nem laboztam atnamfiart nem zesebem vg
mijnt emagnamat egijhazij nepebet papobat feje
delmymet venebet es nalauuat nagpobabat nem
tuzteltem zolosmaymat hala adasobat igagan ideyen
bosan istenek meg nem attant Eneben igeste men
ijeietes en bedig nem beuantam es vola nem em
lebeztem istenek zynet nem beuantam az zentebnek
dijgvsleget augyalobant barfasagat nem nytotam
bines voltomat nem szatam pobolnat beuimatul
nem feltem es hog ez fuidijeket neben atn mind
ezetvul halalattam voltam Azest vntamteven veth
estem ez biquebbe istenek elene azonbeven haggom is

talmat. kikel tudom eltetni enmagamat. Ezeketh en-
nekem erdememnekwl engete. es egemet bwnewsth.
gyermeksegemtel fogua varth. hogh en megh tertem
volna. En kedýgh kegýetlen. sem istenek iouoltath
5 nem nezuen. sem cristusnak vere hullasath nem gondol-
uan. sem io igeket haluan. meg nem tertem. de azon
býnekbe meg kemenýwltem. es meg vakultam. Ez
vylagnak vezedelmebwl valazuan. hozot kereztyenseg-
re. es ez zent zerzetnek helere. En kedýg zerzetes ke-
10 pen nem eltem. sem bezedemel. sem eletemel. mert cris-
tust nem kwuitem. es regulamzerent nem eltem.
Mert engedetlen voltam. Zegenseg tarto nem voltā.
týztasag tarto nem voltam. ha testzerent nem vetk-
eztem. de elmembe tantorgo voltam. veztegeaset nem
15 tartotam. egýeneseget nem keuantam. bekeseget ze-
retetel nem lakoztam. atýamfiaýt nem zeretem vg
mýnt enmagamat. egýházý nepeket. papokat. feje-
delmýmet. veneket. es nalamnak nagýobakat. nem
týzteltem. Zolosmáymat. hala adasokat. igazan. ideýen
20 koran istenek meg nem attam. Enckem igerte men-
ýeicket. en kedig nem keuantam. es rola nem em
lekeztem. istenek zýnet nem keuantam. az zenteknek
dýczwseget. angýaloknak tarsasagat nem áytotam.
bwnes voltomat nem sýratam. pokolnak kenýatul
25 nem feltem. es hog ez fwdýeket nekem atta mind
ezckrwl halalatlan voltam. Azert valamikepen vetk-
eztem ez býnekbe istenek elene. azonkepen hagýom is

tenneb binnese magnuab harmadeso vetebestem as
vo iteneb elene en ersebestegymet iora nem bytton
ba mert nesebestem vetebestem gonos helijelbse nestem
Zerebet tebestem egghasba es hys bjuur Nem nes
tem en nijtatofagal tistesebel en vramnab zent tek
et es teketh veret Sis marianab es zentebuec be
pet De iintab es vylagynabat nestem ferfynbat as
zominalatobat leanijobat serzetel emebesebet es vu
haijobat bybbul zepluvsitetem ziuemet gonos grond
olatobat es nijeluemet hiju bezedebeul bezemet eb
telen illetefibel tapazinalatobat es nijulafobat halaso
maba vettebestem mest wtwmet halgntam vijgnaf
gobat haugonafgobat eneb mondasobat bib netem
ijndab belleteneb homnem iteni es selbi vijgnafgobh
muntj predibario nise halas solofina mondas zent
tebestem valo bezedes halasombn vettebestem mest hal
gntam gonos bezedebet ragnunago bezedebet barom
lo sufobodo bezedebet Es halonnik twbijtetem ha
zug bezedebeul es vijgnafgo mondasobat 'Jesembe
vettebestem mest ilatostam olij alatobat fiquebet es
olij sagos alatobat bybeul twtem beuelseger hordes
van bezembe ruhamba es ferjembe embezi zerebestem
es benne valo gijwijnemwseguec obaest. Nijeldet
lesembe vettebestem mest gijwijnemwtem enari beuan
sagonserec valo etebel wenevebel Jlebestembe vet
bestem mert gonos herde nijlonen ebtelea zut es
tiltot helijebse es zent alatobat item melontan.

tennek bwnese magamat. Harmadzor vetekeztem az
 vr istenek elene. en erzekenségymet iora nem býrtom-
 ba. mert nezesýmbe vetkeztem. gonoz helyélkre neztem
 Zepekét tekintetem. egyházba. eghaz kýuwl. Nem nez
 5 tem en aýtatossagal. týztesegel. en vramnak zent test
 et. es testeth veret. Ziz marianak es zenteknek ke-
 pet. De ýnkab ez vylagýakat neztem. ferfýakat. az-
 zonýallatokat. leanyókat. zerzetes emeberreket. es ru-
 hayókat. kýkbwl zeplwsitetem ziuemet. gonoz gond-
 10 olatokal. es nyelucemet hýu bezedekuel. kezemet ek-
 telen illetesekel. tapasztalasokal. es nyúlasokal. Halaso-
 mba vetkeztem. mert wrwmest halgatam výgasa-
 gokat. hangonsagokat. enek mondasokat. kik nekem
 ýnkab kelletenek honnem isteni es lelki vigasagokh.
 15 minth predikacio. mise halas. zolosma mondas. zent-
 tekrwl valo bezeles. halasomba vetkeztem. mert hal-
 gatam gonoz bezedeket. ragalmazó bezedeket. karom-
 lo. czufolkodo bezedeket. Es halomast twbýtetem. ha-
 zug bezedekel. es výgiorgo mondasokal. Izesembe
 20 vetkeztem. mert ilatoztam oly alatokat. fýueket. es
 oly zagos alatokat. kýbowl twtem keuelseget. hordoz-
 uan kezembe. ruhamba. es feýembe. emberi zerelmert.
 es benne valo gýwnýewrwsegnek okaert. Nyeldek
 lesembe vetkeztem. mert gónýerkwttem enny keuan-
 25 sagomzerent valo etekel venerekel. Iletesembe vet-
 keztem. mert gonoz herre nyúltam. ektelen. rut. es
 tiltot helyekre. es zent alatokat iletem meltatlan.

1
En labajual tillalwas. es hiioltodo tanzolo wigisag
reuew heliebee mendem fasnagot iartum. ruhinnat
valtostatam. hii belwol zeptostibetum en ziuemet. nijel
nemet es minden testemet. ezobuet fwlwte az eu
lelbemet ezebbe es hngiom istuet bwaruse maga.
mns negiedzer. uebbestem istuet bis paranzola.
tjant nem tartatombu mest az es istent nem ma
tam telies hitemel mert madar zonnab hitem al
omant es nezornet vnalosuat. hiesebuet baiosob.
nat hitem remenssegemet istenbe nem tartotam.
Daidenebuet fwlwte terentru. ihenemet. nem ze
retem telies ziuemel. eluemel es telies edwiel.
En nebi nem zolgaltam minden tehetsegemel. erze
bensegemel. erteluemel. letbi edwiel. emlebesete.
mel abarntomal. Es abijansianat. anne iot nem
abatam mint en magannat. ystebet. ueuet. he
iaba. uetwemjen. istenemewol. gonost. gondoltam. sij.
nembe. Es az sendebwul. Nijeluemel. gonos. abotal.
zitobal. isten. neueuel. abozotam. zithozotam. batom.
last. twtem. hamisan. estwtem. oltason. eeblijen. be
resten. bezen. es. annit. fogatum. meg. nem. teljesitibetum.
ristusnat. kerijual. estwtem. es. zeub. ueruel. es. ma.
ianat. ueuel. epeseguel. embet. barmot. aboztam.
ynepetet. nem. iletem. mibepen. ren. tartostam. uolua.
mert. az. inepen. bez. unabat. twtem. bwns. twtem.
truzolast. enebet. mondat. hii. uoltodak. toz. h. odak. h.
laptazast. niset. nem. hallotam. zolosmat. pzedicarioty

kiibolok

ure

En labáymal tillalmas. es hiuolkodo tanczolo vigasag
 teuw heliekre mentem. fasangot iartam. ruhaimat
 valtoztatam. kýkbelwl zeplwsitetem en ziuemet. nyél
 uemet. es minden testemet. ezeknek fwlwte az en
 5 lelketem. ezekbe es hagiom istenek bwnwse maga-
 mat. Negiedzer vetkeztem istenek týz paranczola-
 týath nem tartatomba. mert az vr istent nem ima-
 tam telies hitemel. mert madar zonak hitem. al-
 omnak es nezwnek. varasosnak. býeseknek. baiosok-
 10 nak. hitem. remensegemet istenbe nem tartotam.
 Mindeneknek fwlwte teremtw istenemet nem ze-
 retem. telýes ziuemel. elmemel. es telýes erwmel.
 En neki nem zolgaltam. minden tehetsegemel. erze-
 kensegimel. ertelmemel. lelki erwmel. emlekezete-
 15 mel. akaratomal. Es atýamfianak anne iot nem
 akartam. mint en magamnak. Istenek neuet he-
 iaba vewtem. en istenemrwl gonozt gondoltam zý-
 uembe. Es az zentekrwl. Nyéluelmel gonoz atokal
 zitokal. isten neueuel atkozotam. zitkozotam. karom-
 20 last twtem. hamisan eskwtem. oltaron. ereklýen. ke-
 rezten. kezen es amit fogatam meg nem telýesitetem.
 cristusnak kenýauual eskwtem. es zent vereuel. es mar-
 ianának neueuel¹. epesegeuel. Embert barmot atkoztam
 Inepket nem íletem mikepen rea tartoztam volna.
 25 mert az inepen kezi munkat twtem. bwnt twtem.
 tanczolast. eneknek mondast. hiuolkodast. torkoskodasth.
 laptazast. miset nem hallotam. zolosmat predicacioth

Zarandok
jura's

nijntofignul nem halgatam. haladadon emagamat
nem fogaltam. zarandokij yarabau biueimen nem
bambotam ifkenet iouolatol nem bambotam emledet
tem fequmat amamat nem tizteltem Eluzur az
meniej abimat mest nebi halat nem atam. az
w zent finnat neueth haluan nebi tiztefegert nem
twtem zent unyat azomot madiat es zent neuet
haluan nem tizteltem Ewtomefwl epefegedwl nem
emlebeztem ziuembe nem wifetem Az aldot iefufu
at temindol halalatol nem emlebeztem halat nem
attam ziuembe nem wifetem zent tefet es wiet
nintofignul nem imatam es miab az w zenth bebet
betegebhez wiet tiztefegert nebi nem twtem Lelbi
abijamat nem tizteltem es nebi warauolatijot
at nem tartotam io bezedebet nem fogtam es mi
uel nebi tartotam meg nem fiztem zent egijha
zat nem tizteltem miab mellwe elmentem tiztefe
get nebi nem twtem benne walo tepebet erethet
neb. oltatban oltat kiurwl wadotwat es Eghazban
walo es bjuurwl fetw halotabest nem imatam tel
tij amamat amamat nem tizteltem ziuembe net
ijot nem abatam nijeluemel solot ioth nem
zoltam nedo gijwlttem batomlotam zagnuastu
meuetem muubamal nem elctem nebi nem sol
tam wdwmet elebbe io zauolat nem fogtam.
bijmuluan etet nem imatam es neueth nem
tizteltem wetteztem touab az w ifkenet ellene em

áytatosagal nem halgatam. halaadasban emagamat
nem foglaltam. zarandokh yarasban. byneimen nem
bankotam. Istenek iouoltarol nem [bankotam]¹ emlekez-
tem. Atyamat aniamat nem tizteltem. Elwzwr az
5 menyey atiamat. mert neki halat nem atam. az
w zent fianak neueth haluan. neki tizteseget nem
twtem. zent anyat azoniok mariat es zent neuet
haluan nem tizteltem. Ewrwmerwl. epesegerwl. nem
emlekeztem. ziuembe nem viseltem. Az aldot iesus-
10 ak keniarol. halalarol. nem emlekeztem. halat nem
attam. ziuembe nem viseltem. Zent testet es veret
áytatossagal nem imatam. es mikor az w zenth testet
betegekhez vitck. tizteseget neki nem twtem. Lelki
atyaymat nem tizteltem. es nekik paranczolatyok-
15 at nem tartotam. io bezedeket nem fogatam. es mi-
uel nekik tartoztam meg nem fizetem. Zent egyha-
zat nem tizteltem. mikor mellwe elmentem. tiztese-
get neki nem twtem. benne valo kepeknek. ereklyek-
nek. oltarban. oltar kiowl valoknak es. Egihazban-
20 valo. es kyowl fekw halotakert. nem ymatam. tes-
ty atiamat aniamat nem tizteltem. ziuembe nek
yk iot nem akartam. Nyeluemel rolok ioth nem
zoltam. mert gywlvlttem. karomlotam. ragalmazta.
meuetem. munkamal nem eltetem. nekik nem zol-
25 tam wrwmest. eltekbe io zauokat nem fogatam.
kymuluan ertek nem imatam. es neuket nem
tizteltem. Vetkeztem touab az vr istenek ellene. em

1711

bet pldwblesembe mest en bijnes embett wloem
eluzer zineube mest haragot tartotam rea es ied
tem wbet hielucmel sagalauztam meuetem meg *meuetem*
witoloni bolondnat montam zitam ifkenet neuu
el zentebuet neuuel wddwgnat neuuel gonoz hy
it twltwrttem renpot es gonoz neuet zitam atipot
zol amoksol zotonfugisol Eumen atijaufrainat is
twtem ebeper *1.1.1. com.*
f *1.1.1. com.*
wtebestem ifkenet elene wadagnafagnat bijnebe ha
tefzerent nem wols de zineube beuanfagomba gw
nijwtwdfijnabe gondolatijnba es bezedijnabe ilete
sijnnet miata wtebestem ifkenet elene ofagnat
wnebe mest wtwmest iteni sagalastul wigtasaf
tul predibariotul misse hallastul zentebuet zolozim
nijtol emagnat meg wontam Atiamfinaat base
twtem hozam hasonlatofuat es alab wlonat el os
zotam madhrijat el reittem meg letem es netij
meg nem mondotam hannis hitemel hasusfagnat
meg tartotam zola gionast nem twtem En hani
is bezedebet zotam ifkenet zentebuet atijaufrainat
idafotant elene hannis wauusfagnat zezet tartotam
tuduan hog hannis Toumba wtebestem wte ifkenet
elene mas ember isagnat gonozol beuanfomba maro
wasant gonozul beuanfainat isagnat haniisan wafan
ual frusienifegel gonoz abaratel zandebal ha tepe

ber ldwklesembe. mert en bynes. embert wltem.
 elwzer ziuembe. mert haragot tartotam rea. es itel-
 tem wtet. Nieluemel ragalmaztam. meuetem. meg
 rutoltam¹. bolondnak montam. zitam istenek neuueu-
 5 el. zenteknek neuuel. wrdwgnek neuuel. gonoz hy-
 rt kwltwtem reaok. es gonoz neuet. Zitam atok-
 rol. aniokrol. rokonsagirol. Ennen atamfiynak is
 twtem ekepen. Tetemezerent embert wltem. vagt
 vagatam. vertem veretem. tanaczomal. engedetemel.
 10 gonoz peldamal. es zegent nem segellem zwsegebe.
 Vetkeztem istenek elene paraznasagnak bynebe. ha
 testzerent nem volt. de ziuembe. keuansagomba. gw-
 nyrkwdesymbe. gondolatymba. es bezedymbe. ilete-
 symnek miata². Vetkeztem istenek elene. orsagnak
 15 bwnebe. mert wrwmest isteni zolgalastul³. vigiazas-
 tul. predikaciotul. misse hallastul. zenteknek zolozm-
 aytol. emagamat meg vontam. Atamfianak kart
 twtem. hozam hasonlatosnak. es alab valonak. el or-
 zotam marhaat. el reitetem. meg leltem es neck
 20 meg nem mondotam. hamis hitemel. hazugsagal
 meg tartotam. rola gionast nem twtem. En ham-
 is bezedeket zoltam. Istenek. zenteknek. atamfianak.
 irasoknak elene. hamis tanusagba rezet tartotam.
 tuduan hog hamis. Touaba vetkeztem vr istenek
 25 elene. mas ember iozagat gonozol keuantomba. mert
 masnak gonozul keuantam iozagat. hamisan vsora-
 ual. fwsuenisegel. gonoz akaratal. zandekal. ha lehe

121
tet volua. emagmenat tuteu volua. gondoltam. sol
tam. emag volua. hossa. Es beuuantam. masuab. tu
domanijot. ruhajot. bwinijet. es amijt. sepet. la
tam. nala. abadon. hogij. en. nalam. lwt. volua. as
alath. Egeder. vettestem. mest. mas. embegnetij
ferijet. febeseg. finijt. gonozol. beuuantam. Ez. tij
pnaugolatobban. es. valantipeu. vettestem. hagnij
onij. istret. bwinijse. magmatij. Ewder. valkonij. if
tamob. bwinijse. magmatij. herhalalas. bwinijbe. se
zes. voltomban. Etwij. mest. en. keuelij. voluam. mas
uab. fwtite. iavtam. es. meg. alastam. zijuembe. be
zedembe. nieltedetembe. maastij. meg. vltuan. es. es
beuelsegnet. agrajban. keuelseget. icentetem. engedet.
beusegemel. bepuutalnomal. vettebedes. vabmerijse
gel. babonijfag. es. hi. bwtitel. rasodzor. vetteb
tem. nuctij. fwtijueu. voluam. lelet. zerevth. mest. am
ijt. tutam. nem. atam. nem. zolgaltam. masuab.
es. tekerent. mert. maastij. mest. bhetelisegel.
berestij. tuctotam. zerevtem. gonozul. bwtittem. ifen.
fwtit. zerevtem. es. en. iduefegemet. fwtite. Es
ezet. net. agrajban. vettestem. mest. fwtijuefegemet.
icentetem. hamis. adual. vjtellel. galartfag. ha
nis. hituel. es. nijubharatlaafag. elmenel. tekem.
el. niset. el. hatam. gjonast. elmulatam. meg. be
menijwlelel. edwuel. hatalmal. mast. meg. vltafal.
harmadzor. vettestem. tistafag. elen. mest. en. tista.
nem. voluam. ziuembe. nieltedetembe. es.

tet volna. emagamenak twtem volna. gondoltam. zol-
 tam. tanacz voltam hozza. Es keuantam masnak tu-
 domanyat. ruhajat. kwnyuet. es amy't zepet la-
 tam nala. akartam hogÿ en nalam lwt volna az
 5 alath. Tyzedzer vetkeztem. mert mas embernekh
 ferÿet. feleseget. fiaÿt gonozol keuantam. Ez tÿz
 paranczolatokban es valamikepen vetkeztem. hagÿ-
 om istenek bwnwse magamath. Ewdzer vallo'm is-
 tennek bwnwsse magamat. het halalos bwnwkbe re-
 10 zes voltomba. Elwzwr mert en keuelÿ voltam. mas-
 nak fwlwte iartam. es meg alaztam zÿuembe. be-
 zedembe. mielkedetembe. maasth meg v'taluan. es ez
 keulsegnek agayban. keulseget ielentetem. engedet
 lensegemel. kepmutalasal. vetekedesel. vakmerwse
 15 gel. haborusagal. es hir kwltesel. Masodzor vetkez-
 tem. merth fwsuenÿ voltam. lelek zerenh. mert am-
 y't tutam. nem atam. nem zolgaltatam masnak.
 es testzerent. mert marhat. mertekhetetlensegel.
 kerestem. tartotam. zeretem. gonozul kwltwtem. isten
 20 fwlwt zeretem. es en iduesgemnek fwlwte. Es
 ezeknek agayban vetkeztem. merth fwsuensegemet
 ielentetem hamis aruual. vÿtellel. czalartsagal. Ha
 mis hituel. es nyukhatatlansagal. elmemel. testem-
 el. miset el hatam. gÿonast elmulatam. meg ke
 25 menywlesel. erwuel. hatalmal. mast meg v'talasal
 Harmadzor vetkeztem tiztasag elen. mert en tizta
 nem voltam. ziuembe. nieluembe. mielkedetembe. es

129
ezekuel agaszatiban vettestem mert feredetesegek
iclentetem elmembe. Vaksagal. alhatnblansagal. Ezen
magnuunab zedetemel. Istennel gyvulosenel. es vnl
agnab zedelmeuel iuuendw diuulseguel zementelen
segenel. Miert beuuantam ferfiatit zezetesebet. ha
lebetet volna bint vallotam volna velet. Aegredze
vettestem haragosfogomba mert hadagot tartotam.
atyanmat es atyanfiammat ellene zuembe. nijcluem
be. nielbedetembe mert sobsz melatlan hadagutam.
kij sem ok sem igasag sem tioruemy nem atta vol
na tennem ezekuel agaszatiba vettestem mert hada
gosfogomat iclentetem dagnyosagal. habozusagal. ve
lesel bozu mondafal he. teleusegel. baromlafal. es eu ha
raguunam istenze habozusagal es bozagal ideyen.
Erdzwe vettestem tortosagba mert eu tortomnab
testemuck beduet berekem etelbe itaba nijugodamba
gyvulosegekbe Ezekuel agaszatiba vettestem mert
tortosagot bizomtotam vigsagal. cnel uondafal. fe
rezetes parazna bezedkel. sot zolafal. habotalafal
ezennek tuoztatasaual eluennet tompasagual. ve
zegyseg meg nem emestesei hquel nehezitetem lel
kemet es testemet telki bwnel gonos beduel. hquol
kodafal. idw vestesei gonos illetesei hatodze. vet
testem iustegembe mert eu ingvolum. eluzur ipe
net ellene. mert az w io volkat nem zerekem. cola
nem emlebestem es zentetuel iondtafal. Atyanfiam
mat ellene i:ijgy voltam mert eu bantam az w io

ezeknek agazatiban vetkeztem. mert fertezetessegeth
 iclentetem elmembe. Vaksagal. alhatatlansagal. Enen
 magamnak zeretetüel. istennek gyöwleweueu. ez výl-
 agnak zerelmeueu. iwuendw dýczwsegnek rementelen
 5 segeueu. Mert keuantam ferfiakat. zerzeteseket. ha
 lehetet volna bwnt vallotam volna velek. Negyedzer
 vetkeztem haragossagomba. mert haragot tartotam.
 atýamnak es atýamfýáynak ellene. ziuembe. nyeluem-
 be. mielkedetembe. mert sokzor meltatlan haragutam.
 10 kýt sem ok. sem igassag. sem twrueny. nem atta vol
 na tennem. Ezeknek agazatiba vetkeztem. mert hara-
 gossagomat iclentetem dagalyosagal. haborusagal. per
 lesel bozzu mondasal. hertelensegcl. karomlasal. es en ha-
 ragutam istenre. haborusagnak es korsagnak ideyen.
 15 Ewdzwr. vetkeztem torkossagba. mert en torkomnakh
 testemnek keduet kerestem. etelbe italba. nyugodamba.
 gywnwrwsegekbe. Ezeknek agazatyba vetkeztem. mert
 torkossagot býzonitotam vigasagal. enck mondasal. fer-
 tetetes parazna bezedekcl. sok zolasokal. hahotalasokal
 20 czemnek tauoztatasauu. elmemnek tompasagauu. re-
 zeghseg¹ meg nem emeztescl. kýueu nehezitetem lel-
 kemet es testemet. testý bwncl. gonoz kedueu. hiuol-
 kodasal. idw veztescl. gonoz illetesekcl. Hatodzor vet
 keztem irýtsegembe. mert en irýgvoltam. elwzwr iste-
 25 nek clene. mert az w io voltat nem zeretem. rola
 nem emlekeztem. es zenteknek iouoltokrol. Atýamfýa-
 nak ellene irýgy voltam. mert en bantam az w io

uolobab. elwmentebet. triffellegbet. nyttatoffagobab.
marhniobab. io ruhniobab. io twyniwbet. cusbtefe
bet. Ezebaet agnatiyban. vettetsem. mert isaggy
volomat iclenbetem zugodafal mozgodafal. gnytw
sege. zugulmarzufal viigndafal. es haboufagal. baz
dagfagbna valo gnytwelmelt het edzer vettetsem io
ea valo vettetsembe. mert tuunya zef voltam. ltbj
iozagoben. mert nem inuattoztam. misere nem twl
tem. zolofuara idehen twan nem viignyastam. Tuman
zeftea montam zolofmanuat. gyonafan es Comunit
alafia zef voltam. Ezebe agnatiyba vettetsem.
mert tuunafagomat byzomytam alnotfagos grond
olatotal. lonbatfagal. tuunafagal. eluemet budofafa
ual. Ezebe es hagnom ifnet bwnwffe magnuath.
hatodzo. vadoloni bwnwffet magnuath. het izgalu
afagbau nem leletambe sem tefyette sem ltbjebba
Elizur. vettetsem tefyette. mert chezwet nem et
etem. zomehozabab nem itatam hozabab meg nem la
togntam. mezytelenet meg nem duhantam. Vton na
vobab beuempogntam. fogsagbelicet nem zabadytot
am. halloabath nem temetem. Ezebe en mind tadtos
tam volua. es belet volua tennem. cucu ltbjebba
mert az en ltbem chezte zomehozta ifnet igyget
en nem mentem preditariath. En ltbem twl volth es
fogsagba es meg holt bwnet miatta. meg nem la
togntam. es fel nem tamasztotam gyonafnat miatta.
Ez az en ltbem mezytelen volt ltbj iozagottul. es

uoltokat. elwmenteket. týztessegcket. aýtatoszagokat.
marhaiokat. io ruhaiokat. io kwnjúwket. enklese-
ket. Ezeknek agazatýban vetkeztem. mert irýgý-
voltomat ielentetem zugodasal morgodasal. gýwlv
5 segel. ragalmazasal. výtadasal. es haborusagal. kaz
dagsagban valo gýwtrelmel. Hetedzer vetkeztem io-
ra valo restsegembe. mert tunýa rest voltam. lelký
iozagokra. mert nem imatkoztam. misere nem kwl-
tem. zolosmara ideýen koran nem výtýaztam. Tunian
10 resten montam zolosmaýmat. gýonasra es Komunik-
alásra rest voltam. Ezeknek agazatýba vetkeztem.
mert tunýasagomat býzonýtótam alnoksagos gond-
olatokkal. lonkatsagal. tunýasagal. elmenek budosasa-
ual. Ezekbe es hagyom istenek bwnwsse magamath.
15 Hatodzor vadolom bwnwsnek magamat. het irgalm-
assagban nem leletembe. sem testýekbe. sem lelkýekben
Elwzwr vetkeztem testýekbe. mert ehezwkem nem et-
tem. zomehozokat nem itatam. korokat meg nem la-
togatam. mezýteleneket meg nem ruhaztam. vton ia-
20 rokat benemfogatam. fogsagbelieket nem zabadýtót-
am. hallotakath nem temetem. Ezekre en mind tartoz-
tam volna. es kelet volna tennem. enen lelkemnekh
mert az en lelkem ehezte zomehozta istenek igeýet.
en nem mentem predikacióra. En lelkem kor volth es
25 fogsagba es meg holt bwnek miatta. meg nem la-
togatam. es fel nem tamaztotam gýonasnak miatta.
Es az en lelkem mezýtelen volt lelký iozagoktul. es

ca meg neu ruhaztam ióságos mívelbedetel. Es
az bizony vton iaro izikust be uciu fogatam az eu
leltij hazamba. nudaon tehetem volna es tuzta lelebel
tuzta szuel hozsa magamat nem zesztem hamitatom
vutem es aynatlan vutem hogij lattatassam iobnab
lemij egnebet elwt. Ezebben es hagnom ifennetb
bwnwse magamat hetedzet vadolom bwnwstet eu
magamat az het leltij iugnassagban nem lelety
tembe mert tudatlaubat nem tucitotam. Ezebbis
dwet nem tanaghozotam zomodubat nem viggas
taltam gonozobat nem fedetem Elenem vetetebue
niesz nem bohatam bebetlent en nem zennetem el
cusegymert nem inatam Ezebbe es hagnom w if
cuet bwnwse magamat Nyolczadzet vadolom bwn
wstet magamat hylens idegen bwnwbe zeszem
lesembe mert gonost yvanzoltam gonozba tanacs
votam gonoz bwnt el engetem hizedetem gonoz
teuwnet Ostalmagatam gonoz teuwnt Tarasagotij
tucitotam gonozobal el vetegetem masnat bwnt
elene nem alotam gonoz teuwnet nem zeleterem
gonozsagat sem enquet sem naset Ezebben is ha
gjom ifennet bwnwse magamat hylenszetet vado
lom bwnwstet magamat zentlelet elen valo bwn
yobbe hijt ijnezet azob / Ely ketsegben eses nuba
ember esijt zementelensegbe ifennet igazlmasagatol
mabepen twn iudas masit batovsag neiba ember
alijta iduessegzet bwnetnij wnwv edemebwnt has

en meg nem ruhaztam iozagos myelkedetekkel. Es
az bizony vton iaro cristust. be nem fogatam az en
lelky hazamba. mikoron tehetem volna es. tyzta lelekel
tyzta zyuel hozza magamat nem rereztem¹. hamikoron
5 vwtem es aytatlan vwtem. hogy lattatassam iobnak
lenny egyebck elwt. Ezekben es hagyom istennekh
bwnwsse magamat. Hetedzer vadolom bwnwsnek en
magamat. az het lelky irgalmassagban nem leleth-
tembe. mert tudatlanokat nem tanitotam. ketelkw-
10 dwket nem tanaczkoztatam. Zomorukat nem vgyaz
taltam. gonozokat nem fedetem. Elenem veteteknek
meg nem bochatam. beketelent en nem zenuetem. el-
ensegymert nem imatam. Ezekbe es hagyom vr ist-
cnek bwnwse magamat. Nyolzadzor vadolom bwn-
15 wsnak magamat. kylencz idegen bwnwkbe zezesw-
lesembe. mert gonozt paranczoltam. gonozba tanacz
voltam. gonoz bwnt el cngetem. hizelketem. gonoz
teuwnek. Oltalmaztam gonoz teuwnt. Tarsasagoth
tartotam gonozokal. el veztegletem masnak bwnt.
20 elcne nem alotam gonoz teuwnek. nem ielentetem
gonozsagat. sem enymet seni maset. Ezekben is ha
gyom istennek bwnwsse magamat. Kylencedzer vado-
lom bwnwsnek magamat. zentlelek elen valo bwn-
wkbe. kyk ymezek azok. Elw ketsegeben eses. mikor
25 ember esyk rementelensegbe istennek irgalmassagarol.
mikepen twn iudas. masik batorsag. mikor ember
alytya iduessiget.² kwuctny wwn erdemebwl. Har-

112
audib. esmert ignifragant elluc mundas. es elluc
teret. Negredib. atijafiju zerecetnet gyulwfege.
latifa chwmentet lelet zereent. es es vijlagzereentij
barija nehs netij. Ertud. meg kemcijwles. es
lezca nykor valatij bwuebe megij kemcijwles. es
megij wabul. hatod vegteleu peniteucia. mibaz emb
ex neu abar. as bwuebe veget vetui. es neu abar
ja hogij iften wuech twedelmeffiget agijon bwue
ijet. Ezzeben ha twiteut. waluu vetteged tabath
nyluan megij mond. uett ezet igen nagij bwuwit.
† Ezzeder vadolonu en bwuwmet. uett vettegea. as
negrj menijbe bealto bwuwbe hijt ezet. Akat lau
wet ontas. Zegenejebnet nijonuzgntifa. nemu bwu
berfnet muntbijath meg tartuui. Ezzebbe es lasd
meg mijnt vetteget. Fouaba vadolonu en bwuw
meth. hegyhainat het zentfeget nem tizteltembe. es
et bedig. as zentfeget. beresztseg. bermalas. io ma
latt. peniteucia. papi mektosag. hazasag. tenetes.
Ezzebbe es lasad mibepen vetteget. Esmeg wet
bestem zent leletnet het aijandebat nem beuanta
ha. uett iften felednet. as hegyeffiget. tudomant
erwfeget. maualcot. citcluweth. bwuefegget. nem be
wantum. Ezzebbe es hagijon iftenet bwuwse ma
gamant. Esmeg vadolonu bwuwfuet magamat
nyoliz bodogfagot nem beuantomba. uett lethij
zegeni nem woltam. hegyes nem woltam. sem maga
mhos. seu barabijmhos. Ety. almas nem woltam. bw

madik. esmert igasagnak ellene mondas. es ellene
 tetel. Negyedik atyafyu zeretetnek gywlwsege.
 latya elwmentet lelek zerent. es ez vylagzerent
 banja nchez neký. Ewtwd. meg kemenywles. ez
 5 lezen mykor valaký bwnebe megh kemenywl. es
 megh vakul. Hatod vegtelen penitencia. mikor emb-
 er nem akar az bwnek veget vetny. es nem akar-
 ya hogy isten wneký twredelmesseget agyon bwne-
 yrwl. Ezekben ha twrtent volna vetkezned tahath
 10 nyluan megh mond. mert ezek igen nagy bwnk.
 Tyzedzer vadolom en bwnwmet. mert vetkeztem az
 negy menybe kealto bwnwkbe kyk ezek. Ar(a?)atlan
 ver ontas. Zegenyeknek nyomorgatasa. nema bwn
 beresnek munkayath meg tartany. Ezekbe es lasd
 15 meg mynt vetkeztel. Touaba vadolom en bwnw-
 meth. hegyhaznak het zentseget nem tizteltembe. ez-
 ek kedig az zentsegek. Kereztsseg. bermalas. io ma-
 lazt. penitencia. papi meltosag. hazasag. kenetes.
 Ezekbe es lasad mikepen vetkezt( )e(e)l[m]. Esmeg vet-
 20 keztem zent leleknek het ayandekat nem keuantõ-
 ba. mert isteni felelmet. az kegysesseget. tudomant.
 erwseget. tanalczot. ertelmeth. bwlczeseget. nem ke-
 vantam. Ezekbe es hagyom istennek bwnwsse ma-
 gamat. Esmeg vadolom bwnwsnek magamat
 25 nyolcz bodogsagot nem keuantomba. mert lelky
 zegeni nem voltam. Kegyes nem voltam. sem maga-
 mhoz sem baratyomhoz. Syralmas nem voltam. bw

115
nemiswl. trisusuat benzad. Igrasagoth nem ehes
tem. igalmas nem voltam. tuzta zjuu nem voltam
zijubely bekesez tardo nem voltam. es besedijube.
Ezetet egjebetuet nem beuantam. enemagannuat
es nem beuantam sem meg nem tartotam. Ezebe
es bagiom istemet bwnusse magannath. Es saugh va
dolom en bijnemet. mert vektetem hijtemet tuzen
tet agzatijnt nem tudntomba. es elleve vektetembe
hjt vannat megj ituan az redoba nynd ezebet
meg nem tartotam. Azert nynd ezebbe kijet meg
montam. es kijet meg nem tutam mondnam. Vala
mibepen vektetem az mijndehato istemet. ellene.
bwtsefeges fiunnat. ellene begjeseleges zent veletuet
ellene. istemet nynd zentijuet. ellene. selbannet. es
regulammat. es atijankijujnat. ellene. zijuenizzent
bezedenmet. es teremmenemet. miatta Abazatom.
al. es abazatom nebw. tuduan tudatlan. etuen et
tellen. idubbe es napobbun. es orabbun. mibepen es
meuzer. es mijnenw helyen. Almatam. emetem.
tunijasagommat. miatta. mijndenebbe. mind hala
los bwnutbe. nuud bosnandokba. Azontepen mibe
pen istemet elwte tuduan es nyuan vadnat zam
zent. mijndenebbeu bagyom istemet bwnusse mag
annamat. es neked atiam isten kepeben valonat. Vata
istentwl. igalmasagot. es atyasagottul idiesleges pe
nitenciat. embwnw atijam. Vamat. nemben bejedat
kolossagos zent feruzuet zentseges dyzeretij. by digne

neymrwl. cristusnak kenjarol. Igassagoth nem chez-
 tem. irgalmas nem voltam. tyzta zyuw nem voltam
 Zyubely bekeseg tarto nem voltam. es bezedymbe.
 Ezeket egyebeknek nem keuantam. enemagamnak
 5 es nem keuantam sem meg nem tartotam. Ezekbe
 es hagiom istennek bwnwse magamath. Esmegh va-
 dolom en bynemet. mert vetkeztem hytemnek tyzen-
 ket agazatyat nem tartatomba. es ellene vettetembe
 kyk vannak megh iruan az credoba. mynd ezeketh
 10 megh nem tartotam. Azert mynd ezekbe kyket meg
 montam. es kyket meg nem tutam mondanom. vala
 mikepen vetkeztem az myndenhato istennek ellene.
 bwlczeseges fiunak ellene. kegyesseges zent leleknek
 ellene. istenek mynd zentynek ellen. lelkiemnek. es
 15 regulamnak. es atyamfjajnak ellenek. zyuemzerent
 bezedemnek es tetemenyemnek miatta. Akaratom-
 al. es akaratom nekwl. tuduan tudatlan. ertuen er-
 tetlen. idwkbe es napokban. es orakban. mikepen es
 menezet es mynemw helyen. Almatam. emetem.
 20 tunyasagomnak miatta. myndenekbe. mind hala-
 los bwnwkbe. mind boczanandokba. Azonkepen mike-
 pen istennek elwte tuduan es nyluan vadnak zam-
 zerent. myndenekben hagyom istennek bwnwsse mag-
 agamat. es neked atyam isten kepeben valonak. varok
 25 istentwl irgalmasagot. es atyasagottul iduessleges pe-
 nitenciat. embwnwm attyam. Vrnak neucben kezdetik
 bodogsagos zent ferencznek zentseges dyczerety ky dyczer

tejt nagy felleget dizeletet mert w hasonlatos lak
 nijnid amencij zentebhez es az zentebuet zentebhez
 mi vniut ielidhos kijwt igjen sol az zent idas bol
 gnet zaja alnal ezetepen monduan

Similem illum ferit in gloria sanctorum
 Entlesiastiri derimo quinto. hasonlatosa
 tube wteob az ur isten zentebuet dijzswfegbe. Az
 est ved iol ezeden hogi az menjossingtau. het kat
 nuagi zent belj zenteb vnumat. bijt ezet. angija
 lob. patriarbat. profetab. apstolat. maruob. gfebb
 zob. es szmet. nijnid ezebel bodogsagos zent fere
 az. dijzswfegbea hasonlatos lwn. Elfw felleget dij
 zerebe es nagy tijstefegbe bodogsagos zent fere
 net ez. mert w angialobhos hasonlatos. bit zent
 yias ezetepen bizomit monduan. Latet mas angij
 ate fel ijwmi napbelet felwt. Valuan w sajta elw
 ifermet legyet. az az vniut iustusantibbebe. Az
 est furdwn ez lwn az mas angijal. bi hasonlatos
 lwn. amencij zentij angialobhos. Plusim az angia
 bi zent tijstefegbe. kijwt igjen sol az nramis bez
 zedw zent innos dobor monduan. Vollebet legyen
 mjdwna selby iosag. angiali allath. deruagn ielidben
 mondath. azepwtelei tijstefag. angiali iosagnath.
 mert vegzetore zab ezet minta homet. es ezije
 simueb. embereb az angialobhos. mas obact hason
 latos. zent. fereuz. angialobhos. az angiali tijstertib.
 marict. angialobhat tijstet ephogij wt. bogatath.

tetők nagy felseges dyczeretel mert w hasonlatos volt
mýnd amenyey zentekhez es az zenteknek zenttehez
mi Vrunk iesushoz kyrwl igyén zol az zent iras bwl
cznek zaya által ezenkepen monduan

14

7v

5 S Imilem illum fecit in gloria sanctorum.

Ecclesiastici decimo quinto. Hasonlatossa

tute wteth az vr isten. zenteknek dyczwsegebe. Az
ert ved iol ezedben. hagi az menyozzagban. het kare¹
auagi rend bely zentek vannak. kék ezek. angya

10 lok. patriarkak. profetak. apastalok. marirok. gfesso

rok. es zwzek. Mýnd ezekele bodogsagos zent fere
ncz. diczwsegeben haso(t?)nlatos lwn. Elsw felseges dy
czere te es nagy týztessége bodogsagos zent ferecz
nek ez. Mer w angialokhoz hasonlatos. kit zenth

15 ýras ezenkepen bizonit monduan. Latek mas angý

alt fel ýwni napkelet felwl. valuan w rayta elw
istennek iegýet. az az vrunk cristusnakh [s] sebeýt². Az
ert fwldwn ez lwn az mas angýal. ký hasonlatos

lwn. ameney zenth angialokhoz. Elwzwr az angia

20 li zent týztasagert. kyrwl igyén zol az aranas bez

zedw zent ianos doktor monduan. Iol lehet legýen
mýn(e)d(n?)en lelký iozag angiali allath. demaga iclesben
mondatýk. azeplwtelen tiztasag. angiali iozagnakh.

Mert vegezetre czak ennek miatta leznek. es egýe

25 swlnek. emberek az angýalokhoz. Mas okaert hason

latos zent ferencz angialokhoz. az angiali týzterth.
mert angýaloknak tiztek ez. hogy wk boczatatnakh

175
frolde. gertz hogij enbereteth tanzatua iduel
seguel utara. es obalmassat elusegtnl. Ezent
pen bodogfagos sent ferens. es vylactbau augialij
elcteth vyfse metz ag vilagot tautu. ipeuet
zent abaratjara es iduefeguel vbra. bjez meeg
es napiz es sem zwnijt tautunija as vo fiajnat
niakta. miind es vylagual vegeijten es maas zand
belij zentet vamaat meniozagan ag patriatbat bij
vijthertmet fiabnat leaniotuat. es nenzdnet soba
fagnol. bit meg igere vo ipen abraham patriatbau
aant monduan. meg sobafijon alre nenzetjdet mij
tepen eguel gillingijth es tengernct fivueniet. Ezen
tepen meg sobafijon vo ipen zent feseuguel fijnijth
es leant. miind egre tezeijnefegbe. bijtel miin zentz
egijhaz enetel monduan. Ez bodogh ferens harom re
gulat zerve. As elwt neuesij bijfel atijnsiatuak. As
masibatb hiin segeuseguel azonijant. es as haru
adibath penitencia tartotuat. es ez beuzen monsofel
miind ferfijntat miind azoniallatobath es hafafobath.
haruaat zandbelij zentet vamaat meniozagan profetat
bit iuuendwt monwt. Ezehes es hafordatos volth bo
dogfagos zent ferens bi nem tsat iuuendwt esmet
meg de ti meeg enel uagjot zuetuet tittat es meg
tulra hogi bedig iuuendwt meg esmet legien. Igi
vagian voln meg idua hogij ueninciu idwn twr
tenet ilien dolog hogi asiba as fispet twzwt es az
vndofant feidclue twzwt igen uagi haborusag ta

fwlrc. azerth hogý embereketh taniczanak idues
 segnek vtara. es oltalmazsak elensegtwl. Ezenke
 pen bodogsagos zent ferencz. ez vylagban angialý
 cleteth výsele. Merth [c]( )ez vilagot tanita. istennek
 5 zent akaratýara. es iduessegnek vtara. Kýre meeg
 ez napig es. sem zwnýk tanitánya. az w fiaýnak
 miatta. mynd ez vylagnak vegeýglen es. Mas rend
 belý zentek vannak menýorzagban az patriarkak. kýk
 dýchertetnek fiaknak leanioknak. es nemzesnek soka
 10 sagabol. kit meg igere vr isten abraham patriarkan-
 anak monduan. Meg sokasýtom atte nemzetýdet. my
 kepen egnek czillagýth. es tengernek fwueniet. Ezen
 kepen meg sokasýta vr isten zent ferencznek fyayth
 es leanit. mind egez kereztyensegbe. kýrwl anýa zenth
 15 egyhaz enkel monduan. Ez bodogh ferencz harom re-
 gulat zerze. Az elswt neuezý kissebb atýafiaknak. Az
 masikath hiuia zegensegnek azzonýanak. es az harm
 adikath penitencia tartoknak. es ez beuezen monno felt
 mind ferfyakat. mind azzoniallatokath. es hazasokath.
 20 Harmad rendbeli zentek vannak meniorzagba profetak
 kik iwuendwt montak. Ezekhez es hasonlatos volth bo
 dogsagos zent ferencz. ki nem czak iwuendwth esmert
 meg. de ki meeg enel nagio. ziueknek titkat es. meg
 tutta. hogi kedig iwuendwt meg esmert legien. Igi
 25 vagion rola meg irua. hogý neminemw idwn twr
 tenek ilien dolog. hogi asisba. az pispek kwzwt. es az
 varosnak feiedelme kwzwt. igen nagi haborusag ta

fej edelm
varas zerc.

nagyal inka

engem

maða. Avera hoggy az pifvet meg attoza az vatos
nat feiedelmuet es az feiedelm meg bealcata mind
az varas zerc hoggy az pifvetuet senti se pascu
se baratsagot valamit ne agion es w trole senti
semis ne vehessen atijuat zent fedens kedig az id
vaba fezigit vata kofagba es haluna es ungi habo
vullagot es betb ember kuzwt meg remuile zijue
senti ucu vata bogduungat kuzibbe bogatua es w
bet meg bebelretueme es egibe hquata w tarsit
es monda uebit zercw atijamfiai bizoni ungi zenu
erem es minetwut ipancet solgajuat hoggy es pifv
et es es potestas egimalky igyen habogantat es gin
votit Jue leg ottu az begies zuw zent atya bor
sagat elfeledueu zercse egi zwiud verset es ez vess
ez vata En edes vram begies vvikus belet atre ho
znduato zent zercetedeit zedemert hoggy legi digzet
etes mind azotbn melietbe begielmes es enges enet
engem es ez veifeth ragatna az digzethez tit zerc
et vata az teremtet alatotbol tit neuzet vata fra
ter uapuat enebenet es azt ada bet frateruet es
monda uebit vmenitet et az potestashoz es eu zom
al mongiatot azt uebi hoggy az vatosuat vemuuel es
mind w polgatiual es mind egiebetel tiber vele
vibeth gwlienet az pifvet egijhazuat piazatna
es ot az pifvetuet elute es az feiedemuet es mind
az twbijuet elutewt es frater uapuat enebeth

mada. Ancra hogý az pispék meg atkoza az varos
 nak feiedelmet. es az feiedelm meg kealtata mind
 az varos zerte. hogý az pispéknek senki. se penzen.
 se baratsagert¹. valamit ne agion. es w twle senki
 5 semit ne vehessen. Atýank zent ferencz kedig az id
 wbe fekzik vala korsagba. es haluan ez nagi habo
 rusagot ez keth ember kwzwt. meg remwle zýue
 raýtok nagy kegýessegre. nagial inkab azerth. Mert
 senki nem vala hogikinagat² kwzikbe boczatna. es w
 10 ket meg bekeltetnenie. Es egibe hýuata w tarsit.
 es monda nekik. Zeretw atýamfiai bizoni nagi zem
 erem ez minckwnk istennek zolgaýnak. hogý ez pisp
 ek es ez potestas egimasth igýen haborgatiak es giw
 lwlik. Ime leg ottan az kegies ziuw zent atýa. kor
 15 sagat elfeleduen. zerze egi rwuid verset. es ez vers
 ez vala. En edes vram kegies cristus. kerlek atte ho
 zadualo zent [zeretedert] zerelmert. hagi legi djczet
 etes mind azok(k)ba. melickbe kegielmez es engez enek
 enem. Es ez verseth ragazta az diczerethez. kit zerz
 20 et vala az teremtet alatokrol. kit neuezet vala fra
 ter napnak enekenek. es azt ada ket fraternek es
 monda nekik. Menietek el az potestazhoz. es en zom
 al mongiatok azt neki. hagi az varosnak veniuel. es
 mind w polgariual. es mind egiebekel kiket vele
 25 viheth. gwlienek az pispék egyházának piaczara
 es ot az pispéknek elwte. es az feiedemnek. es mind
 az twbýnek elwtewk. ez frater napnak eneketh

117
enebeliet meg. Es bizony voban hogi leg ottan az
vs isten v szuebet meg nlasin es az elvbi barabfas
ra haza vbetb. Azert mind esebet egybe gyvtuen
monda egit az fentertuct. bodog ferentz nuni zeut nri
ant serzet az v borfagnabn egi isteni zeut discretet
atrenter alatotrol azon istemet discretive es anbe
vq nemdetuct haznalatiara es epvletre Azert tite
bet kib itz vattot. azon ber isteni zeut szereluerth.
hogi ez sent discretet meg halgassatot nitatofag
al. es rea valo igyebesetuel. Es ezentepen enebeln bes
det ez zeutfeges discretet es ime leg ottan vs feic
delu fel bele es bezet egibe foguan besde halgnitij
az v edesfeges sent enebet vgnan mitepen vnat
zent euangeliomat. nagy bwnij hulatafal es nagy
nitatofag meg vsgesuen bedig az sent dicretet
monda az fejedeln mindentuct elvte bizonygal
mondom neket hogi nem gab pispet vnannt de
bn meeg vnlabi en atianfiath auagi en fiamath es
meg vltz volna nunt es bez volact meg bogatim.
viam distusant es v solgnianat frater ferengnet
bedueert es ez discretet mert igen io hitu vala es
ristusos nitatos vala ez sent ferenghez. Es esebet
meg monduan leg ottan le eset az pispet labainat
elvre es monda Jme vnam pispet bez vngijt ne
bed mindendul eleget temen. vnlambe en tegeb
meg bantotalat. mi vunt distusant es en solgnia
nat bedueert. Az pispet bedig vrt fel emele az

enekelietek meg. Es bizom vrban. hogi leg ottan az
vr isten w ziueket meg alazia. es az elwbi bara( )tsag
ra hozza wketh. Azert mind ezeket egybe gwtuen.
monda egik az fraternek. bodog ferencz ami zent ati
5 ank. zerzet az w korsagaba egi isteni zent diczeretet.
ateremtet alatokrol. azon istennek diczeretire. es embe
ry nemzetnek haznalatiara. es epwletire. Azert tite
ket kik ith vattok. azon ker isteni zent zere( )lmerth.
hogy ez zent diczeretet meg halgassatok aitatossag
10 al. es rea valo igyekezetuel. Es ezenkepen enekelni kez
dek ez zentseges diczeretet. es ime leg ottan az feie
delm fel kele. es kezet egibe foguan. kezde halgatny
az w edesseges zent eneket. vgian mikepen vrnak
zent euangieliomat. nagy kwny hulatalas es nagy
15 aytatossag. Meg vegezuen kedig az zent dicheretet.
monda az feyedelm mindeneknek elwte. Bizonsagal
mondom nektek. hogi nem csak pisepek vramnak. de
ha meeg valaki en atiamfiath auagi en fiamath es
meg wlte volna. anak es kez volnek meg boczatny.
20 vram cristusnak. es w zolgaianak frater ferencznek
kedueert. es ez diczeretert. mert igen io hitw vala es
cristushoz aitato vala ez zent ferenczhez. Es ezeketh
meg monduan leg ottan le esek az pisepek labainak
elwte es monda. Ime vram pisepek. kez vagyok ne
25 ked mindenrwl eleget tennem. valamibe en teged
meg bantotalak. mi vrunk cristusnak es w zolgaia
nak keduckert. Az pisepek kedig wtet fel emele az

Fuldur es monda. Az en bittom azth aduaga hogi
 qnab en nllgnat magnuat te cluted. homuem te en
 cluted. de muest en termesetserenub mtab bez vago
 ot az harnagofagya. homuem az zyltefegre. Azertber
 let enes begedet. az ve istead. hogi bogafmeg en
 nem. Es mind eset meg leuen nagy begyefegel
 es nagy zereleuel eginaft meg vtelek. es egim
 asos bebelbedenct. Es mind oth bit valuaab gab
 el amuluaat. ez esodalatos dalgon es nagy vromad
 be teljesedenet. latuna hogi az ve istea ihjen hana
 ar meg labogata volun vbet. Et hogi vbeti ilj
 en nagy habovufagvot hotta volua eljen nagy ber
 telen. ihen nagy bebesegre. Ezettvot az atynfiabuat
 nagy vromvot lwn. es mind ezettvot az atynfiab
 bizofagot hownet hogi ez bodog zent atyn vala
 mit meg mond vala az bizofagat be teljesedyt
 vala. hogo bedya zumbuct tttvot es meg emare legte

O Luastid hogi mitoron aluorna hogien az
 rellaba be vebestvadaen labozuceb. edvst
 vduen istem gondolatotba egijt az atynfiab bms
 vol. bmet neve vala frater leo. tekebe nagy beser
 tetet zemued vala. es beuaria vala azt. hogi zent
 freuz iran nebi emuehauij igebet. vnton bezenij
 uel vvaat mondasabol. bybit azt hysi vala. hogi
 enet mialta megh sabadul az besertettvot. Demi
 est vala es frater leo egij igw es zemer meo. az
 crt zengijendi vala ihjen nagy zent atynaab. ez

bekeltkei...

Fwldrwl es monda. Az en tiztwm azth adnaya¹. hagi
 yn kab en a(a)llaznak magamat te clwted. honnem te en
 clwtem. De miért en természetzerenth inkab kez vagy
 ok az haragosság( )r[t?]a. honnem az zyletsegre². Azertker
 5 len enes tegedet. az vr istenert. hogy boczasmeg en
 nem. Es mind ezek meg leuen. nagy kegyességgel
 es nagi zerelmel egima(s)st³ meg wlelek. es egim
 ashoz bekelkedenek. Es mind oth kik valanak csak
 el amulanak. ez czodalatos dolgon. es nagi wrwml
 10 be telyesedenek. latuan hagi az vr isten ilyen ham
 ar meg latogata volna wkct. Es hogy wketh ily
 en nagy haborusagrol hozta volna elyen nagi her
 telen. ilien nagy bekesegre. Ezekbwl az atyafiaknak
 nagi wrwmwk lwn. es mynd ezekbwl az atiafiak
 15 bizonsagot (w)vwnek. hogy ez bodog zent atya vala
 mit meg mond vala. az bizonsagal be telyesedyk
 vala. Hogy kedig ziucknek titkyat es meg esmerte legiē
 OLuas<ta>tik. hogy mikoron aluerna hegyn az
 cellaba be rekez(k)t( )w( )duen⁴ lakozneek. edwsk
 20 wduen isteni gondolatokba. Egyk az atyafiak kwz
 wl. kinek neue vala frater leo. testebe nagi keser
 tetet zenued vala. es keuania vala azt. hogy zent
 ferencz irna neki ennehany igeket. wnwn kezey
 uel vrnak mondasabol. kybwll azt hzyi vala. hogy
 25 cnk miatta megh zabadul az kesertettewl. Demi
 ert vala ez frater leo egy igw es zemerme. az
 ert zengienli vala ilyen nagy zent atyanak. ez

191
dolgot meg ielenem. de binek est ember meg
nem adda. az nebi sent lelet meg ielenem. es
paranczok fentet kornak. hoggy nebi vinne ido zor
zamat. es papusolat. es ia nebi eszent atya isteni di
szereket. w beuatsaga zereket. es es iras cuata. Or
teged meg algion. es obalmazon. es mutasa meg te
neked w sent oszajgat. es tegica veket irgalmasag
ot. fordiha terend w sent zinet. es adion neked bebo
seget. w meg algia frater leot. Es hogi nebi ada es
sent aldona. legotom minden besertet w tulle el
tauozet ved joban esedbe. mitepen es sent atya bit
kobach meg esmort legica Oluasintit hoggy frater
rufinus. tiuala asiluat nemest. bmsul valo. es sent
ferenzket elw tarsaj bmsul valo ki vdding miya
zenude nagy godalato. es erwo besertetet. es az be
sertet es vala hogi w nem van volna valastuna az
wswt idiesegze es vala miy iot es zserbenz beame.
idiesegere sent nebi nem hasznalua. meto imar el
veset ember volna Es miton az wrding besertetet
lot napit zenude volna. hit es sent atyank seggy
en vala meg ielenem de magna az zobot imatfag
ot el nem hagia vala. de pobalbeli wrding akara
wtet enel erwsen meg lwni. binek imar lebbet
igen meg sebesitec vala. az nagy zomatufagant. es
beserwsegnet mintha tielenet nebi az meg fekwmet
tepebe es monda nebi. Oh fenter rufine. mise gywtrud
magnat es imatfaga. es az penitenciaba. miat te nam

ma

dolgot meg ielenteni. De kinck ezt ember megh
 nem mōda. azt neki zent lelek meg ielente. es
 paranczola frater leonak. hogŷ neki vinne iro¹ zer
 zamot. es papirosat. es ira neki ez zent atŷa isteni di
 5 czeretet. w keuansaga zerent. es ez iras euala. Vr
 teged meg algion. es oltalmazon. es mutasa meg te
 necked w zent orczayŷat. es tegien veled irgalmassag
 ot. fordihŷa teread w zent zinet. es adion necked beke
 seget. Vr meg algia frater leot. Es hogi neki ada ez
 10 zent aldomast. legottan minden kesertet w twle el
 tauozek. Ved iobban czedbe. mikepen ez (e?)zent atŷa tit
 kokath meg esmert legien. Oluastatik hogŷ frater
 rufinus. kiuala asisnak nemessi kwzwl valo. es zent
 ferencznek elsw tarsay kwzwl valo. ki wrdwg mŷa
 15 zenuede nagi czodalatos. es erws kesertetet. ez az ke
 sertet ez vala. hogi w nem [...] ² volna valasztuan az
 wrwk iduesegre. es vala mŷ iot ez zer{z}etben³ tenne.
 iduesegere semit neki nem haznalna. mert imar el
 vezet ember volna. Es mikoron az wrdwgi kesertetet
 20 sok napik zenuete volna. kŷt ez zent atŷanak zegŷ
 en vala meg ielentenŷ. De maga az zokot imatsag
 ot el nem hagia vala. De pokolbeli wrdwg akara
 wtet enel erwsben meg lwni. kinck imar lelkeh
 igen meg sebesitete vala. az nagi zomorusagnak. es
 25 keserwsegnek miatta. ielenek neki az meg fezwtnek
 kepebe es monda neki. Oh frater rufine. mire giwtrwd
 magadat ez imatsagba. es az penitenciaba. mic(t?)r te nem

120
1

vagi valasztuan az vint detre. bigi enebem merth
en tudom bio valasztotum en velem vintre clai bij
vagiob elv isteneb fja Azert en tudom iol. hogi az
binet te hitel. w benebed ezben cleat tartu. Azertu
wtet erwt wtet meg se bergied. mert w es. ecco
es najnd azot. bit wtet twuctib. es bit neti hitet
es hisnet. mind el veznet. es el wettet. Ez fater u
finus bedig. meg wala inar fetetwluen w lelbebe.
es elmeiebe. az fetetsegnet feiedeluctwl. wate es
bodogy atynhos walo hiteth. es zeretete. inar mind
enctwl el vezete wala. es inar vele semit. man go
udot wala vele. De ez seufeges atia latuan. es meg
esmeruen. w zegeni iohostriannat es fater rufinosu
ab ziuenet tistat. es telkenet weseclmet. twide
haza fater masscos. hogi wtet nyndentepen hozn
huinan. frater rufinos bedig felele neti es monda
waj gondom wagiou netem frater ferengad. es te
veled. menij dolgodra frater hagibet enebem. Ez
frater masscos bedig sentlelebel teljes meg esne
re hogi az wdwgtwl volna es besertet. es monda
neti O fater rufinec nem tudode ast. hogi az bodog
fereng dyan nynt isteneb augiala. bi eme zantn
lan lelbebe. wilagositw meg es wilagba. bitwl nyj
es az isteni malasztat wagi nyndebnt wstwb.
Azert wrbna zeretw atynafia ast atavom hogi
en velem w hozn inij egiebet se tegi beume. merth
en latom. es iol esmerem hogi teged gally meg. az

vagi valasztuan az wrwk eletre. higi enckem merth
 en tudom kit valasztotam en velem wrwke elni. kÿ
 vagiok elw istenek fÿa. Azert en tudom iol. (g)hogi az
 kinek te hitel. w teneked ezben elent tarth. Azert
 5 wtet erwl wtet meg se kergied. mert w es. tees
 es mÿnd azok. kik wtet kwuctik. es kik neki hitek
 es hiznek. mind el veznek. es el veztek. Ez frater ru
 finus kedig. meg vala imar setetwluen w lelkebe.
 es elmeiebe. az setetsegnek feidelmetwl. Mert ez
 10 bodogh atÿahoz valo hiteth. es zeretetet. imar mind
 enestwl el veztete vala. es imar vele semit nem go
 ndol vala vele. De ez zentseges atia latuan. es meg
 esmeruen. w zegeni iohoczkaianak ez frater rufinosn
 ak ziuenek titkat. es lelkenek vezedelmet. kwlde
 15 hozza frater masseost. hogÿ wtet mÿndenkepen hoza
 hiunaia. frater rufinos kedig felele neki es monda
 Mÿ gondom vagion nekem frater ferencz(n)e(e)l[k]. es te
 veled. menÿ dolgodra frater. hagibeket enekem. Ez
 frater masseos kedÿg zentlelekel telÿes. meg esme
 20 re hogi ag wrdwgtwl volna ez kesertet. es monda
 neki. O frater rufÿne nem tudode azt. hogi az bodog
 ferencz olyan mÿnt istenek angiala. ki enne zamta
 lan lelkeket vilagositot meg ez vilagba. kitwl mÿ
 es az isteni malaztnak nagi aÿandekat vÿwtwk.
 25 Azert vrban zeretw atÿamfia azt akarom hogÿ
 en velem w hoza iwÿ. egiebet se tegi benne. merth
 en latom. es iol esmerem hogi teged czalth meg. az

1. 21
11

as wrding. bi legottan engeduen es huanaluan. in
ue fender massofal zeat ferenzes. Es mitoron ta
waly tana volua bodogfagos zeat forenz. bezde hial
tan es mouda. O frater rufine fogliozza. bines hitel
bines hitel es meg mouda neby ez bodog atija az
w tictan valo besertez. mind zereuel. es dij igen
miluan. miut ha vots volua w syuebe. Es enet vitan
ma mouda nebi. frater rufine az abi uebed icentz.
nem valo cristus de wrding vots. Azert semubepa
nebi nem bellet. nebi hined. hogi bedig es vgy luth
legijen. embol meg esmered hogi ha esmeg uebed
iclenadit mougiad est uebi tan meg sadat gnael
ijam bele. es hogi est moudadot uebi legottan az beu
elij. es abot ewrding meg gialagantit. es twled ot
tan eltanazit. Azert ebwl es meg esmerheted. hogi
wrding vott. miert atte. zuedet meg tememete
vott. miaden iozagya. bi wrdingueb. ez tulajdous
agn. de ez adot resus soha emberet. zinet meg
nem tememiti. sirt meeg vgi mond. el vesen tiol
ed az bwi syuet. es adot uebed testi zinet. Es hab
uan ezebet az segem meg zalatkozot frater rufi
nis. bezde nagi erwfen firmia. es nagi bwuseged bwi
miut hullatni. es fmdre le esuca. bezde az w barmet
moudan zeat ferenzueb nagi nlasatofagal. Es leg
ottan miadnestwifogun valozet iobrn. binesb. mon
da dizwseges zeat ferenz. daniel abijunfia gyo
nijal meg. es azotot mutsfagot elue had. merth

a(z)gwrwdg. Ki legottan engeduen ez hiuatalnak. iw
 ue frater masseosal zent ferenczehez. Es mikoron ta
 voly tata volna bodogsagos zent ferencz. kezde kial
 tani es monda. O frater rufine foglioczka. kinek hitel.
 5 kinek hitel. es meg monda neký ez bodog atya az
 w titkon valo kesertetit. mind zereuel. es oly igen
 niluan. mint ha volt volna w zýuebe. Es cnck vtan
 na monda neki. frater rufine. az aki neked ielenth.
 nem volt cristus. de wrwdg volt. Azert semikepen
 10 neki nem kellet neki hined. hagi kedig ez vgý lwth
 legýen. embwl meg esmered. hagi ha esmeg neked
 ielenendik. mongiad ezt neki. Tacz meg zadat ganel
 ýam bele. es hagi ezt mondandot neki. legottan az keu
 15 tan eltauzik. Azert ebwl es meg esmerheted. hogý
 wrwdg volt. miert atte ziuedet meg kemenitete
 volt minden iozagra. ký wrdwgnék ez tulaýdons
 aga. De ez aldot iesus. soha embernek ziuet megh
 nem kemenity. swt meeg vgi mond. el vezem twl
 20 ed az kwý z( )yuet¹. es adok neked testi ziuet. Es hal
 uan ezeket az zegeni meg czalatkozot frater rufi
 nus. kezde nagi erwsen sirnia. es nagi bwusegel kwi
 niuet hullatni. es fwdre le esuen. kezde az w bwncit
 mondani zent ferencznék nagi alazatosagal. Es leg
 25 ottan mindenestwlfogua valtozek iobra. kinckh mon
 da diczwseges zent ferencz. Meniel atyamfia gyó
 nyal meg. es azokot imatsagot elne had. merth

azt tuziad bizonygat hogi ez beserteth legyen uebed
 nagi haznalacodra. es laltbeduet nagi wromere. bi
 rui igen ruiud idon miluan valo bizonygat ves.
 Es frater rufinus. es zent atianat neijud ez iljen
 wigasztalo bezedibul. wru nagi batofagot. Es zuea
 et laltbeduet nagi wigasztalo. Es az w begio atia
 nat tiztelegot beuen fejet baituan zent alazatos
 agal. tere be atellaba es imeten imatsagrn meue
 be az erdibe. Es imar uibor alaua az imatsagba
 nagi twij hullatasal es laltbeduet nagi besertosege
 uel. Iue ezen twzbe imue bozza az aluot wrdiwg.
 kritikusat bepebe es monda neti nem de iol mon
 dane en tenebed hogi az pete fr bernard piau
 at semit ne higij mert en tudom hogij te es
 neijud w barhozit kiue felele fenter rufinos. uzi
 bepen meg vala tanitatuau az w zent atianul.
 es uiboron az bezedebet halotta volna az w twz
 legottu meg gialasztet es meg haraguet aue
 ra hogi nio melet valo tw hegietet meg zaga
 ta. Vgi hogi az nagi tw zabadasotet egibe uere.
 oli igen hogi ebul twn szotogas es nagi willamas
 es twzuet nagi zibrazasa es lwn az oli igen nagi
 on. hogi es nagi zwruijosegre bodosfagos zent fe
 reuz. es mind w taristacellabol bi hertelebedeneb.
 es nagi Eodre latuot es ez twuebeduet romlasi sa
 badozasi es hasadasi oli igen nagi on uolt hogij meg
 mind ez napig es meg lagit szent uijud eseb

+ hent (terv)
 Apianat ncar
 uolt pete fr.
 Bernard

kiharselunk
 simet.

azt tugiad bizonsagal. hogi ez keserteth lezen neked
 nagi haznalatodra. es lelkednek nagi wrwmere. Ky
 rwl igen rwiud idwn niluan valo bizonsagot vez.
 Es frater rufinus. ez zent atianak mynd ez ilyen
 5 vigasztalo bezedibwl. vwn nagi batorsagot. es ziuen
 ek lelkenek nagy vigasagot. Es az w kegies atia
 nak tizteseget teuen. fejet haituan. zent alazatos
 agal. tere be acellaba. es yneten ymatsagra mene
 be az erdwbe. Es imar mikor alana az imatsagba
 10 nagi kwny hullatasal. es lelkenek nagi keserwsege
 uel. Ime ezen kwzbe. iwue hozza az alnok wrdwgh.
 cristusnak kepebe. es monda neki. Nem de iol mon
 dame en teneked. hogi az peter fy bernanld fian
 ak semit ne higy. mert en tudom hogy te es.
 15 mynd w karhozik. kinck felele frater rufinos. mi
 kepen meg vala tanitatuan az w zent atiatul.
 es mikoron az bezedeket halotta volna az wrdwg.
 legottan meg gialaztatek. es meg haraguek. ane
 ra hogi asis melet valo kw hegicket. meg zaga
 20 ta. vgi hogi. az nagi kw zakadasokat egibe vere.
 oli igen. hogi ebwl lwn czatogas es nagi viilamas
 es twznek nagi zikrazasa. es lwn az oly igen nagi
 on. hogi ez nagi zwrnywsegre bodogsagos zent Fe
 rencz. es mind w tarisi¹ acellabol ky hertelēkedenek.
 25 ez nagi czodat latniok. es ez kwueknek romlasi. za
 kadozasi. es hasadasi. oly igen nagion volt. hogy meg
 mind ez napig es meg laczik. Azert mynd ezek

bwt nyluabau meg esuere es frater rufinus. wot
 wgnuet besertetit. hogij wtet abarta volua meg
 balai. ha istemet irgalmassaga. es zeat ferenznet
 t-egiesse meg nem obtalmasta volua. Es nagi so
 dalatas dolognat vnanu. es frater rufinus. es meg
 tere bodoglagos zent ferenzhez. es az fvalde te etet
 es nagi nlasatofagal monda esmeg nebi az wbyne
 jyt. es zereuel mluan uebi meg ielente. mibepen w
 tet elenseg meg ezalta volua. Es zent ferenz mo
 da nebi. duemel bebeseget. es imagiad az w istent.
 bi meg zabadiot az elensegtul. Es el meuen es
 frater rufinus. magat vete az zent imatfaga. es
 mitoron nagi edeseget es nagi kwinj hulladnal
 imatkoznet. Jme az abot vritus. bi az zomoru si
 uet zobot. es abeserues selbet meg edesitett. uebi
 ielent. es mindeneztulfogua az w selbet. isteni ed
 effegben el merite es monda nebi zertw fiam ig
 en iol twd hogi az en zohannat ferenznet engel
 el es nebi hil wnet az abij teget meg zomorta.
 az widwig wala. en bedit wagiob te wad. es rec
 mestered. es hogi erwt bizomus legi canet es lezen
 iegie. hogij mag te es wilagban el. soba te zomodu
 nem tes. Es es begies vritus wtet meg alda. es
 hagia dij nagi matista es wignagda. es nagi
 isteni edesgete. hogi az naptulfogua istabe el me
 rnde. es az isteni zertetben meg erustudet. es
 bizonsagot vnu az wwt iduesegtul. *Anna a hogi*

bwl nyluaban meg esmere ez frater rufinus. wrd
 wgnck kesertetit. Hogy wtet akarta volna megh
 czalni. ha istennek irgalmassaga. es zent ferencznek
 kegiessege meg nem oltalmazta volna. Ez nagi czo
 5 dalatos dolognak vtanna. ez frater rufinus. esmeg
 tere bodogsagos zent Ferenczhez. es az fwldre le esck.
 es nagy alazatossgal monda esmeg neki az wbyne
 yt. es zereuel niluan neki megh ielente. mikepen w
 tet elenseg meg czalta volna. Es zent ferencz mō
 10 da neki. Meniel bekesege. es imagiad az vr istenth.
 ki meg zabaditot az elensegtwl. Es el menuen ez
 frater rufinus. magat vete az zent imatsagra. es
 mikoron nagi edesege. es nagi kwny hullatasal
 imatkozneek. Ime az aldot cristus. ki az zomoru zi
 15 uet zokot. es akescerues lelket meg edesiteni. neki
 ielenek. es mindenestwlfogua az w lelketh. isteni ed
 essegben el merite. es monda neki. Zeretw fiam. ig
 en iol twd. hogi az en zolgammak ferencznek enged
 el. es neki hil. Mert az akȳ teged meg zomorita.
 20 az wrdwg vala. en kedik vagiok te vrad. es tee
 mestered. es hogi erwl bizonios legi. ennek ez lezen
 iegie. hogȳ mig te ez vilagban elz. soha te zomoru
 nem lez.¹ Es ez kegies cristus wtet meg alda. es
 hagia olȳ nagi malasztba² es vlgasagba. es nagyȳ
 25 isteni edesegebe. hogi az naptulfogua istenbe el me
 rwle. es az isteni zeretetben meg erwswdek. es
 bizonsagot wvn az wrwk iduesegrwl. Annra hogi

hasonlatos

az bodogfogos zent fereuz. hogi mond vala ez fentev
 rufinabol. hogi vort isten be. isten az zenteb buse.
 meg mitazon elue ez halando testben. Azert maud
 ezthwt mijuan meg terzit. hogi az bodogfogos ze
 ne fereuz. hasonlatos volt az profetatbos. iuuent
 w mondasban. es zinebnet tijtair meg esmesette
 Megiel vordeli zenteb vauak nemozaba es apakalob
 bit digertetnet azert. hogi wt ez vilagi iozagobal
 rufusert el hatat. es ez zegeny rufust zegenseg
 be twuetet. bitwt neki wuon magot berbedenet
 monduan. Juc mij mindenet el hatunt. es tege
 det twuetwt. Azert mij lezen netwt mijud ez
 ert. Wunt kristus meg felele netit monduan. bi
 zon mondom netet. hogi valabit el bagiat hazob
 ab. auagi atiotat. auigi auiotat. auagi atioffiab.
 auig hugobal. auigi felesegeth. auigi fiobal.
 auigi egieb iozagobal. eu neuemert. Sas atet vez
 nebberece es az wvwt elcteb bidjabas zenteb
 apakalob maud est meg tenet ezeneben zenteb
 fereuz. Iuon hoztat hasonlatos. bi nem hat ez vila
 gi. iozagat bagia el de meeg. wmagath es meeg
 meziokente az yispeket. es mind az ot alotwab
 elote. az rufusant zerelemert bi mij exetwab
 meziokente fige az berezifan. es mibepca az mezite
 semites twt legien. wed iol esedbe. wibazon meeg
 volua zent fereuz. ez vilagi ruhaban. nemibozon
 bij mene az varosbol. es be mene zent. Panniax egy

az bodogsagos zent ferencz. vgy mond vala ez frater
 rufinosrol. hagi wtet isten be irta az zentek kwze.
 meg mikoron elne ez halando testben. Azert mind
 ezekbwl nyluan meg teczik. hogy az bodogsagos ze
 5 nt ferencz. hasonlatos volt az profetakhoz. iwuend
 w mondasban. es zyueknck tytkait meg esmeretbe
Negied rendbeli zentek vannak meniorzagba az apastalok
 kik diczertetnek azert. hagi wk ez vilagi iozagokat
 cristusert el hatak. es ez zegeny cristust zegenseg
 10 be kwuetek. kirwl neki wwn magok kerkedenek
 monduan. Ime my mindenecket el hatunk. es tege
 det kwuetwnk. Azert my lezen nekwnk mynd ez
 crt. Vrunk cristus meg felele nekiek monduan. Bi
 zon mondom nektek. hagi valakik el hagiak hazok
 15 at. auagi atiokat. au<a>gy aniokat. auagi atiokfiath.
 auag hugokat. auagi felesegeketh. auagi fiokat
 auagi egieb iozagokat en neuemert. zaz anet vez
 nekh [es] erete. es az wrwk eleteth biryak¹ Az zenth
 apastalok mind ezt meg teuck. ezenkepen zenth
 20 ferencz lwn hozaiok hasonlatos. ki nem czak ez vila
 gi iozagat hagia el. de meeg wmagath es. megh
 mezitelenite az pispel)knek. es mind az ot aloknakh
 elwte. az cristusnak zerelmeert. ki my cretwnkh
 mezitelen fige az kereztfan. Es mikepen az mezite
 25 lenittes lwt legien. ved iol ezedbe. Mikoron meeg
 volna zent ferencz ez velagi ruhaban. nemikoron
 ky mene az varosbol. es be mene zent damian egy

hazaba bi pusta vala es ot vete magath az zent ij
 matfagra. Es meg alla az zent fezwletrach elvte
 es bezde bwnyivrgemi nagi bwni hulabafal mond
 uau felfeges isten es dirzvsfeguet bisalia betleth
 hogi vilagosfahad meg et zuemmet setefeget es
 agy emetem bizoni hitet es igaz remeufeget. Es hos
 and vado twtelleter zereteter extelmer es miynden
 io abaratot hogi en tebesem te zent istensgeducto
 mundeabe zent abarantat. Iue meg halgata az vi
 isten az imatfagaba elvte es sola neti az fezwlet es
 mouda fereas fereas fereas memel zinald meg
 az en hazamat bit laz hogi igen el puztult. Es hogi
 ballota volua vruat zaunt es es ilien parantzolatra
 az w ziue es lelbe magi edeseges viganfagal be teliese
 deb. es fel beluen az imatfagvol bezde azon gondol
 bodni hogi mitepen vruat parantzolatint be telie
 fyebe az egihaznat zinalafazol es hosu magnt zer
 ze vgy hogi atijant benzebwl egi tizw penzoth
 vrua el es itruue az egihaznat plebnaofahos es az pe
 utz neti ada es bere azon vtet hogi egi beues ide
 ig haduain vele labozni. Es mouda neti az pap ia
 nibor Est en neted meg engedem hogi en velem
 labozal de en az peuzt elnem vezem ucert en tud
 om atijadat hogi engemet ezert meg haborgatua.
 Es zent atija bedig meg vraluan mitepen hazuat
 es port vete be vtet egi wat ablatba es bezde at
 apynnal labozni hulla bedigg atijant zent fereas.

hazaba ki puzta vala. es ot vete magath az zent y
 matsagra. Es meg alla az zent fezwletnek elwte
 es kezde kwnywrge ni nagi kwni hulatasal mond
 uan. Felseges isten. es diczwsegnek kiralia. Kerlekh
 5 hogi vilagossihad meg en ziuemnek setetseget. es
 agy ennekem bizoni hitet. es igaz remenseget. Es hoz
 zad valo twkelletes zeretetet. crtelmet. es mynden
 io akaratot. Hogi en tehesem te zent istensegednekh
 myndenbe zent akaratiat. Ime meg halgata az vr
 10 isten az ymatsagaba ewtet. es zola neki az fezwlet es
 monda. ferencz. ferencz. ferencz. meniel czinald meg
 az en hazamat. kit lacz hogi igen el puztult. Es hogi
 hallota volna vrnak zauat. es ez ilien paranczolatra
 az w ziu e s lelke nagi edeseges vigasagal be teliese
 15 dek. es fel keluen az imatsagrol. kezde azon gondol
 kodni hogi mikepen vrnak paranczolatyat be telie
 syche. az egihaznak czinalasarol. es hoza magat zer
 ze. Vgy hogi. atyanak kenczebwl egi tizw penzth
 vwn el. es iwue az egihaznak plebanossahoz. es az pe
 20 nzt neki ada. es kere azon wtet. hogi egi keues ide
 ig hadnaia vele lakozni. Es monda neki az pap ia
 mbor. Ezt en neked meg engedem hogi en velem
 lakozal. de en az penzt elnem vezem. mert en tud
 om atyadat. hogi engemet czert meg haborgatna.
 25 Ez zent atya kedig meg vtuuan mikepen hamut
 es port. vete be wtet egi vak ablakba. es kezde ot
 apapnal lakozni. H( )a(a?)lla ked(c)yg atyank zent ferencz.

hogi az w atia igen meg haraguo volna w elene az
 pensert bit unar adot wala az egijhaznat rzinalafa
 ra. Et iwue az w atia nagi haragal hogi wteth
 meg fogia es twle apeszt meg wogic wbedig ne
 minemw titton walo verewube wmagat el seite
 az w atigant elwte es oth w chezuen es zomehos
 uan es siruan mig atijant hertelen haragya el
 mulet adig oth meg marada de az begies xps.
 by az zomosu zueket meg wignstnlna egi nehanj
 nap wtau wteth meg wignstala es meg batosita
 es az verewubwl bi iwue es nagi batofagal be me
 ne az warosba bit latuan az gyermeket hogi az w
 zine az zenuedeluct miatta el heruadot volna es w
 zemei az sirasnat miatta el verewubwl volna bez
 denet rea bialtanu es unwtemi es twuel es swal
 wtet hagiagalai alituan hogi ese el wezet es meg
 bolondult wbedig nagi abaratofagal nagi beteles
 el es galambi nagi egijginwsegeuel wgi mint ha
 sitet volna waind ezet twswt elemendegel wala.
 Az w atia bedig latuan wteth nagi hertelen hara
 gal mint afene orozlan rea herteleatwdet ragada
 wtet es minden irgaluassagnetwl baza wona wtet
 es bezde rea agjartodni es wtet feddem es wtet
 meg twtwze nagi begietlensegel es wtet bezde wes
 ni es feddem nem wgiaw mitepen w fiat de wgi
 mitepen toluant es latrot. Az w edes amia bedig
 wagna twtwzewlucn wtet meg oldozn es el botza

hogi az w atia igen meg haragut volna w elene az
 penzert. kit imar adot vala az egyhaznak czinalasa
 ra. El iwue az w atya nagi haragal. hogi wteth
 meg fogia. es twle apenzt meg vegie. wkedig ne
 5 minemw titkon valo verewmbe wmagat el reite
 az w atyanak elwte. Es oth w chezucn. es zomchoz
 uan. es siruan. mig atyanak hertelen haragya el
 mulek. adig oth meg marada. De az kegies xps.
 ky az zomoru ziueket meg vigasztalya. egi nehany
 10 nap vtan wteth meg vigasztala. es meg batorita.
 es az verwmbwl ki iwue. es nagi batadorsagal be me
 ne az varosba. kit latuan az gyermecek. hogi az w
 zine az zenuedesnek miatta el heruadot volna. es w
 zemci az sirasnak miatta el verwswlt volna. Kez
 15 denek rea kialtani. es iuwlteni. Es kwuel. es saral
 wtet hagygalni. alituan hogi eze el vezet. es meg
 bolondult. wkedig nagi alazatosagal. nagi bekeseg
 el. es galambi nagi egyigiwsegeuel. vgi mint ha
 siket volna. Mind ezek kwzwt elmendegel vala.
 20 Az w atia kedig latuan wteth. nagi hertelen hara
 gal mint afene orozlan. rea hertelenkwdek. ragada
 wtet. es mynden irgalmassagnekwl haza vona wtet
 es kezde rea agyarkodni. es wtet feddeni. es wtet
 meg kwtwze. nagi kegietlensegel. es wtet kezde ver
 25 ni. es feddeni. nem vgian mikepen w fiat. De vgy
 mikepen toluaýt. es latrot. Az w edes annia kedyg
 rayta kwnyurewluen. wtet meg oldoza. es el bocza

ta amiaj ziuenet begiesegeud · hogij el futna de w
 nem hogi el futna es az verefestwl felac de im-
 ab az ben zennedw ristufert rea fut wala es beua
 nia wala es est mongia wala En mind ezebet · es en
 nel twebet ^{AL-AYH} abaratom zereut zennedenyaz en wram
 ristufert unid halalomig Latuan bedig benne az
 w atija es nagi twelletes alhatatofagor es hogi se
 mibeyen meg nem wohntyn az w erwo abarantyn
 rol besbe wtet bezedel haborgutui es wonda uebi Jes
 el az wifetnet eljbe es tagnd bij magadat az naging
 wurwfestwl es bogast mind en bezembe hogi legieb
 zabad vele bijnet adom es houa bezem Es hogi esth
 halla zent ferentz legottan nagi wurwmet fel tele
 es nagi vigna mene atiaud es egieb polgarotal az
 wifetnet elegbe Es hogi oth walaunab me es bodog
 ferentz semit nem wana atianab sauaba de hogij tai
 bepen zent lecbuet borruual meg rezegwit es az
 ifem zereute meg geriedet nem zegicale apiffet
 es mind aburujwl allobnat elwte magat meg me
 zitelentey auab zerebetiert bij eretwnt mezitelen
 fige az berezifan Oth magat meg fozta ruhainty
 mind el hania es bij enel nagiob meeg atubon
 wala also ruhaint es wala lezagata es atiaud
 mind elciben hania es ezubeyen es wilagi iozagbol
 magat mind bi tagnda es az mezitelen zegenij rist
 tust mezitelen es zegcalegbe biuete bit az zeuob
 apfakalot tweswl egijet sem oluafuat hogij wala

ta aniaÿ ziuenek kegÿessegeuel. hogÿ el futna. De w
 nem hogi el futna. es az veresegetwl felne. de ÿnk
 a(k?)b az ken zenuedw cristusert. rea fut vala. es keua
 nÿa vala. es ezt mongia vala. En mind ezeket. es en
 5 nel twbket {akarak} akaratom zerent zenuedny¹. az en vram
 cristusert mind halalomig. Latuan kedig benne az
 w atÿa ez nagi twkelletes alhatatossagot. es hogi se
 mikepen meg nem vonhatÿa az w erws akaratÿa
 rol. kezde wtet bezedel haborgatni. es monda neki. Ier
 10 el az pispeknek elÿbe. es tagad kÿ magadat az atÿaÿ
 wrwksegbwl. es boczasd mind en kezembe hogi legiek
 zabad vele kÿnek adom. es houa tezem. Es hogi ezth
 halla zent ferencz. legottan nagi wrwml fel kele.
 es nagi vigan mene atiaual. es egieb polgarokal az
 15 pispeknek eleÿbe. Es hogi oth volnanak. ime ez bodog
 ferencz. semit nem vara atianak zauaba. de vgÿ mi
 kepen zent leleknek borraual meg rezegwlt. es az
 isteni zeretetbe meg geriedet. nem zegienle apispek
 es mÿnd akwrnjwl alloknak elwte. magat meg me
 20 zitelenitenÿ. anak zeretetiert. kÿ eretwnk mezitelen
 fige az kereztfan. Oth magat meg fozta. ruhaiath
 mÿnd el hania. es ki ene(k?)l nagiob. meeg atitkon
 valo a(s)lso ruhaiat es. rola le zagata. es atianak
 mind eleiben hania. es ezenkepen ez vilagi iozagbol
 25 magat mind ki tagada, es az mezitelen zegenÿ cris
 tust. mezitelen es zegensegbe kwuete. kit az zenth
 apastalok kwzwl egÿet sem oluasunk. hogÿ vala

1054
mehit ezentiben tagan volna meg es velagot. mi
ha sonlatas bepea es zentseges atya. Azert hasonlatos lwn zent
ferencz az zent aszkalobhoz. nem csak es vilagi io
zagnat meg tagudalsaba. de megz zoda tetelebbe
es. mert vgi oluastat w zola. hogi egieb rhoda te
telj buzwt. miolt halotat tuzaszt fel. es egieb zam
talan sob zodabat meliebet tart legien. eloteneb zoz
rezeben meg mondattat. *Szent vambely zenteb*
vannat uenyorsagban az dicsosleges zent martirok

Ez ebbes es lwn hasonlatos bodogsagos zent
ferencz az martirosagnat beuatsagnert
es az zentb sebetnek vilseleert mert ohy igen be
uattja vata az martirosagot hogij emet oba
ert haronyhoz ment hibetlen buzibe hogi oty
megz vteleffek. Aant zeredueert bij mij evertw
nb az beserw bent es az zworngw halaleb zenuede
piert bedig az begies xpo az vtot zerevbnak
beuatsagnat sobta be teliesiteni nem aban vtot
meg postam es martirosagnat rodonnatol Aant
obert az w zent sebeit ven adn hogi emet mij
atta valyn meg az martirosagnat boronajath.
Aant bi netij ohy angj tistefeg lwn hogi fothol
mula minden martirokub tistefegert. Dna es. mert
az egieb martirok zenueteb az bent nbegictlen om
berebtwl. de zent ferencz zenuede az menyeci bidal
tol. Az egieb martirok zenueteb abent fertozetes
emberet buzwt. de zent ferencz zenuede angialob

ker

melik ezenkepen tagata volna meg ez velagot. mi
 kepen ez zentseges atya. Azert hasonlatos lwn zent
 Ferencz az zent apastalokhoz. nem csak¹ ez vilagi io
 zagnak meg tagadasaba. de meeg czoda tetelekbe
 5 es. Mert vgi oluastatik w rola. hagi egieb choda te
 tely kwzwt. niolcz halotat tamaztot fel. es egieb zam
 talan sok czodakat melicket twt legien. elctenek [zez]
 rezeben meg mondatnak. Ewtwd rendbelý zentekh
 vannak menyorzagban az dichwseges zent martýrokh
 10 EZekhez es lwn hasonlatos bodogsagos zent
 Ferench. az martiromsagnak keuansagaert
 es az zenth sebeknek viseleseert. Mert oly igen ke
 uanya vala az martiromsagot. hogy ennek oka
 ert harom( )z( )o(z?)r ment hitetlenek kwzibe. hagi oth
 15 megh wletesseck. Anak zerelmeert. ky my cretw
 nk az keserw kent. es az zwrnyw halalth zenuede
 Miert kedig az kegies xp̄s az wtet zeretwknek
 keuansagat zokta be teliesiteni. nem akara wtet
 meg foztani. ez martiromsagnak coronaiatol. Anak
 20 okaert az w zent sebeit rea ada. hagi ennek my
 atta valya meg az martýromsagnak koronayath.
 [Anak]² ki neky oly³ nagi tizteseg lwn. hagi fwlwl
 mula minden martiroknak tiztezseget. Oka ez. mert
 az egieb martýrok zenuetek az kent akegietlen em
 25 berektwl. de zent ferencz zenuede az menyeci kiral
 tol. Az egýeb martirok zenuetek akent fertezetes
 emberek kwzwt. de zent ferencz zenuede angialok

nab bwiwte. Az egieb martisob ahamban el foggi
atkozant es meggy holant. de zent foremz maffel
eztendicjs elnuz sebetet viseluen. Es meue bent zen
vedoth legien ez zent sebetet viselesebe. ezt meg
ielwnte wntwa magna halalaant idejen. Mert wgi
oluastatit. hogi mibozon halalsa borult volna vite
te magus augrali bodog azonaba. es oth magath
mezitelca az firlode letetete. Es az atiafiat hozta
gywletet. twben homnem szazta. es ez zentsegueth
patvintinat meg twruiebwzet. Es latat az oldn
lan walo sebet. es wert behwle bij zarmaztan. es
mijnd firuat wala vnieta mibepen ha maas meggy
sebestolo kristus. Intualhat. Tahat frater ilies. bi egi
ebet bwiwte bwkzet wala mouda nebi. Ductwnt ze
selmaet atiant. es zentseges mepertwnt. bizomijual
te martir wagi. Es ez diezseges zent atia. zene
it fel emele es tebeate az w finisa. es mouda. Oca
zewetw aldot finijm zent twruwzet meg sitet. es
zent bertalantot meg wijuztat. es mind atwnt nuz
wad bit zamantaban woleat. wagi benobat zenu
tet. de mind ezetnel nagiabat es twbet zenuetem
az en kisedet tepebbe. ez zent sebetet viselsetet
minten. hogi ez ezentepen legien ezt obosagh. es bij
zonitija es meg mutatia. Mert mibepen kristusu
ab martidomusaga. az az ben zenuedese minden nuz
biruat bentjat firlwli mullia. Ezentepen viselte es
nemes zent atia azon tenual. bijuel viselte es zen

hulatra
k.mult

latmagit

magdick

konzen.

nak kwzwt. **Az** egieb martirok akenban el f(logi
atkoztak es megh holtak. **de** zent ferencz masfel
cztendéyg elt¹ az sebeket viseluen. Es mene kent zen
vedeth legien ez zent sebnek viselesebe. ezt meg
5 iclwnte wwnn maga halalanak ideyén. Mert vgi
oluastatik. **hogi** mikoron halalra korult volna. vite
te magat angiali bodog azzoniba. es oth magath
mezitelen az fwlde letetete. **Es** az atiafiak hozza
gwlenek. twben honnem zazan. es ez zentsegnek
10 patriarkaiat meg kwrickwzek. Es latak az olda
lan valo sebet. es vert belwle ky zarmazuan. es
mynd sirnak vala rayta. mikepen ha maas megh
sebeswlt cristust latnayak². **Tahat** frater ilies. ki egi
cbek kwzwt bwlczeb vala monda neki. **O** nekwnk ze
15 relmes atyank. es zentseges mesterwnk. bizonyual
te martir vagi. **Es** ez diczwseges zent atya. zeme
it fel emele es tekente az w fiaira.³ es monda. **O** en
zeretw aldot fiaym. zent lwrinczet meg siteck. es
zent bertalamot meg nyuztak. es mind atwb mar
20 tirok kik zamtalanon voltak. nagi kenokat zenue
tek. **De** mind ezeknel nagiobat. es twbet zenuetem
az en kisded testembe. ez zent sebeknek viselesenek
miatta. **hogi** ez ezenkepen legien. ezt okossagh es by
zonitya. es meg mutatia. **Mert** mikepen cristusn
25 ak martiromsaga. az az ken zenuedese. minden mar
tirnak kenyat fwlwl mulia. Ezenkepen viselte ez
nemes zent atia azon kennal. kyuel viselte es zen

nete **W**ágná **W**ágná. **A**zert ez ifjús ember
 nek bodorságos zent ferencznek is nagy mellesza
 ga es is felsőge tisztelge mind ezekben nyelvau
 meg terít hogi ez mártírónságat boronaját
 nem gonosz emberébebebebebe de wuak rrisztusul
 wmagatul wote. batob zendien zentek sessorab

A zebbes es hasonlatos hru bodorságos zent
 ferencz mert iollechek bmszwnsegele wrajd
 gfflorotuat mondatuab azot bib rrisztus valq
 ab. de biuall teven inbab mondatuab azot gfflo
 robuat. huj berezstien egihazat igazgatiab zambal
 es io peldauul tanitijab es frildiebet meg waiijab
 es elmeijebet amemiej gondolatra fel emelje. Eze
 bes iekswl hasonlatos volt zent ferencz. mert mi
 nden tehetsegeuel es minden erejuel muuel tebe
 te. berezstien uija zent egihazat igazgati es ta
 uitha es frildiebet meg walen es is zueb velbet
 mindenorou ifjenhez fel emeluen tartota hede
 rendekij zentek wauue uemordigatue az ifjeb

A zebbes es hasonlatos hru es bodors nija.
 mert iollechek ez vilagi hiuoltodo ifjab
 bmszwt. az zent zizeseget ha meg fertestete wote
 deniaga esmeg az nagy zentseges eletenet mija
 ta esmeg meg epite. mert wgi maul zent
 agokon doktor. hogi az hoznyg walo tisztasag
 tartas. hasonlatos az zizesegehez. Azert mibepea
 wistodot legien az zent tisztasagert. wgi olua.

keresztij...

hasonlatos

zizesegy

uete vrunk¹ xp̄s wmaga. **Azert** ez istenes ember
 nek bodogsagos zent ferencznek w nagi meltosa
 ga. es w felseges tiztesege. mind ezekbwl nyluan
 meg tecyk. hogi ez martiromsagnak koronayath.
 5 nem gonoz emberectwl vwte. De vrunk cristustul
 wmagatul vwte. **Hatod rendbeli zentek gffessorokh**
 Ezekhez es hasonlatos lwn bodogsagos zent
 ferencz. Mert iollehet kwzwnsege l mynd
 gffessoroknak mondatnak azok. kik cristust valy
 10 ak. De kiualt kepen inkab mondatnak azok gffeso
 roknak. kyk kereztien egihazat igazgatiak. zauokal
 es io peldaual tanityak. es fwldieket meg vtalyak
 es elmeyeket amenicy gondolatra fel emelyk. Ezek
 hez icleswl hasonlatos volt zent ferencz.² Mert mi
 15 nden tehetsegeuel. es minden ereyuel. miuel tehe
 te. kereztyen anya zent egyhazat igazgata. es ta
 nit(h)ota³. ez fwldieket meg vtalta. es w ziuet lelket
 mindenkoron istenhez fel emeluen tartota. **Heted**
rendbeliy zentek vannak meniorzagban az zyzeckh
 20 Ezekhez es hasonlatos lwn ez bodogh atya.
 Mert iollehet ez vilagi hiuolkodo ifyak
 kwzwt. az zent zizeseget. ha meg ferteztete volte
 Demaga esmeg az nagi zentseges eletenek mya
 ta. esmeg meg epite. Mert vgi mond zenth
 25 agoston doktor. hogi az hozayg valo tyztasagh
 tartas. hasonlatos az zyzeseghez. **Azert** mikepen
 viaskodot legien az zent tiztasagert. vgy olua

fuit rola hogij miboron wteb testi tuis haborgatta
 le vettezet es mejitelen az twuifet twijibe buib. *Kiizibe*
 es ot sagatta magat az testi beuanfuguat obaert
 Feli idube bedig mibor wteb testi tuis meg zel
 iettete az hideg hobol wt nuagy hat gwungeliet
 hot gwungwidigeti es mejitelen twijibe febit es
 az nagioibat wlebe zowitota mondwan Ez atte se
 retw feleget gwunawtwigiel vele es az twubib
 miind bwrnijwle febeti mondna wneha magra
 at. Ezet atte finid lenid nijugogial velet es ma
 legogial meg es meleged wbetes Es ezembepen
 oleta wala meg wtepebe az testi beuanfuguat tw
 zeth. Azot miind ezethol miluan meg iclentetijb
 hogi hafonlatos es bodog nthin miind az memiej seu
 tebbes. Do bi miind egebuct nagioib lwn hafonlath
 tos az zeatebuct zentibez wruut cristulhos. biibwl te
 bi miluaban meg terzid w nagj meltofaga es w
 nagj felseges meltofaga es zentsege Azert wed
 iol ezebbe hogi ez ipenacs ember lwn hafonlatos az
 wa ipenhez miind w zileteseben zegensegebe es az
 zent sebetuct wifelseben w arbatlausagaba hala
 laba es potossa le salafaba Alustor lwn hafonlatos
 ez zent atija wruubhoz az w zwlebesebe. Wast miij
 bepen xps ziletet az ipzolba. Ezenbepen zent ferou
 uct amn miboron uita zwleseneb idetjere feu az
 magat wlotaba seumbepen w fiat nem zilhebe eraz
 nagj beferwseg wteb meg zowita es ot bentlami tw

suk rola. hogý mikoron wtet. testi twz haborgatta
 le vetkezet. es mezytelen az twuiskek kwzibe buth.
 es ot zagatta magat az testi keuansagnak okaert.
 Teli idwbe kedig. mikor wtet testi twz meg ger
 5 ieztete. az hideg hobol wt. auagy hat gwngelik
 hot gwngwnligete [s]. es mezitelen kwzibe fekw. es
 az nagibikat wlebe zoritota monduan. Ez atte ze
 retw felesged. gywnwrkwgiel vele. es az twbith
 mynd kwrnywle fekete mondan wne(k)wn magan
 10 ak. Ezek atte fiayd leanid. nyugogial velek. es me
 legegziel meg. es melceghed wketes. Es ezenkepen
 oltia vala meg wtestebe. az testi keuansagnak tw
 zeth. Azert mind ezekbwl niluan meg ielentetyk.
 hagi hasonlatos ez bodog at(t?)hia. mind az menicy zen
 15 tekhez. De ki mynd e( )zcknel nagib lwn. hasonlath
 tos az zenteknek zentihöz vrunk cristushoz. kybwl ne
 ky niluaban meg teczik w nagi meltosaga. es w
 nagi felseges meltosaga. es zentsege. Azert ved
 iol czedbe. hagi ez istenes ember lwn. hasonlatos az
 20 vr istenhez. mynd w zileteseben. zegensegebe. es az
 zent sebeknek viseleseben. w artatlansagaba. hala
 laba. es pokorra le zalasaba. Elwzwr lwn hasonlatos
 ez zent atya vrunkhoz. az w zwletesebe. Mert my
 kepen xps zileték az ( )jazolba. Ezenkepen zent ferenc
 25 nek anyja. mikoron iuta zwlesenek ideyerc. fen az
 magas palotaba. semikepen w fiat nem zilhete. es az
 nagi keserwseg wtet meg zorita.¹ es kealtani kez

ha ... *nicad* de monduan. ha engemet ala az staloba nem vicad
 wtwb. en semibepen zabdon. es egessegben nem zilhe
 tet. Azert wter ala viuet es ot az basom bugwtb.
serem az inzalba wtet lebeuet es legottan az wtwb twg
 wt. es az zamax bugwt w giermetet feremuchul
 zile es haza es widagya. Was bijbe twu hasonlatos
 bodoglagos zent ferentz wunt kristusoz az zent zeg
 ensegbe wterb tuenere wolo wunt kristus zegeni est.
Ruray = nk Wmagn meg ielente monduan. Faunzobant libob. es
 egy madarabuat feztet wagnon de embernek fiau
 nt. miyen houa fejtet lehnitani. Ezenbepen zent fer
 entz az zegeni kristust abara twuetni ilien wagny ze
wallam utsegben hogi ez widagya nem abara wallamin hazat
 sem helth es senunciuw bulajdon marhath. de ez me
 zitelen kristust abara meziwelen twuetni. Auerna
 hogi nem wolt ez widagon ohj igen telheberten fuf
 ueny. hogi auerna beuuta volna az marhat. es ez
marka widagyat minden bearzet. azibepen es menere beu
 anta es bodog atya az zent zegenseget. Azert igen
 dirberi wabua az zent zegenseget ebepen monduan.
ny Atiamifiaj tugiatob azt hogi ez zent zegenseg id
uta nem ugnelleguet iedes biuult bepen wolo wta. Plazatoffag
 nat meg tartojn es twkellebeseguet gwtere. bij
 net gymwltze es hazualatja igen sob. de rejtette
gimoles rariatib. wterth. es az mezzw bij az euangeliomba
 yratatib bij mezzwbe az wagi beuz wagnon el wot
 uen bij mezzwnek meg weteleert. minden iozagath

de monduan. **Ha** engemet ala az staloba nem viend
 wtkw. en semikepen zabadon. es egessegben nem zilhe
 tek. **Azert** wtet ala viuek. es ot az barom kwzwth.
 az iazolba wtet letcuck. es legottan. az wkwz kwz
 5 wt. es az zamar kwzwt. w giermeket seremnekwl
 zile. es hoza ez vilagra. **Mas** kybe lwn hasonlatos
 bodogsagos zent ferencz vrunk cristushoz. az zent zeg
 ensegbe. **Mert** menere volt vrunk cristus zegeni. ezt
 wmaga meg ielente monduan. **Rauazoknak** likok. es
 10 egy madaraknak fezekk vagion. **de** embernek fian
 ak. niczen houa feyet lehait(a?)hani. Ezenkepen zent fer
 encz. az zegeni cristust akara kwuetni. ilien nagy z
 ntsegeben. hagi ez vilagba nem akara vallania hazat.
 sem helth. es seminemw tulaýdon marhath. **De** ez me
 15 zitelen cristust akara mezeitelen kwuetni. **Aneraa**
 hagi nem volt ez vilagon oly igen telhetetlen fws
 ueny. hagi anera keuanta volna az marhat. es ez
 vilagnak minden kenczet. mikepen. es menere keu
 anta ez bodog atya az zent zegenseget. **Azert** igen
 20 dicheri valah[a]. az zent zegenseget ekepen monduan.
Atiamfiay. tugiatok azt. hagi ez zent zegenseg id
 uessegnek icles kiualt kepen valo vta. **Alazatossag**
 nak meg tartoaya. es twkelltesegnek gwkere. ky
 nek gymwlcze es haznalatya igen sok. **de** reytekbe
 25 tartatik. **Merth** [a] ez az mezzw. ky az euangeliomba
 yratatik. ky mezzwbe az nagi kencz vagion el reit
 uen. ky mezzwnek meg veteleert. minden iozagath

emberuet sabando hogi ez meztube az el zeitet beuz
 et maginat vehesse Ez veuat cristusnat sent tana
 tza ha fedig w iozagaba valamit el nem abbate ta
 hat ez mezzuuet meg veteleert meg vtolando me
 it emanemw zerzetes ez velagnat tmbelletesegel
 elleue nem mond ha esv zyuenet zebremeben tulayson
 abaratuaunt etzeniet turangia haruad hibe lwa
 zent ferentz kristusoz hasonlatos az sent sebetueh
 ren adalaban tipul vgy mond az zent was mesoh
 en vram icusnat sebeit en testemen viseleni dem
 tepen veue az sent sebetet nitatos leletuet beuan
 sag es edeseg es lehty vswm ez meg tudtija

De
 maginat
 64

Ugy vngion meg irua hogi miboron alues
 na hegien bwijtvlac sent mihalnat uegy
 uen naphas sent berestnaphara utuaa imatbozit
 vala aluerua neuw heginet oldalan terden alua
 nagy edesseges nitatosagal yme esentwzbe hagnal
 idwn lata ala zallam egi tuzes angult amennet
 ueb magasagabol es enet vala hat zarmia vgy
 hogy az bettejt feiehwrt emeluen tartija vala es
 az bettejt el teriezuen tartija vala olj meli szupw
 lesre es az betteuel az wtebet befete vala Es ezty
 latuan w ziuuebe es letbebe nagy edesseges vngasag
 ha rhoda bepen el merwle es el aluelbodeb esodab
 oduan ez ilieten vngasagant labasabol Es yme mag
 bolon elhosszaja bnycljrets volua w zemeij intab mag
 nyhatant es lata hogy az hat zarmat buswt az vr

.....

edesseges

vngasag

17

embernek adando. hogi ez mezwbe az el reitet. kencz
 et maganak¹ vehesse. Ez vrunk cristusnak zent tana
 cza. ha kedig w iozagaba valamit el nem athate. Ta
 hat ez mezzwnek meg veteleert meg vtalando. me
 5 rt seminemw zerzetes. e( )z velagnak twkelletessegel
 ellene nem mond. ha cw zyuenek zekrenieben. tulaýdon
 akaratianak erzeniet tartangia. Harmad kibe lwn
 zent ferencz cristushoz hasonlatos. az zent sebeknekh
 rea adasaban. Kyrwl vgý mond az zent iras. Merth
 10 en vram ieszusnak sebeýt. en testemen viselem. demi
 kepen veue az zent sebeket. aýtatos leleknek keuan
 sag. es cdeseg. es lelký wrwm ezt² meg tudnýa.

Ugý vagion meg irua. hogi mikoron aluer
 na hegien bwýtwlnc. zent mihalnak negý
 15 uen napýat. zent kereztnapýara iutuan. imatkozýk
 vala aluerna neuw heginck oldalan. terden alua
 nagy edesseges aítatosagal. Ime ezenkwzbe haýnal
 idwn. lata ala zallani egi twzes angialt. amenýek
 nek magassagabol. es enck vala hat zarnýa. Vgý
 20 hogý. az ketteýt feiefwlwl emeluen tartýa vala. es
 az ketteýt el terieztuen tartýa vala. oly meli rwpw
 lesre. es az ketteiuel az wtetstet befete vala. Es ezth
 latuan. w zyuebe es lelkebe. nagi edesseges vigasag
 ba. choda kepen el merwle. es el almelkodek czodalk
 25 oduan. ez ilieten vigasagnak latasarol. Es ýme mý
 koron elhossaýa kwzelyteth volna. w zemcý inkab meg
 nýlanak. es lata hogý az hat zarniak kwzwt. az vr

124
iesus meg fészoluen vagion t'ijt ezentepen latuan
zúeneb nagj b'wájwreletajbnt bezde b'wájwreletos
s'waf' telentj. Es ez begies kristus legottan hozajja
z'aluau t'ij z'obta meg w'igasztalmi az b'wájwreletos
s'wof' es z'ola neti olj z'ob'at meljebet magj ez w'ilag
hau ele sentinet meg nem ielente mert w'ifus ja
w'anzola t'uebj hogj z'ob'at t'ittan tartana Es eneb
w'atama monda neti fereuz z'erезд magad'at beke
segre. Es fellele ez zentseges atja monduan w'atn
te tudad az' hogj en mindentorou bes w'olcan az
ob'ra meljebet nebeu p'annizolent. Es w'unt iesus
foga zent fereuzuet w' iob bezet es az w'atna
beset vea teue es hogj ilete w'et legottan bodog
sagos zent fereuz nagj beserues zot b'orzata es ot
tan az f'w'ldre le eseb es el alawelboduan uezi w'ala
w'runbat w' bedig monda neti t'elij fel fereuz ad
ide az bal besedeth es Es twu n'ontepew az bal besz
net'ez twu esmeg zent fereuz nagj beserw unj
dulak es legottan le eseb Es monda w'unt es'ni
egh neti fereuz belijfel es z'erезд magad'at z'enne
desre. Es fel beluen monda w'atn bez' w'agj'ob m'
t'udewre w'alawit en w'elem teez w'unt iesus bedig
teue az w' labajnt zent fereuzuet labajra es leg
ottan nagj'at nagj'ob beserues zot b'orzata m'unt'ij
aw'at elw'ite es ottan le eseb m'unt' egj' holt eleu
en. Es meg h'ua w'runk x'p's w'et monduan fe
renz belijfel hogj en tw'belj'em meg te b'ened

Xoraxad be
kelegre

w'ikel

iesus meg fezwluen vagion. Kýt ezenkepen latuan
 ziuenek nagi kwnjwrwletybwl kezde kwniwruletes
 sirast tenný. Es ez kegies cristus legottan hozzáya
 zaluán. ký zokta meg vigasztalni az kwnjwrwletes
 5 siroth. es zola neki oly zokat melyeket myg ez vilag
 ban ele senkinek meg nem iclente. Mert cristus pa
 ranczola[k] neky hogy zokat titkon tartana. Es enck
 vtanna monda neki. Ferencz zerezed magadat beke
 segre. Es fellele ez zentseges atya monduan. Vram
 10 te tudod azt. hogy en mindenkoron kez voltam az
 okra. melyeket nekem paranczoltal. Es vrunk iesus
 foga zent ferencznek w iob kezet. es az wnw
 kezet rea teue. es hogy ilete wtet. legottan bodog
 sagos zent ferencz nagi keserues zot boczata. es ot
 15 tan az fwldre le esek. es el almelkoduán nezi vala
 vrunkat. w kedig monda neki. Kely fel ferencz ad
 ide az bal kezedeth es. Es twn azonkepen az bal keze
 nekhes. twn esmeg zent ferencz nagi keserw iaý
 dulast. es legottan le esek. Es monda vrunk esm
 20 egh neki ferencz kelyfel. es zerezd magad zenue
 desre. Es fel keluen monda. vram keez vagiok mi
 ndentre valamit en velem teez. vrunk iesus kedig
 teue az w labayt zent ferencznek labayra es leg
 ottan nagyal nagiob keserues zot boczata. minth
 25 anak elwte. es ottan le esek mynt egy holt cleu
 en. Es meg hiua vrunk xps wtet monduan. Fe
 rencz kelyfel. hogy en twkelyem meg te benned

120
130
140
150
160
170
180
190
200
210
220
230
240
250
260
270
280
290
300
310
320
330
340
350
360
370
380
390
400
410
420
430
440
450
460
470
480
490
500
510
520
530
540
550
560
570
580
590
600
610
620
630
640
650
660
670
680
690
700
710
720
730
740
750
760
770
780
790
800
810
820
830
840
850
860
870
880
890
900
910
920
930
940
950
960
970
980
990
1000

az szodatos dologot kije en abarot meg tenem.
Es ez diezufeges zent atya fel bele tantorogh
uan vgy mijnt elucetvul el idegwick az beza
labau valo febeuet nagy beferufegeeth. Es mon
da vruut esmeg fereng zerejt haia magnu enel
felieben. Es felele ez bodog atya monduan. Wam
bijoda az hogi zenuethefe ez ench uagi beferufegeth.
Es monda vruut iesus neti fereng meeg nem ven
ted fel az oldalamon valo sebetu es nem zenueteb
meeg az en tepepen valo vereseget es ofozza
sobat. Es en tepepen twusteb albat veret. Es az
arzul veresebet peubufesebet es az sob bogisago
bat meljebet mijnt en zenuetem es ezatwiben
hozna zoryta ez bodogh atynt. Es ezetepen vea ada
az oldalan valo sebetes es ez meeg leuen zent fereng
le eset az fudre vgy netepen egy meg holt es el
cuzet vruut xps. Es ez menyei burluat perze
bijuel meg ieszet ember az fudren febeuet mijnt
delig. Es frater leo az w barfa meue hozna es lat
uan eutet az fudren feben monda wmaguab.
Oen zerev atyann vgy aljtom hogi temeg hold.
az felete valo zenuedesnet minna es hozna iaruu
an illete es fel twlte wtet. Es vgy terzit wala ue
bij hogi ha az maas velagrol tert volna meg. Es
monda neti frater leo atyann az ebere wariab
az atyafiat atyafagodat. Azert ebwt wijuanb
meg terzit hogi zent berejt napian wote legi.

elmasiel
elidagile

bodog

welag.

az czodalatos do( )lgot¹. Kýt en akarok meg tenem.
Es ez diczwseges zent atya fel kele tantorogh
uan. Vgy mynt elmeetwl el idegwth az kezen
laban valo sebeknek nagy keserwsegerth. Es mon
5 da vrunk esmeg. ferencz zerezd hazza magad encl
felieben. Es felele e( )z bodog atya monduan. vram
kyczoda az. hoga <ki> zenuethese ez ene( )h nagi keseruseget.
Es monda vrunk iesus neki. ferencz meeg nem veu
ted fel a( )z oldalamon valo sebe(ke?)wt. es nem zenueted
10 meeg az en testemen valo veresegetek es ostoroz
sokat. Es en feicmnek twuiskel által vereteet. Es az
arczul vereseket. peukdwseket. es az sok bozzusago
kat. melyeket mynd en zenuetem. es ezenkwzben
hozza zoryta az bodogh atyat. Es ezenkepen rea ada
15 az oldalan valo sebettes. es ez meg leuen zent ferencz
le esek az fwldre. vgy mikepen egy meg holt. es el
enezek vrunk xps. Es ez menyeci királnak pecze
tyuel meg iezet ember. az fwldevn fekuerek mynd
delig. Es frater leo az w tarsa (m?)ievue hozza es lat
20 uan cutet az fwldwn fekuen monda wmaganak.
O en zeretw atyam vgy alytom hogý temeg hortal.
az felete valo zenuedesnek miatta. es hoza iarulu
an illete es fel kwlte wtet. Es vgy teczik vala ne
ky hoga ha az maas velagrol tert volna meg. Es
25 monda neki frater leo. Atyam az cbedre variakh
az atyafiai atyasagodat. Azert ebwl nyluanh
meg teczik hoga zent kerezte napian vwte legi

en fel az zent sobet et mierzabat ieles napaton
 zobot wala mennij az twosegbe negied biben swu
 hasonlatos zent ferencz wruntkos az zent artatlan
 sagta. mert mibepen xpo artatlan volt minden
 elebeben ezetbeben zent ferencz mindk utanna
 ez vilagbol wungru bij bewte es kristuskos tert
 olj hagi zentseges es artatlan eletet wifelt. Ane
 ra hogi erdemle kristusul hallani minden bigneis
 meg botzabnat leuny es mitor halla kristusul
 ezt hogi minden bigne meg botzabnat volna mag
 ad az wolso pillerig emeb utanna soha w zique
 be zomorissag es bijnwal walo beserwoseg nem za
 lot de mindenkor wig es iobedwew volth. Es az
 w zentseges es artatlan eletent mintha iuta olj
 minit az elebij artatlanisagya bit az elw ziqleint
 el wstent az bigne mintha. Es mibepen adna nri
 adnat engednet wala minden teremtet alatot
 az twunentij twesnet idejen elwte. Ezeabepen ze
 nt ferencznet engednet wala minden teremtet
 alatot mibepen az artatlan kristusul. Elwsw w
 ndatis hogi engede nebi mind ez negij fw elbetw
 alatot twz wig est es fild opert wgi olusubh
 hogi az twz zent ferencznet abarwazewent w heu
 seget meg engestele mert miboron botzabat zent
 uedneie beserwitet wbet. horticusis wr es szerzetn
 eb twz woseges mekere miniswre zent engedel
 mellege parawzotlana hogi wenne orwosagot zent

hendogel

en fel az zent sebeket. miert¹ chak² ieles napokon
 zokot vala menný az kwsege³ Negied kiben lwn
 hasonlatos zent ferencz vrunkhoz. az zent artatlan
 sagba. Mert mikepen xps artatlan volt⁴ minden
 5 cleteben. ezenkepen zent ferencz. min(d)ek vtanna
 ez vilagbol wmagat ký vewte. es cristushoz tert.
 oly nagi zentseges es artatlan cletet viselt. Anc
 ra hogi erdemle cristustul hallani. minden býneit
 meg boczatnak lenny. Es mikor halla cristustul
 10 ezt. hogi minden býne meg boczatatot volna. my
 nd az vtolso fillerig. ennek vtanna soha w zýue
 be zomorusag es býnrwl valo keserwseg nem za
 lot. de mindenkor vig es iokedvew volth. Es az
 w zentseges es artatlan eletenek miatta. iuta oly
 15 mint az eleby artatlansagra. kit az elsw zýleýnk
 el veztenek az býnek myata. Es mikepen adam ati
 anknak. engednek vala minden teremtet alatok.
 az twrucny twresnek [ideýen] elwte. Ezenkepen ze
 nt ferencznek. engednek⁵ vala minden teremteth
 20 alatok. mikepen az artatlan cristusnak. Elwzwr mo
 ndatik. hogi engede neki mind ez negý fw eltetw
 alatok. twz. viz. eg. es fwld. Mert vgi oluasukh
 hogi az twz zent ferencznek akaratiazerent w heu
 seget meg engeztele. Mert mikoron korsagat zen
 25 uedneýe kezerýtek wtet. hostiensis vr. es zertzeti
 ek kwzwnseges mestere ministwre. zent engedel
 messegre paranczoluan. hogi venne oruosagot zem

137
cuet es uetit engeduen mittepen bizoni engedel
mes. el hiuaret az oruos es az wasat ehoz valo zer
zapot meg twzesite bit labuan az fraterot nem
nezhetez az twzes wasant suteset de onan el futu
nab. Zent fereaz bedig hogi lata az twzes wasat
zibrazni termeszereent valo restructesszel meg
felelnet es az twzuet zolai bezde monduan. Atijam
fin twz az terentwuet neuwe es w habalunual
parauzolat hogi az te heusegedet uehem meggh
engestelied. hogi zenuedhesem el ante egezesednet
serelnet. Jme az oruos ala uona az twzes wasat
tetentw fogua mind az fultwuis. Es az zwmu
et eret hogi meg sitte uolua az istuel meg tw
to ember jme leletbe igen meg erwstule es nun
da az abqastuab Atijamfiay dicheuictet az w
ipent. merth mondum nettet hogi sem az twzuet
heusege. sem testamnet serelme engemet nem han
ta. agnas idwbe bedig mitoron pcedicalua apuli
aban es az zent bijnafagot igen fel magazatua
ijn. es az testi ruffagot igen zidalmauzna. Es az
prediccion ualuan sob iobagot es frideribos
biualat sob zolgni az predicario el uegezuen ie
uenet mind az bijnalhoz es ualannie az pcedita
cion halotat uala az abqalnat mind meg iel
entet monduan. deminenu serzetes. bij igen ze
genij. es utalatos ietw ide ez warofa. es uinbet
az predicacion mind wriwt hallara. barhaztata. mag

ites

feluuz

magazat
uaja

hallara
= hualara

enek es nekik engeduen. mikenen býzoni engedel
 mes. el hiuatek az oruos. es az vasat chez valo zer
 zamot meg twzesite. kit latuan az fraterek nem
 nezhetek az twzes vasnak siteset. de onan el futa
 5 nak. Zent ferencz kedig hogi lata az twzes vasat
 zikrazni. természetzerent valo rettenetessegel meg
 felelmek. es az twznek zolni kezde monduan. **Atyam**
 fia twz az teremtwnek neube. es az w hatalmaual
 paranczolok. hogi az te heusegedet nekem megh
 10 engeztelied. hogi zenuedhesem el atte egetesednek
 serelmet. Ime az oruos ala vona az twzes vasat
 teteýtwl fogua mind az filtwuig. Es az zwmn
 ek eret. hogý meg sitte volna az istenel meg tw
 lt ember. ýme lelekbe igen meg crswle es mon
 15 da az atýafiaknak. **Atyamfiay.** dicherietek az vr
 istent. merth mondom nektek. hogi sem az twznek
 heusege. sem testemnek serelme. engemet nem ban
 ta. **Maas** idwbe kedig mikoron predicalna apuli
 aban es az zent týztasagot¹ igen fel magaztatna
 20 ya. es az testi rutsagot igen zidalmazna. Es az
 predicacion valanak sok iobagyok. es friderikos
 kiralnak sok zolgai. **Az** predicacio el vegezuen. ie
 uenek mind az kýralhoz. es valamit az predika
 cion halotak vala az akýralnak mind meg iel
 25 enteek monduan. **Neminemw** zerzetes. ký igen ze
 gený. es vtalatos. iewt ide ez varosba. es minket
 az predicacion mind wrwk hallara karhoztata. mý

- evk biztatagot nem tartont. bibuet az biradij mon
 da. qijud es iljencub amij mundnat. zaiobal. azth
 nem bizijb. bettemenyebel. de hozjatot en hozam wter
 wazorava. es en meg bizontom ha vgyi wagian az
 amij es mondot. qijor hozat volna wter az w
 uarba. ferzenet neti etele es italt. es w neibepen
 nebi zobasa wala beueset cuet uet. es az wazc
 ra meg leuen. bivaluab paranzolatqara. vmet
 wter egy igen zep emoraba holot twtet wala
 magy twzet. es izualent wala zepen ferzet agy
 at. h-ij late bodogfagos zent ferenz monda. az
 mezijteleu firdion ilib zegemi meg wlate peni
 tentia tawto embervet febenni. Jme ezentusbe az
 bijnat paranzolatqara hozant egy zep azomij
 embert hozaja es be rebestet vele az bamoraba.
 Es uet bijnent tenlyt wala mit belul vele ge
 letudneek. Labuan bedig zent ferenz hoggy w
 tet meg meuetet es meg izufolat volna. mo
 nda az azomlatant te zegemi nixualyas miye
 iwtel ide. ayonda az azomlat asin iwtem hoggy
 veled halgat. bijnat monda zent ferenz. En ze
 geny ferzetes wagiot. azert nem ilib nehem azo
 mij embervel haluom. bijnat monda az azomlatat
 Egjeb nem lehet ebbe de enet igy bel lemmj ta
 hat es bodog atyn monda. Legien isennek zent
 abaratya es imatfagot teuen. wawla es az wazc
 febet twzet el terijete es mezijteleu rea febu

szorzen agy

Kemlik

ert tisztasagot nem tartonk. kiknek az kiraly mon
 da. Mynd ez ilyenek amyt mondanak zauokal. azth
 nem tezyk tetemenyekel. De hozzatok en hozam wtet
 vaczorara. es en meg bizon(t?)itom ha vgý vagion az
 5 amyt cw mondot. Mykor hozak volna wtet az vd
 uarba. zerzenek neki etelt es italt. es w mikepen
 neki zokasa vala keueset euck iuek. es az vaczo
 ra meg leuen. kiralnak paranczolatyara. viuek
 wtet egy igen zep camoraba. holot twtek vala
 10 nagy twzet. es czinaltak vala zepen zerzet agý
 at. Kýt lata bodogsagos zent ferencz monda. Az
 mezýtelen fwldwn ilik zegeni meg vtalt peni
 tencia tarto embernek fekenni. Ime ezenkwzbe az
 kýranak paranczolatyara hozanak egy zep azzony
 15 embert hozajya. es be rekeztek vele az kamoraba.
 Es inet kýuewl kemlyk vala. mit belwl vele cze
 lekwdneek. Latuan kedig zent ferencz hogý w
 tet meg meucteek. es meg czufoltak volna. mo
 nda az azonialatnak. Te zegeni niaualyas. myre
 20 iwtel ide. Monda az azonialat. arra iwtem hogý
 veled halýak. kýnek monda zenth ferencz. En ze
 gený zerzetes vagiok. azert nem ilik nekem azo
 ny emberrel halnom. Kýnek monda az azzoniallat
 Egýeb nem lehet ebbe. de enek igý kel lenny. Ta
 25 hat ez bodog atya monda. Legien istennek zent
 akaratyá. es ymatsagot teuen. iarula es az nagi
 sebes twzet el terýezte. es mezitelen rea feku

et. Vgy nabepen az veltot agyva. Es hogij oth fe
 bernek. hiva az azonyjembert mondvan. In mellen
 ha velen abaz halai. Latuan bedig ez bodogtalan es
 szodalatos dolgot. kezde nagy beserw sirafti tenyij.
 es w sirtaba kezde bajaltani magat bijnafueh
 lenny. es vettezetnek istenek es az sent embernek
 ellene. Azert mi boron az azonyjalat ezenbepen sira
 naja w magat sent ferenz az twz agyon edeldea
 el aduet. Latuan bedig mynd ezebet az beulot. sy
 etenek mynd ezebet az bjrualat meg mondvanij.
 haluan bedig az bjrualq es nagy chodat. legotvan
 et uone es latuan sent ferenzeth az twzgon feben
 ny el amelbodet es fel bealuan monda. Vgyafog
 va mondom hogij ez ember ikenet baratin. es fel
 bwlte wter monduan frates beljfel mezt ipen
 vagnon vebed es az w igete bignoi atte zadvan.
 by felteluen az bjrualat semit nem zola. Az by
 raly bedig az nepet az hazbol mynd by bwlde. az
 sent ferenzet. Ent w magat hagnu ot. nagy be
 besegel el nijugodni. Es vegerre iuluan sent fer
 enz abiraltul bulzuit vevn es nagy alazatoslagal
 elmeze. Jme mynd ezebbwl nyiluan meg testib.
 nabepen engedet neby az twzes. Ymar lasub meg
 aztis nabepen solgalt es engedet legyen neby az
 eges. Vgy vagnon meg wvan. hogij mi boron la
 hoznek wtarfiual aluerna hegyen. zinaltata ma
 grant az hegy oldalan egi rillaztat. hogij oth

ikenet
 Kiralomi
 sirtaba
 sirauija
 xemlo
 ikenet
 Biaznyagon
 mondom

bulcou

ck. vgy mikepen az vetwt agyra. Es hogý oth fe
 kenneck. húa az azonýembert monduan. Iw mellem
 ha velem akarz halni. Latuan kedig ez bodogtalan. ez
 czodalatos dolgot. kezde nagy keserw sirasth tenný.
 5 es w sýrtaba kezde kaýaltani magat býnesnekh
 lenný. es vetkezetnek istenek es az zent embernek
 ellene. Azert mikoron az azonýalat ezenkepen sirat
 naýa wmagat. Zent ferencz az twz agyon edesden
 el aluek. Latuan kedig mynd ezeket az kemlwk. sý
 10 etenek mynd ezeket az kýralnak meg mondaný.
 haluan kedig az kýralý ez nagy chodat. legottan
 el iwue. es latuan zent ferenczeth az twzwn feken
 ny el amelkodek. es fel kealtuan monda. Bizonsag
 ra mondom hogý ez ember istennek barátýa. es fel
 15 kwlte wtet monduan. Frater kelyfel. mert isten
 vagyon veled. es az w igeýc býzoni atte zadban.
 ký felkeluen az kýralnak semit nem zola. Az ký
 ralý kedig az nepet az hazbol mynd ký kwlde. es
 zent ferenczet czak wmagat hagýa ot. nagy be
 20 kesegel el nyugodni¹. Es regerre iutuan. zent fer
 encz akiraltul bulczut vewn. es nagi alazatossgal
 elmene. Ime mind ezekbwl nyluan meg teczikh.
 mikepen engedet necký az twzes Imar lasuk meg
 aztýs. mikepen zolgalt es engedet legýen necký az
 25 eges. Vgy vagyon meg iruan. hogý mikoron la
 koznek wtarsiuál aluerna hegýen. czinaltata ma
 ganak az hegý oldalan egi cellaczkat. hogý oth

lakozneek. es foglalna wmagat ymatsagba es iste
ny gondolatokba. Es paranczola tarsinak. hogy sen
ky w hozza ne menne hanem csak frater leo. es
paranczola ez frater leonakes hogi meeg ew se
5 menne hozza hanem csak egizer napiaba. hozuan
kyneret es vizet. Paranczola aztes. hogy meeg
ciel se menne hozza. hanem csak egyzer veternic
kor. Meeg az idwbees azt hagyá hogy semyt
neki nezolna egyebet hanem chak az veternye
10 [k]nek¹ kezdetit. ki ekepen vagion. domine labia mea
aperies. ki ezenkepen magiarasztatik. Vram nysad meg
en a(k)yakaymat. es ha en az vtanna valo igeketh
mondandon. Az az. et os meum annuciabit laudem
tuam. ky ezenkepen magiarasztatik. Es en zam hir
15 dety atte dicheretedet. tahat iw be. es egyembe
mongiok megh az veterniet. Ha kedig belwl en
necked semit nem zolandok. tahat akoron engem
ne bancz. Ezt kedigh azert paranczola. mert gia
korta vala el reytesbe. annera hogy mind eczaka
20 es mynd estyg egi zot sem zolhat vala. Frater
leo kedigh hiuen wryzi vala wtet. Es nagy² vez
tegsegel menere tehety vala. kemly vala wteth
mit mielkwednek. Es nemikor lely vala wteth
acellanak kyuwle az egbe fel emelkwduen. Anera.
25 hogi kezeuel wtet meg ery vala. es tahat neki
labához bekelkedik vala. es nagi kwihullatasal
 Ezt mongia vala. Isten legi irgalmas ennekem

bynesnek. Es es zentseges embernek erdemeertty,
 veyty engem te bossad. Miha kedig leli vala az es
 dwfnijannak fwilute az egbe ueha kedig leli vada
 wotet nuera fel emelbwduca hogi szab alig latha
 tija vala wotet. Es es ilijentorou frater leo az helea
 meli helteht es zent atija fel emelbwduot tangat
 az fwilwua el teriezetebe es tangy b:omi hullatafal
 ezenbeven imattozuan vrtak magat nuantqa va
 la. Azert twrteneet egyzer hogi es frater leo me
 ne w boza weteruije mondasert mibeyen ueby zob
 nsa vala. Es miboron be ment volua monda. Dne la
 es es es dicituseges zent semit vca nem felele. de
 mitor volua hod vilag bezde az w edes atijak hol
 volua es ezehbe veue hogi w az rellaba nem volua
 gondola hogi w imattozuek. Es az erdube bezde
 idestoua nezni. es halla wotet zoluan bezde wozzia
 twzelgetni hogi hallanaya mit mondana mitor be
 dig az holt az w feret bibozata volua. lata es pa
 ter leo zent fercazert terden aluan. es az w orza
 ijat menyebben fel emeluen. Es az w bezajt az w
 istenhez ty terieztuen ezenbeven monduan myj vangi
 te en edeseges istenem es myj vangiob en fergethbe
 es nebed vram bilsed zolgad. Es es igebet esmeg
 hnt bezdi vala. es enel egiebet nem mond vnlak
 nezuen es frater leo. tona egy twzuek laugyat zep
 seget es feneseget. es zenuet igen gywuijwru
 seget. le zalama az menyebaet magafagabol. myjnd

halla nuje

edesege s

egy seget
fenesege s

býnesnek. Es ez zentseges embernek erdemeerth.
 vegy engem te hozzad. Niha kedig leli vala az er
 dwfájanak fwlwte az egbe. neha kedig leli vala
 wtet anera fel emelkwduen. hogi czak alig latha
 5 tya vala wtet. Es ez ilyenkoron frater leo. az helen
 meli helrewl ez zent atya fel emelkwdwt. magat
 az fwldwn el terieztete. es nagy kwni hullatasal
 ezenkepen imatkozuan vrnak magat aianlya va
 la. Azert twrttenek egyzer. hogi ez frater leo me
 10 ne w hoza veternye mondasert. mikepen neki zok
 asa vala. Es mikoron be ment volna monda. *domine la*¹
 es es ez dichwseges zent semit rea nem felele. de
 mikor volna hod vilag. kezde az w edes atyat hol
 volna. es eze( )hbe veue hogi w az cellaba nem volna
 15 gondola hogi w imatkoznek. Es az erdwbe kezde
 idestoua nezni. es halla wtet zoluan. kezde whozza
 kwzelgetni. hogi hallanaya mit mondana. mikor ke
 dig az ho(g?)d az w fenet kiboczata volna. lata ez fra
 ter leo zent ferenczet terden aluan. es az w orcza
 20 yat menyekben² fel emeluen. Es az w kezejt az vr
 istenhez ky terieztuen ezenkepen monduan. My vagi
 te en edesegeges istenem. es my vagiok en ferge(h)chke.
 es neked vram kisded zolgad. Es ez igeket esmeg
 lwl kezdi vala. es encl egiebet nem mond vala. Es
 25 nezuen ez frater leo. lata egy twznek langyat. zep
 segest es fenesegest³. es zemnek igen gywnywrw
 segest. le zalania az menyeknek magasagabol. mynd

zent fereuzneb fezeig. es es truzbwl zozat in wala es zt
 wala zent fereuzel. es zent fereuz febel wala az zolnab
 de frater leo saluen hatul el reyte wmagat. hogi meg
 ne bantana es zent atyat es ilien zent tibobnu. vgy hog
 nem ertheti wala az igebet bibet zent fereuz moundna
 demagn laba hogi zent fereuz hawmzor by beriezte az
 w bezeit az fubwl meg mondash langra. de az truz el
 tauozuan. bezde frater leo nagi lasufagal el menij. hogi
 zent fereuz ne erzene. de haluu zent fereuz az w laba
 nab zozograsat monda neti. paranzolat walabij vagy
 az w iesus rrikufant creere. hogi nlij meg es tenag
 adat az herwul elue iudihad. kmet frater leo monda. En
 uagiob atyam. es vgy monda amat vmanna frater leo
 hogi lolij nagi veltucereffegel vult meg veltucen. hogi
 ha az frub meg uigt volua legotenu oda reytere volua
 w magat. opert fel wala hogi ha az zentet meg bant
 naja. az w melazot es bedues trisufagal el vezteneye.
 opert az auae zerelue es hite wala frater leonat es
 zent atyahog. hogi vgy terzit wala neti. hogi wuala
 netiul semitepen el nem elhetue. Euet obaert nuibot
 az zentetwul valnuit zolnab wala vgy mound va
 la frater leo zeretwijn uagiob moind az zentet-h.
 de zent fereuz igen uagy az nagi rhodabert bibet
 ipen wmalta mijelbedit. bit nuiboron zent fereuz
 meg eswert volua monda neti. Atijamfia babmo
 zta. mire iwtel ide. Nembe montanc neted hogi
 kimolkidul eu eretem bewultwduen ne menij. de mongiad

lasu 119

hermit =
holy

mijelkint

kimolkidul

zent ferencznek feyẽig. es ez twzbwl zozat iw vala es zol
 vala zent ferenczel. es zent ferencz felel vala az zolonak
 De frater leo f( )eluen hatul el reyte wmagat. hogý meg
 ne bantana ez zent atýat ez ilien zent titokban. vgý hog
 5 nem ertheti vala az igeket kiket zent ferencz mondana
 Demaga lata hogi zent ferencz háromzor ký teriezte az
 w kezeýt az fwłwl meg mondoth langra. de az twz el
 tauozuan. kezde frater leo nagi lasusagal el menný. hogi
 zent ferencz ne erzene. de haluan zent ferencz az w laba
 10 nak czozogasat. monda neki. Paranczolok valaký vagý
 az vr iesus cristusnak creere. hogý alý meg. es temag
 adat az herrwl elne indihad. kinek frater leo monda. En
 vagoiok¹ atýam. es vgý monda anak vtanna frater leo
 hogý [l]olý nagi rettenetessegel volt meg retenucn. hogý
 15 ha az fwłd meg nýlt volna. legottan oda reýtete volna
 w magat. Mert fel vala hogý ha az zentet meg banta
 naýa. az w malazos es kedues tarsasagat el vezteneýe.
 Mert az anne zerelme es hite vala frater leonak ez
 Zent atýahoz. hogý vgý teczik vala neki. hogý wnala
 20 nekwl semikepen el nem elhetne. Enek okaert mikor
 az zentekrwl valamit zolnak vala. vgý mond va
 la frater leo. Zeretwým nagiok mýnd az zentekh.
 de zent ferencz igen nagý az nagi chodakert kiket
 isten wmiatta mýelkedik. kit mikoron zent ferencz
 25 meg esmert volna monda neki. Atýamfia ba(k?)rmo
 czka. mire iwtel ide. Nemde montame necked hogi
 en eretem kemwlkwduen ne meny. De mongýad

meg nehem zent eugedelmeſegre ha valamit lat
 tal felele es monda. Pſyam halotam hogij ſolbat es
 vgy montal. vram ſmi vgy te en edeſeges iſtenem.
 Es mi vgyot en fergette es tencted biſbed ~~ad~~
 ad. es tahat latet tuzes laugot le zallam memibul
 es teueled ſolmi az laugbol halot vala zozaboth. es
 te waeti ſobſor meg felez vala. es te bezenbeth
 w ren haromzor bij teriezbed. de nimit montal nem
 tudom. Es le terdepeluen frater leo nagi rizteſeged
 bere es dichwſeges zenttes monduan. telet atiam
 moſgand meg nehem az igebet bijbet en halotam
 hogi miht legienet azot. Es tamiz meg azoben bi
 bet nem halotam. Es zent frerenz mictt igen zere
 tij vala frater leat az w tijtaſaguct es gijgw el
 etjert monda wuehi. Otkiamfia iefus rifikuſuat
 barmoztaji azobba bijbet latal es hallobul valaa
 ab emebem bet vilagoflagot meg tituan. Egijt
 vala az en terentemmet meg eſaeretatjrw. maſ
 ih az emagnemat meg eſaeretatjrw. wjbor
 azt mondom vala. Mijzoda vgy te en iſtenem.
 es mi vgyot en Abor valet neminemw iſtenij
 gondolatuat vilagoflagaba. bijbe latom vala az iſte
 mij roſaguan vegbetetleu melſeged. Es az en bitu
 arſagornuat ſivalnuu melſeged. es anab otuct
 mondom vala eſebet. Mij vgyij vram feleſeges
 bwteſeg. es feleſeges io feleſeges begielmeſegb
 hogij eugemet meg laboguz. bi vgyot igen vta

gijgw

eromte =
eromti

meg nekem zent engedelmesegre. ha valamit lat
tal. Felele es monda. Atyam halotam hogÿ zoltal es
vgÿ montal. Vram smi vagÿ te en edesegees istenem.
Es mi vagiok en fergeczke es teneked kisede (s?)z( )ol( )g
5 ad. es tahat latek twzes langot le zallani menibwl
es teueled zolni. az langbol halok vala zozatoth. es
te wneki sokzor meg felez vala. es te kezeÿdeth
w rea haromzor kÿ teriezted. de amit montal nem
tudom. Es le terdepeluen frater leo nagi tiztesegel
10 kere ez dichwseges zenttet monduan. Kerlek atiam
mÿgÿad meg nekem az igeket. kÿket en halotam
hogi mÿk legienek azok. Es tanciz meg azokra ki
ket nem halotam. Es zent ferencz miért igen zere
tÿ vala frater leot az w tÿztsagaert es gÿigw el
15 etÿert monda wneki. O atyamfia icsus cristusnak
barmoczkaÿa. azokba kÿket latal es hallotal valan
ak ennekem ket vilagossagok meg nituan. Egÿik
vala az en teremtemnek meg esme( )r(ÿ)etÿrwl. mas
ik az emagannak meg esmeretemrwl. Mykor
20 azt mondom vala. Mÿczoda vagÿ te en istennem.
es mi vagiok en. Akor valek neminemw istenÿ
gondolatnak vilagossagaba. kÿbe latom vala az iste
nÿ iozagnak veghetetlen melseget. Es az en hitu
ansagomnak siralmas melseget. es anak okaert
25 mondom vala ezcket. Mÿ vagÿ vram felseges
bwlczeseg. es felseges io. felseges kegielmesegh.
hogÿ engemet meg latogacz. ki vagiok igen vta

Abrax

latos ferog. As lang bit latal az ur isten vala. div
 neben azon abraza leleneb. mibepen moisesnek. es
 w zolualta en velem. Es egiebet kugyot bitet isten
 en velem zola. ielesb ez vala mert bere engemet hog
 en wrebi harom aldozatobtat tenneb. binet en felet
 et. Vram en miudeestrol tied vngiot. semm ene
 pem meg. haucm brutwsi^m baddam es az also titobh
 ruhnam es ezebes tied vram szert mit atgatob ate
 hatalomas nagisagobnat. Nam mind menij es frolb
 twj. es viz. es maideret bit wbecebvannat tied w
 am. mert meg vngion vram valami olj alath. hogi
 bij tied nem volua nizen sobot sem azert mind ti
 ed vram valamit vnnat szert miboron valamit
 about vram tenebet az tiedet agijot szert megij
 nhatob tenebet en vram isten menmet es frolbuet es
 mijuden terevntet alatobnat bialija. Es tabat monda
 enebem az ur isten. azijigad be atte bezedet atte be
 bebelebbe es amir ot lez aldozal enebem vele. fith
 miboron en meg twbem volua lelet egij arany penit
 olj vngiot es olj fenest es olj sepet. bit soha ez vij
 lagban nem latam es ist en wrebi adam. maonda ef
 meg enebem. Aldozal esmeg enebem mibepen eloz
 ur. en bedig mondet az ur isten vram nizen en
 neben sem zerebem sem abarom. haucm zab begedet
 Es atte zerebmedert meg vbalbam aravit. es meg
 adenebet. szert touaba valamit lelet az en bebelem
 be. otan tudom vram hogi tevnted oda. Es tenebet

sam y sem

otam

latos fereg. **Az** lang kit latal. az vr isten vala. (c?)k^y
 nekem azon abrazba ielenek. mikepen moisesnck. es
 w zoluala en velem. Es egiebek kwzwt kiket isten
 en velem zola. ielesb ez vala. mert kere engemet hog
 5 en wncki harom aldozatokat tennek. kinek en felel
 ck. Vram en mindenestwl t^yed vagiok. semim ene
 kem n^ycz. hanem kwntwsw<m>. kordam. es az also titokh
 ruham. es ezekes t^yed vram. **Azert** mit ath(c)atok ate
 hatalmas nagisagodnak. Nam mind meny. es fwld.
 10 twz. es viz. es mindenck kik wbenek vannak tied vr
 am. Mert m^y vagion vram valami ol^y alath. hogi
 k^y tied nem volna. niczen sohol semi azert. mind ti
 ed vram valamik vannak. **Azert** mikoron valamith
 adonk vram tencked. az tiedet ag^ywk. **Azert** m^yth
 15 athatok tencked en vram isten. mennek es fwldnek es
 m^ynden teremtet alatoknak kiralya. Es tahat monda
 enkem az vr isten. N^yo^yczad be atte kezedet atte ke¹
 kebeledbe. es amit ot lez aldozal enkem vele. K^yth
 mikoron en meg twtem volna. lelek eg^y arany penzt.
 20 ol^y nagiot. es ol^y fenest. es ol^y zepet. kit soha ez v^y
 lagban nem latam. es ezt en wncki adam. Monda es
 meg enckem. Aldozal esmeg enckem mikepen elwz
 wr. en kedig mondek az vr istenek. Vram n^yczen en
 nekem. sem zeretem. sem akarom. hanem czak tegedet
 25 Es atte zerelmedert. meg vtaltam araniat. es m^y
 ndeneket. **Azert** touaba valamit lelek az en kebelem
 be. otan tudom vram hogi tetwted oda. Es tencked

mindencknek vnaant meg adam. Es est haromszor te
 vna. Es meg leuen es harom aldozat. en terden aluan
 meg aldam az is iken. hi enebem ada az aldozatokat
 bijuel en nebi aldozatnam. Es legotna meg adateekh
 enebem az erbetu hogi az harom aldozat. iezene az ar
 anias engedelmesseget. az ungsilagot sepreseget. es az
 fenesseget tisztasagot. bibet az ur ipen nehem adoth.
 oli twebelotesen meg tartanum. hogi eugemet sembe.
 az en gnauciam meg nem fed. Es est eugere nehem.
 az ur iken hogi mindenboron wbet saul es ziuel di
 zoriem. Ezek azert az bezedet bibet hallotal. es enbe
 seijnet bi teriestese bibet latul de meg ogjad mag
 ad touaba atymafia barmozsa. hogi en vnaum be
 melwborod. ne itry es menijel atte telladba ikenet
 aldomasual. Azert miqd ezektul meg tozse. mibe
 pen az es zolgalt es engedet legica nebi Jmar lasub
 meg aztes. mubepen az viz engede nebi mert mibor
 es begies atija nagri borisagba febenek termozetije
 el fogijntozet. es beunna bost imja goudannab az fia
 teret atijam it es helben misen bor es zent atija be
 dig hozata vizet es el hozuan zent bevestnek iegiet
 ven vnaum meg alda wbet es legy otma bordan val
 tozet. es hogi ineb benne oltan az wborisagabol meg
 vizazet. Engede neki az fwiltes bijul vgy olustub
 hogi nemuemo idwn megien vata egi zegenij en
 berhet zamaran az bijetlen puztala. hogi ob az ipeni
 gondolatoba es ijnatsagobba edepen mulathanna. Es

legotan

jekennek

megyem enla.

mindeneknek vranak meg adom. Es ezt háromzor te
 wm. Es meg leuen ez három aldozat. en terden aluan
 meg aldam az vr istent. kÿ enkem ada az aldozatokat.
 kÿuel en neki aldozhatnam. Es legotan meg adateekh
 5 enkem az ertelm. hoga az három aldozat. iezene az ar
 anias engedelmesseget. az nagisagos zegenseget. es az
 fenesseges tiztasagot. Kiket az vr isten nekem adoth.
 oly tweekletesen meg tartanom. hoga engemet semibe.
 az en gscienciam meg nem fed. Es ezt engete nekem.
 10 az vr isten. hogÿ mindenkoron wtet zaual es ziuel dÿ
 czeriem. Ezek azért az bezedek kiket hallotal. es en ke
 zeÿnek ki terieztese kiket latal. De meg ogÿad mag
 ad touaba atÿamfia barmoczka. hoga en vtanam ke
 melkwdnwd ne iwÿ. es menÿel atte celladba istenek
 15 aldomasauaal. Azert m(c)ÿnd ezekbwl meg teezik. mike
 pen az eg zolgalt es engedet legien neki lmar lasuk
 meg aztes. mikepen az viz engede neki. Mert mikor
 ez kegics atÿa nagi korsagba fckennek természetÿbe
 el fogÿatkozek. es keuana bort inÿa. Mondanak az fra
 20 terek atÿam it ez helben niczen bor. ez zent atÿa ke
 dig hozata vizet. es el hozuan zent kereztnek iegiet
 rea vetuen meg alda wtet. es legh otan borra val
 tozek. es hoga iuek benne ottan az wkorsagabol meg
 vigazek. Engede neki az fwldes. kÿrwl vgÿ oluasuk.
 25 hoga neminemw idwn megien vala egi zegenÿ¹ em
 bernek zamaran az kÿetlen puztala. hoga ot az isteni
 gondolatokba es ÿmatsagokba edesben mulathatna. Es

neu idó

miboron nagy heu idon hagnijab az hegiel. hogi by
 igen nagy vala az zegeni ember kmeti vala zent fe
 yenzet. es kijlentni beze mondvan. Atiana atjant ha
 nem ihatandom ingien torjdan meg bel haluom. God
 ogfagos zent ferenz bedijg es imptet hogi hallo
 ta volna. legotau bezalla az zamar hatarol es imat
 sagra vete magat. Es abit felucutele mygnem meg
 halgatatez az w istentol. Es az imatsag el veses
 neu. monda az embernek. Menij amoda az bu ziblahoz
 es. ot inod valo vizet lviy es meue es zomeh emb
 er az bu ziblahoz es iuet es hogi w it volna. legotau
 ereij meg adatez es elucenuek. Azer yme nyibepen
 eugedet es aruclan embernek az fwoes es mijud az
 negi fwo elctem alatotek. Azert lasub mar meg az
 es. hogi nem gab twz viz es es fwo eugedet es zent
 atjant. de meeg egyeb beremet alatotek. mind ob
 os alat mind ember mind obtalan alat mind egi ma
 darat. mind fwo di bestijeb eugedet nebi. Azert mezt
 az termitwuct w es mindembe eugedet. Azert ohj
 igen helyes vala es zentseges atjant. bezedo begicse
 gel es isteni edesegel hogi nem chat io emberet. de
 meeg begiclen emberekes nagy edesegel es zereze
 tel halgnijab vala wret. Nyibepen meg terzit zolan
 byralban es az harom nagy hies toluanyban. Maest
 wgy oluasit. hogi iollechit zolan kijentant elenez
 nagy fene es bemenij bezedebel predikal vala. de mi
 nd ezen altal. az w begyessgeert. es w bezedenet ed

negy fo elctem alatot

Zoltan kiral

mikoron nagy heu idwn hagnaýak az hegiét. h^ogi k^y
 igen nagi vala. az zegeni ember kwucti vala zent fe
 renczet. es k^yaltani kezde monduan. **Atiam atýam. ha**
 nem ihatandom ingien maýdan meg kel halnom. **Bod**
 5 ogsagos zent¹ ferencz kedýg. ez iuwltest² h^ogi hallo
 ta volna. legotan lezalla az zamar hatarol. es ýmat
 sagra vete magat. Es adik felnemkele. mýgnem meg
 halgatatek az vr istentwl. Es az ýmatsag el vegez
 uen. monda az embernek. **Mený amoda az kw ziklahoz**
 10 es. ot ýnod valo vizet lwlz³. es mene ez zomeh emb
 er az kw ziklahoz es iuek. es hogý w it volna. legotan
 ereý meg adatek. es elmenenek **Azer.** ýme mýkepen
 engedet ez artatlan embernek az fwdes. es mýnd az
 negi fw eltetw alatokes. **Azert** lasuk imar meg azt
 15 es. h^ogi nem czak twz. viz. eg. es fwd. engedet ez zent
 atýanak. de meeg egýeb teremtet alatokes. mind ok
 os alat. min(d)th ember. mind oktalan alat. mind egi ma
 darak. mind fwldi bestýek. engetek neki. **Azert** mert
 az terwmtwnek w es mindembe engedet. **Mert** olý
 20 igen telýes vala ez zentseges atýanak bezedek kegiesse
 gel es isteni edesegel. h^ogi nem chak io emberek. de
 meeg kegietlen emberekes. nagi edessegel es zerete
 tel halgatýak vala wtet. **Mikepen** meg teczik zoltan
 kýralban. es az harom nagi hires toluayban. **Mert**
 25 vgý oluasuk. h^ogi iollehet zoltan kýralnak elence
 nagi fene es kemený bezedekkel predikal vala. de mý
 nd ezen altal. az w kegyessegeert. es w bezedenek ed

171
ellegert nagi tiztelegel fogasija vala es zerebetel
halgataja vala vter. Es sobsagu nijandobobab abor
vala neki adni kibet so mitepen gnaet nijind meg
vtaluala bijert intab tiztelbetek es fel magasztatob
az bijvaleul honnem megv vttalntot volua. gelyij igen
begies es hajnalatos vala es bodog atynnat so bote
de es nijluaban meg terpit az harom hises volua
ijobban. kib mibaron ivucuek be az helbe palot zent
ferencz labosit vala es az gurgijantol bemeret es
emb valot bereuek piert bijnent vala abor zent
ferencz az helbol boldulni az gurgijau az toluajobab
igen nagi bemeri bejedebel meg fogielmeze es igen
meg porongata monduan. Ez gonoz latrot es begiet
lea gylbosot nem izab hogi az muubauul bereftedw
emberetnek xarabaijat es iozagnat el ragadoszatob
es el foizatob de meg enet fvlvite az ifen szolgaj
nat adot alamisnates macreslites el bermi qibos
son nem volmatot avacs mellob bagij titebet az fvlv
es be fogadna es meg tarvanna es semmenen emb
ertol nem feltet. Es enet fvlvite az ifent bij tite
bet bereuiter aztes meg vttalntot es halva vele
tebet. Azert meucitet dolgotobra ide touab saba ne
iveter. vlt bedig igen meg haragoduan nagy
haragnal bij menuek az clastrombol. Es ime esabw
be meg teve bodagsagos zent ferencz az boldulapol
hozuan egi talsan binito es egi palast bart. Es az
gurgijau meg icelente mit so tirt volua az tot

ok say

Koldulni
megfogelmeze

Koldulas
— rusk. k.
nir

essegeert nagi tiztesegel fogagya vala. es zeretetal
halgatya vala wtet. Es soksagu ayandekokat akar
vala neki adni. kiket w mykepen ganet mynd meg
vtaluala. Kyert inkab tizteltek. es fel magaztatek.
5 az kyraltul honnem megh vtaltatot volna. Mely igen
kegies es haznalatos vala ez bodog atyanak w beze
de. ez nyluaban meg techik az harom hires tolua
yokban. kik mikoron iwuenek be az helbe holot zent
ferencz lakozik vala. Es az gargyantol kenieret es
10 enik valot kerenek. Miert kyment¹ vala akor zenth
ferencz az helbwl koldulni. az gargyan az toluayokat
igen nagi kemeni bezedekel meg fegielmeze. es igen
meg porongata monduan. Ty gonoz latrok es kegiel
len gylkosok. nem czak hogi az munkaual kereskedw
15 embereknak munkajat es iozogat el ragadozzatok
es el fozzatok. de meeg enck fwlwte az isten zolgay
nak adot alamisnates. merezlittek el kerni. Mikor
ron nem volnatok araes meltok. hogy titeket az fwld
es be fogadna es meg tartana. es seminemw emb
20 ertwl nem feltek. Es enck fwlwte az istent ky tyte
ket teremtet aztes meg vtaltatok. es hatra vete
tetek. Azert menietek dolgotokra. ide touab soha ne
iwetek. wk kedig igen meg haragoduan. nagy
haragal ky menenek az clastrombol. Es ime ezenkwz
25 be meg tere bodogsagos zent ferencz az koldulasbol
hozuan egi taska kinirt. es egi palazk bort. Es az
gargian meg ielente mit w twt volna az tol

uaijohal. es miheren wbet el wste volua. Es hogi had
 lazent ferentz igen nagi bemenfegel meg fedde w
 tet roha monduan. O frater melq nagi begietleuseget
 twtel velet. mert az bijnusek inbab teruet isentez
 az begies bezedel honem az bemenij fegielmelet wbet
 wrunt xpd az mij mekerwnt kinet euangelionat
 fogatub tartom ugiy mond nem zibseg az egos cu
 bereuet az oruosag de az cor emberact. Aztes mon
 da nem iwtem hinom az igazabat de az bijnusembet
 penitenciaru. Azert ez uelagra iwuen velet uigagis
 bodet es velet euec iuct de bedig mise twtel az
 begiesseguct elene az zent zerebetact es az euange
 lionnab elene Azert parauzolot nebed zent enge
 delmefegro hogi az tufra kinist es az palast boot
 fel uegied es berefed meg az zegem bijnusebet
 minden erdwitte hegieben uesulgieben es ualabal
 wbet megz leled es bemeretet es es bost en tw
 sem agnad nebit Es canet uinua terden aluan
 mongi rulyat nebit az nagi bemeni fegielmezesel
 rwi melijet twtel nebit es beried wbet en zom
 al hogi touaba gonost ne tegienet de felget az if
 ent bi wbet teremete Es az w atiot fujit toua
 ba ne bautzat es mongind azt nebit hogij ha ezt
 meg teendit en istenet elwte azt fogadom tnebit
 hogi minden zibsegetrwi gondot uiselet. Es miht
 oron mind ejetet alazatoffagal meg mondandod ne
 bijt twlwt nagi tizbeseg el bulezut ueuen. berij

kwr ember

uöölgy

uayokal. es mikepen wket el wzte volna. Es hogi hal
 la zent ferenez igen nagi kemensegel meg fedde w
 tet rola monduan. O frater. mely nagi kegietlenseget
 twtel velek. mert az bynwsek inkab ternek istenhez
 5 az kegies bezedel. honem az kemeny fegielmel. Mert
 vrunk xps az my mesterwnk kinek euangeliomat
 fogatuk tartani. vgy mond. Nem zikseg az egez em
 bereknek az oruosag. de az cor embernek. Aztes mon
 da nem iwtem hinom az igazakat. de az bynsewket
 10 penitenciara. Azert ez velagra iwuen velek nyayas
 kodek. es velek cuk iuek. Te kedig mire twtel az
 kegiessegnek elene. az zent zeretnek es az euange
 liomnak elene. Azert paranczolok neked zent enge
 delmessegre. hogi az taska kinirt. es az palazk bort
 15 fel vegied. es keresed meg az zegeni bynwswket.
 minden erdwkbe. hegieken. vewlgieken. es valahol
 wket megh leled. ez keniereket. es ez bort en tw
 lem agyad nekik. Es ennek vtanna terden aluan
 mongi culpat nekik. az nagi kemeni fogielmezes
 20 rwl. melyet twtel nekik. Es keried wket en zom
 al. hogi touaba gonozt ne tegienek. de felyek az ist
 ent. ki wket teremtetete. Es az w atioK fyait toua
 ba ne banczak. es mongiad azt nekik. hogy ha ezt
 meg teendik. en istenek elwte azt fogadom nekik¹.
 25 hogi minden ziksegekrwl gondot viselek. Es myk
 oron mind ezeket alazatossagal meg mondandod ne
 kyk. twlwk nagi tiztesegel bulczut veuen. tery

en hozam. Ezenbuzben bodogfogos zent fereuz. inna
 gija valo az vr ikeut. hogi w ziiuebet engestelijs es
 lagija penitentiara. Azert miuorou megg leltetoolan
 az toluuiofat az zent alamifant nebit ndab. es zent
 fereuzuet minden izenetijth megg uondab. es le te
 lepudeneet. Es inuar az nebit buidwrt alamifantth
 eneet egijmasunt zoluzi bezdeneet. Es bezdet est mo
 ndantij raij netwnt igen bodogfalan bijuofwntnet
 kibet var az pobolnab beserwseges beziija. kib iaruut
 belwab nem izab nem matijantfianab iazagat el fos
 tognituan. de meg emberetetes veruen vngduual es meg
 wldwtueu. de megg elyeu nagi bijueteret sem felijwt
 istentwl. es mi ziiuwukbe sem turredelmefegret nem ve
 szwt. amij bqueiubrtwl. Es ime ez zent frater bij mi
 hozant wt neminew eleawnt valo zolafert. bijuel mi
 tet igen meltau fegyelmeze es ime hozant iwt es ma
 gnt nagi abazatofogat buuwsnet valija miuor az mel
 tau valo meg fegyelmezefert. Es enet fwlwte hozot ne
 twnt bijueter es bort zerebetnet ajndebat. Es kij mind
 ezetuel nagiob. hozu netwnt az bodog fereuzuet nagi
 beufseges igretit. hogij minden ziiifegintbrui gondot wj
 sel. ha mi az gonofogot el hagiangrot. Dizonial ezet ike
 net zentij es ezet erdenlit az monci hazat. Mij bedig wa
 gyonb wwt bezedemnet fini bit minden uapon amu sit
 bijuubert variut. az pobolnab wwt twset. mitw egit
 mind ez zolnaja az teceij buonda. Mhongiad meg mit te
 gijwu. jme bez vngiout renija es w monda nebit. Atjan

lagija

vngduual

regulmeze

ajndeb

bijonyal

zolnaja
kaz vngiout.

en hozam. Ezenkwzben bodogsagos zent ferencz. ima
 gya vala az vr istent. hagi w zyueket engeztelye es
 lagiha penitenciara. Azert mikoron meg( )g lelték¹ volna
 az toluaiokat. az zent alamisnat nekik adak. es zent
 5 ferencznek minden izenetýth me( )g mondak. es le te
 lepudenek. Es imar az nekik kwldwt alamisnath
 cneek. egymasnak zolny kezdenek. Es kezdek ezt mo
 ndany. iaý² nekwnk igen bodogtalan bynswknek.
 kiket var az pokolnak keserwseges kenya. kik iarunk
 10 kelwnk nem csak [nem]³ (c?)atyankfiainak iozagat el foz
 togatuan. de meg emberketes veruen vagdalual es meg
 wldwkuen. De meeg elyen nagy bynekeret sem felýwk
 istentwl. es my zyuwnkbe semi twredelmesseget nem ve
 zwk. amy byneinkrwl. Es ime ez zent frater ky my
 15 hozank iwt neminemw elenwnk valo zolasert. kyuel myn
 ket ygen meltan fejelmeze. es ime hozank iwt es ma
 gat nagy alazatossgal bwnwsnek valya. minket az mel
 tan valo meg fejelmezesert. Es cnek fwlwte hozot ne
 kwnk kynieret es bort. zeretetnek ayadekat. Es ky mind
 20 ezeknel nagyob. hoza nekwnk az bodog ferencznek nagy
 beuseges igeretit. hogy minden zykeginkrwl gondot vy
 sel. ha my az gonosagot el hagiangiok. Bizonial ezek iste
 nek zenty. es ezek erdemlik az meniey hazat. My kedig va
 gyonk wrwk vezedemnek fiai. kik minden napon ami sok
 25 byneinkert variuk. az pokolnak wrwk twzet. Mikor egyk
 mind ez zolnaýa az kettey ( )monda. Mongiad meg mit te
 gywn. yme keez vagionk reaýa. es w monda nekik. Atyam

Finij belijunt fel. es mecipunt el az bodog ferenczhez. ha w
 mindent bizonalmat ad erul. hoggy ifen nebiunt meg b
 begielmez anny soh zambolan bincitertul. Ehat vlamit
 parancsoland tegwt mind azt. Ez zentseges tanacsuab
 mind harman egi abarntual engedeneb. es el iwucnebb
 ez zent atyához es mondant nebi. Atqam nej igen nagy
 bontswt vagrant auera hoggy nem meresztunt ifenebb
 irgalmasfagaba bizont panem ha te biztasz hoggy ifen
 nebiunt meg begielmez. Es ha vgyi lecab ime teztul va
 gyont te veled penitenciat tartantot. Ehet ez bodog b
 atya nagy begiesegel fogada es sottpeva valo jeldauul
 vbet intuca ifenueb irgalmasfagabol vbet bizomofa be
 ue. Es vegezetre magnt uebit igere. Es fogadath vton
 hoggy rrefusuat elote uehit irgalmasfagot es malagot
 lel. Es haluan ehet az havm tohuaj engedeneb bodogsa
 gos zent ferenczueb es el hagiab ez velagot es be vetete
 net az zent zezette. Nagi dispretes debed ez vilagbol
 bymulauat es vrbos vrbwleneb. Az harmadibat bedig
 vr ifen touaba trita meg. Ez ez frater meg gondoluan
 az w bincyueb sobsagat es nagisagnt iljen penitencia
 va fognt magnt. hogi tqzwa wt ezteudeig minden heten
 harmat bmitwlt vizel tenirel. Es mindentor megit lab
 ijart. es ezat egi bmitwlt vifelt. Es veteruue vian soha
 nem alut. Azert mind ezebbwl nyiluan meg beztit. mibe
 ven ez zent atyauat vhezede telges vult begiesegel es
 ifeni edessigel. Touaba mondatit hogi nem ezat obos ad
 atot nyint ember. de meegy obtan alatotob engeteb ez

Adag

fiaÿ kelÿwnk fel. es menÿwnk el az bodog ferenczhez. ha w
 minekwnk bizodalmat ad erwl. hogÿ isten nekwnk megh
 kegielmez amÿ sok zamtalam bÿncinkrwl. Tahat valamit
 paranczoland tegwk mind azt. Ez zentseges tanacznak
 5 mind harman egi akaratural engedenek. es el iwuenekh
 ez zent atÿahoz es mondanak neki. Atÿam mÿ igen nagi
 bwnwswk vagionk. anera hogÿ nem merezwnk istenekh
 irgalmassagaba biznonk. hanem ha te bÿztacz hogÿ isten
 nekwnk megh kegielmez. Es ha vgÿ leend. ime kezwk va
 10 gÿonk te veled penitenciat tartanonk. Kÿket ez bodogh
 atÿa nagi kegiessegel fogada. es sokkepen valo peldaual
 wket intuen. istennek irgalmassarol wket bÿzonioissa te
 ue. Es vegezetre magat nekik igere. Es fogadasth [v]wt
 hogÿ cristusnak elwte nekÿk irgalmassagot es malasztot
 15 lel. Es haluan ezeket az harom toluay. engedenek bodogsa
 gos zent ferencznek. es el hagiak ez velagot. es be vetete
 nek az zent zerzetbe. Nagi dicheretes eletel ez vilagbol
 kÿmulanak. es vrhoz rw(s?)pwlének. Az harmadikat kedig
 vr isten touaba tarta meg. Ez ez frater meg gondoluan
 20 az w bÿneÿnek soksagat es nagisagat. ilÿen penitencia
 ra foga magat. hagi tÿzwn wt eztendeig minden heten
 harmat bwitwlt vizel kenirel. Es mindenkor mezit lab
 ÿart. es csak egi kwntwst viselt. es veternye vtan soha
 nem alut. Azert mind ezekbwl nÿluan megh teczik. mike
 25 pen ez zent atÿanak wbezede telÿes volt kegiessegel es
 isteni edessegel. Touaba mondatik hagi nem csak okos al
 atok mÿnt ember. de meeg oktalan alatokes engetek ez

begies begies atyauab n3 w zent artatbanafagaert. Wgi ol
 uafub vola. hogi nembor iarna n3 videbbe pcediballasuab
 obaert. Jura ppoletomant vulgere es ob lata giuoluen fat
 tijlent twlent madauabat. Es negni bezde n3 w begieseg
 es zemeuel. es vruab lelbe fel geriezke n3 w zuet. es lag
 otan twizbbe iurula es nebit zuenent nagi bogofagruant.
 es lidenet nagi ifteni edefeguel twizwne uebit nagi tw
 tefegel olj twizwmetuel bit iften fapnba wete. Es nekubh
 parantola hogij folakul meg zuenent es iftemet ige
 iet vestegfegel halgutant es legokan vesteglenet. Wdog
 fagos zent ferentz bedig twizbbe iurula es twizwt iaru
 au magat egit sem iaditja vala hanen tbat nebi vbat
 adnat vala. Es twizwtwt meg ala es nebit zolen bezde
 olj nagi edefegel es olj nagi ifteni beuufagul n3 iftemet
 io tetelertul meljebet twt atreantet alatobnt. es n3 ifte
 ni diezertul Jgi ebeyen mondian Oca feretu hugujm un
 darat igen sobnal tartastot ty n3 terentw iftenet. Es min
 denbor twtelofet vatob wtet diezertu n3 egbe zandon valo
 rwpwlefebent es inenlobent bit uebwnt euberebnet djen
 bwnien valo iant nem adot Sobal tartastot iftenet
 aroles hogi tijnebet adot bebtus ruhnt. Alol teteteben
 valo tallat folwl zarnant vgi niunt efwtul olenauazo pa
 hafolh. Sobal tartastot iftenet azertes hogi ti nem zantolob
 sem vebet sem aratob es n3 vr iften titebet muntabentul el
 elset. Es ad tijnebet folio vizebet es busferebet. bapnt un
 batobnebwnt egietet es igratob. Es adot nebet begijebet me
 fwtet. feizejni. es eruberebet adot nebet fintabat zwlan. es

kozikebo

kozimantul

kozikebo

kegies kegies atyanak az w zent artatlansagaert. Vgi ol
uasuk rola. hagi nemikor iarna az videkbe predikallasnakh
okaert. Iuta spoletomnak¹ wlgere. es ot lata giwluen sok
kylewb kwlemb madarakat. Es nezni kezde az w kegiesesg
5 es zemeiuel. es vrnak lelke fel geriezte az w ziuet. es leg
otan kwzikbe iarula. es nekik ziuenek nagi bozgosagauul.
es lelkenek nagi isteni edesegeuel. kwzвне nekik nagi tiz
tesegel. oly kwzwnetuel kit isten zayaba vete. Es nekykh
paranczola hogy zolastul meg zwnenck. es istennek ige
10 iet veztegesgel halgatnak. es legottan vezteglenek. Bodog
sagos zent ferencz kedig kwzikbe iarula. es kwzwtwk iaru
an magat egyk sem inditya vala. hanem csak neki vtaat
adnak vala. Es kwzwtwk meg ala es nekik zolni kezde
oly nagi edesegel. es oly nagi isteni keuansagal az istennek
15 io tetelerwl. melyeket twt ateremtet alatoknak². es az iste
ni diczeretrwl lgi ekepen monduan. O en zeretw hugaym ma
darak. igen sokkal tartoztok ty az teremtw istenek. Es min
denkor kwtelessek vatok wtet diczerni. az egbe zabadon valo
rwpwlestekert. es iarastokert. kit nekwnk embereknek ilyen
20 kwnien valo iarast nem adot. Sokal tartoztok istennek
aroles. hagi tynektek adot kettws ruhat. Aiol testeteken
valo tallat. fwlwl zarniat. vagy mint eswtwl oltalmazo pa
lastoth. Sokal tartoztok istenek azertes. hagi ti nem zantotok.
sem vetek sem aratok. es az vr isten titeket munkanekwl el
25 eltet. Es ad tynektek folio vizeket es kutfeieket. kybwl mu
katoknekwl egietek es igiatok. Es adot nektek hegyeket. me
zwtet. fezkezni. es erdwketes adot nektek fiatokat zwlni. es

szik. 109

halalattian

Szepienn. Tobal es nagy halandafal tartoztat az ur izeant
 azarves. hogi by nem tutot sem zsoni sem fomu. Es titebeth
 az beu bezw bogies ifen sibfegstotrw valo cletet meg azu
 Azert titebet az terentio ifen igen seret. Abj titebetet ze
 vet az. abj nebetet enne iot tut. Azert igen ogyatot maza
 tobat. hogi halalattianot ne legietet de mindentaron az is if
 tent zeretetet es diszergetet Es amadant az artatlan em
 bernet bezedve es intefere bezdet az m zaruobnt meg mit
 ma es zaruobnt el teriztem es matobnt el nyuitani. es
 nagy tiztefelgel mind fubdig feiebet lehajtanu. Nagy mint
 ha es zent igebnet hazualatjat es erejjet erezuek. es er
 telmel ertenezet es tudnat. Es wt eneblesebet es mind
 intefetel. mind azt ielentit vala hogi ez zent atinat mu
 dasat es intefet wrromest fogagjat. Es valamire whet
 intete es mit nebit mondor azobnt mind be teljefstijeb
 Dodogfagos zent ferentz bedig mibor mind ezebet lat
 na. zoda beyen veltbebe meg wrrole es wrvaluen az te
 rentur lelteneb buszagos edeffegeuel diszere. mibor
 ihjen wigafagos rhodnlatos dolagvol es hogi el vegese es
 madarabnat az zent prebimnot. whet meg alba zent
 berezmet iegyot veagyot vetuen. Aldomst ada nebit az
 elmeneste. intuen whet zwnetlen ifeneb dirheretise. La
 hat inre mind ether fel rwpewleneb az egte. es tmeb
 nagy rhodnlatos eneblesebet. diszeruen es halat aduan az
 terwmntu ifeneb. mibeyen zent ferentz nebit meg ha
 gya. Es eneb vtrama berezthbeyen es velagnat negy ze
 gere el azlant. bantaluun es enebeluen nagy edeffegel by

zaporitani. Sokal es nagi halaadasal tartoztok az vr istenek
 azertes. hōgi tȳ nem tutok sem zwni. sem fonni. Es titeketh
 az beu kezw kegies isten. Ziksegtwkrwl valo eletet meg ag'a
 Azert titeketh az teremtw isten igen zeret. akȳ titeteket ze
 5 ret az. akȳ nektek enne iot twt. Azert igen ogȳatok maga
 tokat. hōgi halalatlanok ne legietek. de mindenkoron az vr is
 tent zeresetek es diczerȳetek. Es amadarak¹ az artatlan em
 bernek bezedere es intesere. kezdek az w zauokat meg nit
 10 nia. es zarniokat el teriezteni. es niakokat el nȳuitani. es
 nagi tiztesegel mind fwldig feicket lehaȳtani. Vgȳ mint
 ha ez zent igeknek haznalatȳat es creȳet erezneek. es er
 telmel erteneiek es tudnak. Es wk enklesekel. es mind
 intesekel. mind azt ielentȳk vala. hōgȳ ez zent atinak mon
 dasat es inteset. wrwmest fogagȳak. Es valamire wket
 15 intete. es mit nekik mondot. azokat mind be telȳesitȳkh.
 Bodogsagos zent ferencz kedig mikor mind ezeket lat
 na. czoda kepen wllekebe meg wrwle. es wrluen az te
 remtw lelenek buzgosagos edessegeuel dichere. minth
 ilyen vigasagos chodaltos dologrol. es hōgȳ el vegeze ez
 20 madaraknak az zent predicaciot. wket meg alda zent
 kereztnek iegȳet reȳok vetuen. Aldomast ada nekȳk az
 elmenesre. intuen wket zwnetlen istenek dicheretȳre. Ta
 hat ime mind e(z)cher² fel rwpewlenek az egbe. es twnek
 nagȳ chodaltos enkleseket. diczeruen es halat aduan az
 25 terwmtw istenek. mikepen zent ferencz nekȳk meg ha
 gȳa. Es enck vtanna kerezthkepen ez velagnak negȳ ze
 gere el ozlanak. kantaluan es enckeluen nagȳ edessegel. kȳ

bij mijnd az w termeszeti zereut. Es hogij ez velagant
 negy zegere bereztul el szauat ebben isten az ielente.
 hogi bodogfagos zent ferencz es az w fitya ez zent kerz
 tet predikaluan ez vilagos meg vianat. Es miuiben
 amadarat marhat semit nem gyujtack. Azontepen
 zent ferenczes mind w fityaal ez vilagi marhat gyuj
 tenie nem abara de zat isemeb hozsauldo latasta w
 magis hogija. Es nem zhat az egi madarak engeteb
 ez artatlan embernek bodogfagos zent ferencznek. demees
 földi fene bestjebes engetenek nebi tyrtul vgi oluaf
 ut hogi Eugubia neuu varosnak tartomanyaba vala
 egy fene farkas bij nom zat barnot de mees embor
 es meg mar vala es meg ezi vala vgy hogi nuarabol
 seabi nem mer vala bij iwm hnnem zhat meg fegju
 erbiduen de mees igies zhat alijs ohatya vala ma
 gut hogi meg nem maria vala halla bedig est bodog
 fagos zent ferencz es abara az w isten az w solgajanak
 ferencznek zeuseget meg ielenteny. Jwke de ez varosna
 eugubiaban. Es meboron ot volna tuduan es latuan mi
 nd ezbet nyiluan twmijwrluen az varosnak uepen bogesf
 segre remuhen az embereben tyjbet az xpo az w zent
 vereuel meg valtot zesse wmagaba azt hogij az fene
 farkasnak elene az varosbol bij meanc. Es nara az var
 opol hogi bij abarna memij meg hallat az polgarok es
 legoktan hozsaja iuuenek es mondant nebi. frater fer
 encz az varosbol tyjemeny. mert az gonos farkas igen
 sok embereket mast meg es hate bij meuenbez beged

vilagi
malia

megjegyzes
kelien

etc me

kÿ mÿnd az w természetÿ zerent. Es hogÿ ez velagnak¹
 negÿ zegere kereztwl el oz( )lanak. ebben isten az ielente.
 hogi bodogsagos zent ferencz. es az w fÿaÿ. ez zentkerez
 tet predikaluan. ez vilagot meg vitanak. Es mikepen
 5 amadarak marhat semit nem gÿwÿtnek. Azonkepen
 zent ferenczes. mind w fÿaiual ez vilagi marhat gwÿ
 tenie nem akara. de csak istennek hozzaualo latasra w
 magat hagÿa. Es nem chak az egi madarak engetek
 ez artatlan embernek bodogsagos zent ferencznek. demceg
 10 fwldi fene bestÿekes engetenek neki. kÿrwl vgi oluas
 uk. hogi Engubia neuw varosnak tartomanÿaba vala
 egÿ fene farkas. kÿ nem csak barmot. de meeg embert
 es meg mar vala. es meg ezi vala. vgÿ hogi auarosbol
 senki nem mer vala kÿ iwni. hanem chak meg fegÿu
 15 erkwduen. De meeg igiecs chak alÿg ohatÿa vala ma
 gat hogi meg nem marÿa vala. Halla kedig ezt bodog
 sagos zent ferencz. es akara az vr isten az w zolgaÿanak
 ferencznek zenseget meg ielentenÿ. Iw(t?)ue be ez varosba
 engubiaban. Es mikoron ot volna. tuduan es latuan mÿ
 20 nd ezket nÿluan. kwnÿwrwluen az varosnak nepen. kegies
 segre remwluen. az embereken kÿket az xÿs az w zenth
 vereuel meg valtót. Zerze wmagaba azt. hogÿ az fene
 farkasnak elene az varosbol kÿ menne. Es imar az var
 osbol hogi kÿ akarna mennÿ. meg hallak az polgarok es
 25 legottan hozzáÿa iwucnek es mondanak neki. Frater fer
 ench az varosbol kÿ nemenÿ. mert az gonoz farkas igen
 sok embereket mart meg. es ha² te kÿ menendez teged

otan meg. w. bodoglagos zent ferencz bedig. rixtusnak
 hiasleges viteze zeutbercznek iegicuel magat meg fegz
 uerbwete. es az varos barnujan bi mene. Es nagri bat
 ovsagal az vton diu egjeb nem zobot vala iarni az far
 basnak felmeert. Es ime az varosnak uepe fel futuua
 az busfalabra. laniob ez thodalatos dolgot. mibepeu lenne
 dolga ez bodog atyauat az fene farbasal. Es ime mind
 enebuec latalara ez rebuecet farbas zaja meg tatuan
 hertelen futamec zent ferenczre kinch elene bodoglag
 os zent ferencz zent berezmeb iegiet vetuen es legot
 tau az farbasnak feneseget. mind wmagatul mind wbat
 sacul tiluua meg ehite. Es izeu hatalmal az w futu
 nab ferencseget meg taru. es az w meg dijhwt zaijat
 be rebeste. es wtwle trual meg alla. Es legottu hozzija
 hua monduan. frater farbas wuj hozzam. es hozza me
 ne es elwte meg alla. es monda nebi zent ferencz. rix
 tus felwl parauzolat nebed. hogi se canebem. se egiebek
 nek ne wcz. Jme las thodalatos dolgot legottu ez benem
 seges fene fiekje. nagri abazatsfagal feje le hajtuua eu
 gede. Es mibepeu zelid barnuj ez zent atyauat labajmat
 elwte magat az fwldre borhata. Es monda nebi zent
 ferencz. frater farbas. te az bartomaba igen sot gonost
 es nagri bart twtel. mert wuj monduat hogi nem esab
 obtalan barnobat. de bij mecz enel nagjeb. obos embe
 rebetes dijt wauub terwuticea az felfeges izeueb
 semelijere. wobates meg zagattub. meg uardofus. es meg
 wdrosted nagri begiectalfeget. mindu irgaluassaguet. w.

ferenczre

otan meg wl. Bodogsagos zent ferencz kedig. cristusnak
 hiuseges viteze zentkereztnek iegieuel magat meg fegi
 uerkwtete. es az varos kapuyan ki menc. Es nagi bat
 orsagal az vton kyn egyeb nem zokot vala iarni az far
 5 kasnak felelmeert. Es ime az varosnak nepe fel futuan
 az kwfalokra. Ianiok az chodalatos dolgot. mikepen lenne
 dolga ez bodog atyanak az fene farkasal. Es ime mind
 eneknek latasara ez retenetes farkas zaia meg tatuan
 hertelen futamek zent ferenczre. Kinek elene bodogsag
 10 os zent ferencz zent kereztnek iegiet vetuen. es legot
 tan az farkasnak feneseget. mind wmagatul mind wtar
 satul tiltuan meg ehnite. Es isteni hatalmal az w futasa
 nak serenseget meg tarta. es az w meg dyhwt zaia
 be rekezte. es wtwle tauol meg alla. Es legottan hozzaia
 15 hiua monduan. Frater farkas iwü hozzam. es hozza me
 ne es elwte meg alla. es monda neki zent ferencz. cris
 tus felwl paranczolok neked. hagi se ennekem. se egiebek
 nek ne arcz. Ime las czodalatos dolgot. legottan ez kemeni
 sges fene [s?]¹bestye. nagi alazatossagal feje le haýtuan en
 20 gede. Es mikepen zelid barany. ez zent atyanak labaynak
 elwte magat az fwldre bochata. Es monda neki zenth
 ferencz. frater farkas. te az tartomanba igen sok gonozt
 es nagi kart twtel. mert vgy mondnak hagi nem czak
 oktalan barmokat. De ky meeg enel nagiob. okos embe
 25 reketes. kyk vannak terwmtuen az felseges istenekh
 zemelyere. azokates meg zagattad. meg mardostad. es meg
 wldwsted nagi kegietlensegel². minden irgalmassagnekwl.

Azert melko vangi minden bensa. es nagi zivranjo halad
ra. mihepen toluaj es igen gonos gilbos. te gonossagobert
minden ember te vad bijalt. es te eleneb zugodit. margo
dig az ebetes. es ez varosnak halalos elensege vangi. de
attjanusija farbas en tudom azt hogi valamej gonost tu
tel mind aze chfegednet zihfegert tuteb. Azert en mi
na azert ivtem tehasad hogi en te buszted es te elense
gidnet buszote wrub bebeseret zereset. de vgy. hogi te
mind senbi touab meg ne bantafet. es en az fogadom te
nebet. hogi mindent mit eleneb vetbeztel tenched mind
meg borzotynb. Vgy hogi teged touaba sem embereb.
sem ebet nem haborgatub. Es az farbas teferet minden
inteseul. farbanat csauangntafauul lepmgeteseul. es
feieneb le hajntafauul mind azt mutatn es azt fogadn.
hogi valomeit abarna es nebi mondana azotat mind
meg tegi. gondn zent ferencz frater farbas. miert te
nebet az zent bebeseg bel. Jme tenched azt fogadom. hog
minden nagi zivfegedet meg zolgnatynb. Vgy hogi
mig te ez velagban elz soka chfeger. nem zemez. de az
attjanusija farbas miert entenebed iljen begyelmel leleb. es
iljen nijandebot es ivmedelmel zereset abarna. Azt aba
rom hogi emebem tees fogadut tegy azd. hogi soka se
minemw lelbet meg nem bantaz. Es ez farbas meluan
valo iegicbel fogadn mind ezebet be telyesytieny. Es zent
ferencz mondn nebi frater farbas. en vgy abarnu hogi
emebem hitet agy. es meg estegyel hogi amir emebem
fogadul abban erusen meg alaz. Es bezet nijoina nehy.

Azert melto vagi minden kenra. es nagi zwrnyw halal
 ra. mikenen toluay es igen gonoz gilkos. te gonossagodert
 mynden ember te read kyalt. es te elened zugodik morgo
 dig az ebe( )kes. es ez varosnak halalos elensege vagi. De
 5 atyamfya farkas en tudom azt. hagi valamý gonozt tw
 tel mynd ate chsegednek zyksegeert twted. Azert en im
 ma azert iwtem tehozad hagi en te kwzwted. es te elense
 gidnek kwzwtte wrwk bekeseget zerezek. De vgý. hagi te
 miad senki touab meg ne bantasek. es en az fogadom te
 10 neked. hogý mindent mit elenek vetkeztel. teneked mind
 meg boczatýak. Vgý hagi teged touaba sem emberekh.
 sem ebek nem haborgatnak. Es az farkas testenek minden
 inteseuel. farkanak czauargatasauul leppwgeteseuel. es
 feienek le haytasauul. mind azt mutata es azt fogada.
 15 hogý valamit akarna. es neki mondana. azokat mind
 meg tezi. Monda zent ferencz. frater farkas. miért te
 neked az zent bekesege kel. Ime teneked azt fogadom. hog
 minden napi zwksegedet meg zolgaltatýak. Vgi hogý
 mig te ez velagban elz. soha chseget nem zenuecz. De atý
 20 amfia farkas miért enteneked ilyen kegýelmet lelek. es
 ilyen ayandekot es iwuedelmet zerzek adnya. Azt aka
 rom hogý ennekem tees fogadast tegý arol. hagi soha se
 minemw lelkest meg nem bantaz. Es ez farkas niluan
 valo iegiekkel fogada mind ezeket be teljesýtený. Es zent
 25 ferencz monda neki. Frater farkas. en vgý akarom hogý
 ennekem hitet agý. es meg eskegýel hogý amit ennekem
 fogatal abban erwsen meg alaz. Es kezet nyoita neký.

bodogságos zent ferencz. Ezvmbeyen az farbas az is iob
 labat fel emele. es teue ez zent atyannak bezebe. Es igen
 bepen valo vegiet amuel behebe nebi hitet ada. Tazat
 bodogságos zent ferencz monda. fnter lupe. parnacho
 lot tenebed wnat neucbe hoggy is el en velem. hoggy
 azt amit egyinaszant fogatant telyesihwt be. Ime leg
 ottan vgi mint bizoni engedelmes bodogságos zent feren
 tzel mibeyen zelyid barani elmeue vele bit hituan az
 varosol hoggy eszabeyen ez zent atya az varoson iuue az
 farbasal. hoggy bi igen fene vala Ime legottan ez chod
 alatos dologh mind az varos zerte el hirhuet. vgyi hog ^{elhirni}
 nagytofogua mind bgsodbit az varosant pnyizara
 gwlueneb. halot bodogságos zent ferencz az farbasal
 meg alot vala. Azert egyebe gwluen az nepebuek sot
 sagi fel abuan ez zent atya twa az nepebuek nagy
 zodalatos es haznos predibacior az is isteneb varan
 zolatyanant nem tartaszol. Es bejde zolain az potola
 at kemarol nagy fene zonal. es atyanj kezseleged mon
 duan. halgasatot atyanusnyj es vegietet iol estebbe. ^{eltekbe}
 mert vgyi tuziacob hoggy az isteneb igalaga ez ilien
 ofort. es vezedelmetb borzat umberebre is bunnbert
 Azert ha ez velagban valo farbasul ilien igen felte
 teb. bi rhab az tekwt anhetj meg es nem az letbet
 nagyal iynab bellene felmeteb. az potolbelij farbasant
 merges es meg dijhwt fogatul. bi az bunnstbetb
 mind wrwbe zagatya es mardosa. Azert terietebh
 meg es tarizatot penitenciat. es az is isten megj

bodogsagos zent ferencz. Ezwnkepen az farkas az w iob
labat fel emele. ez teue ez zent atyanak kezebe. Es ezen
kepen valo iegiel amiuel tehete neki hitet ada. Tahat
bodogsagos zent ferencz monda. Frater lupe. parancho
5 lok tencked vrnak neuebe hogÿ iw el en velem. hogÿ
azt amit egymasnak fogatunk telÿesihwk be. Ime leg
ottan vgi mint bizoni engedelmes bodogsagos zent feren
czel. mikenen zelÿd barani elmene vele. kit latuan az
varosbol hogÿ ezenkepen ez zent atya az varosba iwne az
10 farkasal. hogÿ ki igen fene vala. Ime legottan ez chod
alatos dologh mind az varos zerte el hirhuek. vgÿ hog
nagytoifogua mind kÿsdedik. az varosnak pÿaczara
gÿwlenek. holot bodogsagos zent ferencz az farkassal
meg alot vala. Azert egÿebe gwluen az nepeknek sok
15 sagi. fel aluan ez zent atya. twn az nepeknek nagy
czodalatos es haznos predikaciot. az vr istenek paran
czolatyanak nem tartasarol. Es kezde zolnia az pokoln
ak kenniarol¹ nagy fene zoual. es atyay kegÿesegel mon
duan. Halgasatok atyamfÿay es vegietek iol eztekbe.
20 mert vgÿ tugiatok hogÿ az istennek igasaga ez ilien
ostort. es vezedelmeth boczat emberekre w bwnwkert
Azert ha ez velagban valo farkastul ilyen igen felte
tek. kÿ chak az testwt ewhetÿ meg es nem az lelket
Nagial ÿnkab kellene felnetek. az pokolbely farkasnak
25 merges es meg dÿhwt fogatul. kÿ az bwnswketh
mind wrwke zagatya es mardosa. Azert terietekh
meg es tarczatok penitenciat. es az vr isten megh

zabadijt mind ez elvitetek allo farbasad. es mind az po
 botteky dijiwt farbasobnat tocbabol. Es ezeket meg h
 mondian. Ennek vanna monda halgatok atjanasij
 aj. Jme ez farbas ty it elvitetek al. emebem azt fogu
 ta. es w fogadasarol hiteer atta hogi ty veletek tart
 wwtw bebesegert ha tuis azt fogadasatol wneki hogi mi
 ndea napon w zitsseger meg agyatok. wgi hogi touaba
 saba tytetek meg nem baut. sem barmotokat. sem ty
 magnotat. En kedig werete kezes lwtm. hogi ha ez fo
 gadat meg tartaugia tabat wneky zitsseget meg agi
 atok. Tabat mind az waros nepe nagy bealtatal fogu
 dat twa. hogi az farbasat mind eltijs el tartjab nagy
 io keduel. Tabat monda zent ferencz frater farbas.
 fogadijad tees mind ez waros elwt. hogi az zilitsseget
 hajt en elwtm fel fogadul hogi azt erwisen meg tre
 tod. Es farbas kedig amint tepote filenet es fejenek
 inteseuel fel fogada. Es begies zent atja kedig mind
 az waros elwt ez farbasat es meg mibepen elagiu
 hitet veue rajta kezert foguun zent ferencznek. az w
 iob labat bezebe adnan es mind ezek meg leuen mind
 az eges waros latuan ez nagy zodolatos dolgot el amelt
 odian igen nagion wnwleket ez zent embernek agtatol
 lagarol. es w nagy zentssegerml ty iljen nagy rhodala
 tos vignlagos dolgot. es bebesegert zerse ez fene bekeje
 twzwt es emberet twzwt. ty valk hallatlan mind bez
 detwl fogua. Es fel hialtuan mind az zillagos esitlen
 dirtheruen es aldian az terminu ipent. w zolgayaba

zabadyt mind ez elwtetek allo farkastul. es mind az po
 kolbely dihwf farkasoknak torkabol. Es ezeket megh
 monduan. Ennek vtanna monda. halgasatok atyamfy
 ay. Ime ez farkas ky it elwtetek al. ennekem azt foga
 5 ta. es w fogadasarol hiteet atta. hofi ty veletek tart
 wrwk bekeseget. ha tys azt fogagyatos wneki hogly mi
 nden napon w zikseget meg agyatok. Vgi hofi touaba
 soha tyteket meg nem bant. sem barmotokat. sem ty
 magatokat. En kedig werete kezes lwtem. hogly ha ez fo
 10 gadast meg tartangia. tahat wnekly zikseget meg agi
 atok. Tahat mind az varos nepe nagi kealtasal foga
 dast twn. hofi az farkast mind eltyg el tartyak nagi
 io keduel. Tahat monda zent ferencz. frater farkas.
 fogadyad tees mind ez varos elwt. hogly az zilytseget
 15 kyt en elwtem fel fogadal. hogly azt erwsen meg tar
 tod. Ez farkas kedig amint tel)hete. filenek es feyenek
 inteseuel fel fogada. Ez kegies zent atya kedig mind
 az varos elwt ez farkasnak esmeg mikepen elwzwr
 hitet veue rayta. kezet foguan zent ferencznek. az w
 20 iob labat kezebe aduan. es mind ezek meg leuen. Mind
 az egez varos latuan ez nagy czodalatos dolgot el amelk
 oduan igen nagon wrwlenek. ez zent embernek aytatos
 sagarol. es w nagi zentsegerwl. ky ilyen nagi chodala
 tos vigasagos dolgot. es bekeseget zerze ez fene bestye
 25 kwzwt es emberek kwzwt. ky vala hallatlan mind kez
 detwl fogua. Es fel kyaltuan mind az czillagos egiklen
 dicheruen es alduzn az terwmtw istent. w Zolgayaba

zent ferentis. hijs mianca tejen ilgen riodalatos dol
 got. Es eneb vanna az farbas. ber ezendwt elien
 az varos zerte hasonbet iaruau. sentit meg nem ban
 huan ves sentitwl megnem bantatet. es nagi zereketu
 et bantatet. Es bi enel nagiob rioda soka w ellene est
 esy eb sem vgnat es nem morgot. Es veszeere ez
 frater farbas meg agya es meg hala buek halala
 vol az varosua vulgarij bantodant. Es az farbasu
 ab bepet az varosa fel fangtatub wawt euilebiw
 etre. Azert hogy ez farbas az varos zerte nagi bebed
 iardogalt meg euilebiwuek vala bodogfagos zent ferentis
 net w nagi zensegerwl w nagi beszefegerwl es w nagi
 riodalatos bebeseg zerseserwl es igen zereket vala wotet.

varos zerte

De ferentis
 stigmatibus

A wawd bihe lwi. bodogfagos zent ferentis hasonla
 tos wuubhos az purgatorionba ezendwbed le
 zallaban. Es bedis mibepen lwt legien es lezen. halgalat
 meg. Mert miboron zent ferentis kabsuek aluerna
 begijenet oldalaban neminem tw liba holot maffan
 wigion igen zep nitatos bapolan. Ot wuub xps neti iel
 eneb serafin nuginuab bepede es ot az zent sebedet rea
 aduan. Es eneb vanna neti ielente olij titobat. bihet
 zent ferentis mig ez wdagban et sonha sentituek meg
 nem iclente. De miboron bodogfagos zent ferentis ez wij
 lagbol bi mult volna. nemelij nitatos punder. ez zentseg
 es abjannab eleter nagi nitatosfagal oluasa vala. es hogy
 ez meg lwt dolgot oluasa volna. bezde gondolny w zjut
 be monduan. Valyon wam ipen melyet wluuabat az ay

zent ferenczbe. kÿnek miatta tezen ilÿen czodalatos dol
 got. Es ennek vtanna az farkas. ket eztendwt eluen.
 az varos zerte hazonket iaruan. senkit meg nem ban
 tuan wes senkitwl megnem bantatek. es nagi zeretetu
 5 el tartatek. Es kÿ enel nagiob czoda. soha w ellene czak
 egy eb sem vगतot es nem morgot. Es vegezetre ez
 frater farkas meg agga. es meg hala. kinek halala
 rol az varosnak polgary bankodanak. Es az farkasn
 ak kepet az varosba fel faragtatak. wrwk emlekwz
 10 etre. Azert hogÿ ez farkas az varos zerte nagÿ bekeuel
 iardogalt. meg emlekwzneke vala bodo(s)gsagos zent ferencz
 nek w nagÿ zensegerwl. w nagi kegÿesegerwl. es w nagi
 chodalatos bekeseg zerzeserwl. es igen zeretik vala wteth.
 Ewtwd kÿbe lwn bodogsagos zent ferencz hasonla
 15 tos vrunkhoz. az purgatoriomba eztendwnked le
 zallasban. Ez kedig nÿkepen lwt legien es lezen. halgasad
 meg. Mert mikoron zent ferencz lakozneek¹ aluerna
 hegÿenek oldalaban neminemw kw likba. holot mastan
 vagion igen zep aitos kapolna. Ot vrunk xÿs neki iel
 20 enek serafin angialnak kepebe. es ot az zent sebeket rea
 aduan. Es enek vtanna neki ielente olÿ titkokat. kÿket
 zent ferencz mig ez vilagban ele sonha senkinek meg
 nem ielente. De mikoron bodogsagos zent ferencz ez vÿ
 lagbol kÿ mult volna. nemelÿ aitos frater. ez zentseg
 25 es atÿanak eletet nagi aÿtatossagal oluasa vala. es hogÿ
 ez meg lwt dolgot oluasta volna. kezde gondolnÿ w zÿue
 be monduan. Valÿon vram isten melyek volnanak az aÿ

tatos iget melyeket bodog atjainak magy es vilagban
 elot meg nem abart iclenteny ne talantam unar meg
 iclentene ha volaki bwnijurgene erte. Es ez atjatos fra
 ter rea zerje magat es kezde bwnijurgeni az felfogas
 istehes hoggy ez bodog ferencznek wzerettu jogszajnas
 edeme miya iclentene meg nebi az tijton valo zent
 igebet bybet w elotebe scubinet meg nem iclentet Es
 miboron unar nijoz estendeig ez unatsagot giaborlata
 volna. Jme twrtent az nyolcsad estendube hoggy az ebet
 net vitama be mentet volna az egyhazba hadaadstra es
 eluegeznen az zent dirheretet Es frater egyebet by
 menuen izab wunnamaga az egyhazban meg marada Es
 kezde unatkozni egyebhaimat frulwe nagiot buzgosagol
 ez tijton valo igebuek meg iclentescert Es ime leleb
 ten usgy mint meg vesegult usgy bwnij hullatasa el
 gada. Icent es bodogsagos zent ferenczet nagi alagatos
 sagol kezde berui es nebit bwnijwrwg vala es ezenbe
 pen usgy melyen unatkozuan Jme ezenbuzbe nemimeme
 frater iwue hozza es monda neby az garyginu sauual
 hoggy by menne egy fraternel az varosba byt miboron az
 frater halot volna mibepen engedelmessenek fya el hoz
 uan unatsagot az helbul tarsual bymene de mit erde
 mile es alagatos engedelmessag lasatol es vegetunt id eze
 etebbe. Mert ime hoggy by ment volna az portan Legott
 an lelenet elul bet vendeg frater. es egyit versit wala
 ifjunab es az masit vemet. es wztwuernek. bybety bog
 laba es atjatos frater usgy mint tely idon igen meg

tatos igek melyeket bodog atyank myg. ez vilagban
 elth meg nem akart ielentený. Ne talamtan imar meg
 ielentene. ha valaki kwnýwrgene erte. Es ez atýtatos fra
 ter rea zerze magat. es kezde kwnýwrgeni az felseges
 5 istenhez. hogý ez bodog ferencznek wzeretw zolgaýanak
 erdeme mya. ielentene meg neki az tytkon valo zent
 igeket. kýket w eltebe senkinek meg nem ielentet. Es
 mikoron imar nyocz eztendeig ez imatsagot giakorlota
 volna. Ime twrtenek az nyolczad eztendwbe. hogý az cbed
 10 nek vtanna be mentek volna az egyházba halaadasra es
 eluegezuen az zent dicheretet. Ez frater egyebck ký
 menuen czak wwnwmaga az egyházban meg marada. Es
 kezde imatkozny egyebhainak¹ fwlwte nagiób buzgosagal
 ez tytkon valo igeknek meg ielenteseert. Es ime lelek
 15 ben vgý mint meg rezegwlt². nagy kwný hullatasba el
 arada. Istent es bodogsagos zent ferenczet nagi alazatos
 sagal kezde kerný. es nekik kwnýwrgwla. es ezenke
 pen nagy melyen imatkozuan. Ime ezenkwzbe nemineme
 frater iwue hozza. es monda³ neký az gargyan zauaua
 20 hogý ký menne egi frateruel az varosban. Kýt mikoron az
 frater halot volna. mikepen engedelmessenek fya. el hagi
 uan imatsagat az helbwl tarsaua kýmene. De mit erde
 mle ez alazatos engedelmeseg lasatok. es vegietwk iol eze
 etekbe. Mert ime hogý ký ment volna az portan. Legott
 25 an lelenek elwl ket vendeg fratert. es egyk teczik vala
 ifýunak. es az masik vennek. es wztwuernek. Kýketh hog
 lata ez aýtatos frater. vgý mint tely idwn. igen meg

vifefvluen. es furbau fertezuen. vajtob bwnijwrole es
 monda az w tavfaab. zeretw atjannfa. miest ez doloz
 egjbeuelfe el mulhatyib amiert iaruab. Es vendeg atj
 afyabaab bedig az zolgalat latoni hogj igen nagj zvb
 seg. berlet azert hogj terjwntb be. es zolgalont ueb
 yb. es berlet hogj tuez venniit mofien en meg labo
 te bedig az mofjntab. Es namat vtauna menjvot oda az
 houa mbultont. Es engede uebit az frater. es be teren
 et az vendeg fraterebel. Es hamar vijnden zolgalatvab
 elvte lad mofrei valo vifet zerjeant. Es meg bejyt
 uen az vifet. az ajtatat frater bede az venniit labath
 mofuj. Es hogj el mofra volua az fart labavol. Jme leg
 ottan lata w labajn az zent febebet. es latuan ottan
 meg wlele az zent febes lababath. es nagj fel zonal
 monda. O bizonyjaval nuagj be triftus vngj nuagi be
 dig az nuj zent atjant bodog ferentz vngj. Es ez
 zot haluan mind az helbelj frateret megj remulencb
 byt zamjerent vholzan valant. byt mind az hided
 idwert alaab vala az tuz mellet. Es leggotan indu
 lanab ez zodat latub. Es ime hogj neznejet az zent
 febebet. bezde zolnij az ven frater byneb labaj vala
 nab meg febefvluen es monda. zeretw atjannfa. j
 femit uebeteltbegjeteb. de halgaffatob engemer miest
 en vngjot atj atjantob by zerzetem harom zerzeteh
 iferueb abavatja zerent. ajert bedig imaz frater
 en labajant vartja. noj ez extendvolfogua engemerb
 naponteb azon bert. hogj en vneby az tajton valo ige

Labmorsini

vizeswluen. es sarban fertezuen. raytok kwnywrwle es
monda az w tarsanak. Zeretw atyamfia. miert ez dolog
egykcuesse el mulhatyk amiert iarunk. Ez vendeg aty
afyaknak kedig az zolgalat latom hogy igen nagy zwk
5 seg. kerlek azert hogy terynkh be. es zolgalyonk nek
yk. es kerlek hogy imez vennek mosam en meg labat
te kedig az masyknak. Es annak vtanna menywk oda az
houa indultonk. Es engede neki(k?)h az frater. es be teren
ek az vendeg fraterekkel. Es hamar mynden zolgalatnak
10 elwte lab mosni¹ valo vizet zerzenek. Es meg kezyt
uen az vizet. az aytatos frater kede az vennek labath
mosny. Es hogy el mosta² volna az sart labarol. Ime leg
ottan lata w labayn az zent sebeket. es latuan ottan
meg wlele az zent sebes labakath. es nagy fel zoual
15 monda. O bizonyauual auagy te cristus vagy. auagi ke
dig az my zent atyank bodog ferencz vagy. Es ez
zot haluan mind az helbely fraterek megh remwlenek
kyk zamzerent nyolczan valanak. Kyk mind az hideg
idwert alnak vala az twz mellet. Es leghotan indu
20 lanak ez czodat latnik. Es ime hogy nezneyek az zent
sebeket. kezde zolny az ven frater. kynek labay vala
nak meg sebeswluen es monda. Zeretw atyamfiay.
semit neketelkegyetck. De halgassatok engemet mert
en vagiok aty atyatok. ky zerzetem harom zerzeteth
25 istennek akaratya zerent. Miert kedig imez frater
en labaymat tartya. nyoz eztendwtwlfogua engemeth
naponked azon kert. hogy en wneký az tytkon valo ige

bet meljebet nebem aluerna hegyen v' meg ielente-
b'bet eu miig ez vilagban eleb- forbinet meg nem
mondam v'nak abaratijabol. Jua edig miert ez fra-
ter eg'ebhaj zobafanae fwlwre nag'job burgo lelebel
fwnijwrg'e Azert im mind chvitetet amit beuant meg
mondam. A'ijtoron en aluerna hegyen ijant'oznam az
begies r'ifusnat beujabr es w' hozza valo zent zerebet
ben mindeneftwl el mervoleb. Es en v'nam x'ps hozzam
iwue seraphin angialnak bepebe es az w' zent febejuel
b'bet ime rajtam lattok eugemet meg ieze. Es enet
v'anna nebem ezt monda tude mit t'otem nebed ebbe
hog' en febejmet te read adam. En febejmet nebed ab
am. hog' enneben sz'zo w' jfelyum leg'ij es mibepeu az en
halanwab idejca ala zalles lijmbofra es fez febetweb ere
yemel mind az atualo fog'ijabat meg zabadijtem. es on-
nat mind bij hozzam. Ezentepen teg'ij teoz hog'ij leg'ij
en hozzam halanlatos halaladba es halalod napjan mind
en etendwbe zalij ala az purgatorionba. Es oth ez ha-
rom zerzetbeljebet' bijket ot lelendez purgatorionban
ez febejweb erejuel onnan mind bij zabadihad es bij ho-
zad. es vigyet be az w'rw' hazban es az w'rw' r'ijug-
omjat w'rw'nebe. E'ebet mind meg monduan leg-
offan el caozenet az frater'ebnet elwlc. Es ez izodna-
tos tijobuat meg ielenteset. n'ijuan meg p'ediralla
romaj vduarban valo lertw mester b'ijuala zent ele-
tw iambor. Es azt v'alla hog'ij e'ebet hallota az n'ijoles
frater'ebnet eg'jbetwl. b'ij' aboron ez zent'feges ntija

ket melyeket nekem aluerna hegýen vr meg ielente.
 kýket en mýg ez vilagban elek. senkinek meg nem
 mondam vrnak akaratyabol. Ima kedig¹ miért ez fra
 ter egýebháý zokasanak fwlwte. nagyob buzgo lelekl
 5 kwnýwrge. Azert im mind elwtetek amit keuant meg
 mondom. Mykoron en aluerna hegýen ýmatkoznam. az
 kegies cristusnak kenýaba. es w hozza valo zent zeretet
 ben mindenestwl el merwlek. Es en vram xþs hozzam
 iwue serahpin angialnak kepcbe. es az w zent sebeýuel
 10 kýket ime raýtam lattok. engemet meg ieze. Es enek
 vtanna nekem ezt monda. Tude mit twtem neked ebbe
 hogý en sebeýmet te read adam. En sebeýmet neked ad
 am. hogý ennekem zasto výselwm legý. es mikepen az en
 halamnak ideýen ala zallek lýmbosra. es [s] ez sebeknek ere
 15 yeuel mýnd az otualo² foglyokat meg zabadýtam. es on
 nat mýnd ký hozzam. Ezenkepen tegý tees. hogý legý
 en hozzam hasonlatos halalodba. es halalod napýan mind
 en eztendw(k?)be zaly ala az purgatoriomba. Es oth ez ha
 rom zerzetbelýeketh kýket ot lelendez purgatoriomban.
 20 ez sebeknek ereýuel onnan mind ký zabadihad. es ký ho
 zad. es vigýed be az wrwk hazban. es az wrwk nyug
 omnak³ wrwmebe. Ezeket mind meg monduan leg
 ottan el enezenek az fratereknek elwle. Es ez czodala
 tos týtoknak meg ielenteset. nýluan meg predicalla
 25 romaý vduarban valo lector mester. kýuala zent ele
 tw iambor. Es azt valla⁴ hogý ezeket hallota az nýolcz
 fratereknek egýktwl. kýk akoron ez zentseges atya

felmagyozintu

mit oth elvete allomab. miboron ez dolgot meggy ielente.
 de ha valahy azt beuama meg tudu hoggy honuan es
 mibol erdeule ez zent iacobos ez naggy fel magyatatalk.
 es ipemet ilien bvsleges malasztint. es ez naggy twbel
 letes zenfeges. ⁴³ Jey felelet venya hoggy erdeule az
 zent alazatosignat erwleges fundamentomabol. by ny
 nden iozagnat gyijyt vie es gyubere es meg tartoyu
 es erdeule az twbelletes engedelmeffegbiv. es az isen
 hez valo zent zerefetbiv. Mert ha valanclybiv beua
 nya ipemet malasztint byueb mihatta lehetvnt bizony
 alazatos engedelme es isen zereftv tahat tanulya
 meg zent fereuznet inteset es w zent tanitafath
 by az w fyaqt leant ezenpeca tanitya monduan ze
 retw atijantfijny es hugym nyuden dolgotobuat elvete
 az zent engedelmeffegnet paranzolatijnt be telijelyhe
 tet. es maas mondast ne vaxjatot esyebet anal abijt
 esyiser meg mondostat es ha valamit olyat paranzol
 na nebet az fejedelm hoggy by erwtwbnet es tehetse
 gtebnet fwlvte volna az beez es az iobedw engedel
 meffeg mind meg bwnity es lebetwe tezy. Miert be
 dig bodogfagos zent fevencz alazatos es bizony enged
 elmes vna. emeb erdemet az w isen nety meggy
 ezen vnyagban eliben meg ielente byrvol vgy vng
 on meg iruan w elenen bwniebe. hoggy nembor me
 ne egy pusta zent esyihaza. by vala spoletomab betvl
 gebe. es mene vele frater pacificus. by vala es velag
 ba nemes. es igen naggy vduarvo. es vala etelwbnat

nak oth elwte allotanak. mikoron ez dolgot megh ielente.
 De ha valaký azt keuanna meg tudni hogý honnan es
 mibwl erdemle ez zent iambor ez nagý fel magasztatasth.
 es istennek ilyen bwseges malaztyat. es ez nagý twkel
 5 letes zenseget. Igý felelnck reaýa. hogý erdemle az
 zent alazatossagnak erwseges fundamentomabol. Ký mý
 nden iozagnak gýwýtwie¹. es gýwkere. es meg tartoýa
 Es erdemle az twkelletes engedelmessegbwl. es az isten
 hez valo zent zeretetbwl. Azert ha valamelykwnk keua
 10 nýa istennek malaztyat. kýneck mýatta lehetwnk bizonyý
 alazatos engedelmes es isten zeretw. Tahat tanulýa
 meg zent ferencznek inteset. es w zent tanitasath
 Ký az w fýaýt leanit ezenkepen tanitya monduan. Ze
 retw atýamfýaý es hugým. mýnden dolgotoknak elwte
 15 az zent engedelmessegnek paranczolatýat be telýesýhe
 tek. Es maas mondast ne varýatok egýebet anal. akýt
 egýzer meg mondotak. Es ha valamit olyat paranczol
 na nektek az feýedelm. hogý ký erwtwknek es tehetse
 gteknck fwlwte volna. az keez es az iokedwv engedel
 20 messeg mind meg² kwnity. es lehetwe tezy. Miert ke
 dig bodogsagos zent ferencz alazatos es bizonyý enged
 elmes vala. Ennck³ erdemet az vr isten neký megh
 ezen výagban elteben meg ielente. Kýrwl vgý vagi
 on meg iruan w eletenek kwniuebe. hogý nemikor⁴ me
 25 ne egý puzta zent egýhazba. ký vala spoletomnak vewl
 gebe. es mene vele frater pacificus. ký vala ez velag
 ba nemes. es igen nagý vduarlo. es vala eneklwknek

63
doctora. Es ez sent egihas vala igen el hasznatos. es
hogu intanak az pusza egihaszhoz monda sent ferencz
barfauak ageny az ispitalkau az probafokhoz mert ama
graia akarok it ez cijel meg manduom es igen vegel
is hozzam. Nibar vnaagn ot marat volaa meg mon
da gpletuhat es egihe imatfagit es ezze magat hog
el nujogogijet. de hogu hogu le febw volaa szabepen
eluem alhatet mert w selbe meg ijede es feluuj bez
de. Es w teste vezbetuuj bezde es ezze wrdwgnel bes
ertetij. Es legottan bij mene az egihaszbol. Es ma
gnat meg iedse zent berestuel iegruel es monda az
mundenhato ifennek hatnlauual parnuhosbol wrdwg
wt. hogu tegijetek meg az en testem valami nebet
vagnon hasznau az en vnam trisufusul mert en mjudent
bez vagnob w erebe el zeueduem. Maert nebem na
gub elenszegen nujz mint az en testem azert berlet bij
tebet hogu aljantob meg hozsumat az en gonoz elense
gemen. Ime legottan hog ezebet meg monda el tauozet
w tiule az wrdwgnel besertetij. Ezselve telue hozsaga
imue az w tarfa prater pacificus. Aboon bedig sent
ferencz az nagi oluar elot alunda imatfagba. Ezebepea
prater pacificus imatfagva vete w magar az egihasz
derekaba egij fezuier elot. Es ime legottan hogu el bez
de az imatfagot fel vagnatet menibe teste teleben.
Es ot lata sottpeu valo meg ebesiote zebet. bijmeb
bugute lata eszet feljeb valot. Es mjuden dijzusegel
feneffgel. ebesegel. es minden deagnatos nemes bimeb

doctora. Es ez zent egihaz vala igen el hagyatatot. es
 hogy iutanak az puzta egyhazzhoz. monda zent ferencz
 tarsanak. Meny az ispitalban az poklosokhoz. mert ema
 gam akarok it ez eyel meg maradnom. es igen regel
 5 iw hozzam. Mikor wmaga ot marat volna. meg mon
 da gpletajat. es egyeb imatsagit. es zerze magat hog
 el nywgogyek. De hogy hogy le fekwk volna. semikepen
 elnem alhatek. mert w lelke meg iyede es felny kez
 de. Es w teste rezketny kezde. es erze wrdwgnek kes
 10 ertetyt. Es legottan ky mene az egyhazbol. Es ma
 gat meg iedze zent kereztnek icgieuel es monda. Az
 mindenható istennek hatalmaual parancholok¹ wrdwg
 wk. hogy tegyetek meg az en testemen valamý nektek
 vagyon hagyuan az en vram cristustul. mert en myndent
 15 kez vagyok w erete el zenuednem. Miert nekem na
 gyob elensegem nycz mint az en testem. azert kerlek ty
 tteket. hogy aljatek meg bozzumat az en gonoz elense
 gemen. Ime legottan hog ezeket meg monda. el tauozek
 w twle az wrdwgnek kesertety. Regelre kelue hozzaýa
 20 iwue az w tarsa frater pacificus. Akoron kedig zent
 ferencz az nagi oltar elwt aluala imatsagba. Ezenkepen
 frater² pacificuses ýmatsagra vete w magat. az egyhaz
 derekaba egy fezwlet elwt. Es ime legottan hogy el kez
 de az ýmatsagot. fel ragatatek menibe testbe lelekben.
 25 Es ot lata sokkepen valo meg ekeswlt zekeket. kyknek
 kwzwe lata egyet felýeb valot. Es mynden dyczwsegel.
 fenessegel. ekeseget. es minden dragalatos nemes kwekel

nagi chobalatos zepfeged meg ebesoluen. Es ellatvan bez
 de vmagaba gondolván az. hogij hje volna es nagij fel
 leges es minden tisztelegel meg ebesolt zeb. Es szat
 van hozzajja mondvan. Es zeb volt az fevesleges nyugale
 laifere. hje so beulességeit minten el vezte. es so helye
 ben begd ilaj es zebte az bodog fereuz hje so edemlees
 ifentul az so melfeges zent alagatosfegert. Es midorun
 es frater pacificus meg terth volna es iljen sweteswl.
 Legottan bimeue az esijghol az bodog emberhez zentb
 fereuzhez. mert imar imatfogat elugezuen ottijn vas
 ja vala wtet. Es hogij bimeue hozzajja legottan elvte az
 fultre le eseb. es az fullam bereztul magat el terijez
 te. meg gondolván wtet mienem dirhusleges helye.
 es ebesleges zebet az memozagban tartvat nebj. Es
 monda wnebj. Zeretw atjann bazas emebem es berijed
 az vr ifent hogij irgalmason emebem bionafuet. es bo
 tzafa meg emebem minden bijnemet. Nijonja az so be
 zeje es zent alagatos atja es fel emele wtet az fude
 wd. Es legottan meg esmere hogij valantj labast latot
 volna. mert latatijt vala hogij mundenrekwl fogva el
 valkozoth. Es zol vala bodogfagos zent fereuz nebj we
 vgyj mitesen testben elvuet. de vgyj mitesen imar
 memozagban orzaglanat. Niert kedig es frater pa
 cificus nem atava zertelen zent fereuzuek meg icl
 enteny es zentleges bjtot bezde vele zolaj tauolij va
 lo idegen zobot. Es esijeb so bezed buzwt monda ne
 bj. de cu zeretw atjann berleb begetet. hogij mougij

fenyseges

ikesszes

latatit

szertelen

nagı chodalatos zepsegel meg ekeswlucn. Es ellatuan kez
 de wmagaba gondolnia azt. hogy kye volna ez¹ nagy fel
 seges es minden tiztesegel meg ekeswlt zek. Es Zozat
 lwn hozzáya monduan. Ez zek² volt az fenesegeş angiale
 5 lucifere. kyt w keulsegenek miatta el vezte. es w helye
 ben kezd ilny ez zekbe az bodog ferencz. kyt w erdemleth
 istentwl az w melseges zent alazatosagaert. Es mikoron
 ez frater pacificus meg terth volna ez ilyen rwtesbwl.
 Legottan kymene az egyházbol az bodog emberhez zenth
 10 ferenczhez. mert imar imatsagat cluegezuen otkyn var
 ya vala wtet. Es hogi kimene hozzáya legotan elwte az
 fwdre le csek.³ es az fwdwn kereztlw magat el teryez
 te. meg gondoluan wtet mynemw dichwseges helth.
 es ekesseges zeket az meniorzagban tartnak neký. Es
 15 monda wneký. Zeretw atyam boczas ennekem. es kerýed
 az vr istent hogy irgalmazon ennekem bwnwsnek. es bo
 czasa meg ennekem minden byneymet. Nyoyta az w ke
 zeýt ez zent alazatos atya. es fel emele wtet az fwdr
 wl. Es legottan meg esmere hogy valamý latast latot
 20 volna. mert latatýk vala hogy myndenestwlfogua el
 valtozoth. Es zol vala bodogsagos zent ferencz neký ne
 vgy mikepen testben elwnek. De vgy mikepen imar
 meniorzagban orzaglonak. Miert kedig ez frater pa
 cificus nem akara zertelen zent ferencznek meg iel
 25 enteny ez zentseges tytkot. kezde vele zolny tauoly va
 lo idegen zokat. Es egyeb zo bezed kwzwt monda ne
 ky. de en zeretw atyam kerlek tegedet. hogy mongy

ad meqz emebem. hogij mit alqiz tenemmagadol. es
 minet hized tenmagadat isfennet. es emberednek elote
 felele zent ferencz es monda nebi. Vgij terzij canebem
 zerebu atqanfra. hogi ezzeles vilagba. unqzen nagjoh
 diuinos ember ennatamul. Mert ha volt volna. az io be
 gjolmes isten. nst vrote volna deue. es annat mijatta
 zerzete volna ez harom zent zerzerebeth. bghul qtab
 meqz identete volna w nagij wgalunfagath. bijuel ua
 gjan az zegeni bijnufstbhwz. Es lestan hogij ezt halla
 frater parifirus. isten ottan meqz nbn esmerui hogi az
 latas bjt ltn bijusag volna. Es hogij az volna az
 nagij felleges zet. bit lucifer beuelfegenet maatta
 elveste. Es bodogfagos zent ferencz. az w melleges ala
 satofagant mijatta. meqz ujere de lasit megh ma
 ez melle az peldakat fytet vete ez bodog utya az w fia
 ymat lemmat. deibe ez zent alagatos engedelmslegyul

M Obentzetet az zwld fura. es vegietet peldat
 w twle. Mert az zwld fa. bij zepen viragos
 yt. es beuen gymwlezwt teremtth. Ez wneki vngion
 az w gjwterebul. bjt ala borzatot az fwldre. es ez
 wneki lelbe. es miaden zwldsege. viragoszasa. es w
 gymwleze teremtse. ebwl vngion uebi. Es meneuel
 mbab az fwldbe magnt borhata. es meneuel mbab sa
 ros gancual fwlwit be fedeztetet. Ancual mbab gw
 lseget. viragat. es gymwlezet. zeben. ioban. es beueh
 en agija. Az zwld fru erzed az io zerebes emberth. az
 fuaat gjwtereu erzed az w twbelletes abarabqth

. xertes.

ad meg ennekem. hogy mit alytaz tenenmagadrol. es
 minek hized temagadat istennek es embereknek¹ elwte
 felele zent ferencz es monda neki. Vgy teczik ennekem
 zeretw atyamfia. hogy ez zeles vilagba. nynczen nagyob
 5 bwnws ember ennalamnál. Mert ha volt volna. az io ke
 gyelmes isten. azt vwte volna eleuc. es annak myatta
 zerzete volna ez harom zent zerzeteketh. Kybwl ynka
 meg ielentete volna w nagy irgalmasagath. Kyuel ua
 gyon az zegeni bynwswhwz. Es leg<o>tan hogy ezt halla
 10 frater pacificus. isten ottan meg ada esmerni. hogy az
 latas kyt lata bizonsag volna. Es hogy az volna az
 nagy felseges zek. kit lucifer keuelsegenek miatta
 elvezte. Es bodogsagos zent ferencz. az w melseges ala
 zatosaganak myatta. meg nyere De lasuk megh imar
 15 ez melle az peldakat kyket vete ez bodog atya az w fia
 ynak leaninak elcibe ez zent alazatos engedelmessgrwl
 TEkentzetek az zwd fara. es vegietek peldat
 w twle. Mert az zwld fa. ky zepen viragoz
 yk. es beuen gymwlczwt teremth. Ez wneki vagion
 20 az w gymkerebwl. kyt ala boczatot az fwldre. es ez
 wneki lelke. es minden zwdsege. viragozasa. es w
 gymwlcze teremtese. ebwl vagyon neki. Es meneuel
 inkab az fwldbe magat bochata. es meneuel inkab sa
 ros ganeual fwlwl be fedezettet. Anneual inkab w
 25 ldeget. viragat. es gymwlczet. zeben. ioban. es beueb
 en agya. Az zwld fan erczed az io zeretes emberth. Az
 fanak gymkeren erczed az w twkelletes akaratyath

mege/mere

az fudhu. bibe az fauat giubere turtatib. Orched
 az zent alazatofagot. es az fawo gnuen. erjed tenen
 magadnat meg utalafat. es bwarabnet meg efue
 retyt. Es meneuel yubab az twobellebes abaratnabs
 giuberet. az zent alazatofagba melijeden ala bofsabun
 dob. Aneual intab beuebed. io mieltwotetnet gynnud
 zet terentij. Es meneuel intab temagadat meg wa
 landob. byneget meg efmeruen. faeual intab ifeni
 iozagobnat wiragnual diebetwot. es fenlez mind
 fudhwa menjen. mas peldn ez twillettef zent alaza
 tofagrot. bit zent fawen. wete wmagpaw etpen mondwan

I me zerebu atijamfijij. el buzelget az capi
 tulomnat ideje. wotertit eneben hogi en le
 gijet bifet abijafui. ha oljan nokeudet bitz mag
 mondot nebbet. Mert azt ioltugyatot. hogi engemet
 mind ez atijafiat. nagi tijtefegel twitnat. es hozsam
 mind atitafogal vnanat. Es engemet wt be hji
 nat az bapitulomba. es en w atitafogotnat eleg
 et teuen. be megijet. Es wt engemet azon bawet
 hogij en uebyt ifenneb igeijet hirdelfem. es wbnz
 twit predibalyat. Es en w atawntijotnat egeduen.
 fel allot. es predicallot. wgy mibepen engemet zent
 leleb twitot. Es lenne wgy inax. hogij az predibaw
 el wegezuen. mind az en atijafijij. moneu az capitu
 lomba wlaaanat. mind en ellenem fel tamadnaat.
 Es mind ezet azt bjalannat mondwan. nem atar
 int azt hogi te twyrajont waltogyal. es mynthet

- az fwldwn. kÿbe az fanak gÿwkere tartatyk. Erched
 az zent alazatosságot. es az saros ganen. erced tenen
 magadnak meg vtalasat. es bwnwknek meg esme
 retÿt. Es meneuel ÿnkab az twkelletes akaratnakh
 5 gwkeret. az zent alazatosságba melyeben ala boczatan
 dod. Aneual inkab tencked. io mielkwdeteknek gÿmwł
 czet teremtÿ. Es meneuel inkab temagadat meg vta
 landod. bÿneydet meg esmeruen. Aneual inkab isteni
 iozagoknak viragual dichekwdwl. es fenlez mind
 10 fwldwn menÿen. **Mas pelda ez twkelletes zent alaza
 tosagrol kit zent ferencz vete wmagarol ckepen monduan**
 Ime zeretw atÿamfÿay. el kwzelget az capi
 tulomnak ideÿe. nenteczik¹ enekem hogi en le
 gÿek kiseb atÿafiu. ha olyan nem,leendek² kÿt imeg
 15 mondok nektek. Mert azt ioltugÿatok. hogi engemet
 mind ez atÿafiaiaki nagi tixtesegel tartnak. es hozzam
 mÿnd aÿtatosságal vannak. Es engemet wk be hÿu
 nak az kapitulomba. es en w aÿtatosságoknak eleg
 et teuen. be megÿek. Es wk engemet azon kernek
 20 hogÿ en nekÿk istennek igÿÿet hirdessem. es kwz
 twk predikalÿak. Es en w akaratÿoknak engeduen.
 fel allok. es predicallok. vgÿ mikepen engemet zent
 lelek tanitot. Es lenne vgÿ imar. hogÿ az predikacio
 el vegezuen. mind az en atÿafiaÿ. menen az capitu
 25 lomba volnanak. mind en ellenem fel tamadnanak.
 Es mÿnd eczer azt kÿaltanak monduan. Nem akar
 iuk azt hogi te mÿraÿtonk vralkogÿal. es mÿnketh

te biry. mert te nem vagy birtkez zolo. mi boren ile
 net ilen zentseges gyulekuzetnek fejedelmehoz. mert
 te vagy egiugro. es igen tudatlan. Es miy est igen zo
 gienluot. hogi ilien vatalator. es tudatlan fejedelmur
 ut vagion. Es mondant az enebem. hogi ez nap
 tulfogva soka tibe ne merezbeziel mondand azth
 hogi miy fejedelmur ut vagi. Es ezontepen engemet
 ilien nagy bozzufagat. es segienel by buzuletet bi bet
 netet. Nam teztib enebem hogi en volact frater miy
 nor. na az bifeb ntijafiu. es bizoni alazatos. es bizoni
 engedelmes. ha vig orizauat. zent alazatosfagos bebe
 fogel. elnem zenuednem. zarent ha vrvvddit. Vignatob
 es giwniortbwdwum abba. mitor engem fel mangasztat
 un. es tiztelnet. bibe bezdetyb az leletnet veszedlme
 Nagyal intab bel enebem vrvvlatwum. en leltrenet hog
 nalatiaba. vignatobzom. es giwniortbwdwum iduesegem
 be. mitor engem zidalmaznat. meg vvalant. es meg
 vetnet. bibe vagyot az leletnet uagi felsogos es bij
 onfagos nijeresoge. mert azt bugiatob. hogi az feid
 emfoge turvntit az efes. Es az dijheretbe miha lejen
 ala vetes. de az zent alazatosfagan turvntit. mint
 entor aleletnet uagi nijeresoge. hwmud veldat vete
 es bodag atya az zent alazatosfagrol es engedelmesfagrol
 gy oluastatib. hogi es zentseges. abja. vol vata
 wtarfij buzint. es gondoltobit vata zerszetes
 net w turbellesefegerit. Igen uagion sokasbode. Es
 monda. rhab aleg vagion ez vilagum olj zerszetes em

Nagyal in
 kirb
 fejedeni.

F

te biry. Mert te nem vagy bwlczen zolo. mikepen ile
 nek ilen zentseges gywlekwzetnek feiedelmhez. mert
 te vagy egiigw. es igen tudatlan. Es my ezt igen ze
 gienliwk. hagi ilien vlatatos. es tudatlan feyedelmw
 5 nk vagion. Es mondanak azt ennekem. hagi ez nap
 tulfogua. soha twbe ne merezkegiel mondanod azth
 hogy my feyedelmwnk vagi. Es ezenkepen engemet
 ilyen nagy bozzusagal. es zegienel. ty kwzwletek ki vet
 netek. Nem teczik ennekem hagi en volnek frater my
 10 nor. az¹ az kiscb atyafiu. es byzoni alazatos. es bizoni
 engedelmes. ha vig orczaual. zent alazatosagos beke
 segel. elnem zenuednem. Mert ha wrw( )lwk. vigadok
 es gywniwrkwadm abba. mikor engem fel magaztat
 nak. es tiztelnek. Kibe kezdetyk az leleknek vezedelmw
 15 Nagial inkab kel ennekem wrwlnwm. en lalkemnek haz
 nalatiaba. vigadoznom. es giwniwrkwadm idusegem
 be. mikor engem zidalmaznak. meg vtnak. es meg
 vetnek. Kibe vagiok az leleknek nagi felseges es biz
 onsagos nyeresege. Mert azt tugiatok. hagi az feied
 20 emsegebe twrtenik az esees. Es az dycheretbe niha lezen
 ala vetees. De az zent alazatosagban tartatik. mind
 enkor aleleknek nagi nyeresege. Harmad peldat vete
 ez bodog atya az zent alazatosagrol es engedelmescgrwl
 Igy oluastatik. hagi ez zentseges atya. wl vala
 25 wtarsy kwzwt. es gondolkodik vala zerzetesek
 nek w twkelletesegerwl. Igen nagon fohazkodik. es
 monda. chak aleg vagion ez vilagon oly zerzetes em

ber. bi. ul. es tumbellesejel engedelmes volun w
 fejedelmener. Es hogi hallab ezt az netafiab. mon
 danab nebi. zerehu abiam. berwub azon tegedeth
 hogi tannis meg muntet nra. hogi mij legien az
 tumbelletes engedelmesseg. es az bizomi alazatosseg.
 Es felele nebi es monda. En az bizomi engedelmes
 es alazatos szerzetes. hasonlom az meg hobe testhez
 vegiet fel az meg hobe testet. es valahova abarod
 tegied oda wtet. Az latob hogi semit elend nem
 zol. az fel veterwl es semit nem morgodit azon. hog
 houa vized es nem pnnazol aroles. hogi houa wtet
 tezed. ha wtet fel tezed az zette. w oman ala nes es
 ha wtet vultosteted barfomba es gisungiel fozwt
 ruhaba. azt latob hogi w intab meg heruad. Esen
 tepen az bizomy engedelmes es az alazatos szerzetes.
 Abiqt mibor egi helywl masba vizuet. Ezt meg
 nem itely mirtet tezit. Es hobot hagiab anal semit
 nem gondol. es hol eluultoztatit az eleu semit nem
 al. Es ha tijtelegre vizit fejedelmie tezit. Azon meg
 zobot alazatosagba meg marad es raenuel intab
 tijwltetit. Anual intab magat melatlatintab aljt
 ja. es itely Azert ez az bizomi alazatos es bizomi en
 gedelmes. abi ezentepen tezen. lufit meg mar es
 zent atyanat alazatosagut es w fuzinat aluzatosagut
I gy oluastatib. hogi frater rufinus. ty vnda
 asipelietnek uenest. buzwl vndob. es az ifen
 ny gondolatba. zuntelen vndo edespedescert. olj igen

liany

haszontom

bizom

fejedelm

bizomy

ber. kÿ iol. es twkelletessegel engedelmes volna w
 feýedelmek. Es hogi hallak ezt az atiafiak. mon
 danak neki. Zeretw atiam. kerwnk azon tegedeth
 hogi tanicz meg minket arra. hogi mÿ legien az
 5 twkelletes engedelmeseg. es az bizoni alazatosagh.
 Es felele nekik es monda. En az bizoni engedelmet
 es alazatos zerzetest. hasonlom az meg holt testhez
 Vegiek fel az meg holt testet. es valahoua akarod
 tegied oda wtet. Az latok hogi semit elened nem
 10 zol. az fel veterwl. es semit nem morgodik azon. hog
 houa vized. es nem panazol aroles. hogÿ houa wtet
 tezed. Ha wtet fel tezed az zekbe. w onan ala nez. es
 ha wtet wltwzteted barsomba. es giwngiel fwzwt
 ruhaba. azt latod hogÿ w inkab meg heruad. Ezen
 15 kepen az bizony engedelmes. es az alazatos zerzetes.
 Akÿt mikor egi helbwl masba viznek. Ezt megh
 nem itely miert tezik. Es holot hagiak. aual semit
 nem gondol. es hol elualtoztatiak az elen semit nem
 al. Es ha tiztesegre vizik. feiedelme tezik. Azon meg
 20 zokot alazatosagba meg marad. es meneuel inkab
 tiztwltetik. Aneual inkab magat meltatlannak alÿt
 ya. es itely. Azert ez az bizoni alazatos. es býzoni en
 gedelmes. aki ezenkepen tezen. Lasuk meg imar cz
 zent atÿanak alazatosagat es w fÿaÿnak alazatosag<a>t
 25 Igÿ oluastatik. hogi frater rufinus. kÿ vala
 asibelieknek nemessi kwzwl valo(k)h. es az isten
 nÿ gondolatba. zwntelen valo edeskedeseert. olÿ igen

elmerwit vala ifenebe. hogi oljmelij. biusol valo ezzeb
 eufeg. es ez vilaghas valo igjetnyeb. igen beues vala
 w benne. Es prediballastra. es zolafre. malasztja nem va
 la. qiert gura az zolasant tehetseget el veztere vala
 yodogfagos zent ferencz kedig nemitvion paranzola ne
 kij. hogi menne be asiba. es ot az nepuet predicalla
 na. es istennek igjetet. hiddetne. vgy mibepen az us if
 ten szajaban vetne. qonda frater rufianus. Ezzeledw
 atijam. bohas emben. es ne bolgi engemet ez iljen
 dolagra. qert mibepen iol tudod. hogi emben nzes
 malasztom es tehetseget zolafre. Es vagniob tudatlan
 es egyigim. Azert berlet zerehw atijam. hogi ne baur
 engem iljen dolagal. merth nem ~~hogy~~ albolans es
 eleg venya. qonda zent ferencz nebi. micrt te eme
 ben chw mondasomat megz nem abaral tened. vgy
 hogi elw zomra nem engedel. paranzodot azert zent
 engedelmessgre teneteb. hogi mezitelen rhat az biseb
 ruhaban maradnan. menij be az varasba. es vala mely
 egyhazban az nepuet mezitelen prediali. vgi mibepen
 meg mohtana nebed. Jme lasatob alazatos engedelm
 esseget. legottan le vettezet. es elmenne miint bizony
 engedelenes. Es hogi be ment volaa az varasba. latum
 wtet az nepet. es az ifyat. es az gyermeket. tezet
 wtet meuetri. es raita chodalbodnat vala mondvan
 Jme ezet az nagy penitentiaba meg boloudidobly.
 Esca buzbe zent ferencz meg gondoluan ez zent abija
 fjunat w nagy engedelmessget. es vmagunat nagy

szert is szjan

meretui

elmerwlt vala istenbe. hogi oly mely. kiowl valo erzek
 enseg. es ez vilaghoz valo igyekwze(k?)th. igen keues vala
 w benne. Es predikallasra. es zolasra. malasztya nem va
 la. Miert ymar az zolasnak tehetseget el vezte va
 5 Bodogsagos zent ferencz kedig nemikoron paranczola ne
 ky. hogi menne be asisba. es ot az nepnek predicalla
 na. es istennek igejet hirdetne. Vgy mikepen az vr is
 ten zayaban vetne. Monda frater rufinus. Tyztelendw
 atyam. bochas ennekem. es ne kwlgi engemet ez ilyen
 10 dologra. Mert mikepen iol tudod. hogi ennekem nycz
 malasztom es tehetsegem zolasra. Es vagiok tudatlan
 es egyigiw. Azert kerlek zeretw atyam. hogi ne bancz
 engem ilyen dologal. merth nem vagyok¹ alkalmas es
 eleg reaia. Monda zent ferencz neki. Miert te enne
 15 kem elw mondasomat megh nem akarad tened. vgy
 hogy elsw zomra nem engedcl. Parancholok azert zent
 engedelmessegre teneked. hogi meztelen chak az kiseb
 ruhadba maraduan. meny be az varosba. es vala mely
 egyhazban az nepnek meztelen predicali. vgi mikepen
 20 meg montam² necked. Ime lasatok alazatos engedelm
 esseget. legottan le vetkezek. es elmene mynt bizony
 engedelmes. Es hogi be ment volna az varosba. latuan
 wtet az nepnek. es az ifyak. es az gyermekek. kezdek
 wtet meuetni. es raita chodalkodnak vala monduan
 25 Ime ezek az nagy penitenciaba meg bolondultakh.
 Ezen kwzbe zent ferencz meg gondoluan ez zent atya
 fyunak w nagi engedelmesseget. es w maganak nagy

bemenij paraccholatant. hogbe magat nagy bemeuse
 gel feddenij monduan. honat vagion tenked ez ilgen
 nagy batorlag bernadfi peternek fia. hogi te ez sent
 embernek ilgen nagy bemeusegel paraccholy. by asif
 beljeb buzwi esy. hogi bi nemes nembwl valo. te be
 dig wtet mezitelen bulled az varosba. bit temuctis
 tesege nem asya vala. ielemen azért miert onau
 tanadot. es wtet oth esmarit. Azert iscare mondou
 azt. hogi teucc magadon bizonytom meg. azt. amit te
 masnak paraccholy. Est meg monduan lelbenek nagy
 buzgosagual. legottu ruhajant le vete. magat meg
 mezitelenijte. Es ezenben mene be asifan. vele vju
 eu frater leob. by az w kapajant. es frater rufinos ba
 pnat utannob vyue. bit latuan mezitelen az vni
 os beljeb. meuetijt vala wtet. mibepen bolondoty. al
 utua wtet. es frater rufinost. hogi ezet eluezets
 volaa. az bemeuseges penitenciuat miatta. vodoszagos
 sent ferencz kedig. lele frater rufinost predicaluan
 es nagy buzgosagot niktatolagat. ezet monduan nag
 fel. soal. o zereiw atjantfjai. fauostafatot el ez vela
 got. bagyatot el az biant. aginatot meg az mastul el
 vnte iszagot. hanem abartot az wtet. fuzre mema
 tet. Farhatot meg iscernek paraccholatant. zcrese
 tet az wt isent. es atqatobfiat huenu. tizna. es igns
 au. ha de abartot meny az wtet. hazba. Farhatob
 penitenciat. mert el buzjelges memebnek orzagat
 eu buzbe hogi mind ezetet bjaltau frater rufinos

kemeny parancholatyat. Kezde magat nagy kemense
gel feddeny monduan. Honat vagion teneked ez ilyen
nagi batorsag bernaldfi peternek fia. hogi te ez zent
embernek ilyen nagy kemensegel paranczoly. ky asis
5 belyek kwzwl egy. hogy ki nemes nembwl valo. te ke
dig wtet mezitelen kwlded az varosba. kit tennie tiz
tesege nem agya vala. iclennen azert miert onan
tamadot. es wtet oth esmerik. Azert istenre mondom
azt. hogi tenen magadon bizonitom meg azt. amit te
10 masnak parancholz. Ezt meg monduan lelkenek nag
buzgosagual. legottan ruhajat le vete. magat meg
mezitelenyte. Es ezenkepen mene be asisban. vele vju
en frater leot. Ky az w kapajat. es frater rufinos ka
paiat vtannok vvue. kyt latuan mezitelen az var
15 os belyek. meuetyk vala wtet. mikepen bolondoth. al
ytuan wtet. es frater rufinost. hogi ezek eluezeth
volna. az kemenseges penitencianak miatta. Bodogsagos
zent ferencz kedig. lele frater rufinost predikaluan
Es nag
20 fel zoual. O zeretw atyamfyai. tauoztasatok el ez vela
got. hagyatok el az bynt. agiatok meg az mastul el
vwte iozagot. hanem akartok az wrwk twzre menne
tek. Tarchatok meg istennek parancholatyat. Zerese
tek az vr istent. es atyatokfiat hiuen. tiztan. es igaz
25 an. ha be akartok meny az wrwk hazba. Tarchatokh
penitenciat. mert el kwzelget menicknek orzaga. Ez
en kwzbe hogi mind ezeket kyaltana frater rufinos

Imc bodogfagos zent ferencz. mezitelem ves az egyhazba
 mas zeglerte fel alla. Es bejde predikalm nagy buzgosa
 gal. es oly ifeni edessegel. ez velagrat meg vtalasaval.
 es az zent penitencianab tartasaval. Es az abant zeren
 valo zegensegueb meg tartasaval. es az memeny hazan
 at beunnasagaval. es az bozzusaguanb bebesegel valo zen
 vedeserwl. Es az meg fezwlt rufusant beuarol. An
 neen hogi meg mind az beemeny zpuso ferfiab. es az
 zomlatat. bit oda gyultet valo nagy sobasagat. igen
 nagyon el annelbodannab. es el thodalbodannab bezdenet
 nagy beseruen firni. Es nagy ajtatollagad es twredelm
 essegel. itemab nagy igrulmassagab tyaltanab. nagy
 hogi olj minth elmeceueb woman valo el annelbodasa
 ra fordulanab. Es luu az napon asiba az nagy varos
 ba oli nagy olhanyas. es fivas. az predikarim valo uer
 bizwt. hogi soha az varosba xpi beuarol olijan nem.
 Es ezubepen az varosnat uer. es az rufusant ish
 ayt. midoron meg epitetet volna. Es iteni mulaztanab
 iozagual meg uigaztalat volna. nagy dicheetes so
 ual. mi vrunt iesus rufusnat neuet dicheuen. es
 meg allman zent ferenczet. es frater rufinot fel
 wltuztetet w ruhajobba. Es hogi fel wltuztetet volna
 dicheuet. felmagaztatat. az felfeges istent. Azert
 hogi wmagobat ilyen nagy witezsegelel meg gymzuet
 Es hogi az rufusnat ishajt ezubepen meg epitetet
 Es hogi ez vilagot az w megwelenseguebuet mialtan.
 yen meg vtalandonab mutatet lenny. Es mynd ezet

Ime bodogsagos zent ferencz. mezitelen wes az egyházba
 mas zegletbe fel alla. Es kezde predikalni nagy buzgosa
 gal. es oly isteni edessegel. ez velagnak meg vtlasarol.
 es az zent penitencianak tartasarol. Es az akarat zerent
 5 valo zegensegnek meg tartasarol. es az menicy hazan
 ak keuansagarol. es az bozzusagnak bekesegel valo zen
 vedeserwl. Es az meg fezwlt cristusnak keniarol. An
 nera hogi meg mind az kemeny zyuw ferfiak. es az
 zonialatok. kik oda gywltek vala nagi sokasagal. igen
 10 nagyon el amelkodianak. es el chodalkodianak kezdenk
 nagi keseruen sirni. Es nagi aytatossagal es twredelm
 essegel. istennek nagi irgalmassagat kyaltanik. vgy
 hogy oly minth elmecknek vionnan valo el amelkodasa
 ra fordulanak. Es lwn az napon asisba az nagi varos
 15 ba oly nagy olhaytas. es siras. az predikacion valo nep
 kwzwt. hogy soha az varosba xps kenyarol olyan nem.
 Es ezenkepen az varosnak nepet. es az cristusnak ioh
 ayt. mikoron meg epitetek volna. Es isteni malaztnak
 iozagauat meg vfgasztaltak volna. nagi dycheretes zo
 20 ual. mi vrunk iesus cristusnak neuet dicheruen. es
 meg al(d)uan. Zent ferenczet. es frater rufinost fel
 wltwztetek w ruhajokba. Es hogy fel wltwztek volna
 dicherek. felmagaztatak. az felseges¹ istent. Azerth
 hogi wmagokat ilyen nagi vitezsegel meg gywznek
 25 Es hogi az cristusnak iohayt ezenkepen meg epiteek
 Es hogy ez vilagot az w mezitelensegeknek miatta. y
 gen meg vtalandonak mutatak lenny. Es mynd czeck

meg leuon az nevet meg aluon. es wrotot bulozut
wenen be terenet porriumbalaba. Es bodognab alqija
wala magat az. bi chab az w bapajobant peremeti
illotetij wala. Az zent alazatosagal walo engedelm
esegnet iozarat meli igen felu az wrdwg tanuld meg

Igi olumpatit hogi ez fenter rufinus w ziu
w nagi tistafagrad. Es w laltacet angidij
bijeseguel. mudentoron istenhez igiebezet es wbenne
edsebet. Es ha walabi walamiboron nebi zolt. nungij
wret hiuta. nagi erz erwtzel. es edseges begieseged
felel wala nebi. Es laltatit wala hogi az was welag
rol terne meg. Törteneit bedig hogi nemiboron bijl
deb wret az wawpa bijneret boldulni. w bedig nebe
pen itenec ember. felete es monda igen wuwuclij
eluegiet. qiboron bedig az wawpa hazated ianna
boduluan. legottan juu ezentuzbe ezen idube wij
tetit wala egi wrdwngw ember. igen erwsem meg
bwtwzuen. zent fereuzhez hogi wret meg zabadij
tana az wrdwgtul. Es az wrdwngw hogi lata
frater rufinost. azon wizan elejbe iwuen. satija ha
tan es boldulua. bezde bialtani es agiarbodni. es
werekwdni olij igen erwsem hogi az bwttelebet bit
el meg bwtwztek wala. mind el zagata. es bezbul
magat bi zabadita. Azot bedig bit wizi wala wret
ilieu chodalatos dolagrol. rhodalbodni bezdenet. Es
az wrdwngw bi az emberbe wala. istennek hatalu
nual meg zoritab. Es bezeritet hogi meg mond

hiuta = hitu

nemikoron
kildit
fejnie
hazanked

ördöngös

kedig
csod alk...

meg leuen¹. az nepet meg alduan. es wtwlwk bulczut
 veuen. be terenek porciumbulaba. Es bodognak alýtya
 vala magat az. kÿ chak az w kapayoknak peremeth
 illethety vala. **Az zent alazatosagal valo engedelm**
 5 **escgnek iozagat mcli igen fely az wrdwg tanuld meg**
 Igy oluastatik. hogy ez frater rufinos w ziue
 nek nagi tiztasagual. Es w lelkenek angialy
 kyessegeuel. mindenkoron istenhez igieket es wbenne
 edeskedet. Es ha valaki valamikoron neki zolt. auagy
 10 wtet hiuta. nagi ert erkwlczel. es edesseges kegiessegel
 felel vala nekÿ. Es lattatik vala hogi az mas velag
 rol terne meg. Twrtenek kedig hogi nemikoron kyl
 dek wtet az varosba kynieret koldulni. w kedig mike
 pen istenes ember. felele es monda. Igen wrwmesth
 15 elmegiek. Mikoron kedig az varosba hazanked iarna
 koduluan. legottan Ime ezenkwzbe ezen idwbe vy
 tetik vala egi wrdwngws ember. igen erwsem meg
 kwtwzuen. zent ferenczhez. hogi wtet meg zabady
 tana az wrdwgtwl. Es az wrdwngws hogi lata
 20 frater rufinost. azon vczan elejbe iwuen. sakya ha
 tan es kolduluan. kezde kialtani. es agiarkodni. es
 verekwdni oly igen erwsen. hogi az kwteleket kik
 el meg kwtwztek vala. mind el zagata. es kezbwl
 magat ki zabadita. Azok kedig kik vizik vala wtet
 25 ilien chodalatos dologrol. chodalkodni kezdenek. Es
 az wrdwgtw ki az emberbe vala. istennek hatalm
 aual meg zoritak. Es kezeritek hogi meg mond

anajja azo miert egrjeb hni zobasnaab frolwte. in
 bab giwtrebeet. es erwsea viastobet. meg Pelele
 nebit es monda. Amaz frater bi amot iar. es me
 ellenem in boldiluan tashnaban biniit. Annat zent
 lege. alazatosfuga. es wttwbelletes engedelnessege en
 gnet meg eget es igen giwtwt. Azert en it to
 uaba meg uen maradhatot. Es ezet meg mond
 uan. logottan bi mene az emberbi. bit haluan ez
 frater rufinos. es latuan hogi wtet az nep. es az em
 ber bi meg zabadule wala az wtdwtwt. dicperi te
 zdet. w bedigh dicperi wala az meg zabadito crist
 us. es monda az nepneb. Agratob halat az irgalan
 as istenneb. bi meg zabadita az zegen lelbe wtd
 wgnct fobsagabol. Es w elwtob el tauozet. es el fu
 ta. hogi az diczeretet uebi ne tenneeb. bi diczeret
 minden io dologba chat istene wnwumagae frate
 maffosnat zent alazatosfugwrol es engedelnessigerwrol
L asub meg es thodalatos es iduleseges dol
 got. ez engedelness fraterwrol. Es frater ma
 seoty. bit bodogsagos zent ferentz abara meg alaz
 ni. es w engedelnessegert meg bizomitan. Adza hog
 az istenneb sot nijandoba. biuel wala meg ebewol
 uen belwt lelbebe. biujwt emberetuebes meg ielen
 tetueneb. hogi az isten iozagwrol iozagra feljeb fe
 lijeb neuetednet. Azert miuoron zent ferentz laboz
 neeb egi nemiuematu helbe. az elstn trrsiual. biyb
 mind zenteb walanab. bitueb biuzwte ez frater

ajandul
 belul kiind

anaya azt. miert egyeb hai zokasanak fwlwte. in
 kab giwtreteck. es erwsen viaskodek. Meg felele
 nekik es monda. **Amaz frater** ki amot iar. es ime
 ellenem iw kolduluan taskaiaban kinirt. **Anak zent**
 5 **sege. alazatosaga. es wtwkelletes engedelme**sege. en
 gemet meg eget. es igen giwtwr. **Azert** en it to
 uaba meg nem maradhatok. Es ezeket meg mond
 uan. **Iegottan ky mene** az emberbwl. kit haluan ez
 frater rufinos. es latuan hogi wtet az nep. es az em
 10 **ber** ki meg zabadult vala az wrdwktml. dicherni ke
 zdek. w kedigh dicheri vala az meg zabadito crist
 ust. es monda az nepnek. **Agiatok halat** az irgalm
 as istennek. ki meg zabadita az zegen lelket wrd
 wgnék foksagabol. Es w elwlwk el tauozek. es el fu
 15 **ta.** hogi az diczeretet neki ne tenneek. ki dicheret
 minden io dologba chak istene wnwnmagae. **Frater**
masscosnak zent alazatosagarol es engedelmesgerwl
LAasuk meg ez chodalatos es iduesege dol
 got.ez engedelmes fraterwl. Ez frater ma
 20 **seos(t)h.** kit bodogsagos zent ferencz akara meg alaz
 ni. es w engedelmesseget meg bizonitani. **Arra** hog
 az istennek sok ayandoka. kiuel vala meg ekeswl
 uen belwl lelkebe. kyuwl embereknekes meg ielen
 tetnenek. **Hogi** az isteni iozagrol iozagra felyleb fe
 25 **lyeb** neuekednek. **Azert** mikoron zent ferencz lakoz
 neek egi neminemw helbe. az elsw tarsial. kyk
 mind zentek valanak. **Kiknek** kwzwte ez frater

maffes egi vala. bibet mind egibe hiuan zent for
 enj. gonda ez frater maffosuat. O frater maffe.
 mind atte atijad finij vutet istentul malasztot. item
 gondolatra es zent imatsagra. Tenebed bedig adot
 ur isten malasztot ez velagi emberetel valo zolasta.
 Azert eu vgyi abarom. hogni ez te atind finij fogtalij
 at magotat nijud az zent imatsagotba. es az iste
 ni gondolatnat edesegebe. Te bedig legi portariut
 alumnusnat be veuw. es te fuz az atiafijabunt. es
 az etbet fel aduan. az portan biutul egied meg az
 te etbedet. hogni abik az portara iutet. mineb elio
 te etbet getueneb. te amuat elute tegi valast uebit
 begies es edes zoual. Es est begied zent eugedelus
 elleguet erdemceet. Es ez frater maffes mibeyen
 bijan eugedelus alazatos. ezublaia leuetuen fejet
 le haibuan. berdet fuidre botzabuan. veue ez zent
 eugedelusfeget nagi alazatosfagal. Es miboron ez
 ilien nehez tiztet fot napig viselte volna. Jme ez
 eubozbe az w atijafinij bib valaunab istentul meg
 doilagosulnat. bezdenet zuebben erzemi nagij viad
 alt. Azert hogni ez frater maffes volna iljen nagi
 tubelletes ember. es mibeyen wes vala nagij ijna
 absagos. Es hogni emet fuidute mind az helak tes
 het. w magna viselne. nagij betefegel. Es bereb asu
 az w bodog atijabat zent ferenczet. nagi alazatosfi
 gal. hogni ez fuidul meg mondot tiztebet. buzvitut
 el oztana monduan. hogni az w gscientiajat. est semi

C. Serget

mazilajogul

imadog

masscos egi vala. kiket mind egibe huan zent fer
encz. Monda ez frater masseosnak. O frater masse.
mind atte atyadfiay vwtek istentwl malasztot. isteni
gondolatra. es zent imatsagra. Teneked kedig adot
5 vr isten malasztot. ez velagi emberekel valo zolasra.
Azert en vgy akarom. hogi ez te atiadfiay foglaly
ak magokat mynd az zent imatsagokba. es az iste
ni gondolatnak edesegebe. Te kedig legi portarius
alamisnak be veuw. es te fwz az atiafyaknak. es
10 az etket fel aduan. az portan kiuwlg egied meg az
te etkedet. Hogi akik az portara iwnek. minnek el( )w
te chergetnenek. te annak elwte tegi valaszt nekik
kegies es edes zoual. Es ezt tegied zent engedelml
essegnek erdemeert. Es ez frater masseos mikepen
15 bizon engedelmes alazatos. czuklaja leuetuen. fejet
le haituan. terdet fwl dre boczatuan. veue ez zenth
engedelmesseget nagi alazatosagal. Es mikoron ez
ilien nehez tiztet sok napig viselte volna. Ime ez
enkwbz az w atyafiaiy kik valanak istentwl meg
20 vilagosultak. kezdenek zuekben erzeni nagy viad
alt. Azert hogi ez frater masseos volna ilyen nagi
twkelleter ember. es mikepen wes vala nagy ym
atsagos. Es hogi ennek fwlwte mind az helnek ter
het. wmaga viselne. nagy bekeseget. Es kerek azon
25 az w bodog atyokat zent ferenczet. nagi alazatossa
gal. hogi ez fwlwl meg mondott tiztetket. kwzwtwk
el oztana monduan. hogi az w gscienciaiyok. ezt semi

bepen eluem zenuetheti .hogi es egi frater ilien nag
 terehnet volua alaja vetteuen .mineb obrert az im
 atlagha exzib vala magobat kezennet .Es lalbebbe
 nujughatatlannat lenni .mind adig miguem ez fra
 ter maffes .ez uehez terebbwl meg bwniebwlae .Dodos
 fagos zent ferentz bedig est haluan ez eme nagize
 rebetel valo berefabet .cagedo uebit .Es elw hijua
 ta frater maffes est monda nebi .Ime az te atjad
 fhai azt abarjant .hogi attc maunadba .uehjetes zes
 eb legijen .Azert az tiztet melijet en teread biztam
 twizwetet az el ostafet .Es ez frater maffes nagij
 alazatosfagnal felele es monda .Tizteleudu atijem .va
 laumit en veam vezz .es enebem parantholz felreente
 Auagi mindeneftwle .ezebet hizem mind ifentul lennij
 es w twle twitrom mind .Est hogi latn bodogsfagos
 zent ferentz .es meg esuere az atjafinabba az itamj
 es az atjifuii zent zerebetet .es frater maffesban az
 nagij alazatos zent engedelmeffoget .Lelbebe meg
 wtwle .es itcube fel geriede twu nagij szodalatos pre
 dicator az zentfeges alazatosfagnal .es az twbelleter
 zent engedelmeffogwl .Intuen wbet arva .hogi me
 nuel nagjaban az felleget ifixmet nijaudetw twitw
 Amueual intab alazatosfag es engedelmeffet legienet
 mert wgi wagian hogi semuennw iozag nem bel ifen
 net .az zent alazatosfag .es engedelmeffoguelwl .Es ez
 ebet meg monduan .nagi zerebetel el ostra twizwetw
 az tiztet .Es w lelbebe nagij edeffeges wignafagnal

tereh

jelwes .canta

menewel
annam

kepen elnem zenuetheti. hōgi ez egi frater ilyen nag
 terehnek volna alajya vettetuen. minek okaert az im
 atsagba erzik vala magokat kemennek. Es lelkekbe
 nyughatatlannak lenni. mind adig mignem ez fra
 5 ter masseos. ez nehez terehbwl meg kwniebwlnc. Bodog
 sagos zent ferencz kedig ezt haluan. ez enne nagi ze
 retetel valo kereseket. engede nekik. Es elw h̄yua
 ta frater masseost es monda neki. Ime az te at̄yad
 f̄yai azt akar̄yak. hōgi atte munkadba. nekykes zez
 10 ek leḡyen. Azert az tiztet melyet en teread biztam
 kwzwtetek az el oztasek. Es ez frater masseos naḡy
 alazatosagall felele es monda. T̄yztelendw at̄yam. va
 lamit en ream ve(z?)cz. es enckem parancholz felrezen̄te
 Auagi mindenestwle. ezeket hizem mind istentwl lenn̄y¹
 15 es w twle tartom mind. Ezt hōgi lata bodogsagos
 zent ferencz. es meg esmere az at̄yafiakba az isteny
 es az at̄yfiui zent zeretetet. es frater masseosban az
 nagi alazatos zent engedelmesseget. Lelkebe megh
 wrwle. es istenbe fel geriede. twn nagi czodalatos pre
 20 dicaciot. az zen(s)tseges alazatosagrol. es az twkelletes
 zent engedelmesegrwl. Intuen wket arra. hōgi me
 neuel nagioban az felseges istennek āyandekat vwttek
 Anneual inkab alazatosbak. es engedelmesbek legienek
 mert vḡy vagion hōgi seminemw iozag nem kel isten
 25 nek. az zent alazatosag. es engedelmessegnekwl. Es ez
 eket meg monduan. nagi zeretetel el ozta kwzwtwk
 az tiztet. Es w lelkenek nagi edesseges vigasagaua

mind meg alba wbet delasit meg nitpeu es honan
 adatek ez frater massosuit es ylyen nagi ulaza
 tolag es twtellecs engetelmest

Egi neminem napon zoluala frater massos
 az fraterebuec isteni iozagvol. Es abibel zal
 wala munda egit wdwzwlwt. En esmertem egij
 iambort. bi istemet baratija wala. metr wbenne wa
 la istemet nagi malasztin. ez velagi dolograes. Es
 eucl birija wala az isteben walo edestwdw gondola
 tobates. Es mind ezetuel bi nagrot. wbenne wala mag
 melleges alazatoslag. binel wmagat aljtin wala.
 es itely wala igen nagi wlatatos bwnwstet. Es ez
 zent alazatoslag wret minden isteni iozagul ebesiti
 wala. zenteli wala es erwstij wala. Es isteni zent
 aijnubetabal. naponted wregytij wala. es hogi mijnd
 ezebet halla frater massos. Ezzebe weue magat. Es
 ez bezedet oij igen twuec az wzuebe. hogi az wstet
 iduelleguec beazet. aban legottan az isteneb bara
 tijnal vallani. Es w leibenet magij buzgosagual
 zemeit fel emcluen meniozagfele. Es erws fogu
 dasul magat rea twteleze. hogi ndijs saba ez velag
 ba maguunt wigadaf nem venne. mignem ez zent
 alazatoslaguab bilagoslagakij. wleibebe meg ezze
 neje. es meg esmerne. Es ez iljen erws fugadaf. es
 ez zent abarat meg leuen. bezde zwnetben az tell
 aban be rebeztuen labazni. Es az wr istemet elwte
 bwnjhullatasobba. es moudatallau nagi ohajtasobba

mind meg alda wket Delasuk meg mikepen es honan
 adatek ez frater masseosnak ez ilyen nagi alaza
 tossag es twkelletes engedelmesseg

- Egi neminemw napon zoluala frater masseos
 5 az fratereknek isteni iozagrol. Es akikel zol
 vala monda egik wkwzwlwk. En esmertem egy
 iambort. ki istennek barátya vala. mert wbenne va
 la istennek nagi malasztia. ez velagi dolograes. Es
 eucl birya vala az istenben valo edeskwdw gondola
 10 tokates. Es mind ezeknel ki nagiob. wbenne vala nag
 melseges alazatossag. kiuel wmagat alytia vala.
 es itely vala igen nagi vtalatos bwnwsnek. Es ez
 zent alazatossag wtet minden isteni iozagal ekesyti
 vala. zenteli vala. es erwsyty vala. Es isteni zent
 15 ayandekokal. naponked wregyty vala. es hogi mynd
 ceket halla frater masseos. Ezzebe veue magat. Es
 ez bezedek oly igen twuck az wzuebe. hogi az wrwk
 iduessegnek kenczet. akara legottan az istenek bara
 tyauul vallani. Es w lelkenek nagy buzgosagual
 20 zemeit fel emeluen meniorzagfele. Es erws foga
 dasal magat rea kwteleze hogi¹ adyg soha ez velag
 ba maganak vigadast nem venne. mignem ez zent
 alazatossagnak vilagossag( )a( )t(k)h. wlelkebe meg erze
 neye. es meg esmerne. Es ez ilyen erws fogadas. es
 25 ez zent akarat meg leuen. Kezde zwnetlen az cell
 aban be rekeztuen lakozni. Es az vr istennek elwte
 kwny hullatasokba. es mondatatlan nagi ohaytasokba

97

besde magat foglalma szuetlen. esete wrnebi ha
tatijt vala senne lenni. Es pobolva bijaltia vala
magat meltonat lenni. ha ez zeut alazatosfogat
twbelleffogere nem uithalva. Azert hogi ezembe
pen uagi zomorifogva volna. Es sob uapig uagi
ehfegbe es zomehsagva. en uagi bwijhullatasva ma
gat foglata volna. Jme ttorvenet. hogi uemutason
be mene ijmuttozai az erdwbe. Es hogi bement vol
na. az zeut alazatosfogat iozagaer. tezen vala uag
bijaltasobat. es uagi beuanfogat valo opaitasobat
es bwijhullatasobat. beruen ifentwl ez zeut ala
alazatosfogat iozogat. nebi meg adai. ha wofelse
ges begiessegenet bellemetes volna. Miert bedig
az begies cristus. meg zobta viganzalai az twredel
mes zuebet. es mes halgatai az alazatosfogat
imatsogat. zojat hon hazaja monduan. frater mas
se. frater masse. bi legottai lelbebe meg estese
hogi ez zojat cristusnat volna zaua. Es felele
nebi monduan. En zeretw bram. hazaja te zol
gubad. Es sy monda uodi fiam mitg az neben
ez malasztert. bit beuantal es hogi ne
bed agiat. Es felele frater massos monduan.
Zeretw bram en beo senieijmet. adam uebed et
te. mert te tudod hogi uithen mit adnom egie
beo erete monda uebi az begies cristus. fiam
en vgi atatom. hogi zemedes uebed legjen. Es en
neb fwlmbe az malasztotes engotem. mind aue
ra menere beuantat. Es el euezet az zojat. es

kezde magat foglalnia zwnetlen. Mert wneki la
 tatýk vala semie lenný. Es pokolra kýaltýa vala
 magat meltonak lenný. ha ez zent alazatosagnak
 twkelletessegere nem iuthatna. Azert hogi ezenke
 5 pen nagi zomorúsagba¹ volna. Es sok napig nagi
 ehsege² es zomehsagba. en nagi kwýhullatasba ma
 gat foglata volna. Ime twrtenek. hogi nemikoron
 be mene ýmatkozni az erdwbe. Es hogi bement vol
 na. az zent alazatosagnak iozagaer. tezen vala nag
 10 kýaltasokat. es nagi keuansagal valo ohaitasokat
 es kwý hullatasokat. keruen istentwl ez zent ala³
 alazatosagnak iozogat. neki meg adni. ha wfelse
 ges kegiessegenek kellemetes volna. Miert kedig
 az kegies cristus. meg zokta vigasztalni. az twredel
 15 mes ziueket. es meg halgatni az alazatosoknak
 imatsagat. zozat lwn hozája monduan. frater mas
 se. frater masse. ki legottan lelkebe meg esmere
 hogi ez zozat cristusnak volan zaua. Es felele
 neki monduan. En zeretw vram.⁴ halýa te zol
 20 gaczkad. Es vr monda neki. fiam mith az nekem
 ez malaztert. kit keuantal en twlem⁵ hogi ne
 ked agiak. Es felele frater masseos monduan
 Zeretw vram en ket zemeýmet adom neked er
 te. mert te tudod hogi nichen mit adnom egie
 25 bet erete. Monda neki az kegies cristus. Fiam
 en vgi akarom. hogi zemedes neked leg(g?)ýen. Es en
 nek fwlwte az malaztotes engetem. mind anc
 ra menere keuantad. Es el enezek az zozat. es

es frater masscos marada meg nagi winte. es nag
 ifeni edessege. Es ime leg ottan beste essem w led
 bebe. ez beuant alazatosagnab ieles mabysibab.
 es ifeni vilagossagot. Amere hogi siue siuettlen
 nagi ifeni edes vignasagba. es ghaborn mibor im
 abozib vala tezen vala nemi vignasagot. es botbat
 vala zojatot. bgi mibepen egijgm galazab. monda
 au siuemet nagi edesseges vignasagaual. wam usa
 wam. Es nagi big orghauul mulatdogal vala az
 ifeni edesseges gondohatba. Es exet frulwte lura di
 igen alazatos. hogi minden embernek bifebnek. es
 bijwfbnek alijta vala magat. Azert az us ifen
 ez bestiw uezi mi beuawkes. az io beuawfagot. es az
 zent abaratot. Es exet zotba az us ifen meg aijn
 wozmi emberebbe. amera menere az beuawfag. es az
 io abarat wazion emberbe. gibepeu miluan megz
 tezib. ez frulw meg mondot abiafiuba. es mijd
 egiebbe. miert w abartab es beuawf. Azert az
 w ifentw bertet. es meg mjertet. w est iduozitent
 wuwu magna woziet. es woziet. berefe
 tet es meg lelitet. It zol az wno wrol mibepen by
 zomja meg es frater masscos zent ferentz porcioncul
M Itoron laboznek zent ferentz porcioncul
 aba. Es frater masscos labozib vala ot w
 vele. mjert vala nagi aijntos ember. es zolafba
 igen malasztos. es fenlib vala nagi erth exwlozel
 Es mind ez wbenne walo sob io malasztos. bodog

mulatdogal

wazandokoz

idrexi. s. n.

ez frater masseos marada meg nagi wmbé. es nag
 isteni edessegebe. Es ime leg ottan kezdé erzeni w lel
 kebe e( )z keuant alazatosagnak ieles ma(z?)laztyát.
 es isteni vilagossagot. **Annera** hogi ziué zwnetlen
 5 nagi isteni edes vigasagba. es gyakorta mikor im
 atkozik vala. tezen vala nemi vigasagot. es bochat
 vala zozatot. vgi mikepen egygw galamb. mondu
 an ziuének nagi edesseges vigasagauál. vram vrā
 vram. Es nagi vig orchauál mulatdogal vala az
 10 isteni edesseges gondo( )latba. Es enck fwlwte lwn oly
 igen alazatos. hogi minden embernel¹ kisebnek. es
 bñwnsbnek alytia vala magat. **Azert** az vr isten
 ez kettwt nezi mi bennwnkes. az io keuansagot. es az
 zent akarath. Es ezeket zokta az vr isten meg ayan
 15 dokozni emberekbe. **annera** menere az keuansag. es az
 io akarat vagion emberbe. Mikepen niluan megh
 teczik. ez fwlwl meg mondot atiafiuba. es mynd
 egiebekbe. miert wk akartak es keuantak. **Azert** az
 vr istentwl kertek. es meg nyertek. **Mert** iduezitenk
 20 wwnw maga mongia. kerietek es vezitek. kerese
 tek es meg lelitek. **It zol az iras arrol** mikepen by
zonýta meg ez frater masseos zent ferencnek alazatosagat
Mikoron lakoznek zent ferencz porcioncul
 aba. Ez frater masseos. lakozik vala ot w
 25 vele. Miert vala nagi aytatos ember. es zolasba
 igen malaztos. es fenlik vala nagi erth erkwlczel
 Es mind ez wbenne valo sok io malaztert. bodog

fagos zent ferencz igen zeceti vala wtet Azeri na
 meli uayon zent ferencz az erdinhol az uayonafag
 nak helerwt hogi meg terth volua Ez frater
 massos elybe meue abaruaa ast meg tudnya es
 meg byonitani meueere volua alajatos az w bodog
 nia Es wclwte meg alla es monda nebi homian
 tenched homian uagion tenched homian uagion te
 ned harmonzor monda hogi est hallota volua zent
 ferencz monda nebi mit berdez ayonda frater mas
 seos Azt berdem hogi honat uagion tenched ez mot
 vgi latasib hogi mind ez vilag vttannad indult te
 ged berefueb teged abaruat latu leged beuamab
 halgatni es tenched engedni Nam te uem uagi zep
 eamber te uem uagi uagi doktor te uem uagi igen
 bwlez es te uem uagi uemec Azeri homian uagion
 tenched ez hogi mind ez velag vttannad fut Ezebet
 hogi hallota volua bodogfagos zent ferencz legottan w
 zquche fel geriche es lettebe meg wrwle es w zeme
 yt emele menybe Es az w eluceb ifenhez bete
 es io fulraig vezteg allu es enueb vttanna magaboz
 teruen berdre eseb es dicheve az w ifent es nebi hal
 at aduan lelbeneb uagi buzgosagnual Es faddita
 wmagat frater massoshoz es monda nebi abarode ast
 meg tudnod homiat uagion ez enuebem abarode iol
 meg tudni homiat uagion ez enuebem hogi mind ez
 velag en hozzan iw es vttannad fut Ez enuebem uagi
 ou asfelfogor ifennet zentseges zwmeynt bjt mind

nemely

Hami

alkony 152
100 alla

sago(z)s zent ferencz. igen zereti vala wtet. Azert ne
mely napon zent ferencz. az erdwbwl.¹ az imatsag
nak helerwl hogi meg terth volna. Ez frater
masseos elejbe mene. akaruan azt meg tudnja. es
5 meg bizonitani. menere volna alazatos az w bodog
atia. Es welwte meg alla es monda neki. Honnan
teneked. honnan vagion teneked. honnan vagyon te
neked. háromzor monda. hogi ezt hallota volna zent
ferencz. monda neki. mit kerdez. Monda frater mas
10 scos. Azt kerdem hogi honat vagion teneked ez. mert
vgi latatik hogi mind ez vilag vtannad indult. te
ged keresnek. teged akarnak latni. Teged keuannak
halgatni. es teneked engedni. Nam te nem vagi zep
ember. te nem vagi nagi doktor. te nem vagi igen
15 bwlcz. es te nem vagi nemes. Azert honnan vagion
teneked ez. hogi mind ez velag vtannad fut. Ezeket
hogi hallota volna bodogsagos zent ferencz. legottan w
zjuebe fel geriede. es lelkebe meg wrwle. es w zeme
yt fel emele menybe. Es az w elmeet istenhez vete.
20 es io falkaig vezteg alla. es ennek vtanna magahoz
teruen. terdre esek. es dichere az vr istent. es neki hal
at aduan. lelkenek nagi buzgosagual. Es fordita
w magat frater masseoshoz. es monda neki. Akarode azt
meg tudnod. honnat vagion ez ennekem. Akarode. iol
25 meg tudni. honnat. vagion ez ennekem. hogi mind ez
velag en hozzam iw. es vtanam fut. Ez ennekem vagi
on azfelseges istennek zentseges zwmejtwl. kjk mind

en helgen niluan latqab. ez belagnat gonosi twjstob.
 magiob beruowpret. es utalatothar. es extellenbet en na
 lamual. Azert frolidwa ez ilien zodalatos dolgot. bijt
 abawara tenij. utalatoth terentet nlatot nem lele. miut
 engemet. Azert ez az oba. miert engemet valasta. ez
 ilien rhodalatos zentseges dologra. nibepeu iruan wa
 gion. halot vgi mond zent pal apusal. Isten valasztoba
 ez belagnat tudattant. hogi ezbuet miatta gijnlaza
 meg. ez belagnat bolcsenit. Es valasztoba es belagnat.
 nemtelent. es utalatoth. es extellenit. hogi ezbueteb
 miatta. zidalamaza meg. ez belagnat nemestit. es w
 magi erwisit. Arva hogi az uagi isteni iozag. latalat.
 es emertelbet thab istentol wmagntul lennij. es nem
 terentet. allatit. hogi ne dictebwiget. semineuo tek
 wmagntul ipennet elute. de by dictebedig. urba. di
 ezbuiget hogi thab w ipennet wmagntul adaset az
 tizseges. es az dictebedig. Thab ez frater malleos. hogi
 halla ez zent atyauat feleletit. bijt mauda selbent. iji
 en uagi buzgosagnant. el thodaltbet. es el amallbet. va
 ja. Es bijtmiat meg. esmero. hogi melleges allagatoll
 ngba. volua meg erwisoluen. It sol az urat arol hogi
 nibepeu teere meg frater bernuld. elsw fia zent. fiz
Meg miborou bodossagos zent Perencz ez vela
 gi rishajaba volua. denaga. miyudencsant meg
 utaluun. es ez belagi wigisagntul. el idegwonoltit. es mi
 yudencsant. el idegwonoltit. etelen. es el heruat. az penit
 encianat. uagi beserwseget. vgihogi sobattul alqatit

Latat

Edgenit

en helyen niluan latyak. ez velagnak gonozi kwzwth.
nagiob bwnwsbet. es vtalatosbat. es ertetlenbet en na
lamnal. Azert fwldwn ez ilien czodalatos dolgot. kyt
akarara teny. vtalatosb teremtet alatot nem lele. mint
5 engemet. Azert ez az oka. miert engemet valazta ez
ilien chodalatos zentseges dologra. mikepen iruan va
gion. holot vgi mond zent pal apastal. Isten valaztota
ez velagnak tudatlanit. hagi ezeknek miatta gyalaza
meg. ez velagnak bwlczejt. Es valaztota es velagnak
10 nemtelenit. es vtalatosit. es ertetlenyt. hagi ezeknek
miatta. zidalmazza meg. ez vel(g?)agnak nemesyt. es w
nagi erwsit. Arra hagi az nagi isteni iozag. latasek
es esmertessek chak istentwl wmagatul lenny. es nem
teremtet allattul. hagi ne dichekwgyek seminemw test
15 wmagatul istennek elwte. De ky diczekedig vrba. dy
czekwgiek hagi chak vr istennek wmaganak adasek az
tizteseg. es az dychwseg. Tahat ez frater masscos. hagi
halla ez zent atyanak feleletit. kit monda lelkenek yly
en nagi buzgosagual. el chodalkodek. es el amelkodek ra
20 ya. Es byzomial meg esmere. hagi melseges alazatos
agba volna meg erwswluen. **It zol az iras arol hogyt
mikepen teere meg frater bernald elsw fia zent. Fer.**

MEg mikoron bodogsagos zent ferencz ez vela
gi ruhayaba volna. Demaga myndenestwl meg
25 vtaluan. es ez velagi vigasagtul el idegwnwlth. es mi
ndenestwl [el idegwnwlt]¹ ektelen. es el heruat. az penit
encianak nagi keserwsegeet. vgihogyt sokaktul alytatik

vana ezelemet lenni. mitoron volna istem birtesfeget
 teljes. zent leletet migodalmas es alhatatos. sot ide
 is ezalpen iaruun az varosba. kertugw vwn zent da
 minn egihant valo segedseget az epulesse. Es iaruun
 az varosba. sot bozzusagobal iletit vana votet az w rob
 onfagi. es miind egieb idogenet. Es w bedig nagi bebes
 gel es vig orshauat elmegien vana hogya igen nem
 hallannja az bozzusag tetelebet. Lwn bedig vr iszemmet
 abaratyabol. hogi bernald vr asfnat nemesi buzul
 ty vana birtes es ajtatap egiebetuel. tmet tanarha
 ual mind az varosbeli polgarot elnet vana. hezde birt
 ezen gondalmi ezt hogi ez bodogs ferentz mely igen ez ve
 lagot meg vialen. Es mely igen alhatatos es tntelletes az
 w kezdet dolgaba volna. Vgi hogi bet eges ezteubeng mi
 udeuctuwl meg vialuan es meg meuetuen mindcuba
 ron nagi alzatofagba es alhatatofagba latyn vana. lwt
 eth. szanda wningaba ez bernald vr Semibepen nem le
 het ez hogi ez emberbe iszemmet malasztga ne volna. Es
 hogi ezt isten nebi ne ielentete volna. Es gondola azt
 hogi meg besertze mi dolgas volna. es hozza hiva egi
 zer hogi wuele. estue vatoralnet. Es enel vgwun ottan
 az w hazaba halna. tmet ez zentseges ferentz engeduen
 el hozzaga mene. es vele vatoralet. Bernald vr bedig
 abara nebi zentseget meg temleu. Es zezete nebi wa
 wu agiat hazaban agiat. holot mindatoron lappas
 eg vana. Es be mene bodogsagos zent ferentz az hamez

kerözü
 seged ség

beké ség

mi dolgas
 vatoralnet

vala ezte lennek lenny. mikoron volna isteni bwlczesegel
telyes. Zent leleknek niugodalmas es alhatatos. sok ide
ig ezenkepen iaruan az varosba. kerwgv wvn zent da
mian egihanak valo segedseget az epulesre. Es iaruan
5 az varosba. sok bozzusagokal iletik vala wtet. az w rok
onsagi. es mynd egieb idegenek. Ew kedig nagi bekese
gel es vig orchauel elmegien vala. hogiha ingen nem
hallanaŷa az bozzusag teteleket. Lwn kedig vr istennek
akaratyabol. hogy bernald vr asisnak nemesi kwzwl
10 ky vala bwlczeb es aytatosb¹ egiebeknel. Kinek tanacha
ual mind az varosbeli polgarok elnek vala. Kezde bwl
czen gondolni ezt. hogy ez bodog ferencz mely igen ez ve
lagot meg vtalta. Es mely igen bekese ges az bozzusag
nak zenuedesebe. es meli igen alhatatos es twkelletes az
15 w kezdet dolgaba volna. Vgi hogi ket egez eztendeŷg mi
ndenctwl meg vtaluan. es meg meuctuen. mindenko
ron nagi alazatosagba es alhatatosagba latya vala wt
eth. Monda wmagaba ez bernald vr. Semikepen nem le
het ez. hogi ez emberbe istennek malaztya ne volna. Es
20 hogi ezt isten neki ne ielentete volna. Es gondola azth
hogi meg kesercze mi dolgos volna. es hozza hiua egi
zer hogy wuele estue vaczoralnek. Es eŷel vgian ottan
az w hazaba halna. kynek ez zen(s)t(e)seges ferencz engeduen
el hozzaŷa mene. es vele vachoralek. Bernald vr. kedig
25 akara neki zentseget meg kemleni. Es zezete neki wn
wn agias hazaban agiat. holot mindenkoron lampas
eg vala. Es be mene bodogsagos zent ferencz az kamor

Keymsala

abn es agyara le febet. Vgy mint hah alonij abar
 na. de inbab twm egi bep mutatalt. abaruna elreptem
 az ipeni malaszt. by wbeune wala. Bernald vres az
 w agyara lefebet. es iljen otosfagal bezde bodogsa
 gos zent ferentzet besertem. Mert hogi lefebet volun
 egi teues wartatua tetete magat igen meljen alonny
 hortogofsuual es zugofsuual bit haluan zent ferentz
 az iteni titobuat el reytwe. fel tele agyabol eiqnet me
 lseges veztessegebe. Alqiuau hogi bernald vr alonuch.
 fel enicle meuybe az w orszajnt es w zwomeyt. Es te
 zent egybe foguau angu buzgofagal es uagi edes ze
 nt zereztel es nytatofagal bezde imattozui ezeubep
 en zoluan. En istencu es mianduch. Es ez igebet gya
 borlga wala nagy twmy hullatatal es nagy nytatos
 besedeleuel. Es egyebet semit nem mond wala. hancu
 zab ez en istencu es mianduch. Es ez igebet mongia
 wala el amelbodua es el rhobaltoduan az ipeni felfeg
 net uoltan. Es hogu meuenw iot abarna ez megh
 dwylot es oly mely ez eluczet velagnat wmiatta
 temu. by igen zegen es tudatlan demaga ez zent ipu
 sfugba zent lefebet nyatta meg velagosuluan. mag
 esmere az istench uagi felfeges es w uagi zeutseges
 dolgut. mit becadw volua ez velagba wmiatta. es
 mind az w fnyagnab miatta gondoluan az w ucan el
 eg uoltat. ez ilgen felfeges dolagen. twnyorwag wa
 la az w istench. az inuatsagba. hogi amit w megh
 nem tehetne. szbh telqesitene be wunu magu. bquet

aba es agyara le fekuek. vgi mint hah alony akar
na. De inkab twn egi kep mutalast. akaruan elreyteni
az isteni malasztot. ky wbenne vala. Bernald vres az
w agyara lefekuek. es ilyen okossagal kezde bodogsa
5 gos zent ferenczet keserteni. Mert hogi lefekut volna
egi keues vartatua tetete magat igen melyen alonny
hortyogasauual es zugasauual. kit haluan zent ferencz
az isteni titoknak el reytwyé. fel kele agyabol eyneg me
lseges veztegsegebe. Alytuan hogi bernald vr alonnek.
10 Fel emele menybe az w orczyat. es w zwmeyt. Es ke
zeyt egybe foguan nagi buzgosagal. es nagi edes ze
nt zcretetel es aytatossagal. kezde imatkozni ezenkep
en zoluan. En istenem es mindenek. Es ez igeket gya
korlya vala nagy kwny hullatasal. es nagy aytatos
15 kesedelmel. Es egyebet semit nem mond vala. hanem
csak ezt en istenem es mindenek. Es ez igeket mongia
vala el amelkoduua es el chodalkoduan. az isteni felseg
nek iouoltan. Es hogy menemw iot akarna. ez megh
dwglwt es oly mely ez eluzet velagnak wmiatta
20 tenni. Ky igen zegeni es tudatlan. demaga ez zent yma
tsagba. zent leleknek myatta meg velagosuluan. meg
esmere az istennek nagi felseges. es w nagi zentseges
dolgat. mit teendw volna ez velagba wmiatta. es
mind az w fyaynak miatta. gondoluan az w nem el
25 eg voltat. ez ilyen felseges dologra. Kwnywrwg va
la az vr istennek az imatsagba. hogi amit w megh
nem tehetne. Azth telyesiteni be wwnw maga. Kynek

w/ emberi gyarlasag nem tehet valamit. Azert mon
 gya vala ez igebet gyborta az imatfagba. En isteneza
 es mindene. Ez bernald vr miert az kamoraba az lam
 pas egy vala mindent iol latuala mit bodogsagos zent
 ferencz mieltwduct. Es az imatfagban valo zent iget
 ve nagy zeretel igyebesib vala. Es ez zent embernek
 w nagy nitatofagot nagy hozza vigyazo elmeuel gondo
 lga vala. Es mind ezeket ezzeben veuen zent leleky
 illete az w zmet. Legottan hogi velag vinda hozza hi
 ua zent ferenczet es monda neti ferencz en azt ze
 tetem emagamba hogi en ez velagot mindenekwol elha
 gyom. es tegedet twuctlet vgi hogi valamit emet
 em parancsolz mindent meg tezet halun ez bodog
 sagos zent ferencz w lelkebe igen meg wrwle. Es
 nagy vigafagal monda neti bernald vran ez dolog
 wren nehez es igen nagy dolog. Azert ez ilyeu nagy bo
 logrol tel tanachot es tanufagot berdencwnt es wa
 mwnt az mi vrant iesustul ty minckwnt ezt zquwnt
 be vettete hoggy w maggy ueltoltsel meg ieleatwz
 magy helyen tenwnt ez ilyeu nehez dologrol. Azert ne
 mywn el az wissetnek egyhazaba es ot modafunt miset
 es az miset meg halun amattozunt w gya otwa ny
 ad harmad orayg. Es az imatfagba beriwnt azon az
 mi wdunt iesust. hogi az miset mondo twuqnet harom
 zor valo meg nitafaba. Jeleatze meg netwnt az w
 zent abantyat mit helyen tenwnt. Es ez zent id
 uellegre menemw vnt helyen valasztanant. monda

wl emberi gyarlosag nem tehet valamit. Azert mon
 gya vala ez igeket gyakorta az imatsagba. En istenem
 es mindenek. Ez bernald vr mic<e>rt az kamoraba az lam
 pas egh¹ vala. mindent iol latuala. mit bodogsagos zent
 5 ferencz mielkwdnek. Es az imatsagban valo zent igek
 re nagy zeretettel igyekezik vala. Es ez zent embernek
 w nagi aitatossagat. nagy hozza vigyazo elmeuel gondo
 lya vala. Es mind ezeket ezzeben veuen zent lelekh
 illete az w ziuet. Legottan hogi velag virada. hozza hi
 10 ua zent ferenczet es monda neki. Ferencz en azt zerze
 tem emagamba. hogi en ez velagot mindenestwl elha
 gyom. es tegedet kwuetlek. vgi hogi valamit ennek
 em paranczol. mindent meg tezek. haluan ezt bodog
 sagos zent ferencz. w lelkebe igen meg wrwle. Es
 15 nagi vigasagal monda neki. Bernald vram ez dolog
 igen nehez. es igen nagi dolog. Azert ez ilyen nagi do
 logrol kel tanachot es tanusagot kerdenwnk es ven
 nwnk az mi vrunk iesustul. ky minekwnk ezt zywnk
 be vettete. hogy wmaga meltoltasek meg ielenteniy
 20 myt kelyen tenwnk. ez ilyen nehez dologrol. Azert me
 nywn el az pispeknek egyhazaba. es ot modasunk miset
 Es az miset meg haluan. ( )ymatkozunk vgyan ottan my
 nd harmad orayg. Es az imatsagba keriwk azon az
 mi vrunk iesust. hogi az mise mondo kwnynek harom
 25 zor valo meg nitasaba. Ielencze meg nekwnk az w
 zent akaratyat. mit kelyen tennwnk. Es ez zent id
 ussesgre menemw vtat kelyen valaztanonk. Monda

Bernald vr. bellometes nehem ferencz n̄. amit mondaz
 es ezetbepeu elmeneneb n̄. egibahoz. es nagy auptatol
 sagul n̄. zent miset meg haluan. Es miud verians
 imattozuan. Es n̄. pap iambortol az misale cleue. hoz
 atab es el hozuan monda zent ferencz n̄. papnak vel
 sed zent berezetneb iegyet veaga. Es mi vruut iesul
 rixtusnat neuebe. misad meg wtet. Es une n̄. elso mi
 tafan ez euangeliom eseb. ha nbarz twbelletesse leau
 ed. tahat memel es ad el munden iozagodat meljebet
 biz. es oztogusad zegemetneb. Es wuel twues engem
 et. Es be tetete es meg mitata es ez mitafa eseb. ez
 euangeliom. semit n̄. vton ne viselyeteb. Es meg be
 tetete es meg meg mitata hardmarzor. es eseb ez eu
 geliom. Es en vramuan nbar iwui tagngyn meg ma
 gat es vegie fel berezetfayab es twuesen engemet
 Es ezeteb latuan monda zent ferencz Bernald vru
 at. Jme bernald vram ami vruut iesusnat tanarza
 bit nebront ngluan meg iclente mibepen belgen
 wtet twuetthont Aldot legien mi vruut iesus tri
 stus. bi melkotatet nebront meg mutataij n̄. es en
 angeliomzerent valo vruut Azert memjel ha nebel
 bel. Es telgesihedbe njobat meljebet pallotal. Es leg
 ottan ez bernald vr. wmagat hozza zerze. es munden
 iozagat el arula bit valaant sottab es draga n̄.
 hab. Es nagy vignsagul bezde zegemetneb oztanij.
 viseluen w bebetet telges penzebel. wzuegietneb es
 aruabnat. vton yarobnat es egghazij zalgolobnat. mag

Berāld vr. kellemetes nekem Ferencz az. amit mondaz
 es ezenkepen elmenenek az egihazhoz. es nagi aytatos
 sagal az zent miset meg haluan. Es mynd terciaig
 imatkozuan. Es az pap iambortol az misalt eleue. hoz
 5 atak es el hozuan monda zent ferencz az papnak. ves
 sed zent kereztnek iegyet reaŷa. Es mi vrunk iesus
 cristusnak neube. nisad meg wtet. Es ime az elsw ni
 tasan ez euangeliom esek. Ha akarz twkelletesse lenn
 ed. tahat meniel es ad el minden iozagodat melyeket
 10 birz. es oztogasad zegenieknek. Es iwuel kwues engem
 et. Es be tetete. es meg nitata es ez nitasba esek ez
 euangeliom. semit az vton ne viselyetek. Es meg¹ be
 tetete. es meg meg nitata hardmaczor. es esek ez euan
 geliom. Ki en vtannam akar iwni. tagagya meg ma
 15 gat. es vegie fel kereztfayat. es kwuesen engemeth
 Es ezeket latuan monda zept ferencz. Bernald vrn
 ak. Ime bernald vram ami vrunk iesusnak tanacza
 kit nekwnk nyluan meg ielente mikepen kelyen
 wtet kwuetnwnk. Aldot legien my vrunk iesus cri
 20 stus. ki meltoltatek nekwnk meg mutatny. az ew eu
 angeliomzerent valo vtat. Azert menyel ha neked
 kel. Es telyesihedbe azokat melyeket hallotal. Es leg
 ottan ez bernald² vr. wmagat hozza zerze. es minden
 iozagat el arula. kik valanak sokkak es draga mar
 25 hak. Es nagi vigaŷagal kezde zegenieknek oztany.
 viseluen w kebelet telyes penzekel. wzuegieknek es
 aruaknak. vton yaroknak es egyhazy zolgaloknak. nag

85

beusegel oztogatija vala. Bodogsagos zent fereuz be
dig nyndeu dolgnaba vele. vala. es huusegel nebi segel
seg vala. Siluester vr bedig mihor latan ez iozag
ot nagi beusegel oztogatui. fwsuenseguet biwneuel
illetet. Es monda zent fereuznet fereuz te uicggh
ennehem ados nagi. az biwuehuet araba uelylebet eu
tuolem vutet vala az biwuehuet araba egyhaznat ep
wletire. Azert meg varom azb tuled teljesszel. So
dagsagos zent fereuz bedig rhodalboduan az in fwsu
cuffegen es nem atara vele vetebedu. Vorhata bezet
beruald vruut bebelebe es egy marob peuzt siluekta
vruut bebelebe vete es monda nebi. ha buhet betz
tuwet adot. Es eucl meg gyalasztatet es ottan haza
hoz vete. Es ot hazanal estuere utuan. bezde azt gon
dolaij nigt az napou tuot valua. Es magat bezde fed
deus. az fwsuenseguet biwneuel. Es gondoluan bernall
vruut rhodalatos ungi buzsagos dolgn. Es az bod
og fereuznet in nagi zentseget. Ine lasud istenuek
nagi rhodalatos mielbedet. hogi azon cyel nufod eiel
harmad eiel. quid ez harom cyel latnet. Ez siluester vr
nat. hogi az bodog fereuznet zumbol. neuvedet egy ur
any berezt. Es az magafuga oly nagi vala. hogi az me
nigt fel erij vala. Az bet agnes oly nagi vala. hogi ny
ud az zelcs vilagot alant erit vala. vgnas labakcs lata.
az labas ez vala. hogi egi igca ungi sarkani mind az na
gi tartomut biwneuel beribete. Es azt ot valo embere
bet. istenuek iteletibul abaruan mind meg marany-bi

beusegel oztogatya vala. Bodogsagos zent ferench ke
 dig mynden dolgaba vele vala, es hiusegel neki seged
 seg vala. Siluester vr kedig mikor latna ez iozag
 ot nagi beusegel oztogatni. fwsuensegnek bwneuel
 5 illetetek. Es monda zent ferencznek. Ferencz te meegh
 ennekem ados vagi. az kwucknek araba. melyeket en
 twlem vwtel vala az kwucknek araba egyhaznak ep
 wletire. Azert meg varom azt twled teljessegel. Bo
 dogsagos zent ferencz kedig chodalkoduan az w fwsu
 10 enhsegen. es nem akara vele vetekedni. Bochata kezet
 bernald vrnak kebelebe. es egy marok penzt siluester
 vrnak kebelebe vete. es monda neki. Ha twbet kerz
 twbet adok. Es cuel meg gyalaztatek es ottan haza
 hoz terc. Es ot hazanal estuere iutuan. kezde azt gon
 15 dolny myt az napon twt volna. Es magat kezde fed
 deni. az fwsuensegnek bwnerwl. Es gondoluan bernald
 vrnak. chodalatos nagi buzgosagos dolgat. Es az bod
 og ferencznek w nagi zentseget. Ime lasad istennek
 nagi chodalatos mielkedetet. hagi azon eyel masod ciel
 20 harmad ciel. Mind ez harom eyel latatek e(s)z siluester vr
 nak. hagi az bodog ferencznek zaiabol. neuckedek egy ar
 any kerezt. Es az magasaga oly nagi vala. hagi az me
 nyet fel cry vala. Az ket agacs oly nagi vala. hagi my
 nd az zeles vilagot altal erik vala. Maas latastes lata.
 25 az latas ez vala. hagi egi igen nagi sarkani mind az na
 gi tartomat kwrniwl keritete. Es azt ot valo embere
 ket. istennek iteletibwl akaruan mind meg marny. ki

satham mibor lata ez uagi arani berezet. legittim el fu
 tu es emberet meg zabadulauat. Es hogi mind ezet
 lata volna zent lelet illete vo zinet. es minden ioz
 gat el arula mibepen beruald vr es mind zogenyebu
 eb ozogata. Es lwn frater minor tiseb atijafu. Es m
 lwn oty zentseges es malasztos ember hogi istenuel vgy
 zel vala mibepen io barno iohannatquual. Ez beruald
 vr bedig minden iozogat istenert el ozogattuan lwn
 az zent euangeliomei zegeni. Es istenuel erdemle oty nos
 malasztos hogi gratotia istenhez vmitetib vala. Es bod
 oglagos zent ferencz minden tytesegre meltonat pre
 dicialja vala. Azert hogi ez zerzetet az euangeliomei ze
 genesegen vo beste volna el minden iozogat zegenietu
 eb ozogattuan. semit vniagunab meg nem tartuan
 de vniagat aduan megitelem az meg fezvolt erisus
 mat bariara. Eij aldot mind vgyubel vrvube. Amen
 beszedis frater egiednet sentseges meg terese es elete
 hij vala zent ferenczuck. negyidye atynfya.

M Iboru hallota volna frater egyed. hogi bes
 zentel vr bodoglagos zent ferenczuck intese
 bwl. ez velagot ilgen igen meg vvalta volna. Es hog
 minden iozogat zegenietnet ozogatta volna. es immar
 zent ferenczet bivueltuce. Erede az gondolai es lwn
 amu mibepen zalhatna ez bodog atynual. Es vegel fel
 bele. es meue augiali bodog azonba. holot zent fer
 encz labozit vala. Es hogi iota az potlofnat labod
 aluuhaj. De meue az esghapha es vete vniagat imat

sa<r>kani. mikor lata ez nagi arani kereztet. Iegottan el fu
 ta. es emberek meg zabadulanak. Es hogi mind ezeket
 lata volna. zent lelek illete w ziuet. es minden ioza
 gat el arula. mikepen bernald vr. es mind zegenyekn
 5 ek oztogata. Es lwn frater minor. kiseb atyafiu. Es ( )ez
 lwn oly zentseges es malasztos ember. hogi istennel vgý
 zol vala mikepen io barat iobaratyaua. Ez bernald
 vr kedig minden iozogat istenert el oztogatuan. lwn
 az zent euangeliomi zegeni. Es istentwl erdemle oly nag
 10 malasztot. hogi giakorta istenhez rwitetik vala. Es bod
 ogsagos zent ferencz. minden tiztesegre meltonak pre
 dicalya vala. Azert hogi ez zerzetet az euangeliomi ze
 gensegen w kezte volna el. Minden iozogat zegeniekn
 ek oztogatuan. semit wmaganak meg nem tartuan
 15 De wmagat aduan meztelen az meg fezwlt cristus
 nak kariara. Ky aldót mind w( )rwkel wrwke. Amen
 kezdetik frater egiednek sentseges meg terese es clete
 ky vala zent ferencznek negiedyk atyafya

Mikorom hallota volna frater egyed. hogi ber
 20 nald vr bodogsagos zent ferencznek intese
 bwl. ez velagot ilyen igen meg vtalta volna. Es hog
 minden iozogat zegenieknnek oztogatta volna. es imar
 zent ferenchet kwetneie. kezde azt gondolni es keu
 anni mikepen zolhatna ez bodog atyaua. Es regel fel
 25 kele. es¹ mene angiali bodog azonba. holot zent fer
 encz lakozik vala. Es hogi ivta az poklosnak lakod
 almahz. Be mene az egyházba. es vete wmagat imat

fagra. Es bere nzu az vr isent. hogi iguzgatua voletz
 idueffeguet vtra. Es iime exentwibe bodogfagos zent
 ferenz bi tejde ivni az egihajbol credwsw. az inatlag
 nat heterwl. bi erdw vana vgiuu ottan nagialy bodogh
 azon mellet. bit latuan tauoly ez frater egied. Legottu
 cleibe mene. es egiaustant bmozonenet. qonda bodog
 fagos zent ferenzant ez fraterre lecdw egied. Atqum
 nbarob ems veletet leuam ha vr isenteb es tinctet
 bellemetes. tinct monda ez begies atya uagi ayandob
 ez tenched az vr isentwl. hogi tegetet vnlajot wmag
 nant vitezene bit legottu tejan foga es be iime nagi
 nly bodog nponab egihazaba Es huata frater bernalb
 ob es cutau petert monda natit nagi wrwiel. Aty
 amfianj iime nebunt egi io fraterit huldwt nru wunt
 rufus. Es latuan wbet igea uagion wrwleact ragna.
 Es ebeden velet tinctat wbet Es ebeduch vmanu mel
 le veue wbet zent ferenz es be mene vele nstfn hog
 hapat zezene nebi Es iime hog az vton memeneb. El
 wle bele wbet egi zegeni azomallat. Es zent ferenz
 wl bere alamifunt rufusant zerebetjert. Es ez bere
 st haxomjor teue nyert bodogfagos zent ferenz. semut
 nebi nem felel vna szert mert nem vana nut neby
 adnu. Es frater egied bedig nagi uohfagal vaxya
 vana hogij zent ferenz mondana azt nebi Agij al
 amifunt azh zegenij azomab. Es hossa fordulazeath
 ferenz nngyali orchnual es monda nebi. Agi alamif
 nat az zegeni azomant w bedig legottua le fordy

sagra. Es kere azon az vr istent. hōgi igazgatna wteth
 iduessęgnęk vtara. Es ime ezenkwzbe bodogsagos zent
 ferencz kŷ kezde iwni az [ęgihazbol]erdwbwl. az imatsag
 nak helerwl. ki erdw vala vġian ottan. angialŷ bodogh
 5 azzon mellett. kit latuan tauolŷ ez frater egied. Legotan
 elcibe mene. es egimasnak kwzwnenek. Monda bodog
 sagos zent ferencznek ez fraterre leendw egied. Atŷam
 akarok enes veletek lennem. ha vr istennek es tinektek
 kellemetes. Kinek monda az keġies atŷa. Nagi aŷandok
 10 ez teneked az vr istentwl. hōgi teġedet valasztot wmag
 anak vitezue. Kit legottan kezen foga. es be viue ang
 alŷ bodog azonak egihazaba. Es hiuata frater bernald
 ot. es catani petert monda nekik nagi wrwmel. Atŷ
 amfiaŷ. ime nekwnk eġi io fratert kwldwt ami vrunk
 15 cristus. Es latuan wtet igen nagon wrwlenek raŷta
 Es ebeden velek tartak wtęt. Es ebednek vtanna mel
 le veue wtet zent ferencz. es be mene vele asisba hog
 kapat zerzene neki. Es ime hog az vton mennenek. El
 wl lele wket eġi zęgeni azoniallat. Es zent ferenczt
 20 wl kere alamisnat cristusnak zeretętęrt. Es ez kere
 st haromzor teue. Mert bodogsagos zent ferencz. semit
 neki nem felel vala. Azert mert nem vala mit nekŷ
 adnia. Ez frater egied kedig nagi mohsagal varŷa
 vala hogŷ zent ferencz mondana azt neki. Aġŷ al
 25 amisnat az(k?)h zęgenŷ azonnak. Es hozza fordula zenth
 ferencz angŷali orchual es monda neki. Aġi alamis
 nat az zęgeni azzonnak. w kedig legottan le fordŷ

ta az w palatynt. es ueti ada nagi wigau. Es hog ne
 bi utta wolua. legottua zent leletuec wiguztalafauul
 olij igen be telet ez frater egied. k-i emberi mjelu
 meg nem mondhat. Es bodogfugos zent ferencz vicia
 ada. az zerzetuec ruhain. Es ez meg leuen. ez frater
 egied igen hamar idon. iuta nagi isteni gondolatnak
 malasztjara. Es nagi tiwellecsfegre. nyincemw malaj
 es isteni biwlesfeg volt. ez bodog frater egiedbe. meg
 terzib mjluu az lelbi iozagobra valo tamtasabol.
 lasub meg unemw zentseges tamtasagot twt az ha
 borusagot bebefegel valo zeuedesim/ ezatepen wigau

U Alati bebefegel zeuedne az haborusagot iste
 nert. Igen hamar nagi malasztia iutua. Es
 ez velagon vralboduec. es imar az w labat tartan
 aya az mas velagba. Azert nem bel tenebed azon
 meg habarodnod. ha valati nebed bozzusagot tezen
 de bel utab az w bomeu buragorwuwid. es exete ij
 madnod. mitpeu twu az existus az nagi telerw beu
 ba. Es ezatepen lez bozza hasulo. es wuele orzaglo
 thab amera nagy valabi isten elwt. menere az ha
 borusagot es az bozzusagot istenert zeuedi. es nem
 aual nagiob. Es menere valabi gwelob es erwtele
 mb az haborusagunab zeuedesebe istenert. Anneual
 bisch istenec elwte. Es nem esmeri meg milogjen
 az isten. ha valaty nebed gonost mondan. segelyeb
 benne wtet. Wgy hagi hanebed gonost uande. temu
 nagi aual gonostat temagadrol. ha tebig terolat

- ta az w palastyat. es neki ada nagi vigan. Es hog ne
 ki atta volna. legottan zent leleknek vigasztalasaual
 oly igen be telek ez frater egied. Kit emberi nyelu
 meg nem mondhat. Es bodogsagos zent ferencz reaia
 5 ada. az zerzetnek ruhaiat. Es ez meg leuen. ez frater
 egied igen hamar idwn. iuta nagi isteni gondolat( )n( )ak
 malaztyara. Es nagi twkellertesegre. Minemw malazt
 es isteni bwlczeseg volt. ez bodog frater egiedbe. Meg
 teczik nyluan az lelki iozagokra valo tanitasabol.
- 10 Lasuk meg minemw zentseges tanusagot twt az ha
 borusagot bekesseget valo zenuedcsrwl ezenkepen vagyon
 UAlaki bekesegel zenuedne az haborusagot iste
 nert. Igen hamar nagi malaztra iutna. Es
 ez velagon vralkodneek. es imar az w labat tartan
- 15 aya az mas velagba. Azert nem kel teneked azon
 meg haborodnod. ha valaki ncked bozzusagot tezen
 De kel inkab az w bwnen kwnywrrwnwd. es erete y
 madnod. Mikepen twn az cristus az nagi keserw ken
 ba. Es ezenkepen lez hozza hasonlo. es wuele orzaglo.
- 20 chak annera nagy valaki isten elwt. menere az ha
 borusagot es az bozzusagot istenert zenuedi. es nem
 anal nagiob. Es menere valaki giarlob. es er(t?)wtele
 mb az haborusagnak zenuedesebe istenert. Anneual
 kiseb istenek elwte. Es nem esmeri meg mi legyen
- 25 az isten. Ha valaky ncked gonozt mondand. segelyed
 benne wtet. Vgy hogi hanekeed gonozt monde. temo
 ngi annal gonozbat temagadrol. Ha kedig terolad

Valabij ioh mond. Azth ad ifennel titiol aijo vagion
 ha abarod atre vezedet ioua beaved. Eahat gonozza
 tegied egibet. Os az mas vezeth tegied ioua. Vgi hogi
 atyandfianat dolgat es mondafat dicheied. es az tij
 edet fregied es biftesed. Azert vezetere halot be azt
 hized hogi mertel es ginzimdelaset vortel. Valabijn at
 azt leled hogi vezetel es semit nem nijertel. Azert
 idueffeguet es nijerfeget veztes. Peldn melle az
 zent martjrobtol bjt el hagiab vezni munden w
 iozagobat. Annak fwlvote meeg testetetes annagi
 felfeges nijerfeget es az nagi diadalmas ginzim
 delmert. Os emet fwlvote ellenc az bezijetlen beuzat
 bit mynd azt hitel hogi meg ginzit az zent ma
 tyrobtol. de vezetere mynd azt leled hogi vezetel
 benne. Szentepen az tobelletes zerzetes es velagot es
 mynd w iozagat el hagiuan el vezete. de meeg
 bi enel nagiob testetel. leltetel es w tulaydon abara
 tijobat el hagiuan ifennert es az wrwt bodagsagat
 az zent egedelueffeguet alajn. Os ezentepen latat
 yt hogi soban vezetel de magna vezetere mynd
 en besfeguetwl igen sobat nijertel. es uieruct bjt
 cubernet zue meeg nem foghat. es meluc megh
 nem foghat. Azert meltan es igazan mongija az
 zent inambor. hogi idueffeguet vta. veztesueb vta.
 Vgi mond toumba. naggial iob. es idueffegere hazna
 latof. es ifennert bellemotef. Azth uehez bozzufag
 ot ifennert el zeuedni zugodafuctwl. honnem ha

/Jellia melle

valaký ioth mond. Azth ad istennek. kitwl ayo vagion
 ha akarod atte rezedet ioua tenned. Tahat gonozza
 tegied egiket. Es az mas rezet(t)h tegied ioua. Vgi hogi
 atyadfianak dolgat es mondasat dicheried. es az ty
 5 edet fegied es býtesed. Mert vegezetre holot te azt
 hized hogi niertel. es gwzwdelmet vwtel valakýn ot
 azt leled hogi veztetel es semit nem nyertel. Azert
 iduessegnek es nyeresegnek veztes. Pelda melle az
 zent martýrokrol. Kýk el hagiak vezni minden w
 10 iozagokat. Annak fwlwte meeg testeketes. annagi
 felseges¹ nieresegert. es az nagi diadalmas giwzw
 delmert. Es ennek [fwlwte]² ellene az kegyetlen kenzok.
 kik mynd azt hitek hogi meg giwztek az zent mar
 týrokat. De vegezetre mynd azt lelek. hogi veztetek
 15 benne. Ezenkepen az twkelletes zerzetes. ez velagot es
 mind w iozagat el hagiuan ql veztete. De meeg
 ki enel nagiob testeket. lelkeket. es w tulaýdon akara
 týokat el hagiuan istenert. es az wrwk bodogsagert.
 az zent engedelmesseggnek alaýa. Es ezenkepen latat
 20 ýk hogi sokan³ veztetek. De maga vegezetre mynd
 en ketseggnekwl igen sokat nyertek. es niernek kýt
 embernek ziue meg nem foghat. es nielue megh
 nem [f]m( )o(h)n( )dhat⁴. Azert meltan es igazan mongýa az
 zent iambor. hogi iduessegnek vta. veztesnek vta.
 25 Vgi mond touaba. Nagial iob. es iduessegre hazna
 latosb. es istennek kellemetesb. egy nehez bozzusag
 ot istenert el zenuedni zugodasnekwl. honnem ha

Ez zegent etetur sot napig. Reges annales iob. hon
 nem minden pentecen vizel beuvel bwitwluue. reges
 annales iob. hontem ha sot napit matfagba allana.
 Maert myt haznal emberuet w testen sot gywt
 vclmet tenen bwitwlefel es ostorozasul wigintafal es
 sot matfagal ha w atyafatal egi bozzusagot elue
 zeuuedhet. kibwul nagial nagioh erdemet venne. hon
 nem az wtestent gwitwlembwul biw tezen tulaydon
 abaratyual. Ez ilyen bebetelenseg beuelfegnet iegic.
 Maert vgi wagion meg iruua hogi az el teyket be
 uelfeges az biw bozzusag ielenti meg haborusagot
 es bozzusagot zeuuedni zugodafuebtol inab tutygin
 meg emberetuet bwneht honnem az twen hullabes
 wdog az oly ember bi mindentoron az w byncit es
 az w ifeneht io betelet zomeij elwt walga. Es az
 haborusagot es minden nyauualgat bebesegel zeuued
 az w ifeneht reger erwfen es minden betseguebtol
 higic hogi ezert oly nagi wigintafal wezen bit emb
 er meg nem mondhat. Ne wacion az oly ember ofen
 twb erdemet ha chab alazntos es laltbe nyugodalemas
 es sem nyauualiat nem zeuued de mindene mind
 en beduezereat wacion. Valaki az w zomeij elwt iol
 wallanaga mindentoron az w bwncit. Ez ilyen emb
 er soha az haborusagba meg nem fogiatboznet. nyin
 den io bi beamed wacion ifentol bwted. Es minden
 gunofag bi beard wacion te bynedtvol wacion. Nem
 yncum frater monda. es frater egiduct. Atijam mit

megirvan

zugodafuebtol

wallanaga

zaz zegent etetne sok napig. Meeg annales iob. hon
 nem minden penteken vazel kenirel bwitwlnc. Megh
 annales iob. honnem¹ ha sok napik imatsagba allana.
 Mert myt haznal embernek w testen sok gywt
 5 relmet tenni. bwitwlescl. es ostorozasal. vigiazasal. es
 sok imatsagal. ha w atyafiatol egi bozzusagot elnē
 zenuedhet. Kibwl nagial nagiob erdemet venne. hon
 nem az wtostenek giwtrelmebw. kit tezen tulaýdon
 akaratyaua. Ez ilyen beketelenseg keuelsegnek iegie.
 10 Mert vgi vagion meg iruan. hogi az el reytet ke
 uelseget. az twt bozzusag ielenti meg haborusagot
 es bozzusagot zenuedni. zugodasnekwl. inkab tiztytia
 meg embereknek bwneyt. honnem az kwni hullatas
 Bodog az oly ember. ki mindenkoron az w byneit es
 15 az vr istennek io tetelet zemeý elwt valya. Es az
 haborusagot. es minden nyaualyat bekeseget zenued
 az vr istenert. Mert erwsen es minden ketsegnekwl
 higie. hogi ezert oly nagi vigasztalast vezen. kit emb
 er meg nem mondhat. Ne varion az oly ember isten
 20 twl erdemet. ha chak alazatos es lelkebe nyugodalmas
 es semi nyaualiat nem zenued². De mindenbe mind
 en kedue zerent vagion. Valaki az w zemeý elwt iol
 vallanaýa mindenkoron az w bwneit. Ez ilyen emb
 er soha az haborusagba meg nem fogiatkoznek. Min
 25 den io ki benned vagion istentwl vwted. Es minden
 gonosag ki bened vagion te bynedtwl vagion. Nem
 ynemw frater monda ez frater egiednek. Atyam mit

begijctwnt · ha nij identbbe itwneudnet haborufagobh
 felele es frater egied es monda · ha vr iften menig
 wol oig tw efer bozntua wijnt egi egi meslora tw
 semit es nettebh · nem artana · ha olijnt volant amin
 et bellene leunwnt · agert munden erberuet haty oig
 na volan melact lenny tellene · munden gonoz nety
 iora forbulan · est bizontija zeat pul apastul mondu
 na · Az iften zerctwact munden iora fordul · agert ni
 bepea namat byuet gonoz abaratija wagian az io for
 dul nebi gonozra ezzebepea byuet io abaratija wag
 jon · az gonoz fordul nebi ~~gonozra~~ zeatet es munden
 iduezwleandwt bozzufagot es egied sot mjuualybaty
 zenueteb · Te bedig · ha meg esmered ast hogi vet
 beztel iftenuec elleuc esmerged meg aztes · merth
 melto wagi rea hogi munden teged haborgafon · es az
 teremtwnet aljnt meg bozzuyat raitad tmet elle
 ne · vetbestel · dangi erwsege es igen nagi ioznes embe
 ruct wmagnt meg gijwzi agert ha magud megg
 gijwzende munden elensgedet meg gijwzwd · es ha
 may iviz munden iora bit iftentwl beuantal · Egi be
 bebelen zezetes bezde morgodui frater egied elwth ·
 nemineuw egedelmessgrwl tmet monda frater
 egied · hallode ntijamfia agencuel inbab morgodol m
 neual inbab magadat terhelectwd · es meneuel inbab
 alajntatoff ~~hant~~ es nitatofon az zeat egedelmessgucth
 alajna magadat haitandod · Amneual inbab az enge
 delmessguct terhet · twmeben es edespen el wifeled ·

mormedni
 mormedol

tegyewnk. ha my idenkbe iwuendnek haborusagokh
 felele ez frater egied es monda. ha vr isten menyb
 wl oly kw eset boczatna. mynt egi egi malom kw.
 semit ez nektekh [n?] nem artana. ha olyak volnak amin
 5 ek kellene lennwk. Mert minden embernek haky oly
 an volna melnek lenny kellene. minden gonoz neky
 iora fordulna. Ezt bizonitya zent pal apastal mondu
 an. Az isten zeretwnek minden iora fordul. Mert mi
 kepen annak kynek gonoz akaratya vagion. az io for
 10 dul neki gonozra. Ezenkepen kynek io akaratya vag
 yon. az gonoz fordul neki [g]yora[r].¹ Az zentek es minden
 iduezwlendwk bozzusagot. es egieb sok nyualykath
 zenuetek. Te kedig ha meg esmered azt. hagi vet
 keztel istennek ellene. Esmeryed meg aztes. merth
 15 melto vagi rea. hagi minden teged haborgason. Es az
 teremtwnek alyak meg bozzuyat raitad. kinek elle
 ne vetkeztel. Nagi erwseg es igen nagi iozag embe
 rnek wmagat meg gywzni. Mert ha magad megh
 gywzended minden elensegedet meg giwzwd. Es ha
 20 mar ivtz minden iora. kit istentwl keuantal. Egi be
 ketelen zerzetes kezde morgodni frater egied elwth.
 neminemw engedelmessegrwl. kinek monda frater
 egied. hallode atyamfia. Meneuel inkab morgodol an
 neual inkab magadat terheltetwd. Es meneuel inkab
 25 alazatosban[a]² es aitosban az zent engedelmesegnekh
 alaya magadat haitandod. Anneual inkab az enge
 delmessegnek terhet. kwnieben es edesben el viseled.

te nem abar; ez belagba meg zidalmaztatud. es vgi
 abarok hogi az maas belagba buztesefel. nem aba
 az azhozpatu. es abar; aldatu. nem abar; miuntalb
 adu. Es abar mijugodni. meg chalathoztal. mert nem
 tudob azt. hogi az zidalmassagnab miatta iuz; az
 tuztesegre. Es az atotunab miatta iuz; az aldomasra
 Es az miunbanab miatta iuz; az mijugodamra. Itzol
 nuar ez zent frate egued az zent engedeluuefegriol

Moneuel inbab zorituan bagion zerzetes ember
 zent engedeluuefeguet ignyaba. Pancual tw
 bet haznal az isten tualastu. es minden iozagba so
 meneuel inbab engedeluuef az so fejedelmeuet. anal
 inbab tiztas az so biuuetol. Es minden emberetuel.
 bit vauuat ez belagban lelbi zegenbet. kibnet igex
 te ami vruat az mengorzagot. Az zerzetes bi io eng
 edelues hasonlatos az eris fegiueres emberhez. bi az
 eluefeguet biuzote batorfagal iar mert seabi wotet
 meg nem banchatya zerzetes ember bi tulaydon aba
 ratia zercut abar elai potolnat biuzebe abar meuny.
 Az wotw mitoron bi wonzu az so nijabat az ignbol
 es nem abariya az igat womey. bi borchatatit az me;
 zure. hogi meg hijet. Es auuat vianna meg fagyat
 es meg wlib. es ezenbepen senni gabonat nem giuith
 az chorbe. demig az nabat az igaba tartya. adig
 meg nem wlib. mert igen sot haznot tezen. vangi
 obuab alitom. es iduefegrebuet itelem. iftenert em

inon kiptirbermet egedni. honnem ha ifen wuon beptere pa
 honnem

te nem akarz ez velagba meg zidalmaztatnod. es vgi
 akarod hogi az maas¹ veglagba týzte( )( )tesel. Nem aka
 rz atkozatni. es akarz aldatni. Nem akarz munkalk
 odni. Es akar nyugodni. Meg chalatkozatal. mert nem
 5 tudod azt. hogi az zidalmassagnak miatta iucz. az
 týztesegre. Es az atoknak miatta iucz. az aldomasra
 Es az munkanak miatta iucz. nyugodamra **It zol**
imar ez zent frate egýed az zent engedelmessegrwl
MEneuel inkab zorituan vagion zerzetes ember
 10 zent engedelmessegnék igáyaba. Anneual tw
 bet haznal. az isteni malaztba. es minden iozagba. Es
 meneuel inkab engedelmesb az w feýedelmének. anal
 inkab tiztab. az w bwnetwl. Es minden embereknel.
 kýk vannak ez velagban lelki zegenbek. kiknek iger
 15 te ami vrunk az menyörzagot. **Az** zerzetes ký io. eng
 edelmes. hasonlatos az erwş fegiueres emberhez. ki az
 elensegnék kwzwe batorsagal iar. mert senki wtet
 meg nem banthatýa. Zerzetes ember ki tulaýdon aka
 ratia zerent akar elni. pokolnak twzebe akar menný.
 20 **Az** wkwr mikoron ký vonza az w nyakat az igabol
 es nem akarýa az igat vonný. ki bochatatik az mez
 zwre. hogi meg hizék. Es annak vtanna meg fogýak
 es meg wlik. es ezenkepen semi gabonat nem giwith
 az chwrbé. Demig az nakat az igaba tartýa. adig
 25 meg nem wlik. mert igen sok haznot tezen. Nagi
 obnak alitom. es iduessegesbnek itelem. istenert em
 bernek engedni. Honnem ha isten wnw keptere pa

raucholua es annuab engedne. Agert valabi enged ist
 emueb tepebeli embernet. ez igen iol enged istemueb. kezebeli
 wunwa magnaab. Agert latatit caruicem hogiha va
 labinet oljan nagri walaſta volaa hogi angialobal
 zolua. Es ha feiedelmeueti huanatnet bimeb istemueb
 engedelmeuetet fogudot. Et bellea az angialobal va
 lo zolast hadni. Es inbab feiedelmeuet engedni. Vgi
 monb touaba ezen frater egied. Az io zobas vth min
 den iora. Eſepen az gonos zobas vth munden gonozra
 vizen. Azert ha valabi et volaa ez velagnat bezbe
 tijtvolfogua mind ez napig. Es mundenboron zenuete
 volaa ez vilagnat nijnualyuit es munden gonozat.
 Es mar ez napon meume fel az meumei hazba. Holb
 nijnden io vagion eyit artana wncbi munden ez vij
 lagi gonofagnat zenuedese semit nem de inbab me
 neuel nagjaban zenuete ez velagi nijnualyuit. Anne
 ual nagjaban merwl be amezei bodfagn. Ezenabep
 en ha valabi mind ez velagnat bezdetitwl foguaa
 munden ioba w eletet vifelte volaa. Es mar vialfo
 napon meume potolra holob munden gonofag vagion
 mit haznaba nebi mind ez velagnat inua. tibe ny
 ud w eletet ioban vifelte semit nem de inbab me
 neue nagjaban ez velagi ioban gijwuwrbwint. Az
 aneul nagjaban merwl be az potolant beserw ben
 nijabat. It zol frater egied az zent zerebetwl. S:
Az istemueb es atyafiusagnat zerebetij. munden
 egieb selbi iozagot fwlwl mul. Azert bod

rancholna es annak engedne. Mert valaki enged ist
 ennek kepebeli embernek. ez igen iol enged istennekh.
 wwnw maganak. Mert latatyk ennekem. hogiha va
 lakinek olyan nagi malazta volna. hagi angialokal
 5 zolna. Es ha feiedelmetwl hiuattatnek kinek istenert
 engedelmesseget fogadot. El kellene az angialokal va
 lo zolast hadni. Es inkab feiedelmenek engedni. Vgi
 mond touaba ezen frater egied. Az io zokas. vth min
 den iora. Ezēpen az gonoz zokas. vth minden gonozra
 10 vizen. Azert ha valaki elt volna ez velagnak kezd
 týtwwfogu mind ez napig. Es mindenkoron zenuete
 volna ez vilagnak nyaualyait. es minden gonozath.
 Es imar ez napon menne fel az meniei hazba. holot
 mynden io vagion. Mit artana wneki minden ez vȳ
 15 lagi gonossagnak zenuedese. semit nem. De inkab me
 neuel nagyoban zenuete ez velagi nyaualyakat. Anne
 ual nagioban merwl be amenȳei bodsagba. Ezenkep
 en ha valaki mind ez velagnak kezdetitwl foguaa
 minden ioba w eletet viselte volna. Es imar vtolso
 20 napon menne pokolra. holot minden gonosag vagion.
 mit haznalna neki mind ez velagnak iaua. kibe my
 nd w eletet ioban viselte. semit nem. De inkab me
 nere nagioban ez velagi ioban gywnwrkwdwt. Az
 aneul nagioban merwl be. az pokolnak keserw ken
 25 nyabah.¹ It zol frater egied az zent zeretetrwl
 Az istennek es atȳafiusagnak zeretety. minden
 egieb lelki iozagot fwlwl mul. Azert bod

og az olj ember. bi meg nem elegedig is ez vela
 gon az zent belbi iozagabol. meliebet. bel ember nek mi
 udeboron beuami. Ezebet halla nemelij ember. monba fr
 ater egiednek. Atjan mire mongia az propheta ez igi
 bet. qindwa io atjafiu hamisan iar. az az nianab elene
 felele frater egied monduan. Azert vagiot en tenebed ha
 mis. mert ate benmed valo belbi iozagot nem tezem emj
 me. Azert ate benmed valo ist. menuel inab emime te
 nem. Amueal beneshe voluek en tenebed hamis. Azert val
 abi inab wrwl atjafianab malasztjan. Amueal inab
 rezes az w benne valo malasztja. Azert hn abaz zezese
 lenne minden iozagba. tihat wrwl minden embernek io
 volona es w malasztan. Azert minden embernek iamb
 ocsagut tiebbe tezed. ha nebed bel az w io volna. Es egi
 bednek gonofagut magadnak paztorra tezed. ha nebed ne
 bel az w gonofaga. Ez az iduefegnek vta hogi wrwl ij
 atjafianab iamborsaga es bantozial wgonofagan. Es
 iat zolij egiedbrwl. es temagadrol mongi gonof. Es egi
 bedet tispelij. es temagadat vtabb meg. Ig monda toua
 ha ezen frater egied. Valamio tezen ember zeretet nebul.
 es nitatofagnebul. az ifennet es w zentuek nem bellem
 etes. Azert az wuebul lezen ember zegeniee az az w bijn
 cert. de az ifenebul lezen ember bapaga. Azert bel em
 bernek jentini az ifenebet. es az wuebet vtabb meg. Azert
 valyon mi volna nagiot iozag embernek iduefegerec.
 mint az hogi bugia zeretui es dirzerni ifent. gonofag
 at meg fegidnezu. es iora valoztatui. Ez ofolabn abne

jamb-or

nekiil

kell em. cu

bin

og az olý ember. ki meg nem elegendig it ez vela
 gon az zent lelki iozagokal. melieket kel embernek mi
 ndenkoron keuanni. Ezeket halla nemely ember. monda fr
 ater egiednek. **Atyam** mire mongia az propheta ez ige
 5 ket. Mindwn io atyafiu hamisan iar. az az atianak elene
 Felele frater egied monduan. **Azert** vagiok en teneked ha
 mis. mert atte benned valo lelki iozagot nem tezem eny
 me. **Mert** atte benned valo iot. meneuel inkab enime te
 nem. **Anneual** keuesbe volnek en teneked hamis. **Mert** val
 10 aki inkab wrwl atyafianak malaztyan. **Anneual** inkab
 rezes az w benne valo malaztba. **Azert** ha akarz rezese
 lenned minden iozagba. tahat wrwl minden embernek io
 voltan es w malaztan. **Azert** minden embernek iamb
 orsagat tiedde tezed. ha neked kel az w io volta. Es egi
 15 beknek gonosagat magadnak paztorra tezed. ha neked nē
 kel az w gonosaga. Ez az idussesgnek vta. hagi wrwly
 atyadfianak iamborsagan. es bankogial wgonozsagan. Es
 iot zoly egiebekrwl. es temagadrol mongi gonozt. Es egi
 beket tiztely. es temagadat vtald meg. Ig monda toua
 20 ba ezen frater egied. Valamit tezen ember zeretet nekwl.
 es aitatossagnekwl. az istennek es w zentinek nem kellem
 etes. **Mert** az wuebwl lezen ember zegenice az az. az wbyn
 eert. De az istenebwl lezen ember kazdaga. **Azert** kel em
 bernek ( )ze( )r( )etni az istenicket. es az wueyet vtalni. **Mert**
 25 valyon mi volna nagiob iozag embernek idussesgerece.
 mint az hagi tugia zeretni es diczerni istent. gonossag
 at meg fegielmezni. es iora valtoztatni. Ez oskolaba akar

195
uēb taaulnom mind bezdetwl fogua. hogi ungnuat meg
esmerhetnem. Es az iszentwl vwt iozogat meg tudhat
nam. es ezert cu wuebi halat adhatnet. Es wtes uagi
edes zerebetel zalgulhatnam es diczerhetnem. mert ezt nllu
au latyut. hogi ez velagi thufot ez fwldi vrbat ezodat
en diczerit es zeretib. bit nebit aduat esi seug portoty.
uagi esi bis bwnstet. ha ezet azt bezit uagial utab
belleac minchomb zereuunt es dicheruunt ez uagi fel
seges vwt. bi minbet meg zabaditot. minden gomzot es
adot minden iot. Es eneb fwltwe igert oli uagi felfezet
iot. bit emberet juu meg. neu foghat es nidue meg
nem mondhat. Ajert ime mely igen zerebet minbet az
iben. birwl agiunt halat wfelfegnek. It sol miar az
zent alazatosugrol vgiuu esca frater egied mondia

Sabi iszant esmeretere nem iuthat. hanem chab
az alazatosagnat miatta. mert iszanthez fel menn
wt. alamenesuet vta. mert miyden vezedelnet es min
den uagi esetwl. bit vortentet ez velagba nem egi
ebwl hanem chab fwneb fel. emelbedesebw. luteb
es lezueb. Es minden io melyet lwtet es lezueb ez
velagon. nyind az fwneb lehajitasa mia lwtet. nyi
bopen meg terzib azzomjuub szz mariaba. Es az
zent toluayba es az euangeliombn meg itt ieles
bwnstetwl. es egiedebwl sobatwl. bieder egiser
ez frater egiedat monduan. ptynm mibe al embes
be az alazatosag. felele nebit es monda. Egiedeb
buzwt hat vagon bibe al emberet. bizoni alasa

nek tanulnom mind kezdetwl fogua. hagi magamat meg
 esmerhetnem. Es az istentwl vwt iozagokat meg tudhat
 nam. es ezekert en wneki halat adhatnek. Es wtet nagi
 edes zeretetel zolgalhatnam es diczerhetnem. Mert ezt nyłu
 5 an latjuk. hagi ez velagi chufok. ez fwldi vrakat czodak
 en diczerik es zeretik. kik nekik adnak egi seng poztoth.
 auagi egi kis kwnwsket. Ha ezek azt tezik. nagial inkab
 kellene minekwnk zeretnwnk es dichernwnk ez nagi fel
 seges vrat. ki minket meg zabaditot minden gonoztol. es
 10 adot minden iot. Es enek fwlwte igert oly nagi felseges
 iot. kit embernek ziue meg nem foghat. es nielue megh
 nem mondhat. Azert ime mely igen zeretet minket az vt
 isten. kirwl agiunk halat wfelsegenek. It zol imar az
 zent alazatossagrol vgian ezen frater egied monduā
 15 SEEnki istennek esmeretire nem iuthat. hanem chak
 az alazatossagnak miatta. Mer istenhez fel menw
 vt. alamesnek vta. Mert mynden vezedelmek. es min
 den nagi esetwk. kik twrtentek ez velagba. nem egi
 ebwl hanem chak fwnek fel emelkedesebwl. lwtek
 20 es leznek. Es minden io melyek lwtek es leznek ez
 velagon. Mind az fwnek lehaytasa mia lwtek. My
 kepen meg teczik azzonyunk zyz mariaba. Es az
 zent toluayba. es az euangeliomba meg irt icles
 bwnwswl. es egiebkrwl sokakrol. Kerder egizer
 25 ez frater egiedet monduan. Atyam mibe al ember
 be az alazatossag. Felele nekik es monda. Egiebek
 kwzwt hat vagion kibe al embernek bizoni alaza

giarlu

tollaga. Egi ez hogi myndenbor esmerse magat. az fel
 seges ifjemet ellene vettuzonnet. w giaratosagunat h
 miynatta. vnaas bibe al embernek alazatoslagu ez hogi
 az maset amig ueru wue azt agia meg. az az az dicse
 retet. Es azobal azemelget wmwungat. azobal tulai
 domha wmagunat. az az azbimetet. Es mynden iot bi
 wacion emberbe es embernek. Tulaydomha ifjemet bi
 tiol embernek adiaa wacion. Es wuon magunat h
 tulaydomha thab az bunt. by wmagatul wacion. ha
 ymad bibe al az zent allazatoslag ez hogi ember al
 ijcha magat emberet elwt. olya utalatosnak. mely
 utalatosnak alqbia magat ifjemet elwte lennye
 negicd bibe al az zent alazatoslag ez hogi miyboron
 ember ez velagba iol es igen igazan magat meg h
 itely. es meg itelotij by lezen az igaz gionasnak na
 atta. Ewtud bibe al az zent alazatoslag ez miyboron
 ember alqtya es azt hszij hogi minden ember iob w
 natural. es ha byben ez leand. Ez ilyer embernek zij
 ue minduboron uagi bebesegben wacion. hatod by
 be al az zent alazatoslag ez miyboron ember nem be
 uan. es nem abar. annal feljeb ditzertetui w bezed
 ebe es erbiwlezebe. huncu ezat amera menere wret
 ifjen hatta. Es ha weeg volun oly uagi zent. hogi
 ez velagba nem volun natural uagiob. ha wmagat
 alqstana miud ez velagbelij bwnustobuel uagiob
 unb lenny. En ebbe. es mynd ez fwol meg mou
 dothabba mondom. az twbellebes alazatoslagat lenny.

tossaga. Egi ez hogi myndenkor esmerie magat. az fel
 seges istennek ellene vetkwzwnek. w gjarlosaganakh
 myatta. Maas kibe al embernek alazatossga ez. hogi
 az maset amy nem wue. azt agia meg. az az. az diche
 5 retet. Es azokat ammelyek wnwnmagac. azokat tulai
 doniha wmaganak. az az azbyneket. Es mynden iot ki
 vagion emberbe es embernel. Tulaydoniha istennek. ki
 twl embernek aduan vagion. Es wnwn maganakh
 tulaydoniha chak az bynt. ky wmagatul vagion. ha
 10 rmad kibe al az zent allazatossg ez. hogi ember al
 ycha magat emberek elwt. olyan vlatatosnak. mely
 vlatatosnak alytia magat istennek elwte lennye.
 Negied kibe al az zent alazatossg ez. hogi mykoron
 ember ez velagba iol es igen igazan magat megh
 15 itely. es meg iteltety. ky lezen az igaz gionasnak mi
 atta. Ewtwd kibe al az zent alazatossg ez. Mikoron
 ember aly( )tya es azt hizy. hogi minden ember iob w
 nalanal. es ha kyben ez leend. Ez ilyen embernek zy
 ue mindenkoron nagi bekesegeben vagion. Hatod ky
 20 be al az zent alazatossg ez. Mikoron ember nem ke
 uan. es nem akar annal felyeb dyczertetni w bezed
 ebe es erkwlcebe. hanem csak annera menere wtet
 isten hatta. Es ha meeg volna oly nagi zent. hogi
 ez velagba nem volna nalanal nagiob. ha wmagat
 25 alyttana mind ez velagbely bwnswknel nagiob
 nak lenny. En ebbe. es mynd ez fwlwl meg mon
 dottakba mondom. az twkelletes alazatossgot lenny.

Az bizony alázatosság nem tud zolm. Es bizony befe-
 seg nem meri zanyat fel venni. Az alázatosság latatit
 emueben ollynuant lenni. mint az vellamas. aqert
 mitrepen az vellamas tezen velleuetes zittantat. es eneb
 utannu sezu vobenu nem leleuetid. Ezenbepeu az zent da
 zutoflag. minden gonoflagot el zagnat. es minden bwnet
 cleafege. Es ha melij emberbe leend ez bizony alázatoflag
 ez wungant seminet alijin lenni. Es ez alázatoflagu
 at vnanu lel ember ifenneb elote malasztot. es embe
 vetueb befelege. bijt nebiwub engedig. es agioru unj
 vrunb iesus xps mind wrotbe vullanout. Amen zol it
 ez zent prater egied az lelbi zeat iozagobrol ezenbepeu

N Jani tauulind meg hogi az ifenneb zent malasztija.
 lajtrant es vint zerez menibe fel menestre. Ezent
 pen az bijt. es az fogiattozasot lajtorant. es vialth
 az potorra ala menestre. Az biwt az leletueb mereg
 de az lelbi iozag. es az ifenneb malasztija es az io muelb
 wdeteb. terieb. es az leletueb oruofagu vialajt wozou
 malasztot. Es az bijt wozou biwt az lelttbe. malasztos
 ember nem abar dicheiteti. Es nem beuan emberiwol
 fel magyitint. Vynes ember bedig nem abarqn azt
 hogi meg vialtasch bi zarmazit az gonoz beuellegitub
 aqert az beuelleg minden bwnet tarsa jsten az alaz
 atoflagba niugozit. Az zent befeleg wuebi leannu. es
 az zent astatoflag meg ezi wiet. ha zerez zereietel.
 ha zolgul zolgaltatit tenet. ha magudat iol tartod em
 bebhez egiebetes iol tartat ungodat tehozud. aqiert
 bedig ezet ungiot idueffegre. az bolondot chez nem fe
 ruct. es nem tuziat. Emet fwltote harmat vnnat
 igen ungi job. es idueffegre igen hazualatos. bibet ha
 walubi magna tartand. gonozal ez el nem vezhet. Elfw
 ez ha habonifagot melijet nebi twrtumeb. eze az iruk
 ufert io beduel es befelegel el zeuedi. nans ez. hogi ha
 minden iobn melyebet tezen. es ha minden elemduat

Az bizoni alazatosag nem tud zolni. Es abizon beke
 seg nem meri zajat fel nitni. Az alazatosag latatik
 ennekem olyannak lenny. mint az vellamas. Merth
 mikepen az vellamas tezen rettenetes czattanast. es enck
 5 vtanna semi wbenne nem leletetik. Ezenkepen az zent ala
 zatossag. minden gonossagot el zagat. es minden bwnck
 clensege. Es ha mely emberbe leend ez byzon alazatosag
 ez wmagat seminek alytia lenni. Es ez alazatosagn
 ak vtanna. lel ember istennek elwte malasztot. es embe
 10 reknek bekeseget. kyt nekwnk engegien. es agion my
 vrunk iesus xps mind wrwke vallanonk. Amen **zol it**
ez zent frater egied az lelki zent iozagokrol ezenkepen

Flam tanuliad meg. hagi az istennek zent malasztya.

laytrat es vtat zerez menibe fel menesre. Ezenke
 15 pen az bynwk. es az fogiatkozasok laytorjak es vtakh
 az pokorra ala menesre. **Az binewk az leleknek mereg.**
 de az lelki iozag. es az istennek malasztya. es az io mielk
 wdetek. teriek. es az leleknek oruosaga. Malaszt vonzon
 malasztot. Es az byn vonzon bwnt az lelwkbe. Malasztos
 20 ember nem akar dichertetni. Es nem keuan embertwl
 fel magasztatast. Bynes ember kedig nem akarja azt
hagi meg vtaltasek. ki zarmazik az gonoz keuelsegtwl
Mert az keuelseg minden bwnnek tarsa. Isten az alaz
atossagban niugozik. Az zent bekesege wneki leanya. es
 25 **az zent aytatosag meg ezi wtet. ha zerecz zeretetel.**
 ha zolgalz zolgaltatik teneked. ha magadat iol tartod egi
 bekhez. egiebekes iol tartiak magokat tehozad. Mierth
 kedig ezek nagiok iduessegre. az bolondok chez nem fe
 rnek es nem tugiak. Ennek fwlwte harmak vannak
 30 igen nagi iok.¹ es iduessegre igen haznalatosok. kiket ha
 valaki magaba tartand. gonozol ez el nem vezhet. Elsw
 ez. ha haborusagot melyek neki twrtennek. ezt az crist
 usert io keduel es bekeseget el zenuedi. **Maas ez. hagi ha**
 minden ioba melyeket tezen. es ha minden elenedualok

ba meliqebet zeued. magat intab meg alajn. hurnad
 ez hogi hiuen zerebi az felfeges ioban. melicheb ember
 laki zemel nem lathat. az az mint az isent. es az vobab
 dichosegeth es az zenttbuch bodogfagné. Azert ha ezebet
 valabi magna esmerendi. taphat minden telfezetwi hi
 gie hogi elnem veszes. az olijan alatot meliet ez velaggy
 emberetvul meg vellestet. es meeg vbalentant. azob
 isentvul es w zentvul dicerttetet. es tijteltetet. az oli
 alatot bedag. meliet ez velagi emberetvul zerezetvut.
 es dicerttetet. azob isentvul es w zentvul meg vellestet
 net. es meeg vbalentant. mert az oli ember bi abruuet
 es ez velagvut atta magat. mind ajotat meliqebet ze
 retai belleze. azobai mind givulvi es nem zerebi. Nem
 zibron berde ez frater egied mas frater monduan. Va
 gione nebed iolelbed. felele nebi es monda. Atam en ne
 tudom. gonda nebi frater egied zent twordelmefeg. zent
 alajastoffag. zent zerebet. zent ajastoffag. es zent vign
 sag. tezen emberbe io lelbes. col it az hitvul epxer

M juden vlabob meliqebet ember lathatvut. gon
 dolhatvut. mondhatvut. es illetvut. mind ig
 cu sem ajobhoz bepest. meliqebet meggy sem gondoly
 abant. meg sem lathatvut. sem meg nem illethe
 trit. meg ez velagva vana. mert minden minden brolzeb
 es minden zenteb. bib vobab es bib masoru vana
 ab. bib zolant es zolant az isentvul es az imucendo
 vinasagos bodogfagnol. ztab oli beuel es elj bifeb
 mint vobua fivld meayhoz bepest. thab egi bis tu
 hegiczeb giabasa. meg endes exerzer bifeb. acmibor
 ou monda es frater egied. egi ez velagi birvut. hie
 de ut. hogi isentvut zent ajastoti nagios legionabh.
 felele az biro es monda. hizeu. bimeb monda. frater egi
 es. meg mutatom ex. emenebed hogi nem hie. felhij
 emebem avul meg hogi mit ex alre iozagn. bibe. bisz
 felele az biro. plitoni hogi exer gerat meg erve. gonda

szégyent
 gyakán

ba melyeket zenued. magat inkab meg alaza. Harmad
 ez. hogi hiuen zereți az felseges iokat. melicket ember
 testi zemel nem lathat. Az az mint az istent. es az wrwk
 dichwsegeth es az zenteknek bodogsagat. Azert ha ezeketh
 5 valaki magaba esmerendi. tahat minden ketsegnekwl hi
 gie hogi elnem vezhet. Az olyan alatok melick ez velagy
 emberektwl meg vettetnek. es meeg vtaltatnak. Azok
 istentwl es w zentitwl diczertetnek. es tiztetnek. Az oly
 alatok kedig. melick ez velagi emberektwl zeretetnek
 10 es diczertetnek. Azok istentwl es w zentitwl meg vettet
 nek. es meg vtaltatnak. Mert az oly ember. ki abwnnek
 es ez velagnak atta magat. mind azokat melyeket ze
 retni kellene. Azokat mind giwlwli es nem zereți. Nem
 ykoron kerde ez frater egied mas fratert monduan. Va
 15 gione neked iolelked. Felele neki es monda. Atam en nē
 tudom. Monda neki frater egied. zent twredelmesseg. zent
 alazatosag. zent zeretet. zent aytatossag. es zent viga
 sag. tezen emberbe io lelket. **zol it az hitrwl ekcpen**

Minden alatok melyeket ember lathatnak. gon-
 20 dolthatnak. mondhatnak. es illetnek. mind ig
 en semi azokhoz kepest. melyeket megh sem gondolh
 atnak. Meg sem lathatyak. sem meg nem illethe
 tyk. mig ez velagba vanak. Mert minden bwlczek
 es minden zentek. kik voltak es kik mastan vann
 25 ak. kik zoltak es zolnak. az istenrwl es az iwuendw
 viga sagos bodogsagarol. csak oly keues es oly kisedw
 mint¹ volna fwld menyhez kepest. chak egi kis tw
 hegienek² giakasa. Meg eneles ezerzer kiseb. Nemikor
 on monda ez frater egied. egi ez velagi bironak. hize
 30 de azt. hogi istennek zent ayadoki nagiok legienekh.
 Felele az biro es monda. hizem. kinck monda frater egi
 ed. Meg mutatom ezt enteneked hogi nem hized. felely³
 ennckem arol meg hogi mit er atte iozagod. kiket birz.
 Felele az biro. **Alitom** hogi ezer gerat meg crnc. Monda

jeera

frater egied. El aduade arotat tij cjer gerna. qonda
 az birv. Atiam bizon igcu wrwincet el aduara. qonda
 frater egied. Jene ez milnan valo bizonfag. hogi ez fudh
 et semub az memiechhez bepek. Azert mire tujat hog
 el nem adod. ejetet azert. qonda nebi az biso. hijedec
 atiam az. hogi valabi amera mumbalhogiet menere
 hibe vagion. qonda frater egied. Az sentet es az zent
 qonda az iwucudw iot meliebet hiech. mind azertij
 es mind amellet mumbalbotat es mielbedetel valamij
 iot tehetet az mind be teljesitet. Es amit nem te
 hetet az az zent beunasag es az io abarat mind be
 teliesitete. birwi ista wmagu bizonfagot tezen mondu
 au finu agiad nehem zinedet es eleg emebet. Azert
 ha valabi az iwucudw iot twelletes hitel hiji. tujat
 mindabron mellete iot mielbedit. Es amit amielbed
 etel beunteliesiteth. Az az zent beunasag es aio ab
 arat. mind be teliesitij qert az begielmes ista. chab
 az cinadoboza megz beawub amij iot beawubij.
 es mi iot abarotat es mij iot tezonb. Az oli ember bi
 nebi io hite vagion. ez bizonfagat warija naggi turw
 be valo iot es emet semi gonofag neem arthat. Az
 oli ember bedig. bi warija az naggi wrwbe valo gonof
 emet semi io nem hazual demaga sohu nem del se
 mineme bines nebi telieszen esni. mig ez welaqban
 wugion. istemeb irgalmasfagatol qert chab aleg
 wugion. oli agrat bogus fa bi emberi bulzefeg megz
 nem egienefiteth. es ebesse nem tehetueic. daggial in
 tem az habalmas io ista. niuz ez welaqba oli naggi
 bines ember. bi az wuabaztiaual iguzza nem teh
 et. ha az bines ember abarungin. wuab. uowben bez
 detij. hadogfagos zent ferenczuek wuudeden elete es
 az w. eltehirul poldat. bi nehum telbi wignafarobowat
 elseszes istemeb zolngya es barantyn ferencz
 brumda wuzsuek wuofisubal fogiala wmagub

in
 dicit
 Reuila
 in p.
 7. an. 11

frater egied. El adnade azokat tiz ezer geran. Monda
 az biro. Atiam bizon igen wrwmest el adnam. Monda
 frater egied. Ime ez niluan valo bizonsag. hogi ez fwldi
 ek. semik az menieiekhez kepest. Azert mire tahat hog
 5 el nem adod. ezeket azert. Monda neki az biro. hizedee
 atiam azt. hogi valaki annera munkalkogiek menere
 hite vagion. Monda frater egied. Az zentek es az zent
 azoniok. az iwuendw iot. melicket hitek. mind azerth
 es mind amellet munkalkotak. es mielkedetel valamý
 10 iot tehetek. azt mind be telyesitetek. Es amit nem te
 hetek. azt az zent keuansag. es az io akarat mind be
 teliesitete. kirwl isten wmaga bizonsagot tezen mondu
 an. Fiam agiad nekem ziuedet. es eleg ennekem. Azert
 ha valaki az iwuendw iot, twkelletes hitel hizi. tahat
 15 mindenkoron mellete iot mielkedik. Es amit amielked
 etel benemteliesithet. Azt az zent keuansag es aio ak
 arat.¹ mind be teliesity. Mert az kegielmes isten. chak
 azt aiandokoza meg bennwnk. amy iot keuanunkh².
 es mi iot akaronk. es my iot tezwk. Az oli ember ki
 20 nek io hite vagion. ez bizonsagal varya anagi wrw
 ke valo iot. es ennek semi gonosag nem arthat. Az
 oly ember kedig. ki varia az nagi wrwke valo gonozt.
 ennek semi io nem haznal. Demaga soha nem kel se
 mineme binesnek ketsegben esni. mig ez velagban
 25 ( )vagon³. istennek irgalmasagarol. Mert chak aleg
 vagion oli agas bogas fa. kit emberi bwlczeseg meg
 nem egienesithet. es ekesse nem tehetneie. Nagial in
 kab az hatalmas io isten. Nincz ez velagba oly nagi
 bines ember. kit az w malasztiaual igazza nem teh
 30 et. ha az bines ember akarangia. Vrnak neueben kez
 detyk bodogsagos zent ferencznek rwuideden elete es
 az w cletebwł peldak. kik nekwnk lelki vigasagot hoznak

(F)Elseges istennek zolgaya es baratya ferencz

tamada assisnak varosabol foglala wmagat

balmaibodafon es bezededebe. az w ideget wgi mit
 huz ezendeig herbaa mulaba el. hit az wr isten
 boefugunab obozunul meg samarion es leg oiban
 ohi migat mas embelle valasztaba. amerra hoggy
 ymar prophetalafunab mahabzunul feleket. paly
 oron egizer egiebetel parafunab wrafunab meg fo
 gabot volun. es erws iqulqstbe vetebet volun. ez
 habet baahoduna vzag w wrol vula faiboz az w
 fogoh twrfitol meg fedetek. monda nebi. zuzgatob
 hoggy azert wrpawb en unnt. mert en iqucadqbe
 ez velagban zent gyanynan nyeltetem egi idobe
 mene romaba nyitabofugunab ohaert. ruhait rola
 le vete. es buldos ruhanyabh veue renyn. az zent
 peter egyhazi alyah. az egiebel zegenet hozgt le
 wle adanifunab beruea faiboron est giaborta tope
 volun. nitja vula az w elmeije. ha az esmerphtol
 valo puzongas tope meguem vonia volun. de az
 meg eleafeg igiebetel vula wbet az io zandobtol
 meg vonu. vete az w zweben egi azonalatunabh
 zertelen zerelemet. de veri vula az wr istent hoggy
 rola el veue. yme az wr isten wbet meg halga.
 ta. es wgi monda nebi. fereuz ez beferpt edefert
 vegied. es ha nty beunod hoggy engemet meggy
 lelhes. magadabh meg vbalud egi idobe miboz
 egi pobloft balalt volun. mert zobtab embereb
 ylenebet volun. meg emlebezet az wstus ieruf.
 ypl. hozza iurula ez poblofhoz. bezde vobolynun az
 pablos az vbaa oibna el emzet. Azert bezde az pob
 losobunab hazobhoz sietun. es bezebhez bebetbedun.
 es nebi penzth adni. Ezebet miboron tozi vula.
 meeg. az zezzetet nem bebbe vula. Azert miboron
 egiozer maabfugunab. ohaert ment volun zent den
 ieu egyhaziabna. es ot imnatoznet az fezplet elwth
 monda nebi az bep. fereuz menyel epuz meg az

kulidos

az legyelt. az huz...
 az huz...
 az huz...

kalmarkodasba es kereskedesbe. az w ideyēt vgi mīt
 huz eztendeig heaban mulata el. Kit az vr isten
 korsagnak ostoraual meg sanyarita. es leg ottan
 olý mýnt mas emberre valtoztata. annera hogý
 5 ýmar prophetalasnak malasztiaual fenlenek. Mýk-
 oron egicer egiebeckel parisnak varosaban meg fo-
 ga(o?)tot volna. es erws tqmlqczbe vettetek volna. eg
 ýebek¹ bankoduan czak w wrql vala. Mikor az w
 fogoli tarsitol meg fedetek. monda nekik. Tugiatok²
 10 hogi azert wrq(k)lwk en mast. mert en iqvendqbe
 ez velagban zent gianayan³ tizteltetem. Egi idqbe
 mene romaba aýtatossagnak okaert. ruhait rola
 le vete. es kuldos ruhaja(k?)th veue reaýa. az zent
 peter egihaza alath. az egieb zegeniek kqzqt le
 15 wle alamisnat keruen. Mikoron ezt giakorta tqte
 volna. aitya vala az w elmeye. ha az esmerqktql
 valo pirongas tqle megnem vonta volna. De az
 ag elenseg igiekezik vala wtet az io zandoktol
 meg vonni. vete az w zweben egi azonialatnakh
 20 zertelen zerelmet. de kerí vala az vr istent hogi
 rola el venne. Ime az vr isten wtet meg halga-
 ta. es vgi monda neki. Ferencz ez keserqt edesert
 vegied. es ha azt keuanod hogi engemet megh
 lelhes. magadath meg vtaliad. Egi idqbe mikor
 25 egi poklost talalt volna. mert zoktak emberek
 yleneket vtalni. meg emlekqzek az cristus iesus-
 rql. hozza iarula ez pokloshoz. kezde czokolgatni az
 poklos. az vtan ottan el enýzek. Azert kezde az pok-
 losoknak hazokhoz sietny. es kezekhez bekelkedny
 30 es nekik penzth adni. Ezeket mikoron tezi vala.
 meeg az zerzetet nem ke( )zte vala. Azert mikoron
 egiczet imatsagnak okaert ment volna zent dem-
 ien egihazaban. es ot imatkoznek az fezqlet elwth
 monda neki az kep. Ferencz menyel epicz meg az

19
en hazamat: mert latod hogi el omol. Azert az os.
abol fogua. az iesusant keresztiben meg oluadoth.
vala. es w hozza ezudalatos konyvplebesszel tnt.
tatit vnta. Bezde zorgalmatos leuny az egihaznat
epiteseert. Aaboron maguduebet el utult volna az
azat vnta egi papnat. az pny bedig felcunet at.
nert hogi elacm vgtte volna. w elgte leuete njobat
az az. az. penyt midepen port meg vnta miyude.
nebet. el hazin miyd neyat ntat. es tnt az me.
zitelen vrisust mezitelen abara bnebn. Egiyer
zent ferentzueb egi ntiafia hogi latn volna hogi
ruhntalan volna. es imantfagbaa magat fogntu.
na dedergeue paoudn uemeli embernek. mougiad
ferentzueb hogi agyon nebet egi filelt ntat az w.
veritebibe meli zot ferentz meg halunna. vig orz.
nuat feleluen monda. Vigornuual en azt az en
vnta iesus vrisustant adom. Egi uny midason ha.
lotn volna az euangeliomot. midepen borntba
az az. az. npsntalotat az euangeliomnat hidete.
fere. ottan miyd ebebet meg tntafada az w el.
meie meg gnaponeb. lababol latuati leuete. Es
bezde ntat egi zobuati vntai. az w web leuete
es bezde goromba tpbelle wuezeny. Labuna nert
az w tpbellebesszel nemesset es nembeleuebb.
egihazi embereb es pntatob ezuelagot meg
vntalunna. hozza egiyplebesszel vnta. bibet tntit. Sa.
la ez bodog nbia. az euangeliomi tpbellebesszel.
es meg tartafada. hogi az zent zegruseghez va.
gazboduna intruuaat egi igysegel. es emet tpte
letes vnta. Onet pulgte isz az w finantat. Ielen.
vntolunna es iqeudqbaet. euangeliomi regulat
meliet. Vt nuotencius papa meg vntafada.
Az idgbe vnta egi az w fini hogi. bi tpls tpbelle.
teffegel ungi zentueb labntyb vnta. Vgi hogi

meggyapoz:
net

en hazamat. mert latod hogi el omol. Azert az or-
 atol fogua. az iesusnak zeretetiben meg oluadoth
 vala. es w hozza czudalatos konyoroltessegel tar-
 tatik vala. Kezde zorgalmatos lenny az egihaznak
 5 cpitescert. Mikoron myndeneket el arult volna. az
 arrat viue egi papnak. az pap kedig felemnek ok-
 aert hogi elnem votte volna. w elote leuete azokat
 az az. az penzt. mikepen port meg vtaIa mynde-
 neket. el hagia mynd anyat atiat. es czak az me-
 10 zitelen cristust mezitelen akara kquetni. Egizer
 zent ferencznek egi atiafia hogi lata volna hogi
 ruhatalan¹ volna. es ymatsagban magat foglalu-
 an dedergene. Monda nemeli embernek. mongiad
 ferencznek hogi agion neked egi filelr arat az w-
 15 veritekibe. Meli zot ferencz meg haluan. vig orcz-
 aual feleluen monda. Bizoniaual en azt az en
 vram iesus cristusnak adom. Egi nap mikoron ha-
 lotta volna² az euangeliomot. mikepen boczatta
 az az. az apastalokat az euangeliomnak hirdete-
 20 sere. ottan mynd ezeknek meg tartasara az w el-
 mcie meg giaponek. lababol saruiat leuete. Es
 kezde czak egi zokniat viselni. az w wet leuete
 es kezde goromba kotellel wuezeny. Latuan azert
 az w twkelletesseget nemessek es ( )nemtelenekh.
 25 egihazai emberek es paraztok ezuelagot megh
 vtuIuan. hozza egiesolnek vala. kiket tanit va-
 la ez bodog atia. az euangeliomi tokelletesegn-
 ck meg tartasara. hogi az zent zegenseghez ra-
 gazkoduan iarnanak egi igosegel. es ennek toke
 30 letes vtan. Enek fwlote ira az w fiaynak ielen-
 valoknak es iquendoknek. euangeliomi regulat
 meliet vr innocencius papa meg confirmala.
 Az idobe vala egi az w fiaI kopol. ki kolso tokelle-
 tessegel nagi zentnek latatyk vala vgi hogi

102
amena latatib vala zerttu n3 zent vestessegret
hogi uem zounl de t3nb mbesel giomueb. pabara
mijndeneb zentueb hidetueb hogi ez zent embet
zent perenoz n3 helbe iuba. As ubinfjnb emueb
zentseget ueby meg mondat. qvonda othau ez zent
ntija. de diezrieteb finijm mert widdog meg vyl
tu vnteb. Azeit mozeteb hogi egi hetbe eger vngy
betze meg giomueb. bit ha uem beend. bugiabodh
hogi vrdwgnat besertete hatulmat wpt r3n3n.
pabororon intemeb n3 ntijnafind r3za vala fejet
olha n3 ielcutene. hogi zoyereut valo giouast ne
tome Egi beues idg elmuluan. n3 w obndafn. n3
n3 ez velagba teze. es egi beues idg elmuluan. n3
w zoboth gonoffinguba. lebet eluegeze Egi idpca
elcyten inruda ez bodog ntijnat egi nemel n3m
es uonda ez zent ntijnant. zentseget ntijnm iquoy
ertem. mert n3 iduesegre valo gondolnat. n3 en
vrunbot beuem tebiesithetem de vripus zolgnatia.
baa nemi tngi eluseg stonda uebi ez bodog nbia
faeniel io leamom. mert hamur meg vng3ntol
ifentot os ou felolem est mougnid neti. faast
vngion iduesegueb ideje. de o3ta leza ignffug.
nat ideje paboron ez n3oni vrunnt ez meg mon
ta volua. o3ta meg vntozeb alij moqut mans
embette. Aed3 fogadnt. t3on hogi bitn3ngat baidn.
na. Eger harom n3oni embort lele elol. bit mind
ruhnuobtna m3nd zinebbe hafondntofot vntuab
bit ig bp3nemt nabi. Jol iguen zegreasegueb n3
zonia. es ezt monduan el euezenet. v3bor egi3er
inutbozueb ez istameb embere. n3 vrdog uebi io.
leneb. os harom3or neuen neueze. t3neb mh3r.
felelt volua stonda n3 n3 vrdog. n3scn alij igca
nagi bongs ez velagyon. bueb uem iggnlan3 n3 vt
idca. ha bi ber n3 w bpact3pl. de vntabi wngn ma

imagy e. d. e. u.

annera latatik vala zeretni az zent veztegeſeget
 Hogi nem zoual. de czak intesel gionnek. Mikoron
 myndenek zentnek hirdetnek. Hogi ez zent ember
 zent ferencz az helbe iuta. Az atiafyak ennek
 5 zentseget neký meg mondak. Monda ottan ez zent
 atya. Ne diczerietek fiaým mert wrdög meg czal-
 ta wtet. Azert inczetek hogi egi hetbe egzer vagý
 ketzer meg gioniek. Kit ha nem teend. tugiatoxh
 hogi wrdwgnek kesertete hatalmat wõt rayta.
 10 Mikororon intennek az atyafiak raza vala feýet
 olha azt ielentene. hogi zozerent valo gionast nē
 tenne. Egi keues idõ elmuluan. az w okadasa. az
 az ez velagba tere. es egi keues idõ elmuluan. az
 w zokoth gonossagaba. eletet eluegeze. Egi idõben
 15 eleýben iarula ez bodog atyanak egi nemes azoni
 es monda ez zent atyanak. zentseges atyam ýmag
 ertem. mert az iduesegre valo gondolatot. az en
 vramtol benem teliesithetem. de cristus zolgalatia-
 ban nem nagi elenseg. Monda neki ez bodog atia.
 20 Meniel io leaniom. mert hamar meg vigasztatol
 istentõl. Es en felõlem ezt mongiad neki. Mast
 vagion iduesegnek ideye. de oztan lezen igassag-
 nak ideye. Mikoron ez azoni vranak ez meg mon-
 ta volna. ottan meg valtozek oly mynt maas
 25 emberre. Mert fogadast twn hogi tiztasagot tarta-
 na. Ezer harom azzoni embert lele elõl. kik mind
 ruhaiokban mynd zinekbe hasonlatosok valanak
 kik ig kõzõnen( )ek neki. Iol iquen zegensegnek az-
 zonia. es ezt monduan el enezenek. Mikor egizer
 30 imatkoznek ez istennek embere. az wrdög neki ie-
 lenek. es haromzor neuen neueze. Kinek mikor
 felelt volna. Monda az az wrdög¹. niczen oly igen
 nagi bõnõs ez velagon. kinek nem irgalmaz az vr
 isten. ha ki ter az w bõncýbõl. De valaki wnõn ma

gnt beuemi penitentiabus miatta elucyendi enteb
istca sohu nom iggalanz. De meq esmere istemeb
embere wrdyguch ryalatstignat hogi nert monda,
na ezebet hogi n3 iozagtal meq vouhabnaya lat,
una bedig n3 grdyg hogi nebi nem assthatua cuel
sz utau besti geriedebeffeget bozta ra ven. Jme n3
vr istemeb erqs baiguaba cordinat le oda es besdo
magnat igca giptremi es mondani. fraber zamut es
n3 to abntod. igr bel beueled bannij saiboron meges
n3 besortbet tole elnem bnuozuek. hgmene es egi ve,
rembe zptet bi telies vaha sieges vizel. Bumeb vtau,
tu omuat bi ipuen n3 hoba gpygrygebe het gym,
hrot saiboron meq zerzebe volan. besdo wungra
magnant mondani. sz nagriobit gymboleq felese
ged. es es negie fiaid es lennid. n3 bettei zolgnat es
zolgnat lennid. szert sies fercauz ruhazd meq wbet
medt meq haluab hidagel. habedig nebed volobh
vnda gona viselas. uehez. zolgnat te vahath zorygal.
matostagnat be vtduat istemeb me otnu
meq ginalatvntuun n3 wrdyg el putu es istemebh
zolgnaja fercauz vellainba bere n3 aldot istent diczy.
ituen. es nldum bi meq zabadytqta n3 w beuie bz,
abat. Vgy olunstantib hogi egi ember vata bi zent
fercauzhoz nitubos vaha. saiboron estue mema n3
gplotura. es nemeli gonoz embereb leselbpdnomb egi.
ebet vtau. est. tpruuekzerent talalat. es wbet ha.
vaha sebesitri. es holt zaruaba haguab. Cuck stulq,
te egi. n3 tpr. tortaha wte. vgruu ottau haguun
mind n3 tpr. mjud. n3 sebes embere. saiboron n3
zanzedstagnat nagi zndplos lpt vaha. firabiat va,
la mind halotas. n3 w bzeli es rotoufagi. saiboron
n3 nlynsiat. veuieere hurnagozuntab. besdo n3 w
feselege n3 halotant mondani. firaluus zonal. zer,
elmas. vtau bel fel memj n3 veteruere meq

serjedetes.

gungoryete

jumbuley

közelem.

gat kemeni penitencianak miatta elueztendi. ennek
 isten soha nem irgalmaz. De meg esmere istennek
 embere. wrdögnek czalartsagat. hagi azert monda-
 na ezeket. hagi az iozagtól meg vonhatnáya. Lat-
 5 uan kedig az ördög hagi neki nem arthatna eucl
 Ez vtan testi geriedetteseget boczata rea. Ime az
 vr istennek erős baýnoka cordaiat le oda. es kezde
 magat igen giötreni es mondani. Frater zamar ez
 az te abrakod. igi kel teueled banny. Mikoron meges
 10 az kesertet tőle elnem tauoznek. kýmene es egi ve-
 rembe zökek. ki telies vala iegeş vizel. Ennek vtan-
 na onnat ki iqnen. az hoba göngörgete het göm-
 bört. Mikoron meg zerzete volna. kezde wmaga
 maganak mondani. e(s)z nagiofik gömböleg felese
 15 ged. es ez negie fiaid es leanid. az kettei zolgahd¹ es
 zolgalo leaniod. Azert sies ferencz ruhazd meg wket
 mert meg halnak hidegel. Hakedig neked rolok
 valo gond viseles nehez. zolgali te tahath zorgal-
 matossagal te vradnak istenednek. Ime ottan
 20 meg gialasztatuan az wrdög el futa. es istennekh
 zolgaya ferencz cellaiaba tere. az aldot istent diczo-
 ituen. es alduan ki meg zabadytya az w benne biz-
 okat. Vgi oluastatik hagi egi ember vala ki zent
 ferenczhez aitos vala. Mikoron estue menne az
 25 gpletara. es nemeli gonoz emberek leselkődnenk egi-
 ebek vtan. ezt törtenetzerent talalak. es wtet ha-
 lara sebesitek. es holt zamaba hagiak. Enek fwł-
 te egik az tört torkaba wte. vgian ottan hagiuan
 mind az tört mynd az sebes embert. Mikoron az
 30 zomzetsagba nagi zöndöles löt volna. siratiak va-
 la mind halotat. az w közeli es rokonsagi. Mikoron
 az atyafiak vetniere harangoznanak. kezde az w
 felesege az halotnak mondani. siralmas zoual. zer-
 elmes vram kel fel meny az veternyere mert

hu = hu

as barnab hataugia teged hju. ottua n3 halat bezet
 fel emelien. latentib vlna hogi volndueub mteuc. n3
 burt tprnbol bi vounb. Jme n3 tpr olj miquy el ha
 grionto volun bi zphylleb. es n3 ember egezen fel bele
 es monda. zeut ferencs ea hozzra ipuen. n3 w sebeijt
 n3 en sebeimhez utontuna. vigratin meg eugemet. n3
 boron n3 en bezepuel icetb vlna. nbor n3 zeut nbi n3
 n3 vlna tplem el tmozn. es en beluen. utet hogi n3 tpe
 barbamol bi vouna. mezt nem zohatueb. bit foguun
 ez zeut nbia el hngita. es n3 tpruet belet. n3 w ede
 ges sebeimel illebuca meg vigratin. Vgi oluastitib
 hogi midoron labozueb. ez zeut nbia. nugini bodogngos.
 and blaftomaba. n3 w cellunhoz hozel. labozit vlna
 n3 fmgre fabn egi puzst. n3 bediz grionto cuebel
 vlna n3 q zohastserent. Ez icemeb embere bezet bi mot
 uan n3 ven ip vlna. es mond vlna nebi zeut ferencs
 Jo hugom zol es dieseried n3 berpntq idet. n3 puzst
 minduebten engeduen. bezetpl eluem megien vlna
 mig zeut ferencsueb addomfnt. vesi vlna. Oluastitib
 zeut ferencszi. hogi midoron pcedibullata zeut fene.
 vus egihazum. egi nitatos ember icemeb icelente m.
 atb. labn tahot ez bodog ferencs. bi nbor pcedibul vlna
 meg ieggetetb volua. bes sep fenes bezetel. trahaty
 n3 egit feictpl fogua labnig nln. n3 mufodib nym n3
 berestueb. egit bezetpl n3 mufiglan. berezt bapca n3 q
 melien meliet ez embor nem latot vlna egiabbor. vuz
 tn igen vrodabboduna. Amc nitacastpual tartatib vn
 ln ez ember bodogngos zeut ferencsbe. hogi ez volngos
 el hngin. es ez zeut vegrulmbu vageze el w eletet. Vgi
 oluastitib touaba zeut ferencszi. midoron n3 zpuetia
 vlna finastub obuert. eset volua ven magi zeut finid
 nln. icetib vlna n3 abimfiabto hogi finast magi zpu
 ueb. Alonda bodogngos zeut ferencs. finim. nem ilib
 zemmet vlagroffnguanb obuert. n3 bpihullamfobol me

lik

az baratok harangia teged hiu. ottan az halot kezet
 fel emeluen. latatik vala hogi valakinek intene. Az
 twrt torkabol ky vonak. Ime az tqr oly mynth el ha-
 gitatot volna ki zokollek. es az ember egezen fel kele
 5 es monda. zent ferencz en hozzam iquen. az w sebeyt
 az en sebeymhez iutatuan. vigazta meg engemet. Mi-
 koron az en kezeymel intek vala. akor az zent atya ak-
 ar vala tolem el tauozni. es en keruen wtet hogi az tqrt
 torkombol ki vonna. mert nem zolhatnek. kit foguan
 10 ez zent atia el hagita. Es az tqrnek helet. az w edesse-
 ges sebeiuel illetuen meg vigazta. Vgi oluastatikh
 hogi mikoron lakoznek ez zent atia. angiali bodogazzo-
 nak klastromaba. az w cellaiahoz kozel. lakozik vala
 az fwge faba egi puczok. az kedig giakorta enekel
 15 vala az q zokasazerent. Ez istennek embere kezet ky niot-
 uan az rea iq vala. es mond vala neki zent ferencz
 lo hugom zol es diczeried az teremtq istent. Az poczok
 mindenekben engeduen. kezertol elnem megien vala
 mig zent ferencznek aldomasat vezi vala. Oluastatik
 20 zent ferenczrol. hogi mikororon predikallana zent scue-
 rus egihazanal. egi aitato ember istennek ielentese mi-
 ath. lata tahat ez bodog ferencz. ki akor predikal vala
 meg iegzetetet volna. ket zep fenes kereztel. tahath
 az egik feiertol fogua labayg ala. az masodik aga az
 25 kereztnek. egik kezertol az masiglan. kerezt kepen az q
 melyen meliet ez ember nem latot vala egiebkor. ray-
 ta igen czodalkoduan. Anne aitatossagal tartatik va-
 la ez ember bodogsagos zent ferenczhez hogi ez velagot
 el hagia. es ez zent regulaban vegeze el w eletet. Vgi
 30 oluastatik touaba zent ferenczrol. mikoron az zonetlen
 valo sirasnak okaert. eset volna rea nagi zem fayd-
 alm. intetik vala az atyafiaktol hogi sirastol meg zqn-
 nek. Monda bodogsagos zent ferencz. fiaim. nem ilik
 zemnek vilagossaganak okaert. az qnihullatastol me

175
Eg 39m. hogi mij az 99b vilagossagot toltub el uszup
Olustatib bouaba hogi mibozon labozueb ez zent nbia
egi puzta helben. es tarbatueb nagy baszagban. bosth
beuama qm. de az atiafiab nem uthunant az nagy
zegeusegub obact. de vizet hozant elibe. berezth
ven vetescl meg nba. Jua nagy voda. mest okou
valtozeb nagy io badd. bit az puzta helueb zegeusege
nem utbata. ez zent emberueb tiszt imatfagn meg
mere tibe hogi iueb okou meg vizuseb. Jubab abut
vula vungarot ginalznot hallau. hoguem dizeze.
tet Azert mibozon latuan az h3 nep az w nagy voda
bebelet. magasztatib fogh qm. va vula vob. Jua
vosa vula bedig w az atiafiabub h3pl egibueb. hog
ginalznot besedet whallafara mondana nebi. Jui ueb.
beb bit maran ez belagot el hatatob. es tebebebe zer
zebebeueb magudobut. de belpl vntob tizefegy beuan.
ob. Next vntob migt az f3stolgy zmetueb. bi az la. szövetnek
ngot hamud meg bapin az az tizefegy beuanub. Jua
uzeteb qet mibepu t3q3. Maibon ez abiafiu. iob.
hor bezeritua mondana vob pndatub hazmatub
laub. vepueb es tudatub gondatub. w bedig viz
ozozumt logi mond vula Algion meg vged az w ifen
mevt bizoni nmit mondaz. mett bizomul nem beua
vula feiedeseges

1
At vula zent fereuz egi viz mellet. lela ot mu
dububub sobafagn. ifent dizevua az w job
nlob zereub Maoud ez zent nbia tustub. Az en huguim
az mndubub az w bereubiebet dizevub. uemigub mij
es oda. es az ifeni zalofant. fizest es mongip. w h3
ep meg. Az w oda menetide az mndubub. mag seta
indulatub. demere egmub zuaue nem hlnatub az
olustatua zent fereuz es az w tustu az mndubub soba
fagnub. Enezogusacto Maoud zent fereuz. Jo hugu
mu zmeteb meg. mij ifenub az zent zalofantub

gh zõnni. hogi mÿ az őrõk vilagossagot tõlõnk el wznõk
 Oluastatik touaba. hogi mikoron lakoznek ez zent atia
 egi puzta helben. es tartatnek nagi korsagban. borth
 keuana ÿnia. de az atiafiak nem athatanak az nagi
 5 zegensegnek okaert. de vizet hozanak eleibe. kerezth
 rea vetesel meg alda. Ime nagi czoda. mert ottan
 valtozek nagi io borra. kit az puzta helnek zegenseg¹
 nem athata. Ez zent embernek tizta imatsaga meg
 niere. kibe hogi iuek ottan meg vigazek. Inkab akar
 10 vala wmagarol gialazatot hallani. Hoginem diczere-
 tet. Azert mikoron latuan az kõz nep az w nagi czoda
 tetelet. magasztatiak [vala õtet. pa]² vala wtet. Para
 nczol vala kedig w az atiafiak[nak] kõzõl egiknek. hog
 gialazatos bezedet whallasara mondana neki. Iai nek-
 15 tek kik imaran ez velagot el hatatok. es tetetitek zer
 zeteseknek magatokat. de belõl vatok tizteseg keuan-
 ok. Mert vattok mÿnt az fõstõlgõ zõuetnek. ki az la-
 ngot hamar meg kapia. az az. tizteseg keuanast. Ime
 nezetõk õtet mikepen tõkõrt. Mikoron ez atiafiu. iole-
 20 het kezerituen mondana wtet paraztnak haznalath-
 lanak. restnek es tudatlanak gorombanak. w kedig vig
 orczaual vgi mond vala. Algion meg teged az vr isten
 mert bizoni amit mondaz. mert bizonual nem keuan
 vala feiedemseget **Esmeg ilÿen pelda oluastatik őrõla**

25 (1)Ar vala zent ferencz egi viz mellett. lele ot ma-
 daraknak sokasagat. istent diczeruen az w zok-
 asok zerent. Monda ez zent atia tarsanak. Az en hugaÿm
 az madarak. az w teremteieket diczerik. menÿõnk mÿ-
 es oda. es az isteni zolosmat. fizesõk es mongiõk w kõz
 30 tõk meg. Az w oda menetire az madarak. meg sem
 indulanak. demiert egimas zauat nem halanaak az
 oluasasba zent ferencz es az w tarsa. az madarak soka
 saganak czaczogasaert. Monda zent ferencz. Io huga
 ÿm zõnietek meg. mÿg istennek az zent zolosmath

meg foztiob. Az zolofant zent petenz eluegezua az q
zobafugrent elmeg zolan bezdench az mundant. O zent
egyigog bimeb ez obtalan allatobes engedned vula
fiart midopen w enged vula ifemeb paranzolatin
nab ezenopen engedned vula w nobies nunden alato
elmeg oluaitid. ilien i pelda q btoq: utuad. 15. 17.

Jiboron predibullana egi vatrufa rabos vula
feszbe egi fozbe az prediballo zebhez bozal bi
neb uszozufatol. fem bodogfugos zent ferenzueb za
ua nem hallatib vula. Maonda uebit. io hugnien ide
ie hogi imuz entz masz zolint. metz ti elegat zolnt
tab. A zent truzatob veztezfugot mig ifemeb igciot
bidetam. hijneb engeduen ottan meg. nemplauubh
Efmeg. ilien pelda vagnon vula meg. uua. 17. 17.

Jiboron predibullana napalub bntomunaba
es az nlat iefusub peldmia zezent. farad
gna iatuan unozobroi unozobru. falubrol palubru
hog az nlat iefusub zent veruel meg. vultob lel
bebet. podygnab unatubal. az q zent predibaviozimab
unalia meg. zndidionija. Az vora menusen bntifual
leleneb egi boqz penz. bit latuan az w bntifa fel ab
barn venny. hogi zezenyebueb atogofu. de zent fe
renz nem hugra. mondura az w bntifual. finna ne
illit nequb egiebet eluenny. Jiboron az w trufa
nab magi beforteti volua az penz fel vebetre zent fe
renz unatfugra. ada wungne Maonda az w trufual
fud fel az ez zent. metz imuz zent ferenzueb unnt
fagn uia az penz zomat begian vultogot vula. bitz
latuan az bntifa vebegni bezde. de az engedelmestegueb
elegat. nabra venny. fagn bezuel az ez zent. Jme vna
egi magi. begio. ique. bi az ez zent. Maonda uebi zent fe
renz. az penz ifemeb zolgniant uem egiel himezu.
ezub podyg es metzes begiob. It imuz az vatoth
nqtepen az w bogog lelbet meg. ada az w ifemeb

meg fizetiok. Az zolosmat zent ferencz eluegezuen az q
 zokasazerent. esmeg zolani kezdenek az madarak. O zent
 egyigogseg kinek ez oktalan allatokes engednek vala
 Mert mikepen w enged vala istennek paranczolatya
 5 nak. ezenkepen engednek vala wnekies minden alatok
 Esmeg oluastatik ilyen 1 pelda ez bodog atyarol.

(M)likoron predikallana egi varasba. rakot vala
 fezket egi feczke. az predikallo zekhez kozel ki
 nek czaczogasatul [sem] bodogsagos zent ferencznek za
 10 ua nem hallatik vala. Monda nekik. io hugaim. ide
 ie hogi imar enes [mert]¹ zoliak. mert ti eleget zolta
 tok. Azert tarczatok veztegeget mig istennek igieit
 hirdetem. kynek engeduen ottan meg nemolanakh
 Esmeg(h) [lk]i(o)lyen² pelda vagion wrola meg iruan.

15 (M)likoron predikallana napolnak tartomaniaba
 es az aldot iesusnak peldaia zerent. farad
 ozna iaruan varosokrol varosokra. falukrol³ falukra
 hog az aldot iesusnak zent vereuel meg valtot lel
 kekert. ordognek markabol. az q zent predikacioyanak
 20 miatta meg zabaditanya. Az vton menuen tarsauai
 lelenek egi tozq penzt. kit latuan az w tarsa fel ak
 kara venny. hogi zegenyeknek oztogasa. de zent fe-
 rencz nem hagia. monduan az w tarsanak. fiam ne
 illik nekqnk egiebeket eluenny. Mikoron az w tarsa-
 25 nak nagi keserteti volna az penz fel vetelre. zent fe
 rencz imatsagra ada wmagat. Monda az w tarsanak
 (f)ved fel az erzent. mert imar zent ferencznek imat
 saga mia az penz zomok kegioa valtozot vala. Kith
 latuan az tarsa retegni kezde. de az engedelmessegek
 30 eleget akara tenny. foga kezeuel az erzent. Ime otan
 egi nagi kegio iqe ki az erzenbol. Monda neki zent fe
 rencz. az penz istennek zolgainak nem egieb hanem
 czak ordog es merges kegiok. It ymar az iratoth
 mykpen az w bogog lelket meg ada az vr istennek

(M)likor ez velagbol kimendő volna. az atiafiakat
 kik az helben valanak hozza hiuata. nekik nag
 edesseges predikaciot tőn. w vigasztalásokra. atyái be-
 zedel inte wket. az isteni es atiafiui zeretetre. Hagia
 5 nekik wrőkségő az melseges zegenseget es az bekeseg
 et tartandoul. Es hogi ez velagnak vezedelmető ig
 en oltalmaznak wmagokat. es hogi az iesus cristus
 mielkedetit es niomdokit kőuetnek. Azert kőrniől ve
 uen ez zegen patriarkat az w fiai. kinek imar az
 10 w zőmei meg homaliosotak vala. nem vensegert de
 az giakorta valo kőni hullatasert. Mikoron az vtolso
 horan volna. kerezte kepen teue az w kezeit. mert el
 tebees azt zereti vala ez zent iegiet. Az fratererekth
 ielen valokat es iquendőkert meg alda. az aldoth
 15 iesus neueuel. Es az w aldot bodogsagos zent lelket
 az w zeretőenek meg ada. Az aldot iesust mikepen
 zolgala. azonkepen lőn az fezetes es. Esmeg ilyēn pel
 da oluastatyk ez bodogsagos zent atyárol.

(M)likoron menne wtarsiuall egi vton. es az
 20 vt mellet egizep zőld fat latanak. faratsa
 gnak okaert alayā menenek. Es az fanak w hegien
 wl vala egi kis madar ki neueztetik főlemilēnek
 Es mikoron ez madar w termetetizerenth zepen es
 nagi hangos zoual enekelne auagi zolna. fel teken
 25 te ez bodog atia es ezenkepen zola neki. No en io
 hugom főlemile. ier lasuk melikőnk diczerheti yn̄k
 ab az terőmtő istent. Az bodog atiaes el kezde es ig
 en zepen kezde enekelni. de ez filemile az w czongő
 zauauall felieb halada az bodog atiath. Bodogsagos
 30 zent ferencz kedig fel emele az w zemeyt. es keze-
 it teriezte ameniorzagfele. es el fakada sirua es
 w sirtaban azt mongia vala. O uram mindenhato
 isten. im ez madarkanak nem igerted meniorzagot
 es w benne valo diczőseget edesseget. es bodogsagot

100
de in latom hogi emalammal. nagios ofengy zonal
dizer tegedeb. a n3 vton menuen mind est fidijs
vula. Yentom bels pater inab. midon egi hys
hiosn. egi vizen nennemq paterebel nbal ment
vulun. es w n3 vizon. nns pabianu vetebe volun
vobes. es vumagn mag nbal nbarun igni. n3 ha
io ebafedida. vobemig. n3 vimeb. fenebere mane. Az
fenteb est inab. hibe nbal. vetebe vula n3 vi
zen. n3 vimeg. Inabmlafnetis. bodagfugos zent fere
neteb hiunb. w es bedig. fgeben nminis teheti va
la. zent ferevneteb fegedemet beri vula. jme n3
mag. mondat pater. n3 vizon. feneben int vula
mibepen n3 vizen. es n3 mag. mondat. es mag
hiosn. fogn. es vimeb. hi hosa n3 vizen. n3 w ru.
hain bedig. mag. nem n3ot vula. fimeg. ilu. pelda.

Emeli zegeni embet. egi bazdagunb. penzel
ndos vula. es beri vula n3 bazdagot. hogi n3
w ndofugunb. napias. zent ferevneteb ferebetier
tonba halafuna. folele n3 bazdag. embet n3 zegeneb
beuelien monda nobi. Diq berde vobabeb. en fere
det. hol fem ferevneteb fem egiob. teged. nem fagelbet
es lag. otom mag. vafstia. es es vton. hembabte.
vobes egi. fater. hupliffa. fidiom. bedig. n3 zegeni.
embet. fagn. ferevneteb. abimian. lagotom. fem. ferevneteb.
ot. lpu. es es fere. n3 vobabte. n3 vafstia. es vton. n3
embet. egafugot. vime. w bazdagot. es mech. pelda.

Dmannb. vntofubm. midon. egi. giermek.
n3 palomant. ablabarol. te. egi. volun. es. otom.
mag. bolu. vula. es. midon. bodagfugos. zent. ferevneteb.
nab. hupliffa. mag. lag. otom. vobabte. mag. ndabeb.
n3. giermek. fimeg. ilgen. pelda. vntofubm. zent. ferevneteb.

Vafa. ncuq. vntofubm. midon. n3. hof. te. za.
budot. volun. es. egi. giermekob. mag. nima.
es. midon. n3. w. bebet. n3. nozofuna. tybet. volun.

de im latom hogi ennalammal. nagioab czengõ zoual
 diczer tegedet. s az vton menuen mind ezt siratya
 vala. Reatom beli frater iakab. mikoron egi kys
 haioba. egi vizen neminemõ fraterekkel altal ment
 5 volna. es w az viznek mas partiara vettete volna
 wketh. es wmaga meg altal akarna iqni. az ha
 io el fordula. wkenig az viznek fenekere mene. Az
 fraterek ezt latak. kiket altal vettetek vala az vi
 zen. az wmeg zabadulasaert. bodogsagos zent fere
 10 nczet hiuak. w es kedig zqeben amint teheti va
 la. zent ferencznek segedelmet keru vala. Ime az
 meg mondot frater. az viznek feneken iar vala
 mykepen az zarazon. es az meg mondot el merõlt
 haiot foga. es wuele ki hoza az partra. az w ru-
 15 haia kedig meg nem azot vala **Esmeg ilen pelda**

(N)Emeli zegeni ember. egi kazdagnak penzel
 ados vala. es keru vala az kazdagot. hogi az
 w adossaganak napiat. zent ferencznek zeretietirt
 toaba halasztana. felele az kazdag ember az zegenek
 20 keuelien monda neki. Oly herre rekeztlek en tege
 det. hol sem ferencz sem egieb. teged nem segelhet
 es leg ottan meg vassaza. es ez vtan berekezte
 wtet egi setet tqmlqczbc. Mikoron kedig az zegeni
 ember zent ferenczhez ohaitana. legottan zent ferencz
 25 ot lon. es el tqre az tqmlqczqt. az vasat el ronta az
 embert egessegel viue w hazahoz **Esmegh pelda.**

(R)Omanak varosaban mikoron egi giermek.
 az palotanak ablakarol le eset volna. es ottã
 meg holt volna. es mikoron bodogsagos zent ferencz
 30 nek kqniqrgenenek. leg ottan eleuenql meg adatek
 az giermek. **Esmeg ilyen pelda vagion zent ferenczrql**

(S)Vesa neuq varasban. mikoron az haz le za
 kadot volna. es egi giermeketh meg nioma
 es mikoron az w testet az nozolyara tqtek volna

hogi eluctuek. az in uniu bodogsagos zent ferencsely
 uagi. nitostogyal hijua vala. nuuere teheti vala
 juue az gneruek efelitoru asita. es egyen fel bele. es
 ipeni diszeretebet bezde mondani. Ilyen veldu duantitib
 emeli azzoniallat hogi bi bodogsagos zent ferencs
 bez uagi nitatos vala. nitatoru in diuiale volua
 es vebagbol. es az in teste az nosolijna volua. es az pa
 pob deudok allanant. es az halloti tuteleget bemeek
 legy ottan az azzoniallat az nosolijna fel emele vma
 gnt. es egyen alo papot bgyol huxa monduan. Abarov
 nitjann megz gionnion. mert eu megz holonnu vala es
 bemeuegzes temlgesben vales. mert ez bgyt bit tenek
 ed megz abarov ielentuenem. megz uciu gionnion vala
 de eu exeten iymabozet bodogsagos zent ferencs. es eu
 uehem adantatek. hogi az belek az testben terue. bgyt
 az bgyt megz gionnion. es bgyantot uicruet. paud
 bedig eu ez vout megz gionnion. buecteb labastob
 va el uijogozom. Azert megz gionu. es hogi megz el
 dozbabot volua. legy ottan el uijoguet bedefeged vitan
 Ef megz ilyen veldu duantitib es bgyt zent atyafol
 gi idgbe nitatoru igca megz betegpib volua bo
 dogsagos zent ferencs. frater leo. bi bodogsagos
 zent ferencsuek zerety tarsa vala. uagi nitostogyal
 zalgal vala zent ferencsuek. Azert nitatoru egi nap
 on frater leo. kent zent ferencs mellet vltana. lelbe
 be el vgyeteb. viteteb egi uagi folo vizre. hogi ig
 eu sebes vala es zeles vjiboton uerue. idal meugb
 eth. Lata zent ferencs zerzebibol sobabat. est ertbe
 ted meud az harom zerzebiben valobrol. tabath vob
 bulqub bulqub uerhabal megz vnuat terhelbetuen
 nemclit bwinquebel. nemclit bepebel. nemclit bedig
 zobnijabal. es ezebhez hysolntofobal. es tabat vgy
 gubolant alul. az vgyen. Tabath az viznek sebes
 ge vobeth el ragagyn. es bele vesueb vna. mertly lo

akas
 megz gionnion

hogi el<te>metnek. Az w ania bodogsagos zent ferenczeth
nagi aitatossagal hÿuia vala. amenera teheti vala

Ime az giermek efelikoron asita. es egezn fel kele. es
isteni diczereteket kezde mondani **Ilyen pelda oluastatik**

5 (N)Emeli azzoniallat hogi ki bodogsagos zent ferencz
hez nagi aitato vala. Mikoron w kimult volna

ez velagbol. es az w teste az nozolyan volna. es az pa
pok deakok allananak. es az halloti tiztesseget tenneck
leg ottan az azzoniallat az nozolyan fel emele wma

10 gat. es egiet alo papok közöl hiua monduan. Akarok
atyam meg gionnom. mert en meg holtam vala es
kemenseges temlőczben valem. mert ez bont kit tenek
ed meg akarok iclentenem. meg nem¹ giontam vala
de en eretem ymatkozok bodogsagos zent ferencz. es en

15 nekem adatatek. hogi az lelek az testhben terne. hogy
az bont meg gionnam. es boczanatot niernek. Mind
kedig en ez bwnt megh gionandom. tinektek latastok
ra el nywgozom. Azert megh gionek. es hogi megh ol
doztatot volna. leg ottan el nyögűek bekeseget urban

20 Esmeg ilyen pelda oluastatik ez kegies zent atyarol

(E)gi időbe mikoron igen meg betegölt volna bo

dogsagos zent ferencz. frater leo. ky bodogsagos
zent ferencznek zeretq tarsa vala. nagi aytatossagal
zolgal vala zent ferencznek. Azert mikoron egi nap

25 on frater leo. zent zent ferencz mellett alana. lelke
be el rőytetek. vitetek egi nagy folio vizre. hogy ig
en sebes vala es zeles. Mikoron nezneie által menők
eth. Lata zent ferencz zerzetiből sokakat. ezt erthe
ted mynd az harom zerzetýben valokrol. tahath wk

30 kwlqnb kwlqmb marhakal megh vanak terheltetuen
Nemelik kwnyuekel. nemelik kepekel. nemelyk kedig
zoknyakal. es ezekhez hasonlatossokal. es tahat vgý
gazolnak által. az vÿzen. Tahath az viznek sebese
ge wketh el ragagya. es bele veznek vala. merth le

zalant vna mijnd n3 berebel w3ue n3 vijuet nel
 segebe .nemelich n3 altal men3t h3p3l mijnd n3 nau
 partim3s el menuec vna .nemelijt harmadaing .de
 melijc es3t harmadaing .nemelich es3t felig al
 zegenbejan bele vezuet vna .frater leo latuan es
 sot vezedekuet .buming3l vna .vrijt3t .Eun3eb vna
 na iguuec nemelich berehne3p3l .bituel es3t n3 z3t
 zegen3fag .magien vna .bit vb wind w eltabbe ze
 veteb walt3t selijes ziu3el p3 folio wisben behue be
 menuen .hamars3gal .altal menet mijndeu band3s
 ne3p3l .E3 b3t3 labast zeut ferent3 zeut lelobmian3t
 meg esmere .hogi frater leo latoth volun vdanuit
 de mi v3nu .meg borsatabeb frater leo n3 vwij3ete
 3p3l .h3ua vutet3 h3z3aja bodog3fagos zeut ferent3
 es mound3 uebi .Vulnemeliche3t lat3t .ueben mijnd
 meg moug3nd .frater leo mijbejen bizoni engedel3n
 es .wrebi mijnd zereuel meg mound3 h3uet mon
 dn bodog3fagos zeut ferent3 .v3z3m3j .nemib3 lat3t .
 mer3t3 n3 folio v3zen ezuilag3t ertet3 p3 frater3t
 bedig .bit n3 viz3p3l el mielbetuet vna .n3ob bit n3
 euang3li3oni .tpellete3feger .es zabad abart3zereut
 vna zegen3feger nem b3rt3j3t .n3ob bedig .h3t ve
 zedemuec3l altal menuec .n3ob h3t ipanne3t lelt
 est vnu3n .fem3 elmul3n3d3 .n3m3h3t3 nem b3r3nt3
 es nem bere3uec .de ebelt3 es it3nt3 v3nu3n es in
 h3z3at3t3 .ezebel meg eleg3dnet .h3quetuen n3 me3i
 taleu iesus3t .vristus3t .mijnd n3 bere33f3ng3 n3 in
 zegen3fagebo .n3ert3t n3 iljen frater3t es .f3r3t3t ab
 b3nien .nem3t3 n3 w3g3t el3ere .n3ezedemuec3l .n3er
 p3nt3t beru3nd3nt3 .mound3f3gerent3 .v3l3n3m3l3t3 z3r
 zetes .v3ll3nt3 n3u3gi .b3r3nt3t3 ald3m3nfuec3l .eg3 .h3t
 nem ex fem3 .w3n3g3 .fem3 z3r3z3t3feger .de m3b3rt3n
 ald3m3nt3t3 t3rt3t3 v3l3n3m3t3t3 z3r3z3tes .t3h3nt3t3 .w3n3bi
 igen bator3fagos es queb3j .n3 ebepen id3feger3t .v3ng3o

elmylterne?

sem sem

zálnak vala mýnd az terehel wzue az vyznek mel
 segebe. Nemeliek az által menők közöl. mýnd az mas
 partiahoz el mennek vala. nemelyk harmadaýg. Ne
 melyk csak harmadaig. Nemeliek csak felig es
 5 ezenkepen bele veznek vala. frater leo latuan ez
 sok vezedelmet. kwniqról vala ráytok. Ennek vtan
 na iqunenek nemeliek terehneköl. kikuel csak az zēt
 zegenseg megien vala. kit wk mind w eltekbe ze
 retek volth teljes ziuemel. Az folio vizben [belue] be
 10 menuen. hamarsagal által menek mýnden bantas
 neköl. Ez [last] latast zent ferencz zent lelekmiath
 meg esmere. hogi frater leo latoth volna valamit
 De mi vtan meg boczatatek frater leo az rwýtete
 sböl. hiua wteth hozzaýa bodogsagos zent ferencz
 15 es mondah neki. Valamelicket latal. nekem mýnd
 meg mongiad. frater leo mykepen bizoni engedelm
 es. wneki mýnd zereuel¹ meg monda. Kýnek mon
 da bodogsagos zent ferencz. Bizony amith latal.
 merth az folio vizen ezuilagh ertetik. Az fraterek
 20 kedig. kik az viztöl el nieltetnek vala. azok kik az
 euangeliomi tőkellestesseget. es zabad akarthzerent
 valo zegenseget nem tartýak. Azok kýk ve
 zedemneköl által menenek. Azok kýk istennek lelk
 eth valuan. semi elmulando marhath nem birnak
 25 es nem keresnek. de etelth es italt valuan es ru
 hazath. ezekel meg elegodnek. kőuetuen az mezi
 telen iesust cristusth. mýnd az kereztfayg az w
 zegensegebe. Azerth az ilýen fraterek es sororok
 kwnien mennek az wrök eletre vezedemneköl. mert
 30 zenth bernaldnak mondasazerenth. valamely zer
 zetes. valland auagi tartand aldomasneköl. egi töt
 nem er sem wmaga sem zerzetessege. de mikoron
 aldomasal tarth valamith zerzetes. tahath wneki
 igen batorsagos es őneký yg ckepen idessegere vagiő

(V)gý¹ oluastatik az zent atyáknak eletekbwl. Hógi
 vala egy nagi zent ven. wkqzwlwk. Kit az vr
 isten ezel aýandokozot vala meg. hógi az barátokh
 mýkora eznek vala. meg esmeri vala ezt. hógi ký
 5 melto vala az eterre. es ký meltatlan. Azert egyzer
 mýkora az barátok ebellenenek. wes be ique kwzýkbe
 Es mýkora le wltenek volna. es el hoztak volna az
 etketh eleýkben. Lata ez zent ven. hógý nemelyek ezn
 ek vala mezet. Nemelyek kenyeret. Nemelyek kedigh
 10 ganeth. Ezeket latuan ez zent ven. el czodalkozek ez
 en. hógi mý legien ez dolog. hógi ým egi fele etketh
 hoztak eleýkben. es kwlqmbet kwlqmbet eznek. mýkep
 en fwlql megh mondatek. Azert ez zent ven. kere az
 vr istent monduan. Ielenczed meg ennekem vr mýn
 15 denható isten. hógi mýczoda legien ez dolog. hógý ým
 egi fele etket hoztanak. es ký mezet. ký kenieret. ký ga
 net ezyk. Zozat iwue menyorsagbol w hozzáya mon
 duan. Latod az kýk mezet eznek. Ezek az w etkeket az
 cristus halalual elegitetek. Azert az meznek tulaýdon
 20 sagazerent. edes nekýk. Azok kýk kenyeret eznek. eleg
 ýtetek az w etkeket halaadasal. Mert halat adanak
 az vr istennek. mely nagi bwsegel zolgaltata nekýk.
 az etelth italth. Azok kedig kýk ganet eznek. Ezek ele
 gýtetek az w etkeketh. zugodasban es morgodasban mo
 25 nduan. Imez io. es ýmez nem io. Ez² sos. es ez saýtalan
 Azert latod hógi ezek ganet eznek. Bodogsagos zenth
 ferencznek eletebenes vgi vagion. hógi mýkora ýmat
 koznek azert. hógi meg ielentene wneký az vr isten.
 hógý mýuel gýakortab. megh bantanayak az w zerze
 30 tebelýek az vr istent. zozat iwue w hozzáya az vr iste
 ntwl monduan. Ferencz. tugiad hógi semýuel engemet
 giakortab meg nem bantnak³. mýnt kýk etelekrwl zu
 godnak Ilyen pelda oluastatyk az io zolasrol es kik iot zolnak

Aln nemeli nagysagos zent nija. az tny zentoh
 ntjant buzot. bimeb ilyen mlatzotth ndot vula
 az iv ipen. az az zentlelebuak magatta. meg ielcutouen
 wnebi. hogi w lantamja nyobnt. hijbet egiecb. nem lant
 nbb vula Azert asert az huete labojo zent ntjant ezth
 moudak wrola. hogi egi idiohe. nyitoron egyint wlaueb
 sob fut frateret. es egyetube zolannak wbuotptth, zolnak
 vula az zent itafobrol. es asobrol. hijt iduellegre. az lalt
 eduet haznalatnak faiboron bedig az frateret egadrol
 zolannak. latyuuala az zent nija hogi wmlletet ala
 nt vula iftemet angiali wopluc. nezueb vula wrenak
 nagy wig orzauat. wert gwmo-buduet vula az ipen
 wul walo zolantna faiboron bedig egiebet walmijo zolu
 nt vula. legottau meg htrngoduan iftemet magynly q
 trolt meze elmerueb vula. es legottau iumet vula q
 buzibben lufagos es forberetes diznot. es rohogunth
 wula wbuotptth. kerth. az wroggnt dizuobuat bepebe
 gironq-buduet vula. az w feleceualo sob zolafobbat. es
 hijtsagos bezedeble. de ez bodagsagos zent. wem utija. ez
 edet latum. el ment az w rellouabun. es nyind beljes es
 zaba nagy siraal es inigntafal abnyta vula az wny ny
 auatjantugyibat es dromeyibet. Azert az elastuonban
 labojo zent utyabat bezeyti vula. es az fratereteth ija
 ty vula moudan. tylozotob mag. nbbj. wpluotebet az
 sob zolafobul. es az hijtsagos bezedeblal. hijnet nyaba
 gnosz nem jedoty az leleble. es nem wtjant megh. mell
 ezetueb magatta. iftemet. es w angimlyant gytlufegesek
 wngiont faert lagy mond az ifteme. ama. hogi az sobh.
 zolant. magatta. eluen tmaszntyadny az wnyth faert
 ezet bezet az elmet. es wny hellybat. wnyton es hijta
 Azert nyindant ilyb wntye. wntauoffotni. az sob zolant
 hijnt wntadant nagy. sob dromey. nyibepen wngiluan
 sag. hnyugyag. wntant 10 hntet uenent eluotele. th h
 lantatob nyibepen. abor wntalgeti azobnt. potoloty wrogy

Egyombe

iltz al

szola at

gyarolva hit

G. F. A. Albin Nighe

(V)Ala¹ nemeli nagisagos zent atya. az twb zenth
 atyak kwzqt. kynek ilyen malaztoth adot vala
 az vr isten. Az az. zentleleknek myatta. meg ielentuen
 wneki. hagi w latnaja azokat. kyket egiebek. nem latn
 5 akh vala. Azert azert az wuele lakozo zent atyak ezth
 mondak wrola. hagi egi idwbe. mykoron egiwt wlnenek
 sok fat² fratercek. es egyembe zolnanak kwzqtqkh. zolnak
 vala az zent irasokrol. es azokrol. kyk iduessegre. az lelk
 eknek haznalnanak. Mikoron kedig az fratercek e(r?)zekerwl
 10 zolnanak. latyauala az zent atya hagi wmelletek aln
 ak vala istennek angiali wrqluen. neznek vala wreaiok
 nagi vig orczaua. mert gwnorkwdnek vala az isten
 rwl valo zolasban. Mikoron kedig egiebet valamyt zoln
 ak vala. legottan meg haragoduan istennek angyalj. q
 15 twlqk mezze elmennek vala. es legottan iwnek vala q
 kwzykben. rutsagos es fertezetes diznok. es rohognakh
 vala kwzqtqk. Merth az wrdqgw diznoknak kepebe
 giwnqrkwdnek vala. az w feleteualo sok zolasokban es
 hysagos bezedekbe. De ez bodogsagos zent ven atya. ez
 20 eket latuan. el mene az w cellajaban. es mynd telyes et
 czaka nagi sirasal es iaygatasal ohaytia vala az my ny
 aualyassagyntak es bwneynket. Azert az clastromban
 lakozo zent atyakat kezeryti vala. es az fraterketh yn
 ty vala monduan. Tylczatok meg atty nyelueteket az
 25 sok zolasoktul. es az hitsagos bezedektl. kynek myata
 gonoz nemzetetyk az lelekbe. es nem ert( )ywk megh. mert
 ezeknek myatta. istennek. es w angialynak gylwsegesk
 vagionk. Mert vgj mond az istenni iras. hagi az sokh
 zolasnak myatta. elnem tauoztathatny az bwnth. Mert
 30 czek tezik az elmet. es amy lelkqket. gyarloa es hyta
 Azert myndenek ilyk ewtqle eltauoztatni az sok zolast
 kybwl tamadnak nagi sok bwnqk. mykepen ragalma
 sag. hazugsag. masnak io hirenek neuenck elutele. Oh ha
 lathatnok mikepen akor ewlelgeti azokat pokolbelj wrdq

Szent Ferencz Atyánk Napjára való
Epistola. mellyel megh jrt sz: Pál Apostol
az Galata béliekhez irt Levelének
katolikus részében.

Atyámfiaj én tőlem pedig tudod Legien dicseked-
nem. hanem csak a mi Urunk Jesus Christus kereszt-
tűben, ki által nekem ez Világ megh felszítottet.
énis a Világnak. mert a Kristus Jeshan sem
a könyvül metelkedes nem háznál semit, sem a
könyvül metellettenséjé, hanem az új Feremtet
állat. is Valakik a Regulat követik bekarrogg
azokon is ingalmasság is az hitennek Israelen.
az után senki nekem bántságomra ne legien
mert én az új Jeshu-nak béliégét horozom
az én Jeshu-men. a mi Urunk Jeshu Christusnak
malasztia a ti Lelketeikkel Atyámfiai Amen.

Ez mai szent Euangeliumot szent Mathe
irta megh tizen eggyedik részében.

Az Vdöben felelven Jeshu monda halát adok
tervedk Atyám Mengnek is földnek ura hogi
el reitetted ezeket a bölcsektül is Leresektül is
megh jelentetted a kisdödeknek. ugi Atyám:
mert így való kellemetes te ottotod. mindenek
ennékem adattak az én Atyámtul. is senki
nem ismeri a fiát, hanem csak az Atyá: az
Atyát sem ismeri senki, hanem csak a fiu,
is a kinek a fiu megh akaria jelenteni.
Jöjtek én hozam, kik munkalkodtok, is megh
terheltekküen ualtok, és én megh nyugollak
tikteket. ugiitek fel, az én igámot, ti reatok
is tanullatok én tőlem: mert frelid ugiok
is aházatos szivü, is nyugodalmat talaltok,
a ti Lelketekeknek. mert az én igám jöniörüs-
sages is az én terhem könnyü. 133.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

* Sic videbit filium hominis venientem in nube
 et regnante magna et manifeste Asboron
 et et ibi et unpinia meg latyub embernet fign
 Ipuca ungi habnlausagnd es felfegel Serclmes
 atnaufigny. Itab muretyub meg tudunt et besez
 tyen hitnet agraztibol hogi mij vruab iesus
 xps ipuendp et itelesee meg itelnj cleuenebet
 es holtubnt Jobnt es gonazobnt es es velugot
 tyz mijn tyelj iteledben mijudenet meg adan
 do et etu erdene es vette zereut vago iot vago
 gonost erdelm Es es lezen aboron miboron et ich
 uend embernet fin ungi habnlausagnd mibepa
 301 esmij zent euangeliu Itjt mignetyub meg
 tudont hog zent maos meg hnti mibepa vt
 in apornlyfi. derimo rnpitulo habetur subepen
 zent innos lntafarel vato bnyuenet tized reze
 be meg vafyon iduna Istemet crys magialut
 menibyl lo Sallam ti et w iob labat teue et teu
 gerre. Es et bal lntat et fpldre es meg estyot
 ely isture hog nem lezen bouaba idew mign w
 rpyt vrybe. Glosa magiarnzo idab ig magiar
 ngn hogi nem lezen tounba itgnlausagunt
 de itelebet, idee es igausagunt idee. Es zolunt
 nebi het mndpgrsete kuzodnt nsert et het
 mndpgrsete nem egieb hntem chnt et het ngn
 unlynsagot bit et bnystntgn itelet unpinia meg

(T)Vnc videbunt filium hominis venientem in nube
cum potestate¹ magna et maiestate Azkoron

az az itelet napian meg latyak embernek fyat
loquen nagi hatalmasagal es felsegel Zerelmes
5 atamfyay llik minekõnk meg tudnunk az kerez-
tyen hitnek agazatibol hogi my vrunk icsus
Xps iqwendõ az iteletre meg itelny eleueneket
es holtakat lokat es gonozokat es ez velagot
toz mya Mely iteledben myndenek meg adan-
10 do az ew erdeme es vetke zerent vagi iot vagi
gonozt erdelm Es ez lezen akoron mikoron el ieu-
uend embernek fia nagi hatalmasagal mikepen
zol ezmay zent euangeliu llyk mynekõnk meg
tudnonk hog zent ianos meg lata [mikepen] vt
15 in apocalipsi decimo capitulo habetur Mikepen
zent ianos latasarol valo konyucnek tized reze-
be meg va(g)yon² iruan Istennek erqs angialat
menibõl le zallani ki az w iob labat teue az ten-
gerre Es az bal labat az földre es meg eskõek
20 elõ istenre hog nem lezen touaba idew mynd w-
roqõl wroke. Glosa. magiarazo iras ig magiar-
aza. hogi nem lezen touaba irgalmassagnak idee³
de iteletnek⁴ idee es igassagnak idee. Es zolanak
neki het mendõrgesek⁵ Miczodak azert az het
25 mendõrgesek nem egieb hanem chak az het nya-
ualyasagok kik az bõnõswkõn itelet napian meg

tpbelleknek Az első mondgrzesma vehetjék az meg
 holtaknak fel támadásának. Vnde ad Eegalonizensek
 kiryl vgi mond zent jónl apstol egik epistolajukn
 Az kiirt zol nuugi zong Es az meg holtak fel ta
 madnak halhatatlansok Mert ez trombitának du
 znuu oli rebenetesegrel hmagoslib hogi vgi mond
 zent ieronimus doctor Abar allogium abar vigin
 znt abar valraut egiebet tegiek nyudentorou n3
 vtolfo burmek em szatija n3 en fileymbe hmagoslib
 felhebet fel hallotak es ipetek n3 itelekre kiryl ig
 mond holgot ez neig tudos meker bi irta es magi
 arazta bolznek hquict Az trombitának du znuu
 lezen nemynemig fplol hullo nuugi hullas zerent3
 vndo hmagoslag zonges nuugi zo Es ristusnak zo,
 luszereut vndo parantzolatijn kinebmiatta purau
 zolja n3 meg holtak fel támadu es fel kelni
 vgi mond zent ianos honuueket vspd rezebe Az
 meg holtak halnak isten fiinak szatijak es atib
 hntmagiak chet vch szatrol vgi mond arany
 znuu zent ianos vizon nuugi zo n3 rebenetes hopt
 nek 9 szatija biuek minden elocty alatot euged
 nek bi n3 hquebet meg hasogatija es el vonta
 Az poblot meg utija Az vas kapubat el tyri
 Az meg holtaknak du hopteket el zugatija es
 n3 zetesegnek fenetekbol meg zmbnduls teltebet
 gugu tehetnek meg azia Es meg ez szat mibe
 pen mongia arany znuu zent ianos el halatit menu

Kört=kuirt

tökelletnek Az első mendedgesmia vehetőek az meg
 holtaknak fel tamadasokat. Vnde ad Tessionalicenses
 Kiról vgi mond zent pal apastal egik epistolayaba
 Az kwrt zol auagi zong Es az meg holtak fel ta-
 5 madnak halhatatlanok Mert ez trombitanak ew
 zaua oli retenettesegel hangoslik hogi vgi mond
 zent ieronimus doctor Akar allogiam akar vigya-
 zak akar valamit egiebet tegick myndenkoron az
 vtolso kurtnek ew zozatya az en fileymbe hangoslik
 10 Kelyetek fel hallotak es iqetek az iteletre Kiról ig
 mond holgot ez neuq tudos mester ki irta es magi-
 arazta bqlcnek kqnuet Az trombitanak ew zaua
 lezen nemymq fqlql hallo auagi hallas zerenth
 valo hangosag. zonges auagi zo Es cristusnak zo-
 15 la(s?)szerent¹ valo paranczolatya kinekmiatta paran-
 czolya az meg holtakat fel tamadni es fel kelni
 Vgi mond zent ianos kqnuenek wtqd rezebe Az
 meg holtak halyak isten fianak zozatyat es akik
 halangiak elnek Meli zozatrol vgi mond arany-
 20 zaiu zent ianos Bizon nagi zo az retenetes kqrt-
 nek q zozatya kinek minden eltetq alatok enged
 nek ki az kqueket meg hasogatya es el rontia
 Az poklot meg nitya Az vas kapukat el tqri
 Az meg holtaknak ew kqteleket el zagatya es
 25 az zetetsegnek fenekebql meg zabadult lelkeket
 qnqn testeknek meg agia Esmeg ez zozat mike
 pen mongia arany zaiu zent ianos el halatik meni

országnak és tartsa meg latint embernek fiának
 igencu meuej kydttbe Aboron oda is adnam miand ny
 bul kib eluuele szue istenebe hittenek es qtet tistel
 tek Abraham mind az zent patriarkatal Jsaas ny
 ud az zent prophetatal Dauid mind az zent hiza
 lobtal zent peber mind az zent apostolotal es eua
 ngelisztal es esentepen Jgnak el miyaden readdely
 zentek Tonbn el is az meuo:szagunt biralae azora
 miand az zent papotal es zerzetesebel kib miand ha
 lalalig az 9 zolgalatsymba meg nurotat esmegh
 el hallatik az trombitanak el szozaria pobolbnak
 mibepen mongia arum sau zent innos es bahuth
 luciper sabanas Asmodeus velzebub vel Jgnak mind
 az pobalbeli seregebel esmeg elhalatatib es hoptuet
 9 sau miand es beljes vilagotum naptellettqfog
 un miand uny miyagatik es feltamundant miand egi
 embe miynden emberet kibnek elu testet az foldbe
 miygotat Oda is miy miand az tpt galkofatal Ju
 das mind az arulotal Az gicmebel qg erodes mind
 az aluot kiralyotal es fejedelmekel Simon mind az
 zentseg arulotal es el ignak mind rtp: hngsytos
 Johans quito raptó zent innosant cumngelion bpa
 uenek qtd rezebe mibepen meg vngion irunu
 ti Jgnak az hoptofatal azot kib ios tyenek az eket
 nek fel tamundafara kib bedig gonoszul mielbetend
 az ibeletnek feltamundafara Az unis meadqrgesfn
 vehetqpt aumgi erthetqpt mind az ob gpletqstet

orzagbaes Es tahat meg latiak embernek fiath
 iqnen meniey k d kbe Akoron oda iq adam m ynd azo-
 kal kik ewuele  zue istenbe hittenek es  tet tiztel-
 tek Abraham mind az zent patriarkakal Isaias m -
 5 nd az zent prophetakal David mind az zent kira-
 liokal. Zent peter mind az zent apastalokal es eua-
 ngelistakal es ezenkepen l nek el m ynden rendbely
 zentek Touaba el iq az meniorzagnak kiralne azonia
 m ynd az zent papokal es zerzetesekel kik m ynd ha-
 10 lalalig az   zolgalatyaban meg maratak Esmegh
 el hallatik az trombitanak ew zozatia pokolbaes
 mikepen mongia arani zaiu zent ianos es tahath
 lucifer. satanas. Asmodeus Belzebub [v]el l nek mind
 az pokolbely seregekel Esmeg elhalatatik ez k rtnek
 15   zaua m ynd ez tel yes vilagotmia napkelett lfog-
 ua m ynd nap nyugatig es feltamadnak m ynd egi
 embe m ynden emberek kiknek ew testek az f ldbe
 niugottak Oda l  kaym m ynd az t b gilkosokal. lu
 das mind az arulokal Az giermekel  l  erodes mind
 20 az alnok kiralyokal es feyedelmekel simon mind az
 zentseg arulokal es el iqnek mind at b b n s kes
 lohannis quinto capitulo zent ianosnak euangeliom k n-
 uenek  t d rezebe mikepen meg vagion iruan
 Ki l nek az koporsobol azok kik iot t tenek az elet-
 25 nek fel tamadasara kik kedig gonozul mielketenek
 az iteletnek feltamadasara Az mas mend rges n
 vehety k auagi erthety k mind az ot g lek ztek

net egrinnatol clunlatat nuagi ozlatat Es mijnd el
 ozlatant negi zerbe nuagi readte Azest nsegi zend
 pt az bizabnt illetq zebpqn ibelre ibelebre az vr iften,
 el nem hogi sententint aginnat de hogi az ifentol
 ndatol sententint eriffet bgi mond zent agoston
 doctol Aboron cristusunt icelqt iqnet bib mustan ihe
 nert hamifna ibelbetat Ezeabepa azobes cristus
 unt iteluj iqnet bib mindenetes amiet vob es ve
 lagbna istent el hatat es az zegeni cristus zegen
 segbe bquetet midepen az zent apostolob es az io
 ambereb es zerzetesed de quibus dr mathei decimo
 nono birtq mondatit zent mathe eunagielistnont
 bquinet bzen bilerzeted vezebe Ty bib elhatatob
 mijndenetes es bquetet engemet vobendq letet az
 zebpqn ibelre fructat bzenet nemzetit Az ma,
 sodit zend meg iteltetib es iduzitetib midepen
 cristusant hui zolgnij bib az istemet paranosolatit
 meg birtolat es irgnalansagnat het mielbedetit
 meg tyet de quibus dr mathei xv. bibnet mon
 datit az bi meg ungnon iruna zent mathe eunageli
 onnant huzon qtd vezebe Ezezem es emebet enem
 ndatol zomehozam es emebet inom ndatol Non
 inro vntet es engemet hazntatib be fogndtat Me
 ziteben vntet es engemet be fedezetet p debeg va
 let es engemet meg latognntat Es ezeabepa eris
 ed az tot irgnalansagnat mielbedetites Az harmadit
 rend meg itelotib es az sententinnat bji ndasau

nek egimastol eluallasat auagi ozlasat Es mynd el
ozlatnak negi zerbe auagi rendbe Mert azegi rend
ql az birokát illetq zekqkqn itelre iteletre az vr isten-
el nem hogi sentenciat agianak de hogi az istentql
5 adatot sentenciat erqsihek Vgi mond zent agoston
doktor Akoron cristusual itelqk iqnek kik mastan Iste
nert hamisan iteltetnek Ezenkepen azokes cristus
ual itelnq iqnek kik mindeneket amiek volt ez ve-
lagban Istenert el hatak es az zegeni cristust zegen-
10 segbe kqetnek mikepen az zent apostolok es az io
emberck es zerzetesek De quibus dicitur Mathei decimo-
nono Kirql mondatik zent mathe euangielistanak
kqnuenek tizen kilenczed rezebe Ty kik elhatatokh
myndeneket es kqetetek engemet wlendqk leztek az
15 zekqkqn Iteluen israelnek tizenket nemzetit Az ma-
sodik rend meg iteltetik es iduezitetik mikepen
cristusnak hiu zolgaq kik az istennek paranczolatit
meg tartotak es Irgalmasagnak het mielkedetith
meg tqtek De quibus dicitur Matei xxv. Kiknek mond-
20 atik az ki meg vagion iruan zent mate¹ euangeli-
omanak huzon qtqd rezebe Ehezem es ennekem enem
adatok zomehozam es ennekem inom adatok Vton
iaro valek es engemet hazatokba be fogadatok Me-
zitelen valek es engemet be fedezetek [.] Beteg va-
25 lek es engemet meg latogatatok Es ezenkepen ercz-
ed az tob irgalmasagnak mielkedetites Az harmadik
rend meg iteltetyk es az sentencianak ky adasau

al barhastatib mibepen n3 berestijeneb kibnet hij.
 teb volt demagna Istennek purnarsolatijnat meggy
 nem tartotab kibnet mondatik n3 fplpl mag mon,
 datib mondak iget bi meg wagnon ituna zent mate
 euangelionauab huzon pldp rezebe Ehezem es emebem
 emen ucu ndatob zomehozam es emebem inom nem
 adatob zarandob vadeb es engemet hazatobba be ne
 fogndatob Aboron mondak n3 bngspt O ucuam nito
 ron latrub tegedet chezen es zomehozama es zaru
 datib es mezetelapl es ucu zolgaltub uebed Yea fe,
 tel n3 igas bzo es ezetepen mond Vizon bizon mond
 am tynebet valamit egynek n3 emine bpspl uentpl
 ucu biffubet tpteteb n3 emebem nem tpteteb Azert me
 nyeteb el aboztat n3 pypb tpsre Az nezedik vend
 legottna minden Irgalmassagubpl pobolbeli wrdogyt
 net ndatyt kuztepen n3 sidob yoganob es eretnet
 eb kib berestijensegab hibet fel ucu wpteb kuzpl
 wgy mond zent inos euangelista bnyenel harand
 rezebe ki nem hij ymar meg Iobteteb hogi mibep
 en egyimustob eluulnastasuab zent mate euangelion
 auat tizenharand vundebe rezebe meg mondatik
 es meg icentetik holot igi mondatik ki Jesu nek
 az angyalob es eluulastijak n3 gonozobat n3 igazab
 bpspl es wntb elwet n3 egy beucuzebe Ps ot le
 zca sivalu es fogabuat esidorgatasa Aboron eluulog
 tatib n3 atyafiu n3 atyafiuatol n3 fuu az uciatub es
 n3 lenny n3 amytub bi bi mijud n3 esu mipebedetj

al karhoztatik mikepen az kereztÿenek kiknek hÿ-
 tek volt demaga Istennek paranczolatÿat meg
 nem tartotak kiknek mondatik az [fÿlÿ meg mon-
 datik mondot igek] ki meg vagion iruan zent mate
 5 euangeliomanak huzon ÷tÿd rezebe Ehezem es ennekem
 enem nem adatok zomehozam es ennekem inom nem
 adatok Zarandok valek es engemet hazatokba be nÿ
 fogada( )tok Akoron mondnak az bÿnÿsÿk O vram miko
 ron lattunk tegedet ehezuen es zomehozuan es zaran
 10 dokul es mezetelenÿl es nem zolgaltunk neked Rea fe-
 lel az igaz biro es ezenkepen mond Bizon bizon mond-
 ( )om tÿnektek valamit egÿnek az enÿ<e>me¹ kÿzÿl mentÿl
 kissebnek<nem> tÿtetek azt ennekem nem tÿtetek Azert me-
 nÿetek el atkoztak az ÷rÿk tÿzre Az negiedik rend
 15 legottan minden Irgalmassagnekÿl² pokolbeli wrdÿgÿk-
 nek adatyk Mÿkepen az sidok poganok es eretnek
 ek kik kereztÿensegnek hitet fel nem vÿtek Kirÿl
 vgi mond zent ianos euangelista kÿnuenek harmad
 rezebe. ki nem hizi ÿmar meg Iteltetet Hogi mikep
 20 en egÿmastol elualaztasunk zent mate euangeliom
 anak tizenharmad [rendebe] rezebe meg mondatÿk
 es meg ielentetik holot igi mondatik Ki lewnek
 az angialok es elualaztÿak az gonozokat az igazak
 kÿzÿl es vetik ewket az egÿ kemenczebe Es ot le-
 25 zen siralm es fogaknak czikorgatasa Akoron elualaz-
 tatik az atÿafÿu az atÿafiutol az fiu az atiatul es
 az leany az anyatul ki ki mÿnd az ew mÿyelkedety

206

zertent Es bit it harnijnes ezendeig es touaba egi
 etu valomb el valasztatub Es touaba soha egzinnasth
 etwymel nem latyab Az az agnozob Erpl vgi mond
 zent mabe bpuent hizonnegied vesebe Abor lezen
 olaj zoraorusag mely zoraorusag soha nem volt ny
 nd kezdetpofogunes Mert belten lezenet egi agiba eg
 yt lezen az barhostatub bpryt es az mnsit az idue
 zetubet bpryt Es est tuij bel embernek hogi az id
 evbe senbi msert nem bnyipt eug Azert teuelog
 nek azok kib azomjoub marianab bepet iduezubet
 nek iob felpt irynt es zent inozot balfdol vgi no
 nd zent innos emmgalafu bnyjuncte kileuged ve
 sebe Isten bnyet harnyjnant ellenc senbi nem el
 hat Es vgi mond az bido dnuud pphetantub meya
 ta Mibor en idpt beudet igyffagot ibelet kinyet
 bizonsagora arnu znu zent innos ezenepen zol
 mondvan Semit ot nem haznalant az bnyagobant
 bnyngdngfagot sem az zolctnet fiabnat az zolct
 sem az agyalat ot semit nem haznalant Tot en vgt
 mondvan hogi nyud az menyorszagbelj zentebes semit
 ot nem haznalalant Mert hn mind az menyorszag
 belj zentet esedezacnet egi barhozot telebett meggy
 sem nyua tveebi az w irgalmasfagut kinyet bizos
 sagora zent gergel nyu Job ppheta bnyjuncte iru
 suba wafnat bzenbetpob bnyjuncte ezenepen mond
 Semitepen touaba az meg bczatonat irgalmasfa
 ga meg nem zabaditjn azobut bibet az ibelquebt

zerent Es kik it harmyncz eztendeig es touaba egi-
 ew voltak el valasztatnak Es touaba soha egymasth
 ewromel nem latyak Az az agonozok Eröl vgi mond
 Zent mate kőuenek huzonnegied rezebe Akor lezen
 5 ǫly zomorusag mely zomorusag soha nem volt mý-
 nd kezdetǫfoguæs Mert ketten leznek egi agiba¹ eg-
 ýk lezen az karhoztak kőzzǫl es az masik az ldu-
 zewltek kőzzǫl Es ezt tuný kel embernek hogi az ld-
 ewbe senki masert nem kőnyǫrewg Azert teueleg-
 10 nek azok kik azonýonk marianak kepet iduczitenk-
 nek² iob felǫl irýak es zent ianost balfelǫl vgi mo-
 nd zent [ianos euangelista] <iob> kőnyüenek kilenczed re-
 zebe Isten kýnek haragýanak ellene senki nem al
 hat Es vgi mond az biro dauid pphetanak mýa
 15 ta Mikor en idǫt veendek igassagot itelek Kýnek
 bizonsagara arani zaiu zent ianos ezenkepen zol
 monduan Semit ot nem haználnak az kazdagoknak
 kazdagdagsagok sem az [zwleknek] fiaknak az zwlek
 sem az angialok ot semit nem haználnak Sǫt en azt
 20 mondom hogi mýnd az menýorzagbelý zentekes semit
 ot nem haznal[nal]nak Mert ha mind az menýorzag
 beli zentek esedeznenek egi karhozot lelekert³ megh
 sem anna⁴ wneki az w irgalmassagat Kýnek bizon-
 sagara zent gergel papa lob ppheta kwnýuen ira
 25 saba irasanak tizenkettǫd kwnýucben ezenkepen mond
 Semikepen touaba az meg boczatonak irgalmassa
 ga meg nem zabaditya azokat kiket az itelǫnekh

igitur benokant helere karhorat kizp sent agaf.
 tones ezentepen uoud Az biro sem adomianual eltol ne
 vetetip Sem irgulmussugul imnar meg nem hujta.
 tik sem penzuet miatta meg neu rontatit sem eloz
 tetel el aangi ken zenuedeset meg nem engesztelte
 tijt Azert mijnden ember uelkegich it unuaguet
 mig irgulmussugul ideje bagyon mert oth vangi,
 on igiturignat helje Az harrand mendogresen icese
 tetit cristus benijant iggijuet meg mutabasa nu
 agi meg icelubese bi lezen ujluna az rebetetes ite
 letben Nijboron az metijet birnly es mijnden embereh
 net igiturigos bironj uangi hatalmussugul le sul isap
 hatnab wlgere es az in bouijnant iegijet meg
 mutabija napnab fenened fenesebet Vgn erp adu
 ni sau zenth ianos Cristusnab berestfayn es cristus
 nat seboy fenesebet leguet az napnab feuenel Es es
 ebet annab obaert mutabija meg hogi lasak az bq
 uulst melij igen igitur karhoratunab el kit idue
 ziterabnet es eme dragnulatos zent verenet arnth
 meg vntent Mert aboron mubepen uongia nra
 nij sau zent ianos meg pnaazolijn uebit mondu,
 na En tjer'ebet lntem embere Ty ereteket kqepz
 tetem meg Ty ereteket ezufolentam meg Ty ere
 tetet holtam meg az berestfannab abazto fiam juue
 yuhol bagion az en dragnulatos zent verennet in
 uotluna hit te ereteket udek hol bagion asertib
 atti zolgnlatob hit emebem ritatob az en dragnula

igassaga kenoknak helere karhoztat Kiröl zent agos-
 tones ezenkepen mond Az biro sem adomaniel elwl nē
 vetetyk Sem irgalmassagal ymar meg nem hayta-
 tik sem penznek miatta meg nem rontatik sem eleg
 5 tetelel auagi ken zenuedesel meg nem engeztelte-
 tyk Azert mynden ember mielkegick it wmagaert
 mig irgalmassagnak ideye vagyon mert oth vagi-
 on igassagnak helye Az harmad mendorgesen icce
 tetik cristus kenyanak iegynek meg mutatasa au-
 10 agi meg ielentese ki lezen nyluan az retenetes ite-
 letben Mykoron az menyei kiraly es mynden emberek-
 nek igassagos biroya nagi hatalmasagal le zal iosap
 hatnak wlgere Es az w kennyanak iegieyt meg
 mutatya napnak fenenel fenesbeket Vgy eröl ara-
 15 ni zaiu zent ianos Cristusnak kereztfaya es cristus-
 nak¹ sebey fenesbek leznek az napnak fenenel Es ez-
 eket annak okaert mutatya meg hoga lasak az bo-
 nwsok mely igen igazan karhoztatnak el kik Iduc-
 zitenknek ez enne dragalatos zent verenek arath
 20 meg vtaltak Mert akoron mikepen mongia ara-
 ny zaiu zent ianos meg panazolya nekik mondu-
 an En tyertetek lwtem embere Ty² eretetek kotqz-
 tetem meg Ty eretetek czufoltatam meg Ty³ cre-
 tetek holtam meg az kereztfanak akazto faian lme
 25 ynhol vagion az en dragalatos zent veremnek w
 iutalma kit te eretetek adek Hol vagion azerth
 atti zolgalatok kit ennekem attatok az en dragala

Zent apogratat. electore vrujden. budo bogala
 melijet bodogfagos zent. hysdanicus. daktos
 itty. az zynet. hynet. nere. vnta. S. iustochium. es
 az twb zizebue. betlehem. malet. egijembe. tabotu
 ab. az zerebet. es. egijefeg. uet. tasta. fadol. i. t.

As monostorban labozo forvobuab
 melij elfew isteneb. eluj. modgijob. es.
 regulajob. legijeu. curru. magna. cristus. es. electa.
 et. bezdwyje. es. tanyto. doctora. egij. ifuunt. felele.
 tybe. miyudenebet. meg. tanyt. Vgy. mond. vgyjan. az.
 zou. mester. errul. berdezbudwue. hn. abaz. az. elect.
 re. be. mened. tanyt. meg. az. paraugolatobat. hogij.
 hn. talantna. berdetmeijeb. melijeb. legijeneb. azob.
 leg. ottan. az. berdezbudwue. bi. magyavaza. mond.
 uan. zerc. ed. atte. vradat. istenedet. teljes. zyuedel.
 elued. es. miyuden. te. ereydel. es. felijeb. tenen. mag.
 adual. es. te. baratodat. miyepen. remagradat. az. bet.
 paraugolatoban. fug. valami. isteneb. tvruenijeb.
 valo. es. valamirul. az. psopetab. es. az. zent. embe.
 reb. meg. tudnostaant. es. vegijeteb. setebbe. zor.
 galnabof. berleb. zereclues. leanyu. bjt. az. vrvth.
 electe. nem. gab. teljes. beuansagrtobal. bel. meij. be.
 uanboztob. noha. az. vijlagiabnat. nem. electueb. han.
 em. halalunt. tetsit. de. inax. isteneb. segedsegyuel.
 az. vora. be. meubeteb. hogij. az. zerebetueb. paraugo.
 latija. uebul. senby. az. isteni. electore. be. nem. mehet.
 Aunb. obaer. zent. pal. apafal. nem. dnyhetedijb. az.

Zent apaczaknak cletekre rwuyden valo regula
 melyet bodogsagos zent hyeronimus doktor
 irth az zizeknek kynek neuc vala Ewstochyum es
 az twb zizeknek betlehem melet egyembe lakokn-

5 ak az zeretetrwl es egyesegnek tartasarol. i. *Capitulum.*

AAz monostorban lakozo sororoknakh

mely elsew istenek elny. modgyok es

regulayok legyen. ewnwn maga cristus. ez eletn-
 ek kezdwye es tanyto doctora. egy ifiunak felele-

10 tybe. myndeneket meg tanit. Vgy mond vgyan az-
 zon mester errwl kerdezkwdwnek. ha akarz az elet-
 re be mened. tarch meg az paranczolatokat. hogy
 ha talantan kerdetneyek melyek legyenenek azokh.

15 uan. Zeresed atte vradat istenedet. telyes zyuedel.
 elmed. es mynden te ereydel. es felyeb tenen mag-
 adnal. es te baratodat mykepen temagadat. Ez ket

paracholatokban fyg. valami istenek twruenyehoz
 valo. es valamirwl az prohetak. es az zent embe

20 rek meg tudakoztanak. Es vegyetek ezetekbe zor-
 galmatost kerlek zerelmes leanyim. kyk az wrwkh
 eletbe nem czak telyes keuansagtokal bel meny ke-
 uankoztok. noha ez vylagiaknak nem eletnek. han-
 em halalnak teczik. de imar istenek segedsegeuel.

25 az vtra be mentetek. hogy az zeretetnek paranczo-
 latya nekwl. senky az isteni eletre be nem mehet.

Anak okaer. zent pal apastal nem dychekedyk az

vol. ha augynalobnat. es emberebuet wijlueuel zolam.
 hanem gab hogij az zerebet tole netnuadet. Azert
 ebat es abij emert embert ispenben elwe tezen. es
 zerebet. es bairnobot tezen. Es zerebet uebul az
 clastromot pobalnat. es benne labozot. wudrugwt.
 net mondatnat. Es zerebet bedij. az clastromot
 fuidij pwardijgomobnat. es az benne labozot augi
 nlobnat mondatnat. Aunthobnert en zerebet le
 anijm. iollebet tijebet az hagu bewijet meg eng
 twuevijgenet. es az ductet. es febet vubnath.
 meg egrelanijzen. hagu zolamabnat. es muubnat.
 nat zere meg bairnaset. ha belut nem leijead
 az zerebet. bairt meg az zerebet leg feldu
 garndijz fogara meeg nem intotat. Azert en
 zerebet leannijm. is bel elbedenij. az apstelij tw
 belletseguet tebeijere valo vint. De mijert hog
 az atijnsijuz zerebet eg zemelijhez nem mondatit
 leannij. anabobnert zijseges. hog saban legijenet.
 bnt egijmalt zerebetbul zerebet. hog mondbasat
 az dauid. propheta mondasazent. Jo es vijgaf.
 az labozni az atijnsijuntat egijebembe. Azert en
 zerebet leannijm. az apstelij elctbe es vilagbol
 egijbe gulebuztebuet testzerebet. legijen. egij
 zijuet es eg laltet. vr ispenbe. mitepen az
 apstelnobval. es az apstelij elctw emberebul. az
 apstelnobunt iarnobed. vnto twijben oluistit.
 Merz az hiebet sobasagunat. egij zijuet es

rol. ha angyaloknak. es em(d?)bereknek nyíluemel volna.
 hanem csak hogy az zeretet twle netauozek. Azert
 chak ez aký emert embert istenben elwe tezen ez
 zerzetest. es barátokat tezen. Ez zeretet nekwl az
 5 clastromok pokolnak. es benne lakozok. wrdwgwk-
 nek mondatnak. Ez zeretettel kedýg. az clastromok
 fwdý paradýczomoknak. es az benne lakozok angi-
 aloknak mondatnak. Anakhokaert en zerelmes le-
 aným. iollehet týteket az hozu bewýtek meg ewz-
 10 twuerýczenek. es az eluetet. es fekete ruhazath.
 meg egtelenýczen. hozu zolosmagnak. es munkak-
 nak zere meg tartasek. ha belwl nem leyend
 az zeretet. tahat meg az zerzetnek leg felsw
 garadýcz fogara meeg nem iutotatok. Azert en
 15 zerelmes leaným. it kel elkezdený. az apastaly tw-
 kelletesegnek teteýere valo vtat. De myert hog
 az atyafýuý zeretet eg zemelyhez nem mondatik
 lenný. anakokaert zýkseges. hog sokan legýenek.
 kýk egymast zeretetbwl zeresek. hog mondhasak
 20 az dauid propheta mondasazerent. Io es výgas-
 ag lakozni az atyafýakat egyetembe. Azert en
 zerelmes leaným. az apastaly eletbe ez vilagbol
 egybe gwlekwzteknek testzerent. legýen egy
 ziuetek es eg lelketek vr istenbe. mikepen az
 25 apastalokrol. es az apastaly eletw emberekrwl. az
 apastaloknak iarasokrol valo kwnýben oluastatik.
 Mert az hiueknek sokasaganak. egy zýuek es

egij lebet vala az vr ifenebe. Mert bizonyjban
 semij elet lehet nijaualijab. mijsz egijvt labegny *nyuvalyab*
 tekserent. es nem eluzserent. Es bizonyj bodogtala
 not azob. bijnest neu egij. haucan bijnest abaratijs
 vngijon. Legijen azert nebbet miment mindentob.
 ou egij beuassagotob. egij abaratotob. egij atija
 fiussagotob. egij egijentw ertulogitotob. egij vigg
 asagotob. eg somodussagotob. hog nany egijtebet
 bedues. maftobant ne legijen vraltos. es nany w /
 zwt egijteb. maftob ne zomarovijon. es ezenbeven
 lehet nebbet az zerzetob igyebezte. ha egijen
 tw abarant. labogantotob ifeneb hazabn. Es az
 bizonyj ifeni elet. nem ewrdungij. bizonyj balastob
 nem pobal. bizonyj zerzetes. nem ewrdungij eletij
 tulaydon marhauat. nem tezeledw. u. /

A Jert igen berleb vjbebet mind nijaan.
 es mindetebet ifeneb es w iefus vifus.
 nat elvte. bij meg itelendw myndenebet. hogij
 arnemij. egvst. es az elaulanda peng. hancan semij
 obant. az te zjusetebet el ne bjttegefe. hogij
 valamchjeteb tvrechwjeteb ew uala meg tar
 tuni. abar mely bjtinded iduzerent valo ma. *marha*
 hat. azobant fvalvte. melyet zwtsegben megb
 tartantat. az sem bedng. hancan etab psiasij.
 sanab adomasauat. volest az megijtelen iefus.
 megijtelen marhabat. es iegijesebet beuan. hogij
 ha valamij iduzerent valo marhat beuanum

egy lelkek vala az vr istenbe. Mert bizonyaban
 semy elet lehet nyaualyab. mynt egywt lakozny
 testzerent. es nem elmezerent. Es bizony bodosgala
 nok azok. kyknek nem egy. hanem ky lemb akaratya
 5 vagyon. Legyen azert nektek [mynenk]¹ mindenkor-
 on egy keuansagtok. egy akaratotok. egy atya
 fiasagotok. egy egyenlw erkwlczwtwk. egy vyg
 asagotok². eg zomorusagotok. hog amy egyteknek
 kedues. mastoknak ne legyen vtalatos. es amyn w-
 10 rwl egytek. mastok ne zomorogyon. es ezenkepen
 lehet nektek az zerzetnek igyekezete. ha egyen-
 lw akaratal. lakozandotok istenek hazaba. Ez az
 bizonyi isteni elet. nem ewrdwy. bizonyi kalastorõ.
 nem pokol. bizonyi zerzetes. nem ewrdwy eleth.

15 **Tulajdon marhanak nem letelerwl. ii. Capitulum.**

AZert igen kerlek tytcket mind nyayan.

es mindeteket istennek es vr iesus cristus-
 nak elwte. ky meg itelendw myndeneket. hogy
 arany. ezwt. es az elmulando penz. hamar semy
 20 okual. az te zy( )eteket el ne hytegese. hogy
 valamelytek twrekwyek ew nala meg tar
 tani. akar mely ky chinded idwzerent valo mar-
 hat. azoknak fwlwte. melyek zyzksegbewl megh
 tartatnak. azt sem kedyg. hanem chak prioris-
 25 sanak aldomasual. Mert az mezytelen iesus.
 mezytelen matkakat. es iegyeseket keuan. hogy
 ha valamı idwzerent valo marhat keuanuan

ghet uetlaantna beuanaadod meg leued. terchuck
 miata meg nehezeltua. az mezijeleut nem bu
 uetheted. Auat obaert az leidi zegenes bodogot
 nat hijuatna. hog adt ehuertefet meg. hog in
 deg mijnden iduzerent vulo mndebac. ez vijlag
 baat hagjuuan. az balastobomnat zegenefegere iaru
 nij. ha az nijaualyas lelet. beuanija adijbet el ha
 giot. vuest mbas uesijt az vt ifennez zemeij az
 bjuuandot. honem az adomant. Bert iob ez vijlag
 baat az trub bazdagubal bazdagfagobhas zagnesod
 nij. honem mijnt az monofatabau. zegen vduuan azo
 bat beuanij. Anabobaert ast abarom. berlet es
 iutlet tijebet en zerehmes leamijn. hog es edw
 peg. az tij clastromtobbau mijnd exrnobe meg
 matagion. hog scubij. semibeyen. illetnij. auagij
 vlamibeyen stab es onijg es. nemevezbegijeb
 nala tartanij. adomant auagij feleut. auagij
 abar melij bifted marhat. noha anijndal auag
 neuetul bultebet legijen es. It io leamijn zed
 mesen halgnafatob. hog it mijnden vezedem va
 gion. it exrwt balal vagion. hog abijt elene
 mondoruaat mijndonebet abijbet bixtmaat. bixt
 el hagjuuan mijndonebet amijeb vula ez vijlag
 baat az zegended vifust bjuuetnij futuan foga
 dafat. hjuuebb igeretijuel fel pagatob. semij
 iduzerent. es ez fuddij vlatob. bat vifustul
 meg. vduuan nam gab bijnia. de meg ingijen

honem

5 ɸtet netalantan keuanandod meg lelned. terehnek
 miata meg nehezewluen. az mezÿtelent nem kw-
 uetheted. Annak okaert. az lelkÿ zegenÿek bodogok
 nak hÿuatnak. hog abol esmertesek meg. hog nē
 10 eleg mÿnden idwzerent valo marhakat. ez vÿlag-
 ban hagÿuan. az kalastoromnak zegensegere iarul-
 nÿ. ha az nÿaualyas lelek. keuanÿa akÿket el ha-
 giot. Mert inkab nezÿk az vr istennek zemeÿ az
 kÿuanatot. honem az adomant. Mert iob ez vÿlag
 15 ban. az twb kazdagokal kazdagsagokhoz ragazkod-
 nÿ. honem mÿnt az monostorban. zegen valuan azo-
 kat keuanÿ. Anakokaert azt akarom. kerlek es
 intlek tÿteket en zerelmes leanÿm. hog ez erw-
 seg. az tÿ clastromtokban mÿnd ewrwe meg
 20 maragion. hog senkÿ. semikepen. illetnÿ. auagÿ
 valamikepen chak eg oraÿg es. nemerezkegÿek
 nala tartanÿ. adomant auagÿ fylert. auagÿ
 akar mely kÿsded marhat. noha anÿadtol auag
 nenetwl kwldete(k)t¹ legÿen es. It io leanÿm zere-
 25 mesen halgasatok. hog it mÿnden vezedem va-
 gÿon. it ewrwk halal vagion. hog akÿk elene
 mondotanak mÿndeneknek akÿket bÿrtanak. kÿk
 el hagÿuan mÿndeneket amÿek vala ez vÿlag-
 ban. az zegended cristust kwuetnÿ futuan foga-
 25 dasbol. hÿtnekh igeretÿuel fel fogatak. semÿ
 idwzerent. es ez fwldÿ alatot. csak cristustul
 meg valua nem csak bÿrnia. de meg ingÿen

sem beunamij tartarij unagrij berefriet nem bel
 abibet imar el hatas Demagn idebet xpus
 es apakalob amit nebij adnas vala zibsegebuet
 obaert meg tartijab vala demagna senbijueb er
 buzewlwz zabad nem vala illetnij azob buzewl
 valamit vgy mijut er tudajdonat Ezbent ta
 miduau az apakalob es az hijuet semit ewuerm
 magobenab nem mondnaab vala hanem ewuebij
 mundenab buzwusegrefet valaauab es mundenij
 neb osztatij vala mibepen bijuet bijueb zibse
 ge vala Ezebepen bijes eu zeredmes leamijm ha
 illit beunij vala mij marhanab eletetebse es ru
 bzababara azob buzewl semi ne legijen beuzende
 tet valamelijetebe hanem buzewuseges vuziden
 zibsege meg az menterul bijes leantatnat es
 ostafet mibepen idit Auabobaert hozs latafet hog
 az sororbuab zibseget busegel meg zolgalatna
 ab es net es megj ogijnd hogij az fuzusegbeul
 zugodafnat nungri az fuzuteunolob feltunbodafnat
 az sororob buzewl helije ne legijen hanem az apas
 talob eleteserut nemelijebuet tawb es nemelijebuet
 beues adafet mibepen az zibsege nem az abarath
 buwetij vgy hogij imar ne legijen nemelij zibseges
 es masnaab fuzuteunob hanem djbimijnd abbolm
 az hozmlatnolob iustefed ideneb djaberetijre Az
 zeretebuet buzewlueb es az nisntofszuguat meg
 tartafarol harmanb Capitulum

z. r. l. m. e. s
 f. u. t. k. o. d. i. s

sem keuanný. tartaný. auagy keresnick nem kel.
 akýket ýmar el hatak. Demaga iollechet xþs
 es <az> apastalok. amit nekýk adnak vala. zýksegeknek
 okaert. meg tartýak vala. Demaga senkýnek ew
 5 kwzewlwk zabad nem vala. illetný. azok kwzewl.
 valamit. vgý mýnt ew tulaýdonat. Ezbewl ta
 nuluan az apastalok es az hýuek. semit ewnewn-
 magokenak nem mondnak vala. hanem ewnekýk.
 mýndenek kwzwnsegesek valanak. es mýndenýk
 10 nek oztatýk vala. mikepen kýnek kýnek zýkse-
 ge vala. Ezenkepen týes en zerelmes leaným. ha
 illik lenný vala mý marhanak. eletetekre es ru-
 hazattokra. azokhkzwzl semi ne legýen kewzewle
 tek valamelyteke. hanem kwzewnsegesek. Mýnden
 15 zýkseg meg az mentewl kýseb leankaknak es
 oztasek. mikepen ilýk. Anakokaert hoza latasek. hog
 az sororknak ziksegek. hiusegel meg zolgaltassan-
 ak. es azt es megh ogýak. hogý az fwsuensegbewl
 zugodasnak. auagi az fewlwteualobol felfualkodasnak
 20 az sororok kwzewt helye ne legýen. hanem az apas-
 talok eletezer<e>nt. nemelyeknek tewb. es nemelyeknek
 keues adasek. mikepen az zikseg. nem az akarath
 kwuetý. vgý hogý imar ne legýen nemely zýksegesek.
 es masnak fwlewteualo. hanem kýkýmýnd alkolm-
 25 as hozzalatasbol. intessek istenek dýcheretýre. Az
 zeretetnek kwsegnek es az alazatosagnak meg
 tartasarol harmad Capitulum

B Et hese subat vammab nehtet as euang
 eliombol meg tistootat hog meg tamul
 iintot gab azobas tartanotot melioet gab as
 termeszotuet hazantinnant es nem azobas abijt
 az malijobas eltefot. ha bedijg azmelijet feul
 cote vammab egij herve vedestefuot hogij azob
 bemsul valameli soror zijbes ren veheto. Az vi
 habba sojn semm dragnalatoftog semm iobftog ne
 legijen hog egijet azomab maast zolgalomab
 mutatofon haucem miundeube egijenlewt legijenes
 Azonbertes az bisalmab leaujn neabarijon az vi
 tes leaujnamab elute lenij feuldiij pöyafstagnal
 vifstufuat es az apafstolobuat tartastagnabau. Az
 tepuet melstostagnual az telbi eler nem zijbes
 es az belij eghetij xpüs az ew huzastagnabau ne
 beuua. Azert iutlet tijbetes io leaujtu hog ab
 az minnemew hatnat vizit az monastornab au
 mjanul ventab hvetesebet. euvromes telebet meg
 zeresetek es nezegijenculijet az nemefot alabualat
 ha foglatuij eumagotab es azobas meg ue ve
 sek iintab halgnafab bulgnuet mondasit. Minu
 tul nagijot vngij miundeube alazad temaga
 dat halgnafad es veunt xpüst. miij monda az
 apafstolobuat az az veg vagoana ez ilien pompa
 sagid vededworbuet. Pogantobuat büdalij wal
 bodnat euuigtot es bübuet hatalmab vngijon
 ew saijtob nagijobabuat hijuntatobuat. Tij bedijg

neve - helyre

KÉthfele ruhak vannak nektek az euang-
 elyombol meg tyltotak. hog meg tanul-
 yatok czak azokat tartanotok. melyek czak az
 természetnek haznalyanak. es nem azokat akyk
 5 az molyökath eltessek. Ha kedyg nemelyek fewl-
 ewte vannak. egy herre rekeztessenek. hogý azok-
 kewzwl valamely soror zykes. rea vehese. Az ru-
 hakba soha semi dragalatossag. semi iobsag ne
 legyen. hog egyet azonnak. maast zolgalonak
 10 mutason. hanem myndenbe egyenlew legyenek.
 Azonkerlek az kiralnak leanya neakaryon az vi-
 tez leanyanak elwte leny fewldy pōpasagual.
 cristusnak es az apastaloknak tarsasagaban. Az
 testnek meltosagual. az lelky elet nem zykes.
 15 es az testy egheth. xpūs az ew hazasagaban nē
 keuan. Azert intlek tyteket io leanym. hog ak-
 ar mynemew haznak tiztit. az monostornak an-
 nyatul reatok [v] vetteteket. ewrwmes lelekel meg
 zerezetek. es nezegyenlyek az nemesek. alabualok-
 20 ba foglalny ewmagokat. es azokat meg ne ve-
 sek. yn kab halgasak bwlcznek mondasat. Myñ-
 twl nagyob vagy. myñdenbe alazad temaga-
 dat. Halgasad es vrunk xpust. myt monda az
 apastaloknak az az veg vaczoran. ez ilyen pompa-
 25 sagrol vetekwdwknek. Poganoknak kyraly vral-
 kodnak ewraytok. es kyknek hatalmok vagyon
 ew raytok. nagyobaknak hyuatatnak. Ty kedig

7
nem vign. hanem az tñ magyob buzseteteb. legny
eu miibeven legy búfob. es az tñ fejjedelen legnyen
mibeven az solgalo. Demagn hog az dortornak va
nushgn. ez elenbudo nyelbedetebol mogue vtolta
feb. legovan hozá magyaztán monduan. nemij hason.
labofnybol berdeszerent eluegesuen. De bújgoda
magyob abij le ilte. auagyú abij solgal. nem deije az
abij vestgy il. En bedijg buzseteb magyob mide.
pen abi solgal. zegrjenbegnyeb azert az vustagos
goue. es egyi beuse tetetw homulij. az emberij el.
me. ewwawungat fel magyaztatny. es az hozat-
túgty meg vtoluan. az tpb fososobtol ewnebij be.
unuan solgalatny. Mert az xpús nem ient
solgalatnyij. hanem solgalui. Az vtolfo vuzoran az
vuzoranijobuak meg mosuan labotat. ez az ew
solganyuak poldazatba huzgny az zentfeg vuzalut
a vuzazatafuzol az fososobunk be veteleben Tap. 1111.

HA az zizekbuzeval. auagyú az leanyobh
buzwl. ez vilagbol vnlamely abaduan
ez vilagot elbadni. yetruend tí hozatob. xpústak
meniebuzevebe. ingyen befagygyntob. Az zent-
feg elwl veteseb az pezueb. berdeszeseb meg
rende az elueb iambosagn. nem az bestueb nem
eszege. Semij zegrwdfeg elwl neuergye. ha va
lameli az fososobewszwl. az zegrwdfeg. az ew
bazdagfugabol beuanija meg belijesiteny. vnlá-
ny iazaga vngyion ez vilagban. az fososobuabh

leilt e
leilt e
veszty il.
teletó hmit

nem (i)vgý. hanem az ký nagýob kwzewtetek. legý-
 en mýkepen leg kýseb. es az ký feýedelm legýen
 mýkepen az zolgalo. Demaga hog az doctornak ta
 nusaga. ez elenkwdq mýelkedetbawl megne vtalta
 5 sek. legottan hoza ragaztýa monduan. nemý hason-
 latossagbol kerdeszerent eluegezuen. De kýczoda
 nagýob aký le ilte. auagý aký zolgal. Nem deýe az
 aký veztgh il. En kedýg kwztetek vagýok mýke-
 pen aki zolgal. Zegýenkegýek azert az rutsagos
 10 gane. es egý keuese tetetw homalý. az emberý el-
 me. ewnwnmagat fel magaztatný. es az haznak
 týztit meg vtuauan. az tqb sororoktol ewneký ke-
 uanuan zolgaltatný. Mert az xpus nem iewt
 zolgaltatný. hanem zolgalni. Az vtolso vaczoran az
 15 tanítuanýoknak meg mosuan labokat. ezt az ew
 zolgaýnak peldazatba hagýa **Az zentseg arulasnak
 el tauoztatasarol az sororoknak be veteleben Capitulum. iii.**

HA az zýzekkwzewl. auagý az leányokh
 kwzwl. ez výlagbol valamely akaruan
 20 ez výlagot elhadni. ýewuend tý hozatok. xpusnak
 menýekwzewebe. Ingýen befogagýatok. **Az zent-**
 seg elwl vetesek az peznek. kerdeztesek meg
 tewle az eletnek iamborsaga. nem az testnek nem
 essege. Semý zegewdseg elewl neuegýe. **Ha** va
 25 lamely az sororokkewzwl. az zegenseget. az ew
 kazdagsagabol keuanýa meg telýesýtený. vala-
 mý iozaga vagýon ez vilagban. az sororoknakh

Zikseges

azonyember

Zeginyded

martha birni

mezalaz tas

beuiffegbe vesse. es minden isagynat büteth bimala
 ezulagban. elleue mondvan. midouen be ijen legyen
 mideren egy az legbiffebek buzewl. es vrasagnt el
 hagynat. is beduel minden iauit bütet hozot az has,
 nat valaszt bezolgnatoduat adfianat hoggy adot
 bol el astogynat. buebbiuec amint zibfeges. Es ne
 zugogijeb aty az cu isagnt az monostanub alta ha
 ewnebj twb neuzolgnatoduib honem mint az twbjn,
 eb. büt zegenfegbewl iewtet. beuiffegben se ede. fe
 ket felcueluen azonyimberneb ertulogzerent. az twb,
 bütet panazduan. hoggy emue semue isagnt hozot.
 merth twbet hozot az zegenyed sasos. ha be ietou,
 en martha birni valo beuiffagnt elhata. honem mint
 abij lobat hozian. az haznat vele beuiffegret hozoty.
 Dicsbegijet imab abol. mert az bazdagfagoty.
 melijeb zottanub az ewbet bitobat ewtwb halla
 ra vetni. cu rajta nem hatalanzhatanub. hoggy
 ha vgyi nem volua. iob vob. volen ewnebj biffed
 benal az cu bazdagfagynal. ez vijlgbau mindduna bat,
 hazny. honem azobat az monostanban hagynan. az
 tannadot beuiffegret potolba naggyob bennal be vjitet,
 ny. meg alagynatub az zegenijebes. büt zegenfeg
 bewl az hant segedfegere semit nem nehatanub.
 mideren az bazdagog. es alazatofagal halat agyn,
 nat az vr ipeub. hog büt elewb ez vijlagban el
 nem elhetueb vala. az egyebesueb muudnijobol va
 gyon amij ewnebjt eleg. mijut az bazdagotant.

kewssegebe vesse. es mynden iozaginak. kÿketh biruala
 ezuilagban. ellene monduan. mikoron be yew. legÿen
 mikepen egÿ az legkÿssebek kwzewl. es vrasagat el-
 hagÿuan. io keduel mynden iauit kÿket hozot. az haz-
 5 nak valasztot bezolgaltatoknak¹ adassanak. hogÿ azok-
 bol el oztogasak. kinekkinek amint zikseges. Es ne
 zugogÿek akÿ az ew iozogat az monostornak atta. ha
 ewnekÿ twb nemzolgaltatÿk honem mint az twbÿn-
 ek. kÿk zegensegbewl yewtek. keulsegben se esek. fe-
 10 yet felemeluen azoniembernek erkwlczezerent. az tew-
 bÿnek panazoluan. hogÿ enne senne iozogat hozoth.
 Merth twbet hozot az zegended soror. ha be yewu-
 en marha bÿrni valo keuansagat elhata. honem mint
 akÿ sokat hozuan. az haznak vele keulseget hozoth.
 15 Dÿczekegÿek inkab abol. mert az kazdagsagokh.
 melyek zoktanak az ewket birokat ewrwk halla
 ra vettnei. ew raÿta nem hatalmazhatanak. hogÿ
 ha vgÿ nem volna. iob volt volna ewnekÿ kÿsded
 kenal az ew kazdagsagiual. ez vÿl<a>gban maraduan kar-
 20 hoznÿ. honnem azokat az monostorban hagÿuan. az
 tamadot keulsegel pokolba nagÿob kennal be vÿtet-
 nÿ. Meg alaztasanak az zegenÿekes. kÿk zegenseg
 bewl az hanak segedsegere semit nem athatanak.
 mikepen az kazdagog. es alazatossagal halat agÿa-
 25 nak az vr istenek. hagi kÿk elcwb ez vÿlagban el
 nem elhetnek vala. az egÿebeknek munkajokbol va
 gÿyon amÿ ewnekÿk eleg. mynt az kazdagoknak.

Dizonijnbnu godalatos sob embercbuet cu bodogtatnu
 tulajdonsagob. Mert vanaab olj margouab es el
 veteret. es vidagbnu naponted valo muntalatobnal w
 magobnt ereget fewlutes gijewtrub hog elebebe
 lclijet es nehezen zittnu valo babual. vcpual. lense.
 uel es nijaualjns arpa deuieruel. elegedheueb
 megh. wujtar bedig xpustab nctndahoz insuland
 es ristustab vijtebedeler fel vezijb. az cu nijaun
 lijnsagijt elceducu. gelnwewewefegreb etebet bi
 uannat bonen az vijtezet. wnt. bjb meg zottab
 nagfsgoful elui. Azert mind ezebuet xpustab es
 az apstalat elebebe helijet ne legijen. mest elucuen
 az zermezetueb zibfegere valobnt. az zibfegrebh
 hatavat fewleul ne muljat. habedijgh beues. iju
 zelbegijet zent pal apstallal zolgalu iteueb. elseg
 ben. es zomehsagbnu. mezijdeufegreb es hidegfegreb
 zegnsefegreb. vgrj hogj az berezet fel veuen. iav.
 ion xpust vtan. meg bagnduan wnelw magnob.
 Az meg bagnotb parnuzolathant be tellijesjtesen
 et gjarlosagatol entwdus capitulum

naponted

zomehsag

S Eni tipcelebe. semi ditzewfegreb. En sez
 elmes leauju. mije az xpustab zolgalatija
 Ez il zolgalatot. magrabab zagarobuab magabfaga.
 nal. es mind ezulagj ditzewfegreb. Auabobnerth
 egiptomba valo zezetefegreb mind busewefegreb.
 es egrj oides es tuztes zezetefegreb. es puijauusagb
 nab meg tartasa vagnou. hogj scabit be nem fo

Býzonýaban czodalatos. sok embereknek ew bodogtalan
 tulajdonsagok. Mert vannak oly marczonak. es el
 vetetek. ez vilagban naponked valo munkalatokual w
 magokat erejék fewlwtes gyewtrik. hog eleteket
 5 lelyek. es nehezen. ritkan valo babual. repual. lencze-
 uel. ez nyaualyas arpa kenyerucl. elegendhetnekh
 megh. Mýkor kedýg xpusnak aztalához iarulnak
 es cristusnak výtzekedeset fel vezýk. az ew nyaua
 lýasagýt elfeleduen. gewnyewrewsegeb etkeket ký
 10 uannak honem az výtzezek. vvak. kýk meg zoktak
 nagsagosul elni. Azert mind ezeknek. xpusnak es
 az apastalok eletebe helyek ne legýen. mert elueuen
 az természetnek zýksegere valokat. az zýksegnek
 hatarat fewlewl ne mulýak. hakedýg keues. yn
 15 czelkegyék zent pal apastallal zolgalni istenek. ehseg
 ben. es zomehsagban. mezýtelenségnék es hidegsegnek
 zegensegeben. Vgy hogy az kereztet fel veuen. iar-
 ion xpus vtan. meg tagaduan wnewn magath.

Az meg hagioth paranczolathnak be tellýesýtesen-
 20 **ck giarlosagarol ewtwdýk Capitulum**

SEmi týzteletesb. semi dýchewsegesb. En zer
 elmes leaným. mýnt az xpusnak zolgalatya
 Ez il zolgalatok. magasbak czazaroknak magassaga-
 nal. es mýnd ezuilagy dýczewsegnel. Anakokaerth
 25 egiptomba valo zerzetesegnek mýnd kwzewnsegel.
 ez egy [e] ieles es týztes zerzetesseg. es sanýarusagh-
 nak meg tartasa vagyon. hogy senkit be nem fo

chrit =
angh'it

gudant. haucm gab engedelwest. es alsatst. min
den dologant. es muubant meg zezesere. hogu
sz tot erws muubant unata meg ehutetuen. hi
sagas gondolatobna. es gycwncwrcwsegebe. sz hujol
bodabol meg ne foglaltalot. Azt igen erwsen touza
tot. hog sz hujoltodas. minden hujantagnat. es fer
tezebeleguet. es minden bimet anin es zyleje. med
meeg nem ibenet. el meeg nem erbetet aszerzet
net vira. es vrisusnat mennebewzwebe vala meli
soror nem lecad oli egigew. es oli tista. hogu ton
lamit sz anjatob sz fejedelm neti ynuurholant
angynluat. zaitbol nem alitja halitannain sagin
notant lenni. Az saw: oruat adolgnat. dolon
nat meg telveleserul hanc. Capitulum 3

A 3 zent bolondfagot. es zent bewlasegeth
minden napon tanuljantob. sz monostorban
zevelnes leanni. melve sz monostorba valo bolond ze
te. tintebet tanitnat. hog magis es gijenge tud
omantobot ne tanuljantob. haucm ezulagij beuelij
ednet. es felfualasztantob hagnatob. hog sz meg
tetel vtaa bezget tanidaj. hog sz bewtv meg h
cwl. sz telet bedng meg eleumeth. Sz ilij ofolabna
gijntoren menijeteb. minden napon. es eijel. es lez
eth tanuljantob. nem hujoltodak. bijbetul tunijafag
titebet sz ikemet zolgalatijna el landatna. es huj
ege tezen. mindenkoron nuagij zolofuabbna. nuagij
hujantfag-abbna. nuagij zent bezij muubantban. es egij.

gadnak. hanem csak engedelmezt. es alázatost. mýn
 den dolognak es munkanak meg zerzesere. hogý
 az test erws munkanak miata meg ehnitetuen. hý
 sagos gondolatokban. es gýcwnnewrewsegekbe. az hýuol-
 5 kodusbol meg ne foglaltasek. Azt igen erwsen tarczaz-
 tok. hog az hýuolkodas. minden kýuansagnak es fer-
 tetezetesegnek. es mýnden býnek anyá es zýleýe. mert
 meeg nem istenek el. Meeg nem erkezet azzerzeth-
 nek vtara. es cristusnak menyekewzwebe vala mely
 10 soror nem leend oly egýgew. es oly týzta. hogý va
 lamýt¹ az anyatok az feýedelm meký paracholand.
 angýalnak zaýabol² nem [alýtýa]³ halittanaya za( )rm-
 azotnak lenni. Az sororoknak [dolgairol] dolgáy
 nak meg tewklecserewl hatod Capitulum.
 15 AZ zent bolondsagot. es zent bewlczesegeth
 minden napon tanulýatok. az monostorban
 zerelmes leanim. melre az monostorba valo bolond zē-
 tek. týteket tanýtnak. hog magas es gýenge tud-
 omanýokat ne tanulýatok. hanem ezuilagý keuelý-
 20 eknek. es felfualkoztaknak hagýatok. hog az meg
 tetel vtan kezgýek tanulný. hog az bewtw megh
 ewl. az lelek kedýg meg eleuenith. Ez ilý oskolaban⁴
 gýakorta menyetek. Mýnden napon. es eýel. ez leccz-
 eth⁵ tanulýatok. Nem hýuolkodast. kýbowl tunýasag
 25 titeket az istennek zolgalatýara el lankatta. es hýd-
 ege tezen. Mýdenkoron auagý zolosmakban. vagý
 ýmatsagokban. auagý zent kezý munkakban. es egý-

131.

eb nuunabbau az tri faradot teketet uijwgodinat *nyn galun*
 nungij meg ujdunulast nem gijewwruwsegetb,
 beuanijou. De igen ogjatob hog valamij hujfagos
 mujelbedeteb tri beuwtetek ne forogijou fertezetel,
 nek alijtatijt. Valakij fertezeteb valamij alatoth ij,
 lebend. Nem awamijns ezemijeteb sem wueket sem
 fertijwbet szereseted mikeyen es mehjebet gijndoes
 beuelij elmet beuamnat. Meg witalin az ipennet zen.
 telt ziju azobol tudabom. Aungij zent bwnijuekb
 wag oluufuufuan nungij isuan terdetebet megb
 nijomijnt. Aungij bertesbetuek szelebedesij nungij
 egijeb zent es haznos dolog meg foglalyou hog
 az meg tagijtabol az lelet meg ujdunuluan az
 ifeni busgofijga. ezuiben meg gijulandijou. Az mely
 zentebuek eleteb oluufatob. azobol bwnuufeteb. Az
 uelouifauat tyrtuzem es hatulmarol. vii. *tyrtuzem*

B Ertek donluzad uingudat. abra bij legij *Leidelen*
 fejedelm. hog atte bizafoduat tyrtibetel.
 nungifau fel ne emelbegiel hog multatlan valo
 dolgobnt uunungodual. es atijt hertelenet nungij
 lehetelenet. nung az alatat ualobuat nijubhatath,
 lant. hog teneket az psopbetauat bezede ne ijijet
 nyidolog az ifibel. hog elensegijduet feuldion
 wag. meg agotal idegen feuldion meg fertes
 tetel az hadotabul. azobol wetetel bij potaba wan
 nat. Et hatad az betwseleguek busfejiet. Merth
 ha ipennet vian iastal volun. betefeguel labozal

eb munkakban. az ty faradot testetek. nywgomlat
 auagy meg vıdamulast nem gyewnrwsegeth-
 keuanyon. De igen ogıatok. hog valamı hıusagos
 myelkedetek. ty kewztetek ne forogyon. fertezetes-
 5 nek alıtatık. valakı fertezetes valamı alatoth ıl-
 letend. Nem aranıas erzenyeket. sem wueket. sem
 keztywket zeresetek. mikepen es melyeket gyarlo es
 keucly elmek keuannak. Meg vtalya az istennek zen-
 telt zyü. azokrol tudakozni. Auagy zent kwnyuekh.
 10 vag oluasuasuan. auagi iruan. terdeteket megh
 nyomyak. Auagy kerteczekeknek czelekedesı. auagy
 egyeb zent es ( )haznos dolog meg foglalıyon hog
 az meg tagıtasbol. az lelek meg vidamuluan. az
 isteni buzgosagra. erwsben meg gyulaydyon. Az mely
 15 zenteknek eletet oluasatok. azokat kwuesetek. Az
 priorissanak tytyrewl es hatalmarol. Vii. Capitulum
 KErlek oltalmazd magadat. akar ky legı
 feyedelm. hog atte birasodnak tyztibewl.
 magasan fel ne emelkegiel. hog meltatlan valo
 20 dolgokat paranczolnal¹. es akık hertelenek. auagy
 lehetetlenek. auag az alatad valoknak nywkhatath-
 lant. hog teneked az prophetanak bezedne ılyek
 Mydolog az israhel. hog elensegydnek fewldwn
 vag. Meg agotal idegen fewldewn. meg fertez
 25 tetel az halotakal. azokhoz vetetel kyk pokolba van-
 nak. El hatad az bewczesegnek kutfeıyet. Merth
 ha istennek vtan iartal volna. bekesegeuel lakoztal

Wolua az fawldewu. Merz nem iarnab az isten
 nek wan az biht az bawodannat zalgantafaban
 tistefeged. es ewnewu hawobab hijunijaf for
 guff meg gjaborta az te ziwduet reitbeben
 mir munda az w isten. hijet te bepeben wagi az
 egijmafal wetebedew awfalobuab. hijt tudaboznak
 wala melit wala wagiob buzwitob meg taujta
 mafod wapon elawawudo ew tulet wadumw az
 nepet hawal walbodnat ew sajtot. es hijet
 hatalmot wagiion ewrijot. iotewnet hijutu
 ab. hij bedijg nem wagi hanem az hij wagiob tew
 zewetebet. legnew mijut az hijet. Tauult azet
 awe mefteredew az tistef. melij nebed wagiion
 hagiaturu hog az te wintadiosfagodba az hagiob
 hatannat hatant hijet ne wese. Merz hij
 zoni nem led azofag hanem zalgato azoni met
 zab eg wrotob wagiion. waha tenebed az
 tewb sorwat. mijot xpus zalgatoijannab wagi
 bepet wagi vicwiofannab egednet. azert
 nijzen adatuw obij hatalm hog egijet fel ma
 gantab. mast meg nijomowis mijut abarob
 ha wlatmit hagiob tenebed az hij tewb feje
 delme zewetebet meg berdeset. Az wawokomat
 mijuden iesagnab. es mijut az sosobuab bel
 zalgantafaban. es hessa latnafaban zalgantafaf
 faga nebed hagiob. wagi hogij mijotob az
 tewb sorwat ab alozab. teged ilet hijator

hatalm

zewetebet.

teged ilet.

volna az fewldewn. Mert nem iarnak az isten-
 nek vtan. az kȳk az býrodamnak zolgaltatasaban.
 týztessegek. es ewnewn haznokat kȳuanȳyak. For-
 gasd meg gȳakorta az te ziuednek reȳtekeben.
 5 mit monda az vr isten. kȳnek te kepeben vagȳ. az
 egȳmasal vetekwdew apastaloknak. kȳk tudakoznak
 vala. melik volna nagȳob kwzwtwk. meg tanȳta
 masod napon eltauoizando ew twlewk monduan. **Az**
 nepeknek kȳralȳ vralkodnak ew raȳtok. es kȳknek
 10 hatalmok vagȳon ewraȳtok. iotewknek hȳuatn-
 ak. tȳ kedȳg nem vgȳ. hanem az kȳ nagȳob kew
 zewttetetek. legȳen mȳnt az kȳseb. Tanuld azert
 atte mesteredtewl az týztet. mely neked vagion
 hagȳatuan. hog az te vȳkariossagodba. az hagiot
 15 hatamnak hatarat kȳlieb ne vesed. Merth bý-
 zonȳ nem lez¹ azonsag. hanem zolgalo azonȳ. mert
 csak eg vratok vagion. Noha teneked az
 tewb sororok. mȳnth xȳsus zolgaloȳanak. vagȳ
 kepenek. vagȳ vicariossanak engednek. azerth
 20 nȳczen adatuan olȳ hatalm. hog egȳet fel ma-
 gatzas. masth meg nȳmoricz mȳnth akarod.
 ha valamit hagȳa<n>d teneked az kȳ tewt feȳe-
 delme. zerelmetest meg kerdezet. **Az** monostornak
 mȳnden iozaganak. es mȳnd az sororoknak bel
 25 zolgaltatasaban. es hozza latasaban. zorgalmatos-
 saga neked hagȳatȳk. Vgȳ hogȳ. mȳkorth az
 tewb sororok [as]² aloznak. tegeed ileth gȳakor

ezebet alomnebetul mulatnod Azert nem amera
 nebet az tristefeg. miint az tereb vend vetetjod.
 Azert ha vg mijelbedendel miint ilijb. nagiml ma,
 gjob erdemet meg mjeret menemew zat tarta
 ica az Fenedemmet kelkeddebe nyolant. C. 29

Azert azert mondnu. hog ezetbe vegyjed.
 az fejedemfogbe mene vesedembe leg vetet
 ven es mene gondal. es ezel nuag betolgefeg. belj
 en az ikemet vtau iavnod hog az ignifagnab elof
 uenijt el hagnjuau. meg ne fogatnal az eluseget.
 tevul bijnuel miindeneb telijeset Azt abrovom bedijs
 hog meg tanujnd hol vagyon az betolgefeg hol
 az lobbj iszag. es hol legyen az eruseg hog meg
 erced az ignifagnab vtau es be vugyed az alant
 valotath. az bebesegnet es tanufagnab vtau dny
 part te meg hals leanyd sijnafanab es ne erve
 erlijenes. Teuebed ignis es zent dolgotath parna
 golomb. miind ervevmet egyeulelybecen elvud.
 ijeneb eugedny. bugelyd nuag robonijd ameda
 felauuagaztallnuab hogij az teub sororob megg
 vechyeb. Nem teki serelm bij sobab bvszut artal
 mas legyen az zent elnebbe Azert miindenebet
 zeres egyenlew es lobbj zerevteuel miint leany.
 dat miijort idene vagnon az meg fedfuecty
 miindemibet egyenlew bepen miint esneretlene.
 bet meg fegyed. Denogn haragodba miindeneb
 az irgalmassagzol meg eulebzezel hog semij ob

fejedom.
 vchedom

igastig vta.

mezegged

eýeket alomnekewl mulatnod. Azert nem anera
 neked az týztesseg. mýnt az terch read vetetýk.
 Azert ha vg mýelkedendel mýnt ilýk. nagýal na-
 gýob erdemet meg nyered **Menemew zer tarta**
 5 **sek az feýedemnek czelekedesebe nyolczad Capitulum**
 Ezeket azert mondam. hog ezedbe vegýed.
 az feýedemsegebe mene vezedembe leg vetet-
 ven. es mene gondal. es ezel auag bewlczesegel. kely-
 en az istennek vtan iarnod. hog az igassagnak ew-
 10 uenyt el hagýuan. meg ne fogatasal az elensegek-
 tewl. kýkuel mýndenek telýesek. Azt akarom kedýg.
 hog meg tanulýad. hol vagýon az bewlczeseg. hol
 az lelký iozag. es hol legýen az erwseg. hog meg
 erczed az igassagnak vtat. es be výgýed az alatað
 15 valokath. az bekessegnek es tanusagnak vtan. Mý-
 kort te meg halz. leanyð sýrasanak. es ne ewr-
 ewlýenek. Teneked igaz es zent dolgokath paran
 czolonak. mýnd ewrewmest egyenlewkepen ewrwl-
 ýenek engedny. kwzelýd auag rokonýd annera
 20 felnemagztassanak. hogý az tewb sororok megh
 ýrelyek. Nem testi zerelm ký sokak kwzwt artal
 mas. legyen az zent elmekbe. Azert mýndeneket
 zeres egyenlew es lelký zeretetuel. mýnt leany-
 dat. Mýkort ideýe vagýon az meg fedesnekh.
 25 mýndenýket egyenlew kepen mýnt esmeretlene-
 ket meg fegýed. Demaga haragodba. mýndenkor
 az irgalmassagrol. meg emlekezzel. hog semý ok

tenen

on. begietlenfegre haragbol nuagry gewlesses
 bewl ne indultinfal Az monokoduat nag ygyeth
 nuag nē forozobnat eluegesefergde. tenen aba
 ratob zewentē ue legē bertelendewer. hanem twb
 fororbant. es nē iobnāt abai atijob miydenbae
 on oda ijarulijou. Ae legē bwnijew hijmed miyde
 nebaebj mondinfat. mest nē bwnijen valo hijel
 nuagij hijmed. elucuet bwnijw volat jēgzy So
 ha ue leleteset meg eluētetelen nyeluruec. uch
 zegryatelen zemuruec. Ae tortos. ne zezeges Vgy
 ebefihed meg tenenungaduec leljū isagobuul. vgy
 erufijeset meg io erbulgubel. hog miydenueceth
 zeufegeduec. es elbeduec nijelbedeteuel es pelba
 juaul. bech legij tanijuaod. hog inuouu miyde
 nebtul. leljū isagobuul. peldajura bettesel. Du
 lij zer twrtas legē nē mjanijpodaibau. C. 1. 1.

tenen

gyanis

Q Eij legijen igben temenij mjanijafugod. sem
 gjanus bezellesyd. noha leljū atijad. atijad.
 fja. es zeat zezetes legijen. mert ember es gjan
 lo letes alath oij hamar el ves ha erofen nem so
 vijstebjt auij dragn es haznos. Az zeat balmarbo.
 dafna semitepen nē eludwag. valamijth. ue leljien
 hogij nē homan hazudat. omnan ue efuertefeth
 vezedem. Sem egij testij zerklm. hanem leljū
 busjettebe. jēwijen. nē se legijen. ferulwre. zosos
 merth nē leljū. Dologuab. bezdetij. hanem leijend
 eth. hōza. vijgjanas. zobotij. utanna. bwnethpnes

vezedelm

on. kegyetlenségre haragból auagý gewlewseg-
 bewl ne indultasal. **Az** monostornak nag ýgýeth
 auag az sororoknak eluegezeser(g)w( )le¹. tenen aka
 ratod zereneth ne legh hertelenkewdew. hanem twb
 5 sororknak. es az iobaknak akaratýok. myndenkor-
 on oda yarulyon. Ne legý kwnýew hýnned mynde
 neknekh mondasat. **Mert** az kwnýen valo hýtel.
 auagý hýwees². elmenek kwnýw voltat ýegzý. So-
 ha ne leletesel meg ehnytetetlen nyeluwnek. Neh
 10 zegýentelen zemewnek. **Ne** torkos. ne rezeges. Vgý
 ekesýhed meg tenenmagadath lelký iozagokual. vgý
 erwsýtesel meg io erkwlczwkel. hog myndeneketh
 zentsegednek. es eletednek myelkedeteuel es pelda
 ýauual. keehz legý tanýtanod. hog imaran mynde
 15 nektwl. lelký iozagoknak peldayara vettesel. **Me-**
ly zer tartas legen az nyayaskodasban Capitulum ix.

NEh legýen ighen kemený nyayasagod. sem
 gyanos bezellesýd. noha lelký atýad. atýad-
 fya. es zent zerzetes legýen. mert ember es gyar
 20 lo lelkes alath. oly hamar el vez ha erwsen nem w
 rýztetýk amy draga es haznos. **Az** zent kalmarko-
 dasban. semikepen az erwdwg valamýth ne lelyen.
 hogý az honnan haznalat. onnan ne esmertessekh
 vezedelm. Sem egy testý zer(l)elm. hanem lelký
 25 kwzýtecke ýewýen. az se legýen fewlwte zoros.
Merth az lelký dolognak kezdetý. hanem leyend
 erth hozza vgyázasa. **Zokoth** vtanna kwuethkwz

ny besti valauui. Dizonij eluen veztebeglem hogyi so
 bab buzior zobot beuvtenui. azominalati gijntlofag
 nab bodogtalan uijualijnsagabn. az leletneb bitgati
 alab. az igen eruo zerebeti alath. ha est ebebede,
 neb wrijsetij az zunt uem veltetij. hog uijeluen,
 eb uijnta sentij ne velteteb. ha zolusant sobfaga,
 ual elend. inueten leghofan buijnsag tebeueneret
 rucsfagos monduszereut bodogtalaufagos. az lelet
 bnt es az zerebetberu zijletij. Auakobuert zere
 mes lennijm. azon berlet. azsa ijlet. Az parau
 galom uebte. hog hit xristant hazafagsa vntat
 meg gijwruucu. bjuet az tij bijnstafagotort hij,
 bet fogantot melij cristusant meg etes alath
 fogantot. hog etwile meg valua. es zerebeti
 sem abartot efmerijeteb. meg ha zent ianos bap,
 tistahos hasonlattauiejeb edemzereuth. se beuanijot
 tebetenij. hijijeteb ueben uemet mijdeuenuen
 bijnstafag uebtue. hog semu ferfijunt. vesebelueb
 azonijemberuel es azonijemberuel ferfijunt. uijnd
 az betu salua. mijud betu. uereseget mon,
 gijam oh ifemet templonij zentleletueb edenij ife,
 neb zentelbeteth. epwlesij. ha zereclues. ewrijsetuel
 meg nem olatmiztatunt. bodelijna leueb es el
 uetetij. az ilij nemes. ewrijnij le trwth alath. es
 nagij dangulatos. bsz. az bijnstafagunt megij. lethe.
 tetten. ebeffere. ha az zorneben. olalodo. urdeuw
 abnd. melij. alkolimatlan. zerebetueb. uebonij. hufide

cl nem
 u. seteglem
 munda
 . ziletit
 meggijurizuo
 megr. alua
 edemzereue
 azomijem
 ber

ny testi valamý. Býzoný elnem veztehglem. hogý so
 kak kwzwt zokot tewrtenný. azzonýalatý gýarlosag
 nak bodogtalan nyaualyasaga[ba]. Az leleknek buzgasa
 alat. Az igen erws zereteth alath. ha ert erkewlcz-
 5 nek wrýzetý az zanak nem vettetyk. hog nyeluen-
 ek myata senký ne vetkezek. ha zolasnak soksaga-
 ual elend. Inneten leghotan buyasag tetemenzeret
 rutsagos mondaszerent bodogtalansagos.¹ az lelek
 bwl es az zeretetbewl zyletyk.² Anakokaert zere
 10 mes leaným. azon kerlek. arra ytlek. Azt paran
 czolom nektek. hog kýk xpusnak hazasagara vattok
 meg gywrwzuen. kýnek az tý týztasagtoknak hy-
 tet fogatatok. mely cristusnak meg eskes alath
 fogatatok. hog ewtwle meg valua. eg zeretwth
 15 sem akartok esmernyetek. meg ha zent ianos bap-
 tistához hasonlattaneyek erdemzerenth. se keuanýok
 tekentený. hygyetek nekem vennek myndenewnnen
 býzonsaguewtnek. hog semi ferfyunak vezedelmesb
 azonýembernel. es azoniembernek ferfyunal. Mynd
 20 az kettw zalma. mynd kettew zen[a?]. Meresegel mon-
 gyám oh istennek templomý. zentleleknek edený. iste-
 nek zentelteteth epwlesý. ha zerelmes ewryzetuel
 meg nem oltalmaztatnak. bordelyaa lezneck. es el
 uetetyk az ilý nemes ewrizný le twth alath. cz
 25 nagy dragalatos kócz. az týztasagnak megh lelhe-
 tetlen ekessege. ha az zwnetlen olalkodo wrdewg
 akar mely alkoholmatlan zeretetnek vekony hasade

oltalm

akonyi alal

haznalat

hatalm

Zur latatna
hatat

bogbtannu tebeufet beuetheij. Anabotactt mijnden
olealnal. enuizrefet az ziftu hog az as benemennjen
hog az koborlath el ne vegye bjt sembepeu meg
nem lelhetni. hgyjzetet nehem vemet. hog papot
nat es zerzetefebuet. kwrnijul gjenlebuwz seze
ge azonjalatubuat nijnafagabol mijnden zeufegget
bj wznct. meg gijonjnat mijnden sobob. mijnd
en hompba ketzer aungij twbzur. tijtbon vno bjne
jt. es ifemct behenct zent conuiojnual meg er
wstuen hadabozuan vntzbeuen az wrdwgwrubue
varaba benemijeneb. Ez vijlagon halando emberet
net semi hasznalatob. semi iduefegest. mijnt hog
az betru meg h tibeluen. legottan az zent gijoual
nat oruofignat. clue halogafu. Az oruofob es azth
bijnijitjat. mijnden kofagunb sebeit az telr'iol
eluetetnij fhamibor tannadnat az kezdeleben seged
seg lejend. Mijne mew zert helyen tartnuu az
ferfjant. hoz relwseul az zolabau. Cij^{ny}. x.

H 3 azonjallathoz ferfjunnat zann. az
wrdwgnct twzes nyta. Es az ferfju
nijclue. merget ad azonjalatant. merth az hatalm
az wrdwg. az nijomoru zijuet meg sebhctij. be/
fertetctnet nylojnd buijafagunab buszofagunual.
Ezet az halalnat nllatij. melyet ha benemebet
be nem zarlatatubuat. leg ottu az bogijetleu hal/
al be megijen. Az ferfju abar mij dolgos legijen
aungij soha elwted ne jclctwrijet. aungij az lara

koczkáyan tekenteset beuethety. Anakokaert mynden
 oltalmal. ewryztesek az zyw. hog az or. benemenyen
 hog az koborlasth el ne vegye. kyt semikepen meg
 nem lelhetny. hygyetek nekem vennek. hog papok-
 5 nak es zerzetesseknek kwrnywl gyewlekwzw sere
 ge. azzonyalatoknak nyayasagabol mynden zentsegeth
 ky wznek. Meg gyonyanak mynden sororok. mynd-
 en honapba ketzer auagy twbzwr. tytkon valo byne
 yt. es istennek testenek zent comunioyauul meg er-
 10 wsytuen. hadakozuan vytezkepen. az wrdwwknek
 varaba bemenyenek. Ez vylagon halando emberek
 nek semi haznalatosb. semi iduesegezb. mynt hog
 az bewn megh twkeluen. legottan az zent gyonas-
 nak oruossagat. elne halogasa. Az oruosok es azth
 15 byzonityak. mynden korsagnak sebeyt az testrwl
 eluetetny.¹ [s]hamikor tamadnak az kezdeseben seged
 seg leyend. Mynemew zert keljen tartany az
 ferfyakhoz iclwsewl az zolasban *Capitulum. x.*

AZ azzonyallathoz ferfyunak zaua. az
 20 wrdwwgnek twzes nyła. Es az ferfyu
 nyelue. merget ad azonyalatnak. merth az hatalm-
 as wrdwwg. az nyomoru zyuet meg sebhety. ke-
 serteteknek nyła(u)yyual² buyasagnak buzgosagauul.
 Ezek az halalnak ablaky. melyek ha [benemtetet]³
 25 be nem zarlatatnak. leg ottan az kegyetlen hal-
 al be megyen. Az ferfyu akar my dolgos legyen.
 auagy soha elwted ne yelewnyek. auagy az lata

sa az tii labastobnt meg ijede mihtpeu az vete
 netes tegevi zoda paatobaerth ex serelmes lea
 uim ha beteledegebcwl zytleg lelend fersjuul salui
 az ablatogghra alad vont soporlah monnotobuat ogra
 yab be fegye es ne legyen zabad labui annth nem
 ylyb beuany az zentseg sennj magmentek ne fogij
 ou Dauid labafaba megf fogatek diim bymenueu
 hog neeue labafaba labatuu meg vontatek azmij
 newu teberuuect miyden iudulatiybol banytatant
 hog es besultodasbati nem remenhetiywb az gyuswd
 celmety hancu gab az el tauoztatashol Ty buszoretet
 ha lehtefeges az fersjuul sembeueu emlebezeth ne
 legyen Paul iudab hogij nem miut hijuedy vugnd
 az widewg hog az zws zuben fersjuuat emlebezeth
 forogijon Sennj meueg aralmab az zomjalatant
 miuth fersjuhoz valo beuuntossag abar miy obbol ta
 magijon Oh ijai az titermezetebnet tulandonsaga
 zentsegeb az zomjalat fruluteb honem yleneget mou
 danij ha abar melij igen lebi fersjuhoz zerbezeto
 lend termezethj wztwbelesebwil vegze hajol ha az
 fersjuban az ijamborsh megf fogijattozandye Tou
 ab ewrdwgnel obos fogasij es wruwb halalnat ie
 gyeij az lebi nuynsag es lebi fujlas melij ijgh
 hebel wbuszwtwb dueb az lelebuec soporlajia alath
 az fersjant es az az zomjalatob miyden nijandebog
 babath es gjanos leuelezebet miyuth miyuth buja
 nsagnat buruetijth uebteb attoth alac es wruwb

mennu ar
 nak

minin lete

kejallovias

zuz zu
 semi magy

termegete

- sa az tÿ latastokat¹ meg yÿeze mÿkepen az rete
netes tengeri czoda. Anakokaerth en zerelmes lea-
nÿm. ha ketelensegbowl zÿksege leÿend ferfÿual zolny.
az ablako(z?)cz( )kan által volt soporlah. monnotoknak orcza
5 yat be fegÿe. es ne legÿen zabad latny. amith nem
ylyk keuanÿ. Az zentseg semÿ magamentest ne fogÿ-
on. Daudid latasaban megh fogatek. Dÿna kÿmenuen
hog neezne [latasaba]² latatuan meg rontatek. Azmÿ-
newn testewnknec mÿnden yndulatÿbol tanÿtatunk.
10 hog ez kesalkodasb( )an nem remenhetÿwk az gÿwzwd-
celmeth. hanem csak az el tauoztatasbol. Tÿ³ kwzwtetek
ha lehetséges. az ferfÿurol semikepen emlekezeth ne
legÿen. Anal yn kab hogÿ nem mÿnt hÿnedh. vÿgad
az wrdewg. hog az zwz zwben ferfÿunak emlekezety
15 forogÿon. Semÿ mereg artalmasb azzonÿalatnakh.
mÿnth ferfÿuhoz valo keuanatossag. akar mÿ okbol ta-
magÿon. Oh yaÿ az tÿytermezetteknek tulaydonsaga
zentsegesb azzonÿalat fwlwteb honem ylencÿek mon-
dany. ha akar mely igen lelkÿ ferfÿuhoz zerkezew-
20 lend. természetÿ wztwkelesebw. vegre haÿol. ha az
ferfÿuban az yambors<a>g megh fogÿatkozandÿk. Tou-
ab ewrdwgnec okos fogasÿ. es wrwkh halalnak ie-
gÿeÿ az lelkÿ amÿasag. es lelkÿ fÿusag. mely ygh-
hekel. kwzwtwk elnec az leleknek soporlaya alath.
25 az ferfÿyak es az azzonÿalatok⁴. Mÿnden ayandekocz
kakath. es gÿyanos leueleczzeket. mÿnth buÿa-
asagnak kwuetÿth. nektek attokh alat. es wrwkh

halálnak békén alath meg tültoni hüggyeteb en
 zerelmes leannin eueben vennek hüggyeteb Eij ny
 ndemvbrul bizonsagotk vntem hog beuem vebesteb
 hetact az blyfw eszebenfegret embedebuet tolynto
 zafij buzutk ha ziju vetelije az zivnnab eleiben
 nem lehet hogh az zem ne lasom mihepen es hogij
 az fwal nehallannijn az zivngelk Azert az vesteg
 segben es az zelededeiben az gonoz gondolatob elta
 uoztatnak blyb miudet itentul el valastunk Am
 abaxet berlet tijebebe es ijulek hog zab az zent
 elmebuet zanyit abaxintot halgatnij Ez ne egije
 bebet hancum zab tizta es tizefeges orzabat me
 lyebet az zent bwyitwt meg vstivuevlyhtenech
 iljeb nebet neznebet Ezenbeven vittau az ferfij
 chwre et velenjet ezendeven vittau legijen az ferfij
 vol emlebezec hog az tij leantayid az ferfijny tul
 nydonsagot ne tuzynat Seuebmeg hijn obtalna
 alath az tij raktromitob hataraba benemenyen hog
 mynden ferfijusal valo bezednek oha meg zivnyet
 Oly tizta es zev bezedebet mynden bezedebbe az
 tij zent zantob zoljannab hog az embevi zivlebesnek
 aungij eredetijnek magynat az ifyv zivsebet zij
 uet ne tuzynat Azert en zerelmes leannin blyb be
 elvtebet igyen zeledesgyeteb varulijeteb mest
 behellegteset vogyon nam titebet sem ferfijnyab
 gongynja sem fnyidnak sem haz ezvuzueb gongyn
 meg nem baut Ez vijlagij dolgobnt vgy zijue

L'ancora

besze

igyon

halalnak kenya alath meg tyltom. Hygyetek en
 zerelmes leanym enekem vennek. hygyetek. ky my-
 ndenwkrwl byzonsagoth vwtem. hog benem rekeztet-
 hetnek az kylsw erzekensegek. embereknek tolyako-
 5 zasý kwzwth. Ha zyn vetetyk az zwmnek eleýben
 nem lehet hogh az zem ne lason. mykepen es hogý
 az fwl nehallanaýa az zwngesth. Azert az vezteg
 segben es az czelekedesben az gonoz gondolatok elta-
 uoztatnak. kyk mynket istentwl el valaztnak. Anak
 10 okaert kerlek tytekeh es ýntlek. hog csak az zent
 elmeknek zauýt akarýatok halgatny. Es ne egye
 beket hanem csak tyzta es tizteseges orczakat. me-
 lyeket az zent bwýtwk meg wztwueryhtenekh.
 ilyek nektek neznetek. Ezenkepen ritkan az ferfy-
 15 elwtetek ielenyek. ezenkepen ritkan legýen az ferfy
 rol emlekezet. hog az ty leanczaýd az ferfyuy tul-
 aýdonsagot ne tugyak. Sewtmeg hym oktalan
 ala(h?)t. az ty clastromtok hataraba benemenyen. hog
 mynden ferfyurol valo bezednek oka meg zwnyek.
 20 Oly tyzta es zep bezedeket mynden bezetekbe az
 ty zent zatok zolyanak. hog az emberi zwletesnek
 auagy eredetynek mogyat. az ifyv zwzeknek zy-
 uek ne tugyak. Azert en zerelmes leanim kyk be
 eskwtetek. igyen czelekegyetek. wrwlyetek mert
 25 tehetsegtek vagyon. Nam tyteket sem ferfynakh
 gongya. sem fyaidnak. sem haz czkwznek gongya
 meg nem bant. Ez vylagy dolgokat vgý zyue

tebbewl by wzzeteb hog semibeyen hasatob ue iul
 son amijt mijelnet es vijagtrun tsab as tij wple
 ghebet xpus as tij erus wlegetestebuel giew
 nijerwuzgijeb tsab tijmagatob as tij iegijestebuel
 nuug zent kerse dunnafabbau nuugij zent gondo
 latoban vele egijebembe bezelijeteb es w tij veletob

As westegsegrewl tizen eghed capitulum 3

I. Itemet valastot mabbij tij buzweteb so
 ha mafaat eleterwl vetebedes ne legijen
 had maragion ibenij meg berdesesnet mijnden ite
 lech As tij hijneijeteb esmerijeteb meg tij vette
 ijebet sijnasatob mijndentebnet elebe zentsegnet
 peldnijauab latabeb nuugij tefeb mijndentebuel
 nozbatuab alijantob As tijstafag vgy zerbeteb as
 tij eluetebhez hog gondoleij metatblan legijen es hijn
 nije bewu legijen twlebetwul megch valua valnemelij
 embert bwut tebetwij ha valadijt haladotob valadij
 twl vagnuzmagij messe twle futuru hagijetob mij
 beyen as begijoth hog magnt meg zegijeanuen ta
 muljou egijebeweb dalgijitol halgatwij nemelij as
 zombatuant zotot ijl extulgwubnet semij gijaborta
 hogh koroubed sasogun semij tijtobh ne legijen
 amijth haluab swt gijaborta amijt nem tuduab
 tij mongijab es semij gonoz peldara walo obot ue
 tuduab westegseguel twkijij ije stoua nuugij zolu
 nu artalmas igebet lungij haborusagoth zerezuen
 nuug vesteb halgatobab nemelijebet vagnalunafag

mijndentebuel

magntobab

zerkezzel

mijndentebuel

azonyka

titkoth

ve. 139

tekbewl kŷ wzzetek. hog semikepen hozatok¹ ne ŷus-
son. amŷt mŷelnek ez vŷlag( )ban. Czak az tŷ wŷle-
ghentek xŷus. az tŷ erws wlelgetestekuel gŷew

nŷewrkwgŷek. Czak tŷmagatok az tŷ iegŷestekuel

5 auag zent leccze oluassasokban. auagŷ zent gondo-
latokban. vele egŷetembe bezelŷetek. es w tŷ veleték.

Az weztegsegrewl tŷzen egŷed Capitulum.

Istennek valasztot matkaj. tŷ kwzwtetek so-

ha masnak eleterwl vetekedes ne legŷen.

10 had maragŷon isteny meg kerdezesnek mŷnden ite

leth. Az tŷ byneŷtetek esmerŷetek meg. tŷ vetke

ŷtetek sŷrasatok. Mŷndenteknek elete zentsegnek

peldajanak latasek. auagŷ tessék. Mŷndeneknel ,<magatokat> go-

nozbaknak alŷczatok. Az tŷztasag vgŷ zerkezék az

15 tŷ elmetekhez. hog gondolnŷ meltatlan legŷen es hŷn-

nŷe bewn legŷen. twletektwl megh valua. valamely

embert bwnt tehetnŷ. (S)Ha valakŷt haladotok valakŷ-

twl ragazmaznŷ. mezze twle futuan hagŷatok mŷ-

kepen az kegŷoth. hog magat meg zegŷenuen. ta

20 nulŷon egŷebeknek dolgaŷrol halgatnŷ. Nemely az

zonkaknak zokot ŷl erkwlczwnnek lennŷ. gŷyakorta

hogh koronked czaczoguan semŷ tŷtkokh ne legŷen

amŷth halnak. swt gyakorta amŷt nem tudnakh

kŷ mongŷyak. es semŷ gonoz peldara valo okot nŷ

25 tudnak veztegseguel tar<t>anŷ ( )ŷ( )de² stoua auagŷ zolu-

an artalmas igcket. Auagŷ haborusagoth zerezuen

auag veztek halgatokat nemelyeket ragalmasag

va iudicantibus. nungu az gosh mundafobno ioua ha
 gnat erwstet. hogh betws vesetre biruesewbaet
 leletseuet. Sz ikennet zolgnlo leuimab egiben gy
 wlebezetebeu. miyuden azonijemberu gyurlosagb ty w
 zeset. zent iababna etw bezedij gyaborta ty zique
 tetben forogyon. Valabij alijtin wmagat zerzetela
 et lehu meg nem zabolaguan az w nueluet de el
 hjetetuen az etw zique anuab hjetfagy az w zerzetij
 Azertis az zent zerzet nem lehet az szagagobawt
 hjet soha nem westeghetuet sem magobal meg tw
 tostatm az hazualatlan bezedebul mert etwl meg
 tanuluan az hjetlemba az zentij atjat wag zerzetuel
 meg tartjab az zent westegseget wgy miyat zent
 gondolatobna obath. Amantobert az abawm zewel
 mel leuim hog az ty emuentetebben es meg tw
 hebeten erwseg labzet hogu miyuden eiel az meg
 mondot completa horayuanab wnanu az wag nyse
 wtrung az zent westegseget meg tartsaunab hog
 az te nueluednet ikent dijzeretij eugtefob atboluab
 idwtor es hazualatlan bezedebij miyudenetwl elmete
 senet. Az egyhazban ikent dijzeretre zerzetet wa
 ban az dormitoriuumba az refektoriuumba az berengio
 be soha zolmi ne legyen zabad haum gab azobnt hjet
 ikennet dijzeretre unuab zerzetuen hogu ymar
 az idw es az helij az ty zerzetefegtebaet predibaly
 ab zentseget es az szagagobna truedelmefegert
 zerzetuet es az ty trufusag tobna buziben be men

hitsay
 vesztiglem
 hazualatlan
 kisthem
 törvényelet
 engetesek
 kereng
 zerczeteu

ra yndýtnak. auagy az gon<o>z¹ mondasokat. ioua ha-
 gyak erwsýtik. hogh kettws vetekre býnesewknek
 leletessenek. Ez istennek zolgalo leanýnak egy(e?)ben gy-
 wlekezeteben. mynden azzonyemberý gyarlosagh ký w-
 5 zések. Zent iakabnak ew bezedý. gyakorta tý zýue
 tekben forogýon. Valaky alytýa wmagat zerzctes-
 nek lehný. meg nem zabolazuan az w nyeluet. de el
 hýtetuen az ew zýuet. annak hýtsagh az w zerzetý.
 Azerth [z?] az zent zerzet nem lehet az czaczogok( )w(l?)zwt.
 10 kýk soha nem vezteghetnek. sem magokat meg tar-
 toztatni az haznalatlan bezedektwl. Mert ebwl meg
 tanuluan az kýetlembe az zenth atýak. nag zeretetuel
 meg tartýak az zent veztegegeket. vgý mynt zent
 gondolatoknak okath. Annakokaert azt akarom zerel
 15 mes leaným. hog az tý conuentetekben. ez meg twr-
 hetetlen erwseg lakozekek. hogý mynden eýel. az meg
 mondot completa horaýanak vtanna. az nag myse
 vtanyg. az zent veztegegekek meg tartasanak. hog
 az te nyeluednek istent dýczerný engetesek. alkalmas-
 20 idwkor. es haznalatlan² bezedek(e?)h³ myndenestwl elmete-
 senek. Az egyházban lsteni dýczeretre zer(e?)zetet kar
 ban. Az dormitorioumba. az refektoriomba. az kerengw
 be. soha zolni ne legýen zabad. hanem czak azokat kýk
 istennek dýczeretýre vannak zereztetuen. hogý ymar
 25 az idw. es az hely. az tý zerzetessegeteknek predikalý-
 ak zentseget. es az czaczogoknak twredelmessegeth
 zerezzenek. es az tý tarsasagtoknak kwzýben be men-

nu zent beunfagobab iudegnab es as beunfagob
 as menpejebre indultafanab. As hasubfagot minne as *indultas, an*
 poblot bij wazebet. Vaigudebaten aungu iftemi zolofu
 ab aungu zent twanyebnet igenij as forodot buswet
 es as ijuuuenijeb buswet twazbe elw hassafanab
 ha valanijeb as assonbab as wferijebwet fujafol. vu,
 habrol es es vijlagu hijufagobrol gunguguan nijnebb
 zobafot uebijt ha zolandrab legottun as wbesedij el
 twreleuec legu ottun as hasnotlan es artaluns bezed *has, notlan*
 as itenij besednet helt agrion ha as itenij besedij *elwe*
 elwe nem hozatijt as ilij besednet bijneijnebb vnt
 atoffigara as ablab berebezefeb oragnu elwt es as
 gijns futnans bijsonijha as belw izentseget. Asert
 as bestuet semi bijfw zezen bij be megrjen as elwet
 gondolatobual megh nem bawijn ha as itenij gondo
 latobual adatijt. Luttun gondolatijt as elweben un
 lamij melijet as bulfw erzebeuseget be nem bogata.
 ab Ezeb as abhabab. Ezeb as nijet. bijt ha benem
 nem rebeztebandnet. as halalnat nijtun vngijon as
 bemener. es nem megrjen be hanem gab hallada.

As itenij gondolatijt edesegeriw vii. Cap.

A dat obaer gab as leunijob. es azonijobij
 as en vommab iegijelij ben labogot semit
 ne wrijnenet erzeijnebb hanem gab as begies iesust
 Sz wradijgombt gab elw magob birijab haloch
 edes es vijufagob nijugodanun as megh mondhatat *nijugodan*
 lan zent haroufagot nezeb as zent yralfoban as mag

ný zent keuansagokat ýndeczanak. es az keuansagok
 az menyeyekre indultasanak. **Az** hazuksagot mynt az
 poklot. ký wzetek. Mýndenkoron auagy isteni zolosm
 ak. auagy zent kwnyueknek igeý. az sororok kwzwt
 5 es az ýwucuenýek kwzwt kwzbe elw hozzatasanak.
Ha valamýkor az azzonkak az wferýekrwl. fyáýrol. ru-
 hakrol. es es vylagy hýusagokrol czaczoguan. mýnth
 zokasok nekýk. ha zolandnak. legottan az wbezedy el
 twresenek. legh ottan az haznotlan es artalmas bezed.
 10 az isteny bezednek helt agyon. **ha** az isteni bezedh
 cleue nem hozatýk az ilý bezednek. býneynekh vtal
 atossagara az ablak berekeztetek orczya elwt. es az
 gyors futamas býzonyha az belsw zentseget¹. **Azert**
 az testnek semi kýlsw rezen ký be megýen az elmet
 15 gondolatokual megh nem bantýa. **ha** az isteni gondo-
 latok( )r( )a² adatik. Rýtkan gondoltatýk az elmeben va-
 lamý. melyet az kwlsw erzekensegek be nem boczatn-
 ak. **Ezek** az ablakok³. ezek az aýtok. kýk ha benem
 nem rekeztetendnek. az halalnak nýtua vagyon az
 20 bemenet. es nem megýen be hanem csak hallara.
Az isteny gondolatnak cdesegerwl xii. Capitulum
ANak okaer csak az leanyok. es azonýokh
 az en vramnak iegyesý. ben lakozok semt
 ne [wrýzenek] erezyenek. hanem csak az kegýes iesust.
 25 Ez paradýczomot csak ew magok býryák. holoth
 cdes es vgyasagos nyugodamual. az meg mondhatat
 lan zentharomsagot nezek. az zent ýrasokban. az ang

alj barot burtut legyenet. az w edes eueblej burtu
 elegiulicuet. az egijaszban euebduei. az isteni tujatob
 at. tanijha meg cluueti az zeut patiaritakunt es
 az regu zeut atyintak engedelmelege. Az zeut wo
 phetantak imatfagy. edes gondolatual az zjuech felge
 yellet az meg igertb bodogfagra. Az apalkali tanij
 tafab az hijtuet munden zentseget megij uifab. Az eu
 angijelgomobuat mundenbor uijath az tuetor bezebbu
 tartastuut. Az zeut martijrot. ez vilagnak munden
 haborusagyt. es ez habu teigeruet eu fergetegyt
 az urdwgy munden calartfagyual es euwdwgytu
 et meg bantafyob tanijhaat meg nyomodni. Az
 gfeborakant dragulatos aijatoflagu az isteni zunte
 len gondolatra. bijunufagyitath bijerijse. Az regu
 la zeent valo eleve. megij tanohon az bantobant
 godalatos uijafasaga. haeg turny az azsomjallatub
 termezert munden gijulofaguth es az zeut zwz
 elegend fogudafut meg tartani. dragulatos zuzebu
 et zuse mjud az twb zuzebucl mundenboron megij
 tanohon. Oh bodog tanifasag. Oh bodogog utob tij
 ha ijjen es iluagyij nijandobrol halallatantob ueru
 lezet. Dyzomul bodogot uttob. ha az tij meltofagta
 bat meg eluerytet. hijt mundenetuet bijvalian
 at es uruut. nemes bijalue azsomot hazafabzedent
 vattob zerteztett. uijbor abaraujantob erdemij
 tet venmetet az hijt az augialob beuamab latijia
 Jth azon berlet az tij cluuetet vijgyazijon. Az augij

megnyomul

tanohon

ily ajándok

alý karok kwzwt legýenek. az w edes eneklesý kwzce
 elegiwlienek. az egyházban enekeluen. az isteni tý(k?)tkok
 at. tanýha meg elmeeth az zent pat(t?)riarchaknak es
 az regý zent atýaknak engedelmessege. **Az** zent pro-
 5 phetaknak ýmatsagý. edes gondolatual az zýueth felger-
 ýezzek az meg igerth bodogsagra. **Az** apastaly taný-
 tasok az hýtnek mýnden zentseget megh nýsak. **Az** eu-
 angýelyomok[nak]¹ mýndenkor mýnth az twkwr kezekben
 tartasanak. **Az** zent martýrok. ez vylagnak mýnden
 10 haborusagýt. es ez habos tengernek ew fergetegýth.
 az wrdwgý mýnden czalartsagýual. es ewrdwgwn
 ck meg bantasyth tanýhanak meg nyomodny. **Az**
 gffessor( )oknak dragalatos aýtatossaga. az isteny zwntc-
 len gondolatra. kyuansagýnkath kýzerýcze. **Az** regu-
 15 la zerent valo eletre. megh tanohon az baratoknak
 czodalatos nyáyasaga. [A]Meg twrný az azzonyallatnak
 természetenek mýnden gýarlosagath. es az zent zwz
 esegnek fogadasat meg tartani. dragalatos zwzekn-
 ek zwce mýnd az twb zwzckuel mýndenkoron megh
 20 tanohon. Oh bodog tarsasag. Oh bodogog vatok tý
 ha ylyen es ylnagy aýandokrol halallatl( )anok nem
 leztek. Býzonal bodogok vattok. ha az tý meltosagto-
 kat meg esmerýtek. kýk mýndeneknek kýralýan-
 ak es vranak. nemes kýralne azzoniok hazasakzerent
 25 vattok zerkeztettek. mýkor akarangýatok erdemly
 tek vennetek az kýt az angialok keuannak lat(y)n(a?)ya.
 lth azon kerlek az tý elmetek vgyázýon. **Az** angýa

líj barobbn. It trauuljatos zentebues tarsifajgi bogot
 lemeteb hogi az vna. az besteb bijmulafaboron bij
 elvotbbca mynd esmerjueb vignb. es wogluen
 elvotbbca fuffant. ha igy bendeb. semu tucb.
 tek edeb. semu wruuadebseb nyugt es ilj vendebseg.
 ben lemeteb. Es ilj uemes etebel meg elegitaba.
 eteb. meljebet ha ezer meg kostolaudotb. mynd es
 foldwa valot besermbueb lattatant. Vizom azboron
 az clustronuat berebezese. kijt meg vnuat az bu.
 dofo es elvuedet cluejwot. nektek igy uagi dij.
 vhsosguet kez lattatmija. Azert az bizonsag wot
 uemet. nytatofon nektek tannaz adonab. hujjueb
 io lenym. ha ezer meg kostolantob. meli edeb az
 vr isten. hibej iurulum est meg halhatyatob. Es
 tucse. igy weteb el es nyaden iot mutatob tuncbteb
 Es aboron dlynbat nuutat nektek. meljebet scu.
 bit. hancum vtab az meg zobot letbet esmeruebb.
 Tudora mit zolot zereimes lenym. mert hogi az
 en bolondfagomat zolijam. Es emberke. eluetet es
 hituanfag. istemieb w hazaban. meg es testben el.
 bembu. gyaborta az augyalobunt bariban voltan.
 es bestiebbu semit nem eruzuen sob heberzaba az
 ifeny latasunt nezefetml. Tot napobunt idgyen.
 et vnauna. iwuendonet tudorja. az testben borzant.
 una sirot vna. mely bodogfagom vna ot lactom.
 bna. mely mondhatatna givumnyfeger erzeb vna.
 Vizonsagora az zentharonygh. kijt labot vna. nem

licetijada

ly karokban. It tanuljátok zenteknek tarsasagi közöt
 lennetek. hagi az vtan. az test(e)nek kýmulasakoron. tý
 elwtqkben mynd esmerőynek vigak. es wrqluen
 elwtwkben fussanak. Ha igy t<e>endetek. semi tinck-
 5 tek edesb. semy wruendetesb mynt ez ily vendekseg-
 ben lennetek. Ez ily nemes etkekel meg elegitetn-
 etek. melyeket ha ezer meg kostolandotok. mynd ez
 földwn valok keserwknek lattatnak. Bizoni azkoron
 az clastromnak berekeztese. kýt meg vnnak az bu-
 10 doso es elteuedet elmeýwk. nektek igen nagi dy-
 chwscgnek kezd lattatnya. Azert az bizonsag wot
 venneck. aýtatoson nektek tanacz adonak. hýgyetek
 io leaným. ha eczer meg kostoltatok. meli edes az
 vr isten. kihez iaruluan ezt meg halhatýatok ew
 15 twle. Iwetek el. es mynden iot mutatok týnektek
 Es akoron olyakat mutat nektek. melyeket sen-
 kik. hanem czak az meg zokot lelkek esmernekh.
 Tudom mit zolok zerelmes leaným. mert hagi az
 en bolondsagomat zolyam. En emberke. eluetet es
 20 hituansag. istennek w hazaban. meg ez testben el-
 temben. gyakorta az angialoknak kariban voltam.
 ez testiekben semit nem erwzuen sok heteczaka az
 isteny latasnak nezesetwl. Sok napoknak időyen-
 ek vtanna. Iwuendqnek tudoýa. az tesben boczatat-
 25 uan sirok vala. Mely bodogsagom vala ot lactom-
 ban. mely mondhatatlan giwnwrqseget erzek vala.
 Bizonsagom az zentharomsagh. kýt latok vala. nem

esm-cret.

tudom meuenen latassal. Taniu bizonyos az zeat augi.
 mlol. hlyt ielen valaant. Bizonyosom az en lelbi esu.
 eroben. bij iljen augi lobal gwant. kpdit vata. Az
 iljen augi ipem edesbedesre beuunozni. uem tehet
 az zw. bi ez velagi zozgaleantofagotual rabun. de
 szobleg bogi ez velagnab meg halyon. es ezat ipe.
 met. az zeat gondolatantat unatba es bijuunfagant
 mindta zertezel. Azert zereles leuim nyinatol hmlat
 mlyatob hazat. es az secular ruhant hagnatob el.
 faert az zertezel uemet fel uemj embernek. beueset
 hazual. ha az nyuunias leleb azobas. az bit ezuelag.
 bna unant beuunja. es amelieket el hagnot vala.
 bijuunfagnual meg vegie. faer lotual az w leuim.
 ual es feleszeguel. mlytoron sodomabol bi itoue. pa.
 rautobatek ipemet argyalabol. hagi hatra ne te.
 beuzenet nytra hlybet iartobbau el hlytunat vala
 hlyet felesze azomallatobual zobafszereut. klyt mu.
 denkor ellent valot beuunat. az parantobantat
 ellene teuca. legottan valtozel so ostopa. Azert eseb
 tanitannal tjteteb. melij beual gwntrebandwly az.
 ob. klyt ezmagi ezulagi hlyfagotat bijuun beuunat
 az monostoroban. faert leznet erzebellen so ostopa.
 vgi hagi az meniej edesleges gondolatibau. seuyth
 ne erzebelen. hancem maragnannat ez velagnab
 beserwsegeben. az klyt ez velagnab elnek. Amabo.
 faert zereles leuim. atij monostortobat seerre
 valazjntot. holot meg hlyuan ez velagnab. es

tanitannal

ser = sir

tudom menemw latassal. Tanu bizonyok az zent angilok. kÿk ielen valanak. Bizonsagom az en lelki esmeretem. kÿ ilyen nagi iokal gwnwrkÿdik vala. **Az** ilyen nagi istenni edeskedesre keuankozni. nem tehet
 5 az zw. ki ez velagi zorgalmatossagokual rakua. De zwksege hogi ez velagnak meg halÿon. es csak istenek. az zent gondolat(n)o(a)knak miatta es kÿuansagÿnak miatta zerkezek. **Azert** zerelmes leanÿm [agiatok halat]¹ atÿyatok hazat. es az secular ruhakat hagiatok el.
 10 **Mert** az zerzetes neuet fel venny embernek. keueset haznal. ha az nÿaualias lelek azokat. az kik ezuelagban vannak keuanÿa. es amelyeket el hagiot vala. kÿuansagauual meg vegie. **Mer** lotnak az w leanÿuual es felesegeuel. mÿkoron² sodomabol ki iwue. pa-
 15 ranczoltatek istennek angÿalatol. hogi hatra ne tekenczenek azokra kÿket iartokban el hattanak vala kÿnek felesege azzoniállatoknak zokasazerent. kÿk mindenkor ellenek valot keuannak. az parancholatnak ellene teuen. legottan valtozek so ozlopa. **Azert** ezek
 20 tanihanak tÿteket. mely kennal giwtretendwkh azok. kÿk [ezuigi]³ ezuilagi hÿwsagokat [kÿnay]⁴ keuaniak az monostorokban. **Mert** leznek erzetetlen so ozlopa. vgi hogi az menÿeÿ edesseges gondolatiban. semÿth ne erzhesenek. hanem maragÿanak ez velagnak
 25 keserwsegeben. az kÿk ez velagnak elnek. **Annako** kaert zerelmes leanÿm. atÿ monostortokat seerre valazÿyatok. Holot meg haluan ez velagnak. ees

az so beuansagynak. Cristusival ezab magyab. rris,
 tuffal oth el sanctuua marginatot. miglen felba,
 maouan en vele meg iclenteb az diuzusegeben.

Az dringalatos rubaanak meg vtolasrol. L. XIIJ
 3 dauid pphesanaak bezede sembepeu rosa.

tot nemondaseb. Az q leauy meg sepvoltet
 twrnpal ebefytetes mibepeu az templonnak hason,
 lutoffaga. Es biuyl meg feier-voltetueb mibepeu
 az koporsot. biyb az arantul fenelueb. helyl dufta,

gofot es vudobot. rabuak halotabnak dringuel
 tpbelletlen az azomallatobnak beuansagob nyind,
 cutoron az ruhataban. nyindenbaron az araban
 nemes bwuekben es bqlsm ebefsegeben vetyk
 diuzusegeben. Nem deq wuebit az termeszepol

valo beuansag. hancu obokat berefuek az beu
 ansagunak meg twbellefere. Mibepeu ilyt hazad
 az arany es az ezust. gyire magyastatol fel az

postorak sepsgeben. Nemdeie nyuden test hannu
 es zenu. de hogi bizonyan uongyian. rothadatofta,
 guak remek felude. fergebuek ette es dohosag,
 os gane. Mij rzodalnij es diuzerwij valo dohogth

esmerz tebened. Nemdeie noha diuzertetijb az
 giuugyubuek es erzebuek dringalatoftaga. melijet
 nebi az termeszep ndot. demagna nyudenkoron es.
 mertetel hannu. zenu es vudok gane. fertezetes
 magbol zarmanzot. Oh mikor abarond magyadab
 nezned azomallatobnak nyuunlyasaga. melij

fennyel

hannu es zenu

az w keuansagynak. cristusual czak magatok. cristussal oth el temetuen maragiatok. miglen felmaduan ew vele meg ielentek az dyczwsegben.

Az dragalatos ruhanak meg vtalasarol. Capitulum. xiiij

- 5 (A)z dauid pphetanak bezedek semikepen rolatok nemandasek. **Az** q leany meg zepwltek kwrnql ekesytetek mikepen az templomnak hasonlatossaga. **Es** kyu(e)ql meg feierwltetnek mikepen az koporsok. kyk az arantul fenelnek. **belql** rutsa-
- 10 gosok es vndokok. rakuak halotaknak dwgeyuel Tqkelletlen az azonjallatoknak keuansagok myndenkoron az ruhakban. myndenkoron az aranban nemes kwuekben. es kqlsw ekessegekben vetyk diczwsegeket. **Nem** eleg wnekik az termezetql
- 15 valo keuansag. hanem okokat keresnek az keuansagnak meg twkellesere. **My**kepen ilyk hozad az arany es az ezüst. **Mire** magaztatol fel az poztonak zepsegeben. **Nem**deie mynden test hamu es zena. de hoga bizonban mongiam. rothatatossag-
- 20 gnak remek fewlde. fergeknek etke es dohosagos gane. **My** czodalny es diczerny valo dolgoth esmerz tebened. **Nem**dee noha diczertetyk az giwngwknek es erczeknek dragalatossaga. melyet neki az termetet adot. demaga myndenkoron es-
- 25 mertetel hamu. zena es vndok gane. fertezetes magbol zarmazot. **Oh** mikor akarnad magadat nezned azzonjallatoknak nyaualyasaga. mely

igen zeyckened as besten melijet te ilien nagi ebese
 gel bwozqts. meret as barommal es as spdi bestyckuel
 nuagi hafordubos vubgi. nuagi nlab walo wagi. Welvel
 wagnon bonnu diezebegiel nem bwinpl. Ez ilien rucht
 edeube kenset bartas. melijet wagnon bel tistelied es
 nagi wrizebel bartuod. Tennit ac gondolij as twren
 dw edeure hu rut abrazu legien bwinpl. midor behol le
 gien nemes es sep. aznu tiston benne wagnon. es ep
 legien amij benne bartatq. Auaboaerth zerelmes ten
 nequ. kib wntob as wriwb biduab iegiesij es lemtij
 mijnden diwzwegeted legien tynetteb belpl. wlyebeb
 az wv legenned iogiam nem bwinpl ruhazatban. hantem
 belsq istem zeretebuec wramyual. meg wramyngatobth
 ruhngnbm wramyng peremwbel. as as istem zeretebuec
 paracolatijual. Legien as ruha myud borml megh
 bwrmyebqst belwb bwinpl zynetel. wgi bogi as wltq
 zebeben as telbi iozagobnu semij elne fogijntozet. Le
 gijnet az by ruhngfobon mura neww nemes beneth
 gitten io illatu nemijnand magua es bwinpl neww
 oruofag. bogi as telbi iozagobant es io eltaet illatij
 an es wilagbol as bmb zwozet az by zeatfettebre hoz
 atob fuffant. Ez ilien tistellagbe gwinngbwzieteb
 wvgt deralmab lemtij. merth hu bytebet as bwinpl ru
 hant gwinngbwziet beunafagn. hu bi iqen es wj
 lagnat ponpafagnabol es wrdgguec hazabol. es az by
 nepetebuec gonofagnabol. es atijatob hazath mijndenel
 bwinpl el nem fellebeteb. fel magngatunnu magngatob

igen zegienlened az testben. melyet te ilyen nagi ekessc-
 gel bwczqlz. mert az baromnal es az földi bestyeknel.
 auagi hasonlatos vahgi. auagi alab valo vagi. Belwl
 vagon honnan diczekegiel nem kwuql. Ez ilyen ruth
 5 edenbe kenczet tartaz. melyet nagon kel tiztelned es
 nagi wrizetel tartanod. Semit ne gondoly az twren-
 dw edenre ha rut abrazu legien kiuql. mikor belwl le-
 gien nemes es zep. azmi titkon benne vagyon. es ep
 legien amy benne tartatyk. Anakokaerth zerelmes lea-
 10 nym. kik vattok az wrwk kiralnak iegiesy es leany
 mynden diczwegetek legien tynektek belql. Wlyetekh
 az wq legennek iogiara. nem kwlsq ruhazatban. hanem
 belsq isteni zeretetnek aranyaual. meg aranyasztatoth
 ruhayaban aranyas peremwkel. az az isteni zeretetnek
 15 paranczolatyual. Legien az ruha mynd korwl megh
 kwrnyekozot kolwb kwlwb zynekel. vgi hogi az wltq-
 zetekben az lelki iozagokban semy elne fogyatkozok. Le-
 gyenek az ty ruhaytokon mirra neuw nemes keneth.
 gutta io illatu nemyfanak magua. es kassia neuw
 20 oruosag. hogi az lelki iozagoknak es io eletnek illaty-
 ara. ez vilagbol az twb zwzek az ty zentsektekre hoz-
 atok fussanak. Ez ilyen tiztessegbe giwnqrkwgietekh.
 wrqk keralnak leany. merth ha tyteket az kylsw ru-
 hanak giwnqrkwtet keuansaga. ha ki iquen ez vy-
 25 lagnak pompasagabol es wrdognek hazabol. es az ty
 nepeteknek gonosagibol. es atyatok hazath myndenes-
 twl el nem felletetek. Fel magasztatuan magatokat

Zulejbetuec meltoſagobol. n̄z beſuec zaruazafubol au,
 n̄zi es vilagnac h̄yſſagibol n̄z ſwold̄uec claudatudo
 poruynbau. legottan ſel beluen n̄z h̄ataluſagobol b̄anly
 ren weduozuen temporaru n̄z ew bet elw t̄oret n̄z
 w̄ iogianul mezz ſebefytuen t̄ibet. m̄jnden ſelul
 bi w̄ſgn t̄ibet n̄z w̄ ſatorabol. es n̄z w̄tan t̄j w̄zte,
 bet n̄z t̄j iſt̄ebuec h̄azabol m̄jnduec mezz me,
 uetuec es monduat. Āz babiloniuat m̄janulias ſen,
 m̄jn. t̄j n̄en webe iſt̄en̄th ſeyceſeyeneb. ȳn̄m̄ w̄zſt.
 egh w̄l es ſir. m̄ibor mezz emlebzol homan bi w̄zſt,
 el. Āz w̄tolfo iteletuec eſeben iutaluroc t̄ap^m xiiij 3
A zert̄h zerelemes ſenuḡu. n̄h̄yſſatob magutobat
 es w̄elagron ḡm̄ocobunt. es es w̄elagnac ſeme,
 t̄oneb. h̄oyi n̄z t̄j ḡyſt iegreſebuec bellemetefeb tebe,
 ſebet. E t̄enij es w̄elagni pompaſag h̄azatob ne ilget
 bituec eleuc mondatob n̄z k̄erezteles borou. h̄yb es
 vilagnuec ellene montatob. w̄rdoḡaeb es ew pompaſa
 ḡyinat. bib n̄z w̄tan mezz er̄uſt̄et̄eteb hituec foḡad
 uſuul. n̄z z̄erzetuec be iuueſeborou. Toha ſem̄ bez,
 ed t̄uleteb uelaḡien. n̄em̄ceſeḡuec uem̄ſeḡiur̄. n̄z
 t̄epuec n̄em̄ebul. Āz iſt̄en̄uec zolgnat̄iabat au. n̄z be,
 raly ſenuḡu leḡien eḡienly n̄z pom̄z̄bant ſenuḡiuat
 m̄jnd̄ m̄jninu uem̄ſeḡteb es meltoſaḡtob egi. es
 eḡic̄en̄ube uuḡion atij uolgenteb̄ul. de leḡien de,
 tebedes n̄z t̄iz̄uec n̄aḡyob uol̄m̄ur̄. de m̄bab n̄z be,
 tel̄eſeſiteſuec n̄j̄t̄aboffaḡarol es b̄j̄uuan̄b̄ȳarol. w̄ar,
 ȳntob mezz n̄z iteletuec n̄agi es rebeuec uap̄at

h̄itt̄ag
 h̄ataluſagobol
 öc̄līa ūi
 tempor

zuleýtetnek meltosagokbol. az testnek zarmazasabol au-
 agi ez vilagnak hýusagibol az fwldhnek¹ elmulando
 paráyaban. legottan fel keluen az hatalmasagos kiraly
 rea wedwzuen tomporara az ew ket elw twret. az
 5 w iogiaual meg sebesýtuen titekét. mynden felwl
 ki wzqn týtekét az w satorabol. es az vtan ký wzte-
 ket. az tý istenteknek hazabol myndenek megh me-
 uetnek es mondnak. Az babilonianak nyaualyas lea-
 nya. ký nem wete istenth segetsegenek. ýmar vezt-
 10 egh wl es sir. mikor meg emleközöl honnan ki wzet-
 el. Az vtolso iteletnek ezeben iutasarol *Capitulum. xiiij*
 Azerth zerelmes leaným. alýczatok magatokat
 ez velagon ganeoknak. es ez velagnak zeme-
 týnek. hagi az tý [gýc]² iegiesteknek kellemetesek lehe-
 15 setek. Semý ez velagi pompasag hozzatok ne ilýek
 kiknek elene mondotatok az kerezteles koron. kýk ez
 vilagnakes ellene montatok. wrdögnek es ew pompasa
 gýnak. kik az vtan meg erwsitetetek hitnek fogad
 asaua. az zerzetnek be iwuesekoron. Soha semí bez-
 20 ed twletek nelegien. nemzetsegnék nemessegirwl. az
 testnek nemebwl. Az istennek zolgalatiab[ol]³ an. az ke-
 raly leanya legien egienlő az paraztnak leanyaua
 Mynd nyaian⁴ nemessegtek es meltosagtok egi. es
 egietembe vagion attý wlegentekbwl. Ne legien ve-
 25 tekedes az tiztnék nagyjob voltarol. de ýnkab az be-
 telýesitesnek áytatossagarol es kýuanatýarol. Var-
 yatok meg az iteletnek nagi es retenetes napiat

földel egyen
 be.
 baragmb napjait es nyomoru napjait napiat. holot
 az menyorgas az frudal egyembe meg ied. Az az
 gyalob nyjad az seutebel egyetemben vezbetny besz
 nek. Aboru nyjudentet elote megth berdeztetny. A
 ny es erdemu nyjuntan keznet. nyjudentboron az vette
 netes trombita az ty fyletebben zongva. helyeketfel
 hallotat ittebet az itelebre. nyne az biraly nagy
 habalmas bezel igt. es nyjudentyl zamat abar ven
 ny. Bizony megth az legkiseb gondolabrodes. A
 zony es birnyig es heufagos bezedebrul es hancu
 vutot beset zamat adny nyjudentbrul az blyso
 tnyulqesben vettebet. egy haljyatot az biratol. me
 nyebet el atkozot lennyob az wqst bezben. bi tete
 tet qrdwgnat es w nagyalnyat. Az ruhaknat az
 el vetiteneck beaufnyagatol (ay xv. 7

iwek = jgy

kunsag

napjand

nehzel

Iny nebed bodogtulnysagos su. es zercus.
 etten telet nagy elme bi es iljen reitue.
 tes itelet napjait. naponbed meg nem gondolin
 es ha meg gondolja igen bolandnyagos. ha meg
 es az vilagyabbol. nagy az w pompsnyagabol va
 lantat beuan. Gy. napon se. sem egy orna ezebet
 ty elue mutatnot. Az haznat nyjuda faban. nyj
 deu zegleben. es uny meg iratuan az ty zemeteb
 nek elpte meg mutatnyes. ha es lette el nem
 feletetib. hat az ruhaknat hituan votta. tynebet
 gnyngyffeges lezen. melyet az beueli azonbat ne
 bezelnek. Abor az pnynt posto. az barformul es

haragna(t)c napyat es nyomorusagnak napiat. holot
 az menyörzag az fwidel egyembe meg ied. Az an-
 gialok mynd az zentekel egietemben rezketny kezd-
 nek. Akoron myndennek elwte megh kerdeztetyk. Bw-
 5 ney es erdemi nyluan¹ leznek. Myndenkoron az rette-
 netes trombita. az ty fyletekben zongon. Kelye( )teckfel
 hallotak iwetek az iteletre. yme az kiraly nagy
 hatalmas kezel iqt. es myndentol zamot akar ven-
 ny. Bizony megh az legkisseb gondolatokroles. Bi-
 10 zony ( )a( )z kwnyq es heusagos bezedekrwl es. hanem
 vatok kezek zamot adny myndenekrwl. az kilsw
 tomlöczben vettetek. Meg halyatok az birotol. Mc-
 nyetek el atkozot leanyok. az wrök tozben. ki tete-
 tet ordwgnek es w angialynak. Az ruhaknak az
 15 el vetwtenek keuansagarol² *Capitulum. xv.*

Iay neked bodogtalansagos zw. es zerencz-
 etlen lelek auagi elme. ki ez ilyen rettene-
 tes itelet napyat. naponked meg nem gondolia
 Es ha meg gondolya igen bolondsagos. ha meeg
 20 es ez vilagiakbol. auagi az w pompasagabol Va-
 lamit keuan. Egi napon se. sem egi oran ezeket
 ty elne mulasatok. Az haznak mynd<e>n falan. myn-
 den zegleten. ez nap meg iratuan. az ty zemetek-
 nek elöte meg mutatasck. ha ez lechke el nem
 25 feletetik. hat az ruhanak hituan volta. tynektek
 gwnqröseges lezen. melyet az keueli azonkak ne-
 hezelnek. Akor az paraszt pozto. az barsonnal es

rut

bibornal dragab lezen. Aboron az temerdob es go, temerdob
 romba sy ruháb. Felismetbqbt lemu terzuet. Viznyj
 amie ebtelenfeg lezen az zprbqbt bqtqt ruhábba. oty, kuklyg
 ungi temerdobfeg az bublyndbaa rut miel zersetet, miel
 bea. hogi ha az secularobnaab ruhagy ilycueb volna
 nak. az io posto girtobnaab bplofefegz rquid nap. pozg. gyan.
 on el vezue. En zerelues leanyj iljen ruháb illet.
 nek serzetes azsoniobab. Nem besvenj es zoros bpa,
 tyb viob. Nem dragalatos es ebefitet postob. ve.
 bom fedelel fel newelt bontobab. mibepex az pa, l-oncsok
 ruzantabab zquei. nem rtab yea igiebzmi homnem honnem
 mijud unba lenny. Ez iljeb nem serzetes azsoniob,
 tob valob. hancu fujtbanafagos buruabab es
 rutsagos paraznuabab valob. Nem zptfeg az ha,
 tottabab coporfoban valo dgy testigeb ilj dya
 galatos ez sepitet ebefeges vltgzetebuel. Az se, ser. sir
 segica reb nem zwtbfegfegz ilycuebuel. Kegyentlj' azertb
 serzetes newet visclui. es ruha vltzsetuel magy,
 aty rzufnab mutatma. Azert azt akarom hogi
 meg hobbab legieteb ez velagnab. meljeth mija.
 denestgl meg momotabob. inruobob oty ebtelen es
 nyjnyalyab ruhaban. hogi ha fertezetes zenebuel
 illeneet titebet neznye. jntab \ newelfegte hon, fertezetes
 nem gonoz gondolatba remoltetneyet. mert azt
 vnlom hogi hazudnab azob, tit dirzebpdueb tista.
 sngot burtanj. es az ruhabba simasngobh bpa, simasny
 ebny bquctueb. Annobaxert az ty postobob noha

bibornal dragab lezen. Akoron az temerdeek es '⟨rut⟩ go-
 romba fə ruhak. selýmekbək lenni tecznek. Bizony
 anne ektelenseg lezen az zərbəl kətət ruhakban. olý
 nagi temerdeekseg az kuklyakban rut miel zerzetek-
 5 ben. hogi ha az secularoknak ruhay ilýenek volna
 nak. az io pozto giartoknak bəlcsegege rəuid nap-
 on el vezne. En zerelmes leanyım ilýen ruhak illet-
 nek zerzetes azzoniokat. Nem keskený es zoros kən-
 təs viok. Nem dragalatos es ekesitet poztok. ve-
 10 koni fedelel fel neuelt kontiokal. mikepen az pa-
 raznaknak zýuei. nem csak rea igiekəzni honnem
 mynd nala lenny. Eez ilýek nem zerzetes azzoniok-
 nak valok. hanem faytalansagos kuruaknak es
 rutsagos paraznaknak valok. Nem zəkseg az ha-
 15 lottaknak coporsoban walo dəg testýnek ilý dra-
 galatos ez zepitet ekesseges wltəzetekuel. Az se-
 rek nem zwksegese(g?)k ilienekuel [zegiený]¹ '⟨zegien⟩ azerth
 zerzetes neuet viselni. es ruha wltəzetuel mag-
 ath czufnak mutatnia. Azert azt akarom hogi
 20 meg holtak legietek ez velagnak. melyeth mynd-
 denestəl meg niomotatok. iarnotok olý ektelen² es-
 nyaualyas ruhaban. hogi ha fertezetes zemekuel
 illeneek titekət neznye. ynkab³ meuetsegre hon-
 nem gonoz gondolatra remwltetneýek. Mert azt
 25 vallom hogi hazudnak azok. kik diczəkədnək tizta-
 sagot tartany. es az ruhakban simasagoth [kəu-
 etny] kəuetnek. Anakokaert az ty poztotok noha

Leméldet

invalldis

fejér · dningu temerdet es akaualo legien · hogi az fe,
 ier ziu az hely bíztafagunt zepfeget es hitunnfaga
 es fudrickuet vobalatoffagut iezieze es az zerszetes
 azonyobnat ditzfege · es az zerszetesebuet ijusébed,
 efe es az wryt ikemet wobbajunt iezie es az
 meg

M. ACADEMIA
 KÖNYVTÁRA

feyer. d[ke]maga temerdek es alaulo legien. hogi az fe-
 ier z[yn] az bels[ő] tiztasagnak zepseget es hituansaga
 ez fwldieknek v[al]atosagat iegiezze Ez az zerzetes
 azzon[ő]oknak dicz[ő]sege . es az zerzetesseknek [yn]czelked-
 5 ese¹ Es ez az wr[ok] istennek matkaynak iegie Ez az
 meg

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

JEGYZETEK

Lapszám

1. ¹Az első *e*-t vízfolt takarja.
²A szó előtt piszkolt van.
2. ¹Az utolsó betűt tintafolt takarja.
5. ¹Az első *e*-t és *u*-t piszkolt takarja.
6. ¹A szó előbb barnával, majd pirossal át van húzva.
7. ¹Az *u* lehet, hogy más betűnek készült.
²Az *m* mintha más betűből lenne igazítva.
³Az *o* két vonallal kapcsolódik az *l*-hez, ezért *a*-hoz hasonló.
9. ¹Az *s* szárának középső részénél piszkolt van: esetleg törlés nyoma.
11. ¹Az *r* és a *z* akaratlan felcserélése (vö. 15. sor: *zezeswlesembe*).
²A szó utáni pont talán szándékos.
14. ¹Az *a* fölötti vonás szándéktalannak tűnik; az *r* utáni *e*-hez hasonló betű utólagos betoldásnak látszik.
²Valószínűleg túl közel írta a másoló a két szót, s ezért javított.
16. ¹A harmadik *a* talán *e*-ből van javítva.
²A *ki* szócskát utólag írta be a scriptor, ezért az *m* kezdő szárából alakítja az *i*-t.
18. ¹A második *a* talán *n*-ből van igazítva.
²Nyilván betűcsere történt; helyesen: *zelytsegre*.
³Az *s* eredetileg bizonyára (szóvégi?) szigma volt.
⁴Talán a későbbi *edeskwduen* szó zavarhatta meg a scriptort.
19. ¹Az *o* fölötti vonás szándéktalannak látszik.
²A tévesen elkezdett szó betűi rosszul olvashatók, valószínűleg *vlo*.
³A *z* nem valószínű, hogy egykorú kéz betoldása.
21. ¹Az *y* talán *e*-ből van javítva.
22. ¹A szóvégi *i* (esetleg már a két előző betű is) utólagos betoldás.
23. ¹Az *l* formájából ítélve, a másoló valószínűleg már a következő *Es* kötőszó *E*-jét kezdhette el.
²Az *l* betűt tintafolt takarja.
24. ¹A *k*-t valószínűleg utólag szorította be a scriptor.
27. ¹Az *y* fölött egy kis ferde vonás látszik, szára is világosabb barna.
28. ¹A *k* talán más betűből (*t*, *l*?) van alakítva.
²Pirossal áthúzott szó.
³A szó előtti kis folt valószínűleg egy törölt betű (*e*, *o*?) nyoma.
29. ¹A *t* ezúttal talán utólagos betoldás.
²Az *y* talán más betűből van javítva.
³A szó utáni pont talán szándéktalan.
30. ¹Vízfolt takarja a szót.
²A szó utáni pont a szennyeződés miatt alig kivehető.
33. ¹A javítás fordítva is történhetett: esetleg az *o*-t javította *h*-ra a scriptor.
31. ¹A pont fölött betűnyom látható.
33. ¹A második *a*-t vízfolt takarja.
²A *t* utólagos betoldás.
35. ¹A szó közepén törlés nyoma látható.

36. ¹A szó vékony vonallal alá van húzva.
²Az első két betűt piszkofolt takarja.
³Vö. az 1. jegyzettel.
⁴Az *l* szárának felső részénél kis hurok látható, talán igazítva van valamiből.
⁵A *k*-t félig tintafolt takarja.
37. ¹A *g*-t piszkofolt takarja.
39. ¹A *d* lehet, hogy igazítva van valamiből.
40. ¹A másoló nyilván a következő szót kezdte el.
²Az *a* és *a* *g* között mintha egy törölt betű (*g*?) nyoma lenne.
41. ¹A scriptor valamilyen okból félbehagyta a mondatot: *domine labia mea aperies*; vö. 40/10–1.
²Az *n* alatt talán egy törölt *g* nyoma van.
³A második *s* helyén talán (szóvégi) szigma állt eredetileg
42. ¹A *v* előtt törlés nyoma látszik.
44. ¹A szót a másoló a következő sorban újrazedte.
45. ¹A szó végére tévedésből kerülhetett hosszú mássalhangzó, mivel az *ÿ*-t a második *n* jobb lábából indítja a másoló.
46. ¹Az *n* bal lába *z*-ből van alakítva, az *e* alatt a törölt téves betű nyoma látszik.
²Az *l* valószínűleg *t*-ből van igazítva.
³A második *l* helyett a scriptor már a *z*-t kezdte el.
47. ¹Az *ÿ* szára egybeolvad az *m* kezdőszárával, talán azért, mert eredetileg *i* állt helyette.
48. ¹A szó előtt mintha egy magas betű nyoma lenne, de az is lehet, hogy csak piszkofolt.
49. ¹A *k* valószínűleg utólagos betoldás.
²A szó előtt piszkofolt (magas betű nyoma?) látható.
³Pirossal áthúzva
51. ¹Az *m* mintha igazítva lenne (*a*-ból?).
²A *-nak* rag törölt betűk helyére került; eredetileg valószínűleg ez állhatott: *alatakrol*.
52. ¹A határozott névelőt utólag írhatta a szóhoz a scriptor.
²Az első két betűt takaró világosbarna folt törlés nyoma: a *c* alatt jól látható a téves *z* alsó szára.
53. ¹A *g* talán *a*-ból van alakítva.
²Az *a*-t piszkofolt takarja.
54. ¹A törölt betű lehetséges, hogy *f*.
²Az *n* foltszerűen elkenődött: esetleg más betűből van alakítva.
56. ¹Az *i* betűt kihagyhatta a szóból a scriptor, ezért az *n* jobb lába fölé írta a pontot.
58. ¹Az *l* talán valamilyen más betűnek készült.
59. ¹⁻²A szót jóval későbbi (valószínűleg 19. századi) kéz ceruzával aláhúzta.
³A *d* talán *a*-ból van javítva.
60. ¹⁻²A szót jóval későbbi (valószínűleg 19. századi) kéz ceruzával aláhúzta.
61. ¹A *k*-t piszkofolt takarja: törlés nyoma is lehet.
²Az *o* talán *e*-ből van alakítva.
³A szót jóval későbbi (valószínűleg 19. századi) kéz ceruzával aláhúzta.
⁴A szóvégi két betű közül valamelyiket utólag toldotta be a scriptor.
62. ¹A második *w*-t piszkofolt takarja, ezért nehezen olvasható.
²A szókezdő betűt piszkofolt takarja.

- ³Az első *n* betűnél elfolyt a tinta.
63. ⁴A szót jóval későbbi (valószínűleg 19. századi) kéz ceruzával aláhúzta.
¹Az *l* hurka mintha meg lenne nagyobbítva.
²Az első két betű körül piszkofolt van.
64. ¹A *z* mintha *s*-ből lenne alakítva.
²Jóval későbbi kéz megjelölése a szó előtt: valószínűleg a margóra kiírt fenyegető szót utalja ide a jellel.
65. ³A szót jóval későbbi (valószínűleg 19. századi) kéz ceruzával aláhúzta.
¹A harmadik *e* fölött egy törölt magas betű nyoma látszik.
66. ¹A második *n* utólagos betoldásnak látszik (*m* helyett).
²Az *m* betűt utólag szorította be a scriptor, s az *l* alatti kis vonás bizonyára a szétválasztást jelöli.
67. ¹A szó utáni kis folt valószínűleg egy törölt betű (*a*?) nyoma.
69. ¹A szó elejét piszkofolt takarja.
²Az *n* bal lába fölötti vonás egy magas betű nyoma, nyilván az utána következő *t*-t kezdte el a másoló.
71. ¹Az *s* valószínűleg egy törölt *f* helyére került.
72. ¹A második *e*-t piszkofolt takarja.
75. ¹Az *ÿ* talán alakítva van *s*-ből.
76. ¹A szó előtti szóközben piros tintafolt van.
77. ¹Az *u* fölött piszkofolt látható.
²A szóvégi *e* utólagos betoldásnak látszik.
³A szót a scriptor a következő sorban újrakezdte.
⁴A *v* helyén lehet, hogy előbb más betűt kezdett el a másoló.
⁵A törülés indokolatlannak tűnik, a scriptor láthatóan maga is rájött tévedésére, s a két szó betűi változtatás nélkül kerülnek a töröltek helyére.
78. ¹Az *l* mintha valamilyen más betűből lenne igazítva.
79. ¹A szó utáni pont inkább csak sejthető, mivel a szóközben lévő piszkofolt eltakarja.
80. ¹Az ígékötőnek csak a második betűje van pirossal áthúzva.
81. ¹Az *s* eredetileg lehet, hogy (szóvégi?) szigma volt.
83. ¹Az *e* fölötti vonás szándéktalannak tűnik.
84. ¹A *g*-t piszkofolt takarja.
²Az *l* szokatlan alakú, inkább *b*-hez hasonló.
86. ¹A szó előtti kis folt bizonyára törölt betű (*e*?, *s*?) nyoma.
89. ¹A *g* talán igazítva van valamilyen más betűből.
²Pirossal áthúzott szó.
³A *k* szokatlan alakú, lehet, hogy más betűnek készült.
⁴A másoló ismét a *foghat* szót írta le, *mondhat* helyett.
90. ¹A második *n* jobb lába lemaradt.
²Az *u* *n*-hez hasonló, nehezen megkülönböztethető tőle.
91. ¹Az ismétlődő kifejezések megzavarták a scriptort: előbb újra a *gonozra* szót írta le, majd törölte. A törölt betűk közül a *g* és az *r* jól kivehető a kéziratban.
²A *-ban* szótag törölt betűkre került, az *n* után így még egy téves *a* nyoma is látható.
92. ¹A második *a* bizonyára (szóvégi) *s*-ből van alakítva.
93. ¹Az utolsó két betűt utólag írhatta a szóhoz a másoló, a *b* is gyanús, talán *h*-ből van alakítva.

97. ¹Az *i* a szennyeződés miatt nehezen olvasható.
98. ¹A *t* után tintafolt van.
²A második *e* alatt tintafolt van.
³Az első *l* talán más betű akart lenni, felső száránál kis hurok látható.
99. ¹A szöközben mintha egy törölt betű nyoma lenne.
²Az első *u* *n*-hez hasonló, nehezen különböztethető meg tőle.
³A *v* bizonyára törölt betű helyére került.
100. ¹A második *e* mintha *o*-ból lenne igazítva.
²A *t* fölött piszkofolt van.
³Az első *n* talán *a*-ból van alakítva.
101. ¹Az *l* *t*-hez hasonló, valószínűleg más betűnek készült.
²A szó vége talán szándékosan van áthúzva.
102. ¹A *d* lehet, hogy *o*-ból (esetleg *e*-ből) van alakítva.
103. ¹A *h* lehet, hogy alakítva van valamiből.
105. ¹A *g* fölé véletlenül került a ferde vonás.
²Pirossal áthúzva.
106. ¹Pirossal áthúzott szó.
²A szókezdő *i*, csakúgy mint az *Esmegh* *h*-ja, a törlés miatt nehezen kivethető.
A másoló az *Iko* szórészt törölte, tehát véletlenül már a következő sort kezdte el írni, a címet átugorva.
³A második *l* betűnek felül kettős hurka van.
109. ¹Az *m* fölötti vonás szándéktalan.
110. ¹Az első két betű közötti ferde vonás talán egy *v* vagy *w* kezdete.
111. ¹A *V* helyén *U* is állhat.
²A *z*-t tintafolt takarja, esetleg javítva van *s*-ből.
³A szó közepén elfolyt a tinta, ezért nehezebben olvashatók a betűk.
112. ¹A *V* helyén *U* is állhat.
²Rosszul elkezdett szó.
114. ¹Az első *t* helyén előbb más betű (*s*?) volt.
²A *g* körül törlés nyoma van.
³A szó közepe táján elmaszatólódott a tinta.
⁴A szöközben lévő vonás véletlenül került oda (nem vessző!).
⁵Az első *e* fölötti vonás szándéktalan.
115. ¹Az *s* előbb valószínűleg (szóvégi?) szigma volt.
117. ¹A *t* szárának felső részénél valószínűleg törlés nyoma van.
118. ¹Az *ÿ* második pontja a sorközbe beírt *e* betűtől alig látható; a szóvégi *e* fölötti vonás szándéktalan.
²Az első *s* előbb valószínűleg szigma volt.
119. ¹A szóvégi *a* utólagos betoldásnak látszik.
²Az első *n* bizonyára alakítva van valamiből.
³Az *r* mintha igazítva lenne *t*-ből.
⁴Az első *a*-t piszkofolt takarja.
120. ¹Az első *s* körül törlés nyoma van.
²⁻³Az *ÿ* első pontja a *T* felső vonala miatt inkább csak sejtethető.
123. ¹Pirossal áthúzott szó.
²A szóvégi *k*-t részben eltakaró piros tintafolt talán egy törölt *o* nyoma.
124. ¹A szóvégi *k* pirossal *t*-re van javítva.
128. ¹A második *l* betűt utólag szorította be a scriptor.
130. ¹A *v* mintha egy törölt betűre lenne ráírva.

- ²A második *a* fölött egy piros vonás van.
- ³Pirossal áthúzva.
- ⁴Az *s* betűt talán utólag toldotta be a másoló.
- ⁵Az elválasztást kivételesen kettős ferde vonal (//) jelzi.
131. ¹A második *l* talán *e*-ből van igazítva.
132. ¹Az *l* valószínűleg más betűnek készült.
²Pirossal áthúzva.
134. ¹A többszörös javítás miatt az utolsó előtti két betű nehezen vehető ki.
²A szó közepét piszkofolt takarja.
135. ¹A szó utáni pont nagyobbra sikerült, de nem vessző.
²Vö. az előző jegyzettel.
136. ¹A scriptor a szó utáni pontot a törölt *s* betűre írta rá.
²A kihagyott *ÿ*-t az *u*-ból alakította a másoló, így viszont az *u*-t csak nehezen sikerült beszorítania.
³Pirossal áthúzva.
137. ¹A második *t* *k*-hoz hasonló.
²Pirossal áthúzva.
³Az *ÿ* pontjait a *T* felső vonala eltakarja.
⁴Az szókezdő *a* mintha más betűnek indult volna.
139. ¹A *z* indítása szokatlan: talán más betűnek készült.
²A scriptor talán a következő szót kezdhette el, majd a téves betűket törölte.
140. ¹A *z* melletti kis vonás szándéktalannak tűnik.
²A *z*-t utólag szorította be a másoló.
³A szóvégi *h* után mintha még egy törölt *t* betű is lenne, így talán ez állhatott itt eredetileg: *bezedeket*.
141. ¹A szó előtt talán egy félbehagyott hosszú szárú betű nyoma van.
²A másoló, csakúgy mint az előző sorban, ismét a *-ual* ragot fűzte a szóhoz a *-ra* helyett.
³Az *l* *t*-hez hasonló.
142. ¹A *-nak* rag pirossal áthúzva.
144. ¹Pirossal áthúzva.
²Az *ÿ* lehet, hogy más betűből (*o*-ból?) van alakítva.
³⁻⁴Pirossal áthúzott szavak.
147. ¹A *h* talán *e*-ből van alakítva.
²Rosszul elkezdett szó, pirossal áthúzva.
³Pirossal áthúzva.
⁴A szókezdő *n* mintha más betűből lenne alakítva.
148. ¹Az *ÿ* körüli kis folt talán törlés nyoma.
²Az *u* *n*-hez hasonló, talán az is.
149. ¹Pirossal áthúzott szó.
²A *t* mintha igazítva lenne valamiből.
150. ¹A szó után valószínűleg egy tévesen elkezdett betű nyoma van.
²Az első *e* fölött tintafolt van.

Az írás egyes halvány vonalait a hasonmásan csak retussal tudtuk volna láthatóvá tenni. Erről, valamint az átűnések lefedéséről a paleográfiai hűség érdekében lemondunk. Átírtunk természetesen a hasonmásan nem látható jeleket is tartalmazza.

Országos Széchényi Könyvtár

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Felelős kiadó: dr. Hunyady György

Felelős szerkesztő: Benkő Loránd

A szedést a Szövegfeldolgozó Iroda készítette

Készült az ELTE Soksorozítóüzemében

Felelős vezető: Arató Tamás

Példányszám: 1000

ELTE 91018

